

Universitat Autònoma de Barcelona

Departament de Psicologia Bàsica, Evolutiva i de l' Educació

Programa de doctorat: "Percepció, Comunicació i Temps"

**Anàlisi de la resposta cognitiva i afectiva en la
interacció amb una instal·lació d' art**

Doctorand: Tomàs Bel Oleart

Directors: Dr. Jaume Rosselló Mir, Dr. Santiago Estáu Ferrer

Tutor: Dr. Santiago Estáu Ferrer

Barcelona 2013

Agraïments

Gràcies a tothom qui ha col·laborat en aquesta tesi sense saber-ho, em refereixo als autors llegits que m'han aportat fonaments, però també a persones diverses que m'han fet comentaris que sé que m'han estat d'utilitat, tot i que no sempre pugui recordar exactament qui, ni què m'ha dit.

Moltes gràcies als meus directors. El suport del doctor Jaume Rosselló ha estat clau per portar a terme aquest treball, tant pels ànims que m'ha donat com pel seguiment tant acurat de tot el procés. A més de director de tesi també ha estat un professor pacient en les seves explicacions bàsiques sobre psicologia, àmbit que m'era força aliè. Però allò que més valoro és la seva amistat. És cert que els amics no es fan sinó que es troben i també he trobat a la Cris, amable i acollidora, i a la Claret a que m'ha permès disfrutar de la seva alegria espurnejant.

El meu altre director i tutor, el doctor Santiago Estaún, m'ha animat i recolzat en tot allò que he necessitat, que no era poc. Les seves revisions del treball han estat importants, a més ha assumit les dificultats logístiques que la recerca ha implicat i m'ha atès afectuosament en tot allò que li he requerit. Li agraeixo molt.

També agraeixo als professors del curs de doctorat tot el bagatge que m'han aportat; he sentit especialment propers el doctor Conrad Izquierdo i la doctora Mariona Portell.

Moltes gràcies també a totes les participants pel seu temps i per l'interès que van demostrar, així com a l'escola Llotja que ens va cedir l'espai per fer les passacions. Finalment vull agrair al meu pare la il·lusió que ha posat en aquest treball, l'ha viscut gairebé com a propi i jo l'he sentit a ell, com sempre, al meu costat.

SUMARI.....

.....13

1. INTRODUCCIÓ

1.1. L' EXPERIÈNCIA

ESTÈTICA.....17

1.2. LA INSTAL·LACIÓ D' ART COM A LENGUATGE
ARTÍSTIC.....21

1.3. LA INTEL·LIGIBILITAT DELS ESTÍMULS EN LA RESPOSTA ESTÈTICA

1.3.1. Claredat i hermetisme en els objectes i espais
d'art.....23

1.3.2. La hipòtesi del "marcador
hedònic".....24

1.3.3. La multisensorialitat com a factor
d'intel·ligibilitat.....26

2. FASE INICIAL. ESTÍMULS

2.1. DESCRIPCIÓ DE LA INSTAL·LACIÓ "HORIZONTAL
1".....29

2.1.1. L'espai.....29

2.1.2. Les formes.....30

2.1.3. El temps.....34

2.1.3.1.	Moment	A	(Observació	de
l'espai).....34				
2.1.3.2.	Moment	B1	(Reconeixement	de
l'altre).....35				
2.1.3.3.	Moment	B2	(Reconeixement	de
l'altre)..... 35				
2.1.3.4.				Moment
Fosc.....36				
2.1.3.5.	Moment		C	(El
diàleg)..... 36				
2.1.3.6.				Moment
Fosc..... 37				
2.1.3.7.	Moment		D1	(La
unidireccionalitat)..... 37				
2.1.3.8.	Moment		D2	(La
unidireccionalitat).....37				
2.1.3.9.				Moment
Fosc..... 37				
2.1.3.10.				
Final.....37				
2.2. CATEGORIES I ELEMENTS FORMALS SIGNIFICANTS DE LA INSTAL·LACIÓ.....39				
2.2.1.	L'espai	com	a	lloc
d'experiència.....40				
2.2.2.	La	posició		dels
interactuants.....44				
2.2.3.	La	representació	de	la
interacció.....47				

2.3. CONCRECIÓ DE LA RELACIÓ SIGNIFICANT-SIGNIFICAT.....	53
--	----

3. FASE EXPERIMENTAL

3.1.	MARC				
CONCEPTUAL.....		55			
3.2.					
OBJECTIUS.....		61			
3.2.1.	Objectius				
generals		61			
3.2.2.	Objectius				
específics		61			
3.3.					
HIPÒTESIS.....		63			
3.4.					
MÈTODE.....		6			
5					
3.4.1.	Mostra	de	l'estudi	i	
participants					65
3.4.1.1.	Participants		en	les	
passacions.....					65
3.4.1.2.					
Coexperimentadora.....					65
3.4.1.3.					
Experimentador.....					66
3.4.2.	Material		i	instruments	
.....					66
3.4.2.1.	Instal·lació			“Horitzontal	
1”.....					66

3.4.2.2.	Explicació oral prèvia a l'experiència per al grup 1 i 2.....	66
3.4.2.3.	Claus cognitives d'interpretació, per al grup 1.....	67
3.4.2.4.	Qüestionaris per a les variables afectives i d'autoconsciència.....	68
3.4.2.4.1.	<i>Qüestionari SAM.....</i>	69
3.4.2.4.2.	<i>Ítems d'autoconsciència i d'empatia.....</i>	69
3.4.2.4.3.	<i>STAI (escala d'ansietat-estat).....</i>	70
3.4.2.5.	Qüestionaris per a les variables cognitives.....	70
3.4.2.5.1.	<i>Qüestionari sobre la qualitat.....</i>	70
3.4.2.5.2.	<i>Qüestionari sobre la relació significant-significat.....</i>	70
3.4.2.5.3.	<i>Qüestionari sobre la coherència dels elements significants.....</i>	71
3.4.3.	Disseny i procediment.....	71

4. ANÀLISI DE DADES I RESULTATS

4.1. ANÀLISI

CORRELACIONAL.....	73
--------------------	----

4.1.1. Relacions entre les “variables afectives i d'autoconsciència” i les de qualitat....73

4.1.1.1. Correlacions entre les variables Pre i Post, independentment del grup.....	73
4.1.1.2. Correlacions entre les variables Pre i Post, en cada grup.....	91
4.1.2. Relació entre les variables STAI-estat Pre i STAI-estat	
Post.....	109
4.1.2.1. Regressió simple i diagrama de dispersió, sense considerar el grup.....	109
4.1.2.2. Regressió simple i diagrama de dispersió, en el grup amb claus.....	110
4.1.2.3. Regressió simple i diagrama de dispersió, en el grup sense claus.....	111
4.1.2.4. Correlacions parcials entre STAI-estat Pre i STAI-estat	
Post.....	113
4.2. ANÀLISI EXPLORATÒRIA DE DADES: PROVES DE NORMALITAT I	
D' HOMOCEASTICITAT.....	.115
4.3. ANÀLISI COMPARATIVA INFERENCIAL DE LES “VARIABLES AFECTIVES I	
D'AUTOCONSCIÈNCIA”.....	..117
4.3.1. Comparació de les variables pre-post en totes les	
participants.....	117
4.3.1.1. Comparació pre-post de la variable València (SAM)	
.....	118
4.3.1.2. Comparació pre-post de la variable Activació (SAM)	
.....	119
4.3.1.3. Comparació pre-post de la variable “Atenció als propis sentiments”	

.....	120
4.3.1.4. Comparació pre-post de la variable STAI-estat121
4.3.2. Comparació intergrup de totes les variables123
4.3.3. Comparació de les variables pre-post per a cadascun dels grups123
4.3.3.1. Comparació de les variables pre-post per al grup amb claus cognitives d'interpretació123
4.3.3.1.1. <i>Comparació pre-post de la variable València (SAM)</i> 124
4.3.3.1.2. <i>Comparació pre-post de la variable Activació (SAM)</i>125
4.3.3.1.3. <i>Comparació pre-post de la variable STAI-estat</i>126
4.3.3.1.4. <i>Càlcul de la grandària de l'efecte de les diferències pre-post trobades en el grup amb claus</i>127
4.3.3.2. Comparació de les variables pre-post per al grup sense claus cognitives d'interpretació127
4.3.3.2.1. <i>Comparació pre-post de la variable "Atenció als propis sentiments"</i>128
4.3.3.2.2. <i>Comparació pre-post de la variable STAI-estat</i>129

4.3.3.2.3. Càlcul de la grandària de l'efecte de les diferències pre-post trobades
en el grup sense

claus.....	130
4.4. ANÀLISI DE LES “VARIABLES COGNITIVES” (fase post).....	131
4.4.1. Judicis sobre la qualitat de l'experiència (JQE)	132
4.4.1.1. Mediana i dispersió de JQE A Agradable-Desgradable.....	132
4.4.1.2. Mediana i dispersió de JQE B Sorprenent-Gens sorprenent.....	133
4.4.1.3. Mediana i dispersió de JQE C Estimulant-no estimulant.....	133
4.4.1.4. Mediana i dispersió de JQE D Tranquil·litzant-inquietant.....	134
4.4.1.5. Mediana i dispersió de JQE E Estètica-no estètica.....	134
4.4.1.6. Mediana i dispersió de JQE F Agradabilitat en la participació.....	135
4.4.1.7. Diferències intergrup per a les variables JQE.....	135
4.4.1.8. Prova de Chi-quadrat per a les variables JQE.....	135
4.4.2. Judicis sobre la Qualitat de l'Espai i les Formes (JQEF)	139
4.4.2.1. Mediana i dispersió de JQEF A. Bell-No bell.....	139

4.4.2.2.	Mediana i dispersió de JQEF B. Original-No original.....	140
4.4.2.3.	Mediana i dispersió de JQEF C. Complex-Simple.....	140
4.4.2.4.	Diferències intergrup per a les variables JQEF.....	141
4.4.2.5.	Prova de Chi-quadrat per a les variables JQEF.....	141
4.4.3.	Judicis sobre el “Grau de Coherència Percebuda” (JGCP).....	143
4.4.3.1.	Mediana i dispersió de JGCP A (“seient”).....	144
4.4.3.2.	Mediana i dispersió de JGCP B (“reixeta”).....	145
4.4.3.3.	Mediana i dispersió de JGCP C (“borrosa”).....	146
4.4.3.4.	Mediana i dispersió de JGCP D (“pixelada”).....	147
4.4.3.5.	Mediana i dispersió de JGCP E (“cap per avall”).....	148
4.4.3.6.	Mediana i dispersió de JGCP F (“de color”).....	149
4.4.3.7.	Mediana i dispersió de JGCP G (“petita o lluny”).....	150
4.4.3.8.	Mediana i dispersió de JGCP H (“fragment”).....	151

4.4.3.9.	Mediana i dispersió de JGCP I (“no es veu”)	152
4.4.3.10.	Mediana i dispersió de JGCP J (“cap obstacle”)	153
4.4.3.11.	Mediana i dispersió de JGCP L (“canvis de llum”)	154
4.4.3.12.	Mediana i dispersió de JGCP K (“en la posició de l’altre”)	155
4.4.3.13.	Diferències intergrup per a les variables JGCP.	157
4.4.3.14.	Prova de Chi-quadrat per a les variables JGCP.	157
4.4.4.	Percepció de la relació significant-significat	165
4.4.4.1.	Categorització i valoració de les preguntes obertes: correlacions i fiabilitat interobservadors.	165
4.4.4.2.	Comparació intergrup de les variables Significant-Significat (JSS)	171
4.4.4.2.1.	<i>Comparació de la variable Significant-Significat B.</i>	172
4.4.4.2.2.	<i>Comparació de la variable Significant-Significat I.</i>	173
4.4.4.2.3.	<i>Comparació de la variable Significant-Significat H.</i>	174
4.4.4.2.4.	<i>Comparació de la variable Significant-Significat J.</i>	175

4.4.4.2.5.	Comparació de la variable	Significant-Significat	
A.....			176
4.4.4.2.6.	Comparació de la variable	Significant-Significat	
E.....			177
4.4.4.2.7.	Prova de Chi quadrat per a les variables	Significant-Significat	
.....			179

5. DISCUSSIÓ I CONCLUSIONS

5.1. APROXIMACIÓ A L' EXPERIÈNCIA I COMPARACIÓ PRE-POST

PER	A	TOTES	LES
PARTICIPANTS.....			189
5.1.1.	“Variables afectives i d’autoconsciència” (VAA)	per a totes les	participants.....
			189
5.1.1.1.	Correlacions en les		
VAA.....			189
5.1.1.2.	Comparació pre-post	per a les	
VAA.....			195
5.1.2.	“Variables cognitives” (VC)	per a totes les	participants.....
			197
5.1.2.1.	Judicis sobre la qualitat de l’ experiència		
(JQE).....			197
5.1.2.2.	Judicis sobre la qualitat de l’ espai i les formes		
(JQEF).....			200
5.1.2.3.	Judicis sobre el grau de coherència percebuda		
(JGCP).....			201
5.1.2.4.	Judicis sobre la relació significant-significat		
(JSS).....			202

5.2. COMPARACIÓ SEGONS EL GRUP (PRE-POST) PER TAL D'ANALITZAR L' EFECTE DE LES CLAUS.....	203
5.2.1. Comparació de les “variables afectives i d'autoconsciència” (VAA) segons el grup.....	203
5.2.1.1. Correlacions en les VAA per als grups amb claus i sense claus.....	203
5.2.1.2. Comparació pre-post per a les VAA en el grup 1 (amb claus).....	210
5.2.1.3. Comparació pre-post per a les VAA en el grup 2 (sense claus).....	211
5.2.2. Comparació de les “Variables cognitives” (VC) segons el grup.....	213
5.2.2.1. Judicis sobre la qualitat de l' experiència (JQE) i sobre la Qualitat de l' Espai i les Formes (JQEF).....	213
5.2.2.2. Judicis sobre el Grau de Coherència Percebuda (JGCP)	214
5.2.2.3. Judicis sobre la relació significant-significat (JSS)	215
5.3. CORRESPONDÈNCIA DELS RESULTATS AMB EL MODEL DE LEDER (2004).....	219
5.4. A MANERA DE SÍNTESI: CONCLUSIONS ESPECÍFIQUES PER A CADA HIPÒTESI.....	222
5.4.1. Hipòtesi A.....	222

5.4.2.		Hipòtesi
B		223
5.5.	LIMITACIONS	I
PROSPECTIVA.....		229
6.		
REFERÈNCIES		2
31		
 ANNEXOS		
ANNEX I.	Conjunt de treballs en el que s'inclou la instal·lació utilitzada.....	247
ANNEX II.	Seqüència temporal dels canvis d' il·luminació.....	265
ANNEX III.	Qüestionari SAM, Autoconsciència i Empatia.....	269
ANNEX IV.	Qüestionari STAI- estat.....	273
ANNEX V.	Qüestionari de qualitat.....	277
ANNEX VI.	Qüestionari sobre la relació significat.....	281
ANNEX VII.	Qüestionari sobre la coherència dels significants.....	287

ANNEX VIII. Informació per a la valoració de les respostes sobre els significats.....291

ANNEX IX. Relació de respostes sobre la relació significant-significat.....295

SUMARI

“Anàlisi de la resposta cognitiva i afectiva en la interacció amb una instal·lació d’art”

L’interès per l’experiència estètica ha motivat la realització d’estudis a l’entorn de la vivència d’un espectador quan interacciona amb objectes d’art, així com sobre els efectes d’aquesta experiència. Habitualment, en els treballs sobre la percepció de l’art s’utilitzen diversos objectes com a material estimular que, agrupats segons categories, es presenten als subjectes per tal d’observar com afecten la seva resposta. Procedint d’aquesta manera s’ha investigat sobre l’existència d’un factor general en l’experiència estètica, analitzant les dimensions factorials de la

bellesa (agradabilitat, interès i complexitat percebudes) expressades en judicis semàntics (Marty et al., 2003). També mitjançant estímuls múltiples s'han estudiat els efectes que té en la resposta el grau de coneixement de l'estil en el qual l'obra s'inclou (Leder, Belke, Oeberst, Augustin, 2004), així com la influència del coneixement del títol de l'obra (Leder, Carbon, Ripsas, 2006) o a la formació prèvia de l'espectador (Silvia, 2006), entre molts altres.

En la mateixa línia, el nostre treball se centra en l'objectiu primordial d'estudiar els processos afectius i cognitius en tant que components de la resposta estètica, entesa com a propietat emergent. Tanmateix, ens hem centrat en un sol objecte d'art per tal de fer atenció al conjunt de respostes dels subjectes en interacció amb aquest únic objecte. Hem analitzat fins a quin punt les respostes diferien segons determinats factors intra i/o interindividuais, i si es donaven tendències detectables en els canvis cognitius i afectius després de l'experiència amb l'objecte d'art. Finalment, hem contrastat quina influència pot tenir en la resposta l'aportació prèvia d'informació sobre els continguts conceptuals de l'objecte d'art.

El marc conceptual s'ha estructurat a partir del model de Helmud Leder (2004) que ordena el procés de percepció de l'art a partir d'una doble entrada i sortida, cognitiva i afectiva.

D'acord amb l'esquema de Leder, hem preparat estímuls de dos tipus, uns de sensorials (espai, formes, colors, llum) presentats d'acord amb una seqüència temporal determinada, i

uns altres de "cognitius" (el significat atorgat als estímuls sensorials), tots ells relacionats amb l'objecte d'art. Aquest objecte consisteix en una instal·lació d'art interactiva creada per aquesta funció que anomenem "Horitzontal 1" (H1).

L'objectiu de la presentació d'aquests dos tipus d'estímuls ha estat el de contrastar les diferències en la resposta de les participants segons si tenien accés exclusivament als estímuls sensorials o si, a més, tenien accés a estímuls que

induïssin una elaboració cognitiva de la informació (administrats en forma de claus d'interpretació dels significats de la instal·lació). Això ens ha permès d'estudiar la influència de la informació aportada prèviament sobre la instal·lació, tant pel que fa als factors afectius i d'autoconsciència (experiència fenomènica), com als factors cognitius (la interpretació dels significats associats a l'experiència). A partir d'aquestes qüestions hem definit dues hipòtesis de treball:

A. L'experiència en la instal·lació "H1" implica canvis entre l'abans i el després, tant en la resposta afectiva com en la cognitiva.

B. L'aportació d'informació conceptual sobre la instal·lació "H1", prèvia a l'experiència, modifica tant la resposta afectiva com la cognitiva.

MÈTODE

Participants

El procés d'obtenció de la mostra fou no aleatori. Les participants eren voluntàries, estudiants de disseny de l'Escola Llotja de Barcelona. El procés de recerca es va iniciar amb la definició de dos grups i les voluntàries es varen assignar a cadascun dels grups de forma aleatòria.

Material estimular: la instal·lació "H1"

Els estímuls sensorials utilitzats per portar a terme la recerca formen part d'un espai dissenyat com a instal·lació artística. A l'apartat 1.2. descrivim succintament aquest llenguatge artístic contemporani en el qual poden intervenir tots els sentits.

La instal·lació "H1", com a material estimular (es descriu en detall en el punt 2.1.), ha de ser experimentada per dues persones simultàniament. Consisteix en un espai rectangular, dividit en dues parts per una reixeta que permet el contacte visual amb l'altre costat.

Cada participant ocupa una posició en un seient dins d'un d'aquests espais de manera que queda situat davant de l'altre, separats tots dos per la reixeta. Aquest

element que s'interposa entre els interactuants conté diversos materials, disposats en algunes de les cel·les de la reixeta, que modifiquen la imatge de l'altre (la tenyeixen de color, l'oculten, redueixen o augmenten, etc.) i que són significants dels accidents en la comunicació.

Els participants entren en l'espai, seuen en el lloc definit i observen el propi espai des de dins, les formes que conté, els canvis d'il·luminació i la pròpia situació.

L'encesa d'un o altre punt de llum, així com les gradacions d'intensitat, pauten un seguit de moments o escenes en cadascuna de les quals es fan visibles uns efectes o altres.

Tant a partir dels estímuls com de la pròpia situació, mitjançant l'experiència es pretén generar una resposta que impliqui canvis en l'estat afectiu i en l'autoconsciència.

També s'espera que els estímuls presentats puguin aportar uns determinats elements de significat, ja que l'espai s'ha dissenyat en funció de diversos continguts. Aquests són conceptes sobre la comunicació i la percepció de l'altre a partir dels quals s'ha fet un exercici de traducció d'elements conceptuals a determinades formes i situacions en l'espai.

Procediment

A ambdós grups se'ls varen passar uns formularis previs d'autoavaluació, per tal de mesurar aspectes clau de l'estat afectiu (València afectiva i Activació), l'autoconsciència (privada i pública), les capacitats empàtiques i l'ansietat-estat.

Seguidament, es varen donar les instruccions a cadascun dels dos grups, amb la diferència que un d'ells rebia informació addicional sobre els conceptes bàsics de la instal·lació amb la funció d'aportar-li claus d'interpretació dels elements significants, mentre que l'altre no rebia aquesta informació. Les instruccions concretes donades a cada grup es poden consultar als apartats 3.4.2.2. i 3.4.2.3.

Així doncs, tant les participants del grup que no rebia claus d'interpretació com les del grup que sí que en rebia, entraven dins l'espai juntament amb la coexperimentadora i se situaven en la posició prèviament establerta, cadascuna en una part. Hi romanien 4 minuts i 30 segons, immerses en una situació i un ambient visual que canviava segons una seqüència d'il·luminació predefinida i controlada mitjançant el programa informàtic Cuelux DMX 512 v. 1. 03.24 (Visual Productions, 2011).

En sortir, ambdós grups responien els qüestionaris de l'etapa post amb els ítems de les variables afectives (estat afectiu, autoconsciència, empatia i ansietat-estat). En aquesta mateixa fase, posterior a l'experiència, també complimentaven un qüestionari basat en diferencials semàntics de cinc punts, sobre la qualitat de l'experiència (agradable, sorprenent, estimulants, tranquil·litzants i estètics) i sobre la qualitat de l'espai i les formes (bellesa, originalitat i complexitat), així com un autoinforme de preguntes obertes sobre els significats dels elements de la instal·lació. Finalment, s'administrava una escala Likert de cinc punts sobre el grau de coherència percebuda de cadascun dels elements significants amb el conjunt de la instal·lació.

Resultats i conclusions

Efectuat el procés d'anàlisi i interpretació de les dades, veiem que els resultats suggereixen que la instal·lació d'art "H1" té la propietat de generar canvis en algunes de les variables afectives i cognitives estudiades, i que l'aportació d'informació bàsica addicional sobre els conceptes representats en aquesta instal·lació afecta determinats aspectes de la resposta, tant afectiva com cognitiva, de les participants.

Posteriorment a l'exposició de les conclusions, es prova d'oferir una explicació als resultats obtinguts a partir de les dues hipòtesis plantejades i s'exposen, finalment,

les principals limitacions de l'estudi, tot proposant possibles millores, així com suggerint potencials línies de recerca futura.

1. INTRODUCCIÓ

1.1. L' EXPERIÈNCIA ESTÈTICA

L' experiència estètica es pot entendre com un conjunt de canvis fenomènics en el receptor provocats per certs estímuls que, en funció de la vivència suscitada, qualifiquem d' "estètics". Aquests canvis en la persona que percep un objecte d' art o situació artística, es donen clarament en el moment de l' experiència estètica, entesa com un fenòmen emergent de processos afectius i cognitius, tot i que també es poden esperar efectes ulteriors sobre aquests processos.

És condició bàsica de l' experiència estètica la llibertat de l' espectador a l' hora d' interpretar els estímuls artístics. L' artista pot generar aquests estímuls però cada vivència és necessàriament única, ja que l' experiència en si mateixa es produeix en la síntesi entre els estímuls i el propi perceptor. L' experiència estètica implica l' autorreferencialitat (Alvarez, 2010); d' alguna manera la persona que viu una experiència estètica s' experimenta a si mateixa (Jauss, 2002). Aquest mateix autor explica com en una situació estètica fem atenció a l' experiència, mentre que la resta de situacions les prenem, només, tal i com venen. En el comportament estètic fem experiències amb experiències, ens trobem en un espai de joc on l' autoconsciència es reparteix entre l' experimentador i el personatge que experimenta.

Des de la teoria de la *Einfühlung* (Lipps, en Souriau, 1998), les obres d' art no es consideren com a generadores d' emocions, és l' espectador qui introdueix emocions en una obra artística. La nostra vida afectiva tendeix a projectar-se en els objectes amb els quals simpatitzem, especialment els objectes bells, i en aquesta projecció identifiquem l' objecte amb nosaltres i nosaltres ens identifiquem amb l' objecte. En la mateix línia, Marty (2000) defensa que la psicologia de l' art està força més

relacionada amb els processos mentals de l'espectador que amb els objectes materials implicats en l'art.

Els efectes de reflexió per l'autorreferència i el pes de la subjectivitat en la relació amb l'objecte d'art, fa borrosa una definició de l'experiència estètica en si mateixa. Però encara s'afegeix un altre element de complexitat en el fet que els canvis en els subjectes que han rebut uns estímuls estètics poden tenir moments diversos, alguns efectes es donen en l'instant de la vivència estètica, altres en posterioritat.

En les arts visuals el moment present de la vivència estètica és difícil d'observar, tot i que es puguin descriure patrons espaciotemporals d'activitat cerebral mitjançant magnetoencefalografia (Maestú, 2005), no es pot saber gaire de l'experiència subjectiva i aquesta ha de ser diversa perquè els estímuls no arriben de la mateixa manera a l'observador; entre molts altres factors, depèn dels seus moviments oculars i de la construcció conceptual individual que dona sentit als estímuls. En la música, per la seva ordenació en el temps, es fa més possible un registre comportamental en temps real. S'utilitzen sistemes interactius com el "*Continuous Response Digital*", que permet mesurar la resposta mitjançant la manipulació d'un regulador per part del subjecte, expressant aspectes de la seva vivència mentre escolta música. Aquests estudis s'han portat a terme per tal d'identificar i situar els elements percebuts més importants d'una peça musical, els que són el focus d'atenció en la resposta estètica (Madsen, 1997) o per comparar la percepció musical de músics i no músics (Fredrickson, 1995), per exemple.

En aquest moment precís de l'experiència, també en les arts visuals, els canvis són més afectius i vivencials: tot i que hom pugui reflexionar sobre allò que es viu, l'agent de l'experiència es troba més centrat en el present fenomènic. Tanmateix, després de viure l'experiència els canvis cognitius assoleixen més rellevància: Stoica (2003, p.182) afirma que els efectes cognitius de l'experiència estètica són diversos, es poden generar revaloracions dels esquemes cognitius que mediatitzen

la interpretació d' estímuls, reorientacions de les estructures conceptuals o, fins i tot, modificacions del sistema de valors del receptor.

La major part dels treballs realitzats a l'entorn de l'experiència estètica s'articulen en aquest doble eix afectiu i cognitiu. En les arts visuals, per exemple, s'han estudiat les preferències segons la formació artística (Winston i Cupchick, 1992; Marty, Munar i Nadal, 2005) o la influència dels significats representats en la preferència per diverses obres d'art (Yamada, 2009), per citar algun estudi a tall d'exemple i localitzar-hi aquests dos nivells afectiu o vivencial i cognitiu, amb implicacions en els significats.

Probablement, en el fons de tots els treballs sobre la resposta estètica hi podem trobar, com a possibilitat sempre present, les conclusions d'Eysenck (1940) que defensen l'existència d'un factor general en l'experiència estètica. La preferència estètica, tot i ser ben plural, pot tenir l'origen en un factor que s'expressa en correlacions entre diversos judicis sobre l'objecte (Marty et al., 2003).

Des dels anys 50 i en paral·lel als estudis sobre l'experiència estètica, també s'ha investigat amb profusió dins del camp de la producció artística, de manera que s'han generat nous llenguatges expressius. Per tal d'aprofundir en el coneixement de la resposta estètica podria ser d'interès emprar, a més d'estímuls icònics, produccions que utilitzen els llenguatges artístics contemporanis. Concretament, la instal·lació artística és un material estimular que pot ser especialment interessant a l'hora de generar una resposta estètica, per les seves possibilitats multisensorials i d'immersió interactiva de l'espectador.

1.2. LA INSTAL·LACIÓ D'ART COM A LENGUATGE ARTÍSTIC

El terme instal·lació és ampli i pot referir-se a molts tipus de treballs. Aquests poden diferir entre ells en els efectes que l'artista busca assolir en el receptor o en els mitjans utilitzats. Però en tots els casos les instal·lacions tenen en comú l'ús d'un espai interactiu o d'immersió de l'espectador, la presència del temps i sovint la multisensorialitat.

Podem trobar antecedents en el principi d'Obra d'Art Total wagnerià (*Gesamtkunstwerk*), que buscava la integració de la música, el teatre i les arts visuals, però la primera utilització de l'espai interactiu la fa Kurt Schwitters en la seva obra "*Merzbau-Hannover*" (1919-1937), construint volums dins d'un espai que havia de ser transitat. En l'arquitectura dels anys 1950-60 també trobem aquest interès per l'obra global, quan es buscava la síntesi de les arts majors unificant les arts visuals en l'espai (Dorfles, 1969). Un exemple d'aquests treballs és el Pabelló Philips de Le Corbusier i Xenakis (1958) que combinava arquitectura, projeccions en moviment i la música composta per Edgar Varese, "*Poème électronique*".

A partir d'aquesta necessitat d'integrar els estímuls artístics, i des dels anys 70 amb molta força, els llenguatges emprats en el món de l'art s'han obert a recursos més enllà de les disciplines tradicionals i els mitjans expressius s'han multiplicat. Els formats utilitzats habitualment pels artistes, l'escultura i la pintura, han anat incorporant elements teatrals, poètics o tecnològics, donant lloc a l'enriquiment dels recursos que s'empren en la pràctica artística.

Una aportació important a l'art contemporani és l'ús de l'espai "real", no representat (en el sentit artístic del terme). Aquest recurs prové del teatre i s'ha utilitzat juntament amb totes les possibilitats associades a la situació que es dona en el moment present dins d'un espai: la llum, el so i el moviment.

El moviment sovint s'hi troba en forma de canvis en elements mecànics, òptics, lumínics, sonors, videogràfics, entre altres. Aquests canvis també poden provenir del moviment del propi espectador, és a dir, del seu desplaçament i l'ordre que segueix en les seves accions dins de l'espai dissenyat.

En les instal·lacions, la inclusió de l'espectador en l'espai implica una experiència basada en la presència corporal i en la seva interacció en un context, i és mitjançant aquesta presència de l'espectador en la configuració artística de l'espai com es vol fer possible la vivència d'una experiència estètica.

L'experiència ha de ser nova: aquests treballs estan molt centrats en la capacitat de sorprendre a partir de la diferència, és a dir, es tracta que l'experiència no recordi res ja viscut. L'aportació de novetat pot ser rebuda pel participant de manera sensorial, amb efectes no explícitament mediats en la resposta afectiva, o també pot consistir en una novetat més "cognitiva", donant lloc a l'emissió de judicis i a l'associació dels nous estímuls sensorials amb determinats significats.

Algunes obres proposen una experiència exclusivament sensorial mentre que altres pretenen la inclusió de significats i sovint s'acompanyen d'un discurs o claus interpretatives per tal d'ajudar l'espectador a cohesionar els estímuls donant-los un sentit.

1.3. LA INTEL·LIGIBILITAT DELS ESTÍMULS EN LA RESPOSTA ESTÈTICA

1.3.1. **Claredat i hermetisme en els objectes i espais d'art**

La major part d'estudis sobre la resposta estètica s'han ocupat d'observar la incidència de factors cognitius en la percepció de les obres d'art, com ara l'estudi ja citat de Leder, Carbon i Ripsas (2006) sobre la influència del coneixement del títol de l'obra en qui la percep. Però, tot i que cal considerar que el coneixement previ de l'obra (o de l'estil en el que s'inclou) influeix en la resposta, no podem deixar de banda el fet que el sentit del missatge no sempre està present i que pot no ser vital per a l'efecte (Conrad, 2010); fins i tot es pot pensar que si en una obra tot ha de ser interpretat l'anàlisi pot arribar a ofegar l'experiència estètica (Hospers, Beardsley, 2007). Segons Cañedo (2000), en l'experiència estètica no es "coneix" intel·lectualment el significat de l'objecte, sinó que se'n fa una experiència. Capdevila (2007), referint-se a la producció semàntica i sintàctica de l'experiència estètica, explica com la construcció perceptiva de l'objecte, l'activitat esteticoreflexiva, es desenvolupa com un diàleg amb l'obra i en un deixar-se portar per allò que presenta, generant horitzons de sentit pertinents. Si en la recepció dels estímuls artístics s'han definit prèviament els significats de l'obra, l'àmbit de joc inicial es redueix, l'expectativa d'apertura de l'experiència estètica es limita.

Però, en tot cas, per poder donar sentit a l'experiència sensorial i afectiva, cal interpretar els estímuls artístics: Vigotsky (2006) afirma de manera contundent que el plaer artístic no és percepció pura sinó que exigeix l'activitat psíquica superior. Molt probablement, la millor comprensió del significat identificat en els estímuls influeix en la seva preferència. Winston i Cupchick (1992) en un experiment sobre la preferència de determinades obres d'art per part de subjectes amb i sense formació artística, van observar que els subjectes amb formació tenien preferència per les obres que coneixien. Marty, Munar i Nadal (2005) també han confirmat que l'ensenyament sobre l'estil d'una obra artística accentua, a més de la familiaritat amb l'obra d'estil conegut, l'apreci per part del subjecte.

Com afirma Pol Capdevila (2007) saber més ajuda a "veure" més. L'objecte d'art, per tal de fer possible l'experiència, codifica i fa circular en claus específiques possibilitats perceptives i situacionals (Dewey, 2008). Cada resposta individual és una d'entre totes aquestes possibilitats, però en el cas que l'objecte o situació artística aportí estímuls significants molt concrets és probable que la resposta pugui ser més semblant en el cas d'un grup de subjectes en contacte amb els mateixos estímuls. Els significats poden guiar la lectura, i també l'experiència, establint un marc en el qual totes les interpretacions individuals hi puguin quedar incloses. Es podria pensar que els objectes o espais d'art amb significats més explícits impliquin respostes més similars (és a dir, que la comprensió dels significats apunti les respostes en una mateixa direcció), mentre que les respostes obtingudes utilitzant objectes d'art que més aviat busquen els efectes sensorials, d'interpretació més lliure, podrien ser més diverses.

A més de condicionar la resposta, els significats associats a l'objecte d'art poden actuar com un valor afegit, però la interpretació dels significats per part de l'observador ha de ser possible i per aquest motiu els estímuls han de ser clars i intel·ligibles. Probablement, l'enfocament de la hipòtesi del "marcador hedònic" que

s'ocupa de la fluència i dels seus efectes (Winkielman, Schwartz, Fazendeiro i Reber, 2003) pot aportar molts elements en aquest debat sobre la facilitat de lectura dels objectes d'art i les seves implicacions en l'agradabilitat i els afectes positius.

1.3.2. La hipòtesi del “marcador hedònic”

Segons la hipòtesi del “marcador hedònic” alguns objectes, paraules i missatges s'interpreten ràpidament i amb fluïdesa. Concretament, els patrons molt clars són reconeguts, entesos i avaluats amb rapidesa, donant lloc a una preferència per les formes més visibles i nítides (Reber, Winkielman i Schwartz, 1998).

La facilitat de lectura influeix en la valoració, de manera que un objecte o espai d'art percebut de manera fluent pot ser titllat de més estètic, interessant o que, en general, es mostri més satisfacció per haver-lo contemplat.

Alguns estudis han demostrat que la fluència provoca estats afectius positius; Winkielman i Cacioppo (2001) van modificar la duració de la presentació de diversos estímuls i van comprovar que si aquests es perllongaven en el temps es tendia a processar-los amb major fluïdesa i, en conseqüència, s'avaluaven de manera més positiva. Els estímuls percebuts amb fluència activaren els múscles cigomàtics, indicador dels estats afectius positius.

La fluència, doncs, provoca estats afectius positius que s'atribueixen als objectes, de manera que aquests sembla que provoquen emocions positives. Però segons la teoria del “marcador hedònic” la fluència només pot influir en els judicis si l'estat d'afecte positiu s'atribueix a l'objecte. Topolinski i Strack (2009) van fer un estudi en el qual es presentaven diversos conjunts de tres paraules. En alguns d'aquests conjunts les paraules estaven relacionades entre si, mentre que en altres no tenien relació. La tasca dels participants va consistir a decidir si les paraules estaven relacionades, però la presentació de cada grup de paraules era molt breu, de manera que havien d'utilitzar la intuïció enlloc d'identificar cada paraula explícitament. Per

altra banda, una música neutra era reproduïda en segon pla i a la meitat dels participants se'ls va informar que la música podia afectar les reaccions emocionals de les persones, mentre que a l'altra meitat no se li va aportar aquesta informació. Segons un estudi previ dels autors s'havia comprovat que els grups de paraules relacionades eren percebuts més ràpidament i que, per aquest fet, provocaven afecte positiu. Els subjectes del grup que no s'havia informat de la influència de la música en les emocions atribuïen aquest afecte positiu als conjunts de paraules relacionades (pel fet de ser conjunts més coherents). Però en els participants als quals s'havia dit que la música podia influir en les seves emocions, el rendiment a l'hora de dir si les paraules es trobaven relacionades o no tendia a disminuir i no van atribuir als grups de paraules la causa de l'afecte positiu. Segons Topolinski i Strach (2009) aquests subjectes no podien utilitzar el seu estat emocional per decidir si les paraules es trobaven relacionades, ja que atribuïen a la música l'afecte positiu que experimentaven. Aquests resultats impliquen que la fluència es pot situar com a nucli dels estats afectius positius.

Els determinants de la fluència són diversos. S'han utilitzat diversos procediments per variar la mesura en la qual els estímuls són visibles, per exemple, la duració amb la qual aquests estímuls es presenten, com ja hem comentat més amunt (Winkielman i Cacioppo, 2001). Un altre procediment fou el d'utilitzar les variacions del contrast de la forma amb el fons (Reber, Winkielman, i Schwartz, 1998), si el color de la forma era notablement diferent del fons el conjunt era percebut més clarament i també com a més positiu.

L'afecte positiu evocat per la fluència augmenta la probabilitat que un objecte o un missatge sigui percebut com a més familiar (Whittlesea, 1993), amb validesa (Reber i Schwartz, 1999), coherent (Topolinski i Strack, 2009), clar (Whittlesea, Jacoby, i Girard, 1990), així com estètic i bell (Leder, Strobach i Carbon, 2010). Però aquest efecte arriba, fins i tot, a considerar com a més veritable una afirmació si aquesta

es presenta amb el text ressaltat o amb un color especialment visible i contrastat (Hansen, Dechene, i Wanke, 2008).

Aquests treballs, doncs, indiquen que la resposta estètica depèn en alguna mesura de la intel·ligibilitat dels estímuls percebuts, que implica fluència i, per tant, afecte positiu.

1.3.3. La multisensorialitat com a factor d'intel·ligibilitat

Sembla ben possible hipotetitzar que la facilitat de processament a l'hora d'atribuir sentit a l'objecte d'art pot veure's reforçada si la informació es rep simultàniament mitjançant diversos sistemes sensorials. Si els diversos canals aporten informació de manera sinèrgica els nivells d'intel·ligibilitat podrien augmentar.

En la major part de llenguatges artístics visuals els estímuls es perceben mitjançant un únic sentit, exceptuant el cinema, el teatre i les instal·lacions d'art. Aquestes últimes sovint proposen una experiència multisensorial afavorint la sensació d'immersió, ja que els estímuls visuals i d'altres sentits poden actuar de manera coordinada i, almenys en principi, accentuar les propietats de significació i de fluència en la seva interpretació.

En l'Annex I ens referim a una sèrie de projectes d'instal·lació, realitzats per l'autor d'aquest treball, fent atenció tant als factors afectius com cognitius de la vivència dels participants en l'experiència. Precisament una instal·lació d'aquesta sèrie és la que s'utilitza com a material estimular en el present treball de recerca, dedicat a estudiar la resposta estètica i la influència dels significats.

En el següent punt (2.1.) fem una descripció en detall de la instal·lació utilitzada, que anomenem Horitzontal 1, i del seu funcionament, mentre que en el punt 2.2. exposem les bases teòriques que han orientat la definició de les relacions significant-significat en la realització de la instal·lació.

2. FASE INICIAL. ESTÍMULS

Per tal de disposar dels estímuls necessaris per portar a terme el treball de recerca, s'ha construït la instal·lació "Horitzontal 1" a escala real i s'han concretat les categories que es volen expressar mitjançant les formes, l'espai i el temps.

2.1. DESCRIPCIÓ DE LA INSTAL·LACIÓ "HORITZONTAL 1"

2.1.1. L'espai

Construït a partir d'una estructura de tubs de ferro coberta de lona elàstica, l'espai defineix un prisma rectangular tancat de 4x2x2 metres. L'interior està dividit en la seva meitat per una reixeta que permet el contacte visual amb l'altre costat, però que separa l'espai total en dues parts cúbiques. A cada part, una porta practicable hi dóna accés.

En un dels costats es situa un mòdul que conté els reguladors de llum i les connexions elèctriques.

Figura 1 . L'espai de la instal·lació des de l'exterior

Dins de cadascun dels dos espais cúbics, un altre cub més petit fa les funcions de seient i defineix el lloc que ocupa la persona que interactua amb l'espai. La posició dels dos seients és centrada, un davant de l'altre, de manera que dues persones que entrin simultàniament a l'espai i seguin, es veuran frontalment separats per la reixeta. Aquesta està composta de cel·les, algunes de les quals són buides i permeten veure l'altre directament, altres estan cobertes per superfícies que transformen parts de la imatge de l'interactuant (s'explica en detall en el següent apartat).

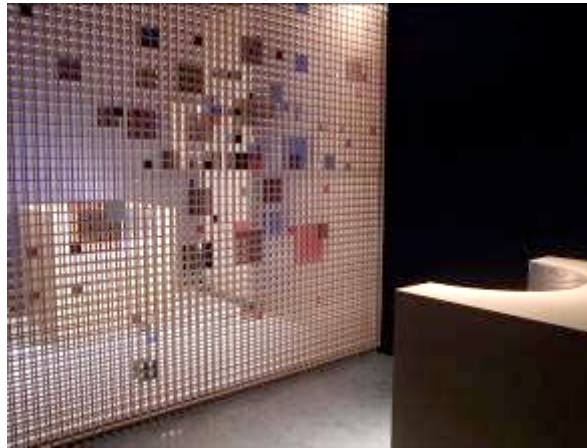

Figura 2. L'espai de la instal·lació des de dins

La il·luminació es concentra en el lloc on seuen els interactuants, quedant la resta de l'espai en penombra. El fet que les parets siguin negres afavoreix el contrast. Per altra banda, la foscor de l'espai evita distractors. S'ha procurat que l'espai sigui el més neutre possible, ja que el soroll visual podria interferir en la percepció dels significats que es pretén transmetre mitjançant la reixeta.

2.1.2. **Les formes**

La forma de l'espai, així com la dels elements que conté, es basen en el quadrat. L'exterior de l'espai és la suma de dos cubs units per un costat. Dins de cadascun d'aquests continents un cub més petit fa les funcions de seient. La reixeta que separa els dos espais interiors és de format quadrat i també ho són les cel·les que la componen, així com les formes que s'hi emmarquen.

El motiu per modular totes les formes a partir d'una de bàsica és l'assoliment de més simplicitat en el conjunt per tal d'evitar distractors innecessaris. Si s'utilitzessin formes diverses, a més del soroll sensorial que produirien, podrien també tenir un efecte de distracció més de caire cognitiu (de disposició atencional o expectatives), ja que el subjecte podria suposar que les diferències entre formes podrien representar significats i distreure's buscant-los. La forma bàsica del quadrat només es modifica en la seva grandària, el color i les característiques d'opacitat,

translúcidesa, reflexió i refracció. Aquestes diferències són les utilitzades per associar-hi significats.

El seient cúbic indica la posició de la persona que interacciona amb l'espai i la seva posició en relació a l'altre. Aquesta definició de "lloc" ja és una primera unitat de significat. Però la forma del propi seient també pot ser significant, ja que la persona queda "inserida" en un volum sòlid i estable que pretén tenir la funció simbòlica d'expressar la presència de la persona que hi seu, la identitat construïda per la història personal representada pel conjunt que formen seient i persona (vegeu més informació en el punt 2.2.2.).

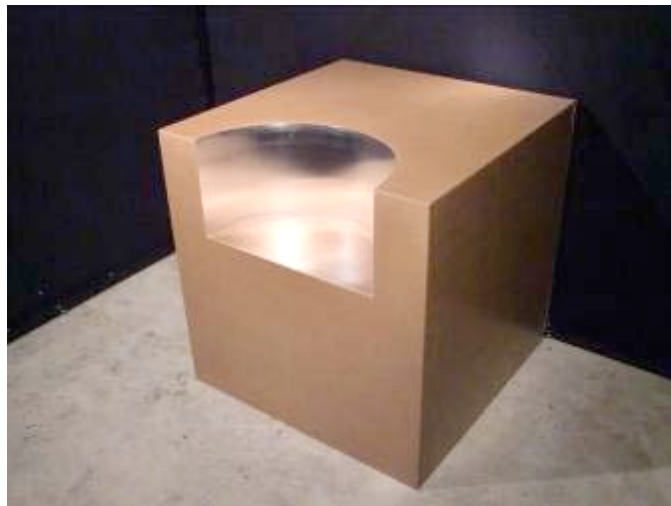

Figura 3. El seient cúbic

La reixeta subdivideix l'espai total. El seu significat pretén ser doble ja que tanca els subespais en els quals es troben els agents de la interacció i, per tant, separa, tot i que al mateix temps dóna forma al lloc de contacte.

Figura 4. La reixeta

La interacció es representa com un contacte indirecte, ja que només arriba als interactuants la informació que deixen passar les cel·les o obertures, per la qual cosa la imatge de l'altre arriba segmentada per la reixeta. Aquestes cel·les aporten la representació de les unitats d'informació provinents de l'interlocutor.

La reixeta bàsica, sobre la qual s'hi disposen els materials que modifiquen la imatge, està composta de dues quadrícules idèntiques situades a una petita distància l'una de l'altra, i volen expressar el paral·lelisme que es dona en el fet de compartir un codi. Les dues quadrícules queden en línia a l'alçada del punt de vista, de manera que permeten veure l'altre directament a l'entorn d'una zona central. Però a mesura que les cel·les s'allunyen del centre del camp visual de l'observador, es produeix un efecte de superposició de les dues reixetes i la visió de l'altra banda esdevé confosa.

El trànsit d'informació queda modificat pel tractament donat a cadascuna de les cel·les, que poden ser obertes o contenir una pel·lícula de material que modifiqui el pas de la llum i la informació que rep cadascun dels observadors. Vidres de color, lents d'augment o de disminució, làmines translúcides, miralls, superfícies opaques, alteren la percepció de l'interlocutor mostrant o amagant parts del seu cos, reduint-les, ampliant-les o modificant-ne el color. Alguns quadrats queden agrupats

pel tractament donat a la cel·la donant lloc a diversos elements de grandàries diferents. La unitat mínima és el de 33x33 mm que correspon a l'estructura de la reixeta. El següent en grandària és el de quatre unitats mínimes, seguits pels quadrats formats per nou i setze d'aquestes unitats.

Figura 5. Detall de la reixeta

Aquestes formes que tracten la llum de manera diferent s'ordenen a partir del principi d'agrupació postulat des de la Gestalt (Köhler, 1972). Tendrem a veure-les configurades en una unitat quan són semblants, tant pel que fa a la seva grandària, com pel seu color, o per la qualitat de la superfície que transforma la llum. Les proximitats entre formes també faciliten la lectura de diversos elements com a conjunt, així com la seva alineació que permet relacionar visualment quadrats diversos, encara que es trobin a distància. D'aquesta manera es configuren constel·lacions de formes gestàltiques que es contenen o exclouen, que es complementen o es contrasten. Atès que cadascuna de les dues reixetes en paral·lel conté formes ordenades per agrupació, de la superposició de les dues reixetes emergeix un altre ordre, com una mena de "diàleg visual" entre les formes de les dues reixetes (vegeu més informació en el punt 2.2.3.)

2.1.3. El temps

L'ordre temporal es basa en els canvis d'il·luminació. Es poden establir un seguit de moments o escenes, el significat de les quals canvia mitjançant l'encesa, apagada o regulació de la intensitat de determinats punts de llum (vegeu gràfica de la seqüència temporal a l'Annex II).

Els diversos moments s'agrupen en quatre blocs:

- A. Observació de l'espai.
- B. Reconeixement de l'altre.
- C. El diàleg.
- D. La unidireccionalitat.

2.1.3.1. Moment A (Observació de l'espai)

Els interactuants entren en les respectives parts de l'espai i ocupen el lloc de seure. La llum és suau, càlida i general. Els punts de llum estan situats en el costat de la porta i no enlluernen en el moment d'entrar.

Aquesta il·luminació difosa permet veure l'espai com a conjunt.

La durada del Moment A és de 15 segons.

Figura 6. Moment A

2.1.3.2. Moment B1 (Reconeixement de l'altre)

S'apaga lentament la llum general i, de forma progressiva, s'encenen els punts de llum situats en la vertical dels interlocutors. La llum els encercla des de dalt definint el límits del cos. En aquesta il·luminació es busca expressar la presència de la identitat de les dues persones, una davant l'altra. La durada del Moment B1 és de 15 segons.

Figura 7. Moment B1

2.1.3.3. Moment B2 (Reconeixement de l'altre)

S'encenen els dos punts de llum, d'angle tancat, el primer focalitzant els cossos sencers i el segon centrat en les cares. Hi ha la màxima intensitat de llum i cada persona veu l'altre en detall així com els efectes de modificació provocats per la reixeta. Pel fet de ser dos els punts de llum, ubicats lateralment a la mateixa distància angular respecte del subjecte, s'eliminen les ombres i la il·luminació és nítida. Des de les posicions respectives, aquest ambient lumínic permet observar les alteracions en la reixeta amb els seus significats associats. La durada del moment B2 és de 15 segons.

Figura 8. Moment B2

2.1.3.4. Moment Fosc

S'apaguen els punts de llum laterals dels dos costats i a continuació els de la vertical. Hi ha un moment de "silenci visual" per tal de remarcar el canvi d'escena.

Dins de la reixeta, un vidre es desplaça per unes guies situant-se entre els dos interactuants. Aquest vidre fa un efecte de semimirall i quan s'inicia el moment C permet veure el propi reflex sobreposat a la imatge de l'altre.

La durada del Moment Fosc és de 5 segons.

2.1.3.5. Moment C (El diàleg)

S'encenen els laterals d'un costat, de manera gradual. Quan arriben al màxim comencen a disminuir la intensitat, mentre els laterals de l'altre costat es comencen a encendre, arribant al màxim per tornar a disminuir. La seqüència es repeteix 4 vegades.

Quan la llum d'un costat es va apagant a poc a poc la persona que es troba en el costat il·luminat veu aparèixer el seu propi reflex superposat a la imatge de l'altre, un reflex produït pel vidre situat en la reixeta. En aquesta experiència la visió de la pròpia imatge en la posició de l'altre vol ser significant de les projeccions de la pròpia identitat en la subjectivitat de l'altre, així com de la representació de l'altre a partir del model que hom té de si mateix.

La durada del Moment C és de 90 segons en total (suma d'interval).

Figura 9. Moment C

2.1.3.6. Moment Fosc

S'apaguen els llums laterals dels dos costats. Aquest segon Moment Fosc té una durada de 5 segons.

2.1.3.7. Moment D1 (La unidireccionalitat)

S'encenen els dos punts de llum laterals i el vertical, en un sol costat. Posteriorment s'encén un tercer punt de llum situat frontalment en una cel·la de la reixeta. L'altre costat és totalment fosc i la persona del costat il·luminat no pot veure el company/a, mentre ella queda plenament il·luminada i visible.

La durada del Moment D1 és de 60 segons.

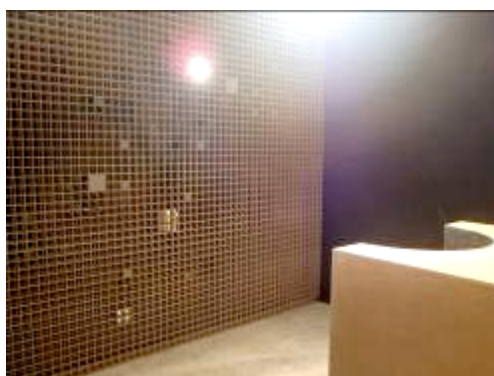

Figura 10. Moment D (D1 y D2)

2.1.3.8. Moment D2 (La unidireccionalitat)

La mateixa situació i durada que el moment D1, però a la inversa.

Pretén d'expressar un tipus d'interacció desigual on la comunicació, entesa etimològicament (és a dir, com el fet de posar alguna cosa en comú), no hi té lloc.

2.1.3.9. Moment Fosc

S'apaguen els llums laterals, verticals i del centre de la reixeta, en els dos costats.

La durada és de 5 segons.

2.1.3.10. Final

S'encenen els punts de llum inicials (il·luminació suau i general).

2.2. CATEGORIES I ELEMENTS FORMALS SIGNIFICANTS DE LA INSTAL·LACIÓ

Els aspectes tècnics de construcció de la instal·lació s'han anat definint juntament amb les idees que es volen expressar mitjançant les formes i l'espai, en una tasca d'assaig i replantejament de cada element significant destinat a expressar un concepte.

Els fonaments conceptuals s'han treballat a partir de la recerca bibliogràfica que ha permès identificar, descriure i ordenar un conjunt de fets que tenen lloc en una situació de comunicació.

A l'hora de buscar referents a l'entorn de la relació forma-significat hem trobat material en el camp del disseny gràfic on es treballa a partir de codis visuals o isotips que s'utilitzen en la traducció de conceptes a formes icòniques (Margolin, 1989), alguns d'ells molt complets com el "*International System of Typographic Picture Education*" elaborat pel filòsof i educador Otto Neurath i el grafista Gerd Arntz, centrat a definir la forma que expressi més clarament un concepte.

Però ens interessava especialment la significació de l'espai i, sobre això, ja des de la psicologia, trobem els estudis sobre la proxèmia (Hall, 1966), a partir de la qual veiem com la configuració de l'espai pot informar sobre l'ús del propi espai a partir d'unes distàncies i uns ordres determinats. Des de la perspectiva ecològica de la

percepció (Gibson, 1950) podem entendre la instal·lació, en tant que objecte d'art interactiu, com a continent d'informació des d'un punt de vista utilitari o funcional, entendre'l com a portador de tantes *affordances* com usos li poguem donar (tal i com es consideren des d'aquesta perspectiva els objectes en general). Pel que fa a la distribució de l'espai, els treballs de Samuel Gosling (1995) sobre la capacitat d'obtenir dades personals mitjançant l'anàlisi d'espais habitats, impliquen atorgar un significat personalògic interpretant els objectes presents en un espai privat i la manera com aquests estan ordenats.

Tanmateix, és difícil trobar alguna formalització de les configuracions de l'espai, en tant que "productores" d'informació. Probablement és un camp d'estudi ric en possibilitats perquè la forma i l'espai permeten una interpretació molt directa per part del perceptor, ja que totes les unitats dels estímuls visuals actuen simultàniament creant un "mosaic de forces" carregades de significat (Dondis, 1976).

Davant la manca de referents directes en sistemes de codificació que compreguin tant les formes com les seves distribucions en l'espai d'una instal·lació d'art, hem dut a terme una revisió bibliogràfica a l'entorn dels conceptes que es volen representar mitjançant els elements significants, que se sintetitzen en la relació forma-categoria (vegeu apartat 2.3.).

Les fonts bibliogràfiques preses com a referència són multidisciplinars, ja que a més del camp de la psicologia, especialment la psicologia social (percepció de persones) i la psicologia ambiental (espais de relació), s'han revisat obres de teoria teatral, distribució de l'espai, comunicació visual, història del mobiliari, així com alguns aspectes de la perspectiva filosòfica.

Hem ordenat la informació trobada en els següents apartats, ocupant-nos primer de l'espai com a lloc d'experiència en la instal·lació, entesa aquesta com a marc de la

interacció. Seguidament, ens referim a la posició dels interactuants i, finalment, a la representació de la pròpia interacció.

2.2.1. L'espai com a lloc d'experiència

Una de les categories que s'espera puguin ser inferides de l'experiència en la instal·lació "H1" és la de trobar-se en un espai d'interacció, un lloc de trobada entre dues identitats.

L'acte de relació social pot ser entès com l'acte d'omplir un espai (Corraliza, 1994). Actuem de manera diferent davant de les mateixes persones, quan l'escenari o els seus elements canvien. El propi espai on es produeix una interacció intervé i modifica allò que hi passa, de manera que cada interactuant es relaciona tant amb l'altre interactuant com amb el mateix espai. Little (1976, en Corraliza, 1994) explica com l'individu es relaciona amb l'espai en tres dominis diferents: conductual, afectiu i cognitiu. En el conductual la persona es desplaça per l'espai en funció de la forma d'aquest, i manipula els objectes o hi entra en contacte segons com aquests s'han distribuït. El domini afectiu implica una experiència més interna que té relació amb el grau d'interès i el d'activació (Berlyne, 1971). Finalment, el domini cognitiu fa referència a quan la persona que viu l'experiència d'un espai construeix els significats que aquest li aporta.

En la instal·lació emprada en el nostre treball de recerca, la persona que interacciona amb l'espai ha d'utilitzar esquemes molt bàsics per donar sentit als estímuls que rep i a la pròpia situació, perquè aquesta és prou insòlita, fins i tot per a les participants que reben informació conceptual suplementària (claus d'interpretació). La participant és convidada a viure una experiència en una instal·lació i és informada de la presència de significats en les formes, l'espai i en els canvis en el temps (escenes). Fins aquí el domini conductual és clar, però ja dins de l'espai la participant veu la companya d'experiència "modificada" per unes

formes que s'interposen i es troba en una situació en que mira l'altra transformada i al mateix temps és mirada, conscient que la companya també la veu modificada per la reixeta. En aquest moment s'inicia l'experiència i les transformacions en el domini afectiu (agradabilitat, interès, activació, etc) així com en el domini cognitiu, en el moment d'atorgar un significat als estímuls sensorials.

Norman (1988, en Castro 2004) diferencia els dos tipus de coneixement que utilitzem les persones quan interaccionem en sistemes home-entorn. Per una banda, esmenta el "coneixement en el cap" que és allò que anomenem habitualment coneixement i que utilitzem quan ens trobem davant d'una situació coneguda. Per l'altra, es refereix al "coneixement en el món", que entra en joc en les situacions en les quals no hi ha esquemes de reconeixement de detall i que impliquen l'ús de recordatoris múltiples sobre allò que se suposa que s'ha de fer o entendre en una determinada situació. En l'experiència que ens ocupa les subjectes saben que es troben en contacte amb uns estímuls artístics i per aquest motiu esperen la sorpresa com a component de l'experiència. Probablement l'element que es considera més sorprenent és la duplicitat de rols que desenvolupa la persona; com actor i com espectador, simultàniament. Aquesta situació especial converteix la instal·lació en un espai de ficció.

Des del teatre sovint es reflexiona sobre l'espai de l'escenari com a lloc físic especial. Quan es produeix el fet teatral, l'espai físic queda transformat en espai de representació, és a dir, ja no és només simple realitat i un lloc i/o moment concret pot passar a ser percebut com a qualsevol altre lloc i/o moment (McAuley, 2003). Dels tres elements que es troben en el fet teatral: espai, actor i espectador (McAuley, 2003), en la instal·lació es confonen el d'actor i d'espectador. Cada interactuant executa els dos rols en relació a l'altre. Fins i tot en un moment donat hi ha una superposició del propi reflex amb la imatge de l'altre, de manera que

l'observador esdevé alhora espectador de si mateix, a més d'ésser-ho del seu company d' experiència.

En aquesta situació fictícia es demana als interactuants que facin una lectura dels signes de l' espai i de la situació similar a la d' una representació teatral. Antonin Artaud (1964), referint-se al llenguatge de l' escena diu:

Pel que concerneix els objectes ordinaris, o fins i tot el cos humà, elevats a la dignitat de signes, és evident que hom pot inspirar-se en els caràcters jeroglífics, no solament per a la notació d' aquests signes d' una manera llegible i susceptible de reproduir-los a voluntat, sinó també per a compondre a l' escena símbols precisos i directament llegibles. (p. 90)

En la instal·lació, com en el teatre, l' espectador ocupat a interpretar allò representat copsa estímuls molt diversos, un conjunt de signes (personatges, escena, temps). Alguns d' aquests elements són estables, altres canviants i es pretén que junts produeixin un missatge global, al que Roland Barthes (1967), en el cas del teatre, anomena "polifonia informacional", un concepte que es pot extrapolar perfectament a l' espai que ens ocupa.

Entenem, doncs, la instal·lació "H1" com a "lloc de ficció", pel fet de basar-se en una proposta d' experiència situacional, poc comparable a res viscut i per a la qual no es disposen d' esquemes de reconeixement precisos.

Tanmateix, la dificultat d' interpretar directament uns estímuls determinats a partir dels esquemes previs és una característica dels objectes i espais d' art, una dificultat que rau en la necessitat que la lectura sigui lliure i en totes les direccions possibles, ja que la funció de l' art és precisament l' aportació de novetat i el fet d' obrir possibilitats. En la instal·lació, com en la majoria dels objectes artístics, uns

mateixos estímuls donen lloc a tantes vivències i interpretacions com persones els puguin experimentar.

En general, l'experiència artística, global i sintètica, no es pot diferenciar de la identificació de les relacions entre significants i significats, de caire més analític. En el cas de la instal·lació H1, qui fa l'experiència viu una relació real, tant amb l'interlocutor com amb l'espai, en el marc d'una situació singular i, simultàniament, fa una activitat d'interpretació dels elements significants que són representatius d'una interacció. Per tant, cal entendre la instal·lació esmentada com un espai de relació que, alhora, és un lloc de ficció i de representació. Com que aquesta triple naturalesa de la instal·lació H1 requereix aproximacions diferents, es podria pensar que també són independents, però és probable que els aspectes relacionals influeixin en la representació i interpretació de les formes significants.

Atès que l'experiència en aquesta instal·lació es viu juntament amb una altra persona, se'ns plantejava el repte de controlar la influència dels aspectes relacionals sobre l'experiència i la tasca de lectura de l'espai, per la qual cosa vàrem optar perquè les participants interactuessin amb una mateixa persona desconeguda que feia la funció de coexperimentadora (vegeu apartat 3.4.1.2). D'aquesta manera les possibles influències relacionals esdevenen, en principi, homogènies. En qualsevol cas, tot i que es va demanar a la coexperimentadora de mantenir-se impassible evitant aportar significats a la companya, som conscients que la neutralitat mai no és possible del tot. Totes les accions tenen un sentit i encara que l'actor no hagi tingut intenció de significar alguna cosa, la seva acció (o omissió) pot induir a l'atribució de significats per part de l'altre (Marta Rizo, 2007).

2.2.2. La posició dels interactuants

Ens hem referit a l'espai entès com a representació de la interacció, el següent element de significació és el lloc que ocupa l'interactuant dins d'aquest espai. El

seient en forma de cub pretén d'emfatitzar la posició de la persona durant la interacció, la regularitat de la forma i el seu volum expressen una localització fixada i estable.

En aquest cub, de dimensions prou grans, el lloc concret per seure és mínim (en un extrem) i queda la resta del volum darrere del subjecte. D'aquesta manera es vol representar l'espai total intern del cub com a continent del bagatge i de la història personal, entès com allò que determina la presència de la persona en l'aquí i l'ara. S'ha escollit la forma cúbica perquè remet a l'objecte continent més simple (una capsa normal). Per altra banda, el cub es basa en la repetició del quadrat i aquesta és una forma estàtica, símbol de la construcció i també dels punts cardinals (Cirlot, 1992), de manera que inscriure-s'hi és situar-se d'alguna manera en un "centre".

El seient cúbic no és còmode. L'espatllera és recta; el sedent té la sensació que la cadira no s'adapta al seu cos, sinó que és més aviat aquest el que queda "encaixat" en una forma que el conté. La comoditat deixa lloc a la representació, tot reduint la forma a la funció simbòlica, tant com sigui possible.

Rybczynski (1989) estudia l'ús de la cadira i explica que a Grècia i a Roma la comoditat d'una cadira era una característica buscada en l'objecte. Des de la caiguda de l'Imperi Romà s'oblida la cadira durant uns segles i reapareix a l'edat mitjana, però ara sense les qualitats funcionals, essent seients durs i llisos d'espatllera alta i recta. Aquests seients medievals tenien per contra una important funció simbòlica de representació d'una posició que havia de ser estable i permanent. L'ús de l'estil rígid i recte, tot i que amb decoracions sobreposades, afavoria la pretesa lectura simbòlica de l'objecte. A l'edat mitjana aquest valor representatiu de les coses no era específic dels llocs per seure, cada objecte tenia un significat i un lloc en la vida que formaven part de la seva funció. De fet, fins entrat el s. XVII es podia considerar que una cadira estava bé encara que no fos

agradable seure-hi. Si una cadira semblava bella i grandiosa o impressionant, era “bona” (Rybczynski, 1989).

El valor funcional d’una cadira o un lloc per seure rau en la seva utilitat, però en alguns casos, i més en unes èpoques que en d’altres, l’objecte pot esdevenir significant amb propietats simbòliques. Els trons reials, les càtedres, els escons en el congrés, el lloc del cap de taula, són exemples de seient amb càrrega simbòlica. Pel fet d’ocupar un lloc (la posició d’un cos en un moble), la persona queda associada a unes funcions, que normalment es relacionen amb la producció i transmissió de saber i en l’exercici del poder.

En la història del moble fins i tot trobem exemples d’utilització exclusivament de la funció simbòlica del seient. En diverses cultures antigues i tribals es destinen trons buits als déus i, més aprop nostre, a la Basílica de Sant Pere de Roma, es troba la *Catedra Petri* on veiem com les complexes formes de l’altar acaben configurant el tron de Sant Pere, on no està previst que hi sigui ningú.

Són d’invenió recent els seients purament funcionals, les posicions en un o altre lloc poden ser més intercanviables i la funció representativa del lloc es dilueix. En una taula familiar d’avui dia, per exemple, les posicions poden ser imprecises, a diferència d’un dinar a l’edat mitjana que era, abans que res, un acte de visibilitat i d’exhibició de la posició de cadascú dins del sistema (Rybczynski, 1989).

En la instal·lació, el seient cúbic també és el lloc de la “identitat”. Situa la persona i l’emmarca en una forma dura i definida que la fa més visible i present per a l’interactuant situat al seu davant. Referint-se a la percepció de l’altre, Ramón Xirau (1987) diu:

Quando percibo a ‘otro’ lo percibo como un ser encarnado, como un ser que vive en su cuerpo, es decir, como un ser semejante al mío, que actúa de manera semejante

a como actúo y que piensa de manera semejante a la manera en que pienso (p. 386).

El mateix autor afirma que *“el mundo de los hombres está así hecho de seres en comunicación que se perciben unos a otros como semejantes porque comparan al otro con ellos mismos”* (Xirau, 1987, p. 387).

El conjunt seient-persona representa la identitat, la presència del jo individual construït per unes vivències particulars i conscient de la seva història personal, però que necessita de l'altre en el sentit que explica Axel Honneth, inspirat per Hegel (1807): *“La formació del “jo pràctic” és tributària del reconeixement mutu entre subjectes; un individu arriba a admetre's ell mateix com a subjecte individualitzat i autònom si és confirmat per l'altre en la seva activitat pròpia”* (Honneth, 1992).

Un altre efecte de posició en la instal·lació és la imatge de la pròpia reflexió en el moment en què el subjecte es troba il·luminat i el company és a les fosques. Aquesta situació vol remetre a l'autoconsciència. Teòricament qualsevol símbol o imatge de la pròpia persona provoca un canvi del seu focus atencional cap a l'interior (Jiménez, 2005). Duval i Wicklund (1972) consideren la inducció a l'autoconsciència com a generadora d'estats psicològics desagradables. Aquests mateixos autors desenvolupen la “teoria de l'autoconsciència objectiva” o atenció autofocalitzada, que descriu un estat en el qual el subjecte es pren a si mateix com a objecte d'atenció. La persona en aquest estat veu discrepàncies entre el jo real i l'ideal, per la qual cosa l'experiència sol provocar un afecte negatiu (Higgins, 1987). L'autoconsciència pot ser privada, quan l'atenció es dirigeix als aspectes interns de la persona, com ara pensaments i sentiments, o pública quan es fa atenció a l'aparença externa i a l'impressió que en tenen els altres (Jiménez, 1999). En l'experiència en la instal·lació, quan es fa visible el propi reflex es fa present l'autoconsciència privada, però pel fet de saber que la persona és visible pel seu

interlocutor, quan aquest es troba ocult, l'autoconsciència pública també hi té el seu lloc.

2.2.3. La representació de la interacció

En l'espai d'interacció una reixeta se situa entre els participants en l'experiència. Aquest element formal expressa la funció mediatra del llenguatge en tant que sistema de signes utilitzat per comunicar-se i establir contacte entre dues persones. Però la reixeta s'interposa entre les dues persones i les separa en l'espai, de la mateixa manera que qualsevol tipus de llenguatge pot, simultàniament, acostar els interactuants i allunyar-los, en la mesura en què deixa al marge tot allò que no pot expressar i que també pot ser present en la interacció. Concretament, segons Merleau-Ponty (1997), el llenguatge no pressuposa el pensament sinó que el consuma. Més avall farem referència a un altre factor de separació entre els agents de la comunicació: el fet que el missatge emès i el rebut poden diferir (en sentit estricte difereixen sempre): en aquest cas el llenguatge perd la funció vinculant i pot tenir efectes d'allunyament entre els interactuants.

El conjunt format pels interactuants i la reixeta central esdevé representatiu de la pròpia interacció. Isaac Joseph (1999) sintetitza l'anàlisi que fa Erving Goffman dels diversos components, l'actuació conjunta dels quals dona lloc a la interacció comunicativa:

- Un conjunt d'unitats que interactuen les unes amb les altres.
- Un codi o conjunt de regles que aporten l'estructura.
- Un procés de lectura ordenat.
- Un medi en el qual opera el sistema.

En la instal·lació, tots els elements formals s' integren en un funcionament sistèmic que inclou els interactuants, les formes, l' espai i el temps. Aquests elements estan codificats de manera que aporten uns significats i s' ha buscat una ordenació, tant dels elements formals com de la seqüència temporal per tal de facilitar-ne la lectura. El medi físic de la instal·lació esdevé, simultàniament, espai representatiu i continent de la interacció.

La reixeta, doncs, proposa la representació formal d' una interacció, però aquesta es sobreposa a la relació real que es produeix entre els interactuants durant l' experiència en la instal·lació. A més de llegir els significats en l' espai les subjectes es fan una representació del tipus de relació que viuen amb la companya d' experiència. Gámez i Marrero (2005), estudien la representació cognitiva de les relacions interpersonals. Aquesta integra la representació de cadascú en relació a l' altre i defineix el que es coneix com a cognició relacional o interpersonal (Baldwin, 1992; Bersheid, 1994, en Gámez, Marrero, 2005). L' esquema relacional, com qualsevol altre esquema, coordina i organitza els patrons de les relacions interpersonals. Inclou imatges del jo, característiques i atributs de l' altre, juntament amb un guió que es refereix a un patró esperat d' interacció. Es tracta d' un patró derivat de la generalització d' experiències personals similars prèvies. Els participants en una interacció són portadors de diverses representacions que han construït en situacions anteriors, per tant un repertori de formes d' avaluar la situació i de reaccionar. Participen en la interacció en funció de la seva història passada (Mugny, 1981, en Perez, 1994). Aquestes representacions, que són reestructurades a cada interacció, poden referir-se a les formes de relació entre individus (representacions de les relacions) i als significats dels objectes que mediatitzen la interacció (representacions dels objectes).

La recerca de referents de la interacció com a fenomen ens porta al concepte d' intersubjectivitat. Diamond i Marrone (2003), la defineixen com una plataforma

interpersonal fonamental, mitjançant la qual les motivacions, desitjos i necessitats basats en l' experiència directa amb els altres són comunicats i comprensibles. La intersubjectivitat implica accedir a les representacions mentals dels altres, compartir significats preexistents als codis lingüístics (Perinat, 1993, en Gamez i Marrero 2005). Tenir idea d' allò que l' altre té en ment implica fer representacions de segon ordre (representacions de representacions).

En el moment B, dins de la seqüència d' escenes que viuen els interactuants, cada participant veu la reflexió de si mateix, produïda per un semimirall, sobreposada a la imatge real del seu company. A partir de Lacan, Umberto Eco (1987) explica com el mirall és un fenomen-llindar que marca els límits entre l' imaginari i el simbòlic. El nen petit que es mira al mirall per primer cop confón la imatge amb la realitat, en una segona fase s' adona que es tracta d' una imatge i en tercer lloc comprèn que la imatge és seva. D' aquesta manera reconstrueix el seu cos com a quelcom extern i per tant simbòlic. El mirall no només té propietats representatives sinó que podria estar en l' origen de la pròpia capacitat de fer-nos representacions, a partir de la representació inicial del "si mateix".

En les situacions d' interacció utilitzem com a referència el "si mateix", veiem les pròpies característiques a mode de patró a partir del qual l' altre queda situat. Marta Rizo (2007), seguint George Herbert Mead, qui proposa el concepte de "self" o "si mateix", considerat un dels conceptes més importants dins del corrent de l' Interaccionalisme Simbòlic (Mead, 1934), explica com el "self" es refereix a la capacitat de l' individu de considerar-se tant subjecte com objecte. El mecanisme del "self" és la reflexió que ens permet posar-nos inconscientment en el lloc dels altres.

Però l' efecte de fusió de les dues imatges en la instal·lació és representatiu de la presència del self, en tant que referent per mirar l' altre, així com de l' altre inclòs en el propi self. Art Aron ha demostrat que en les relacions interpersonals properes,

cada individu inclou l'altre en el seu "self", és a dir, la representació cognitiva del jo i de l'altre es sobreposen (Aron 2004). Rodríguez Garcia (2008), cita la reflexió de Merleau Ponty sobre els "cossos vivents" i el seu enigma de l'espècie de televisió que ens produeix la sensació íntima de simultaneïtat amb els altres i amb el món.

A més de l'esquema del jo i de l'altre, els participants en una interacció segueixen un guió o esquema interpersonal. Es tracta d'una estructura cognitiva que representa una seqüència d'accions esperades dins del patró relacional que es porti a terme (Gámez, 1995; Schank y Abelson, 1977; Trzebinski, 1989, en Gámez i Marrero, 2005).

Read i Collins (1992, 1994, en Gámez i Marrero, 2005) han proposat que l'activació dels esquemes relacionals es produeix com a part del procés d'elaboració d'escenaris mentals interpersonals, que les persones construïm per a comprendre els episodis conductuals en els quals es desenvolupen les relacions humanes.

En la reixeta doble es produeixen altres efectes que es sobreposen a la reflexió de la pròpia imatge en l'altre i que són percebuts pels interactuants. La zona de superposició visual de les dues reixetes expressa el lloc de contacte en el fet de compartir un mateix codi. El codi compartit és estructural, els quadrats de les cel·les són idèntics i estan alineats. Sobre aquesta base regular s'hi emmarquen altres formes, amb colors, grandàries i tractaments diferents. Les posicions que ocupen les formes són diferents en cadascuna de les dues reixetes en paral·lel, però sobreposades encaixen en un ordre isomòrfic. Tenen la funció de representar els esquemes que organitzen la informació que, tot i no ser idèntics, són similars en les dues persones. Conèixer un altre que també em coneix a mi suposa interconnectar els diferents processos perceptius (Barriga i Marcet, 1975). Interactuar i percebre l'altre són dues activitats molt relacionades, percebre'l ens permet saber que l'altre també organitza el món a l'entorn del fet d'estar en ell i d'actuar-hi. També podem veure que hi ha una correspondència entre els "meus" i els "seus" significats,

tot i que la perspectiva no sigui idèntica (Berger y Luckmann, 1993). La superposició de les dues reixetes expressa, doncs, el lloc de contacte a partir d'una acció de contrast entre les dues subjectivitats.

L'estructura quadriculada de la reixeta segmenta la imatge de l'altre, les cel·les emmarquen fragments de l'altre definint unitats d'informació de la seva identitat. Aquestes unitats modifiquen el pas de la informació en funció del tractament donat a la cel·la. Alguns d'aquests tractaments tenen significats associats molt directes: si són negres i opaques, la informació sobre l'altre no arriba, si són més grans la importància o intensitat de l'element informatiu és major i si estan tenyides fosques, de manera que la quantitat de llum que arriba és menor, ens pot representar els aspectes de l'altre que són poc definits o dubtosos. El color expressa la qualitat de l'element informatiu. Des de Goethe (1810) la psicologia del color ha atorgat al vermell propietats activadores o energètiques i al blau inhibidores o tranquil·litzants. En el curs d'un diàleg, els aspectes més actius o conflictius poden ser representats pels filtres de color vermell, així com els més lents i basats en l'acord, mitjançant el color blau.

En una de les cel·les, una lent de reducció permet veure l'altre sencer però distant, aquest efecte vol indicar una globalització de tots els elements informatius a partir de la simplificació de l'altre. És habitual el fet de construir una imatge de l'altre a partir de poques dades; Thorndike (1920, en Morales, 1994) va veure que hi havia una tendència a correlacionar trets percebuts en una persona (que no tenien cap relació entre si) per arribar a una impressió global de "maldat" o "bondat". L'error també pot provenir de l'ordre en què els trets són percebuts, els treballs d'Asch (1946, en Morales, 1994) mostren com davant d'un conjunt de característiques bones i dolentes, si les bones s'aporten primer la impressió serà més bona i viceversa.

En general, a l'intentar comprendre les persones i els esdeveniments tendim a simplificar massa, fem atenció a la informació menys important i podem desatendre la important, seleccionem esquemes erronis per codificar la informació que rebem donant lloc a distorsions perceptives i judicis incorrectes (Morales, 1994). Aquest fet s'expressa mitjançant la lent que inverteix i redueix la imatge de l'interlocutor, que permet veure l'altre en una totalitat, però de manera equivocada o tergiversada.

Els elements de significació del temps es troben en la seqüència d'escenes, depenents dels canvis d'il·luminació (vegeu apartat 2.1.3.). En un primer moment, la llum general permet reconèixer l'espai i la situació, s'entreveu l'altre a través de la reixeta però no es destaquen els efectes. El moment B fa present la identitat de les participants mitjançant la il·luminació vertical que retalla la silueta. El moment C expressa el temps en el desenvolupament del diàleg, fent referència als torns de paraula. L'observador descobreix el propi reflex sobre la imatge de l'altre. Finalment, en el moment D, la llum fa visible un dels interactuants mentre l'altre queda invisible. Experimentar una situació en la que un interactuant és visible per l'altre sense veure'l vol expressar un tipus d'interacció desigual on la comunicació, entesa com el fet de tenir alguna cosa en comú, no hi té lloc.

La unidireccionalitat en el trànsit d'informació es dona en situacions en les que l'interactuant que veu l'altre però no és vist es troba en una posició de privilegi en la interacció, mentre que el que és vist i no veu experimenta una sensació d'indefensió. Michel Foucault (1994) explica amb precisió el funcionament del panoptisme (aquest mirar des de l'ocultació) com a tecnologia bàsica en l'exercici del poder: *“El panòptico [...] debe ser comprendido como un modelo generalizable de funcionamiento; una manera de definir las relaciones del poder con la vida cotidiana de los hombres”* (Foucault, 1994 p. 208)

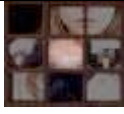
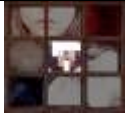
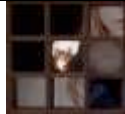
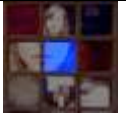
Entre una escena i la següent, durant un període de cinc segons, l'espai queda a les fosques. Els moments de foscó tenen la funció de contrastar les escenes i són un marc de silenci entre un moment d'il·luminació i l'altre. Però també tenen el seu lloc en la representació de la interacció; Castilla del Pino (1992) diu que el silenci és el signe més reiterat de tots els que apareixen en el discurs i, segons explica Fierro (1992), el silenci no sempre és ruptura o absència de comunicació, sovint pot estar carregat d'informació. El contingut i sentit comunicatiu del silenci depèn de diversos factors, sobretot dels vincles amb la seqüència d'accions anteriors on el silenci s'insereix.

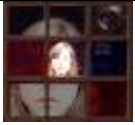
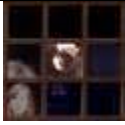

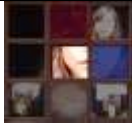
En una situació de comunicació hi ha molts elements que poden esdevenir signes, gairebé tots, però en el nostre treball hem fet un exercici de selecció i definició de les formes, moments i efectes visuals que podien esdevenir significants de manera intel·ligible.

En el següent punt exposem la relació dels elements significants de la instal·lació i el seu significat associat.

2.3. CONCRECIÓ DE LA RELACIÓ SIGNIFICANT-SIGNIFICAT

Els elements significants es troben en l'espai i en les formes que conté, així com en el temps marcat pels canvis en la il·luminació, que van modificant la representació de les situacions d'interacció. En la següent taula s'expressa una síntesi de cadascun dels elements significants i els seus significats associats.

Significant	 A El seient en forma de cub	 B La reixeta que modifica la companya d' experiència	 C La cel·la a través de la qual la companya es veu borrosa	 D La cel·la a través de la qual la companya es veu "pixelada"	 E La cel·la a través de la qual la companya es veu cap per avall	 F La cel·la a través de la qual la companya es veu de color
Significat	Posició fixada i estable a partir de la qual l' espectador participant es situa en la instal·lació.	Alteracions en la percepció de l' altre. Representació dels obstacles en la comunicació entre dues persones	Aspecte de l' altre que ens arriba amb poca claredat	Visió parcial i fragmentada de l' altre	Interpretació equivocada de l' altre	Factors emocionals que modifiquen la comunicació

Significant	 G La cel·la a través de la qual la companya es veu sencera però petita o lluny	 H La cel·la a través de la qual només es veu una part de la companya	 I La cel·la a través de la qual no es veu la companya	 J La cel·la buida a través de la qual la companya es veu sense cap obstacle	K Els canvis de llum que fan visibles l' altre o el propi reflex, alternativa - ment	L El propi reflex situat en la posició de l' altre
Significat	Visió global de l' altre, però amb pèrdua de detalls per la distància	Visió incompleta de l' altre	Aspectes ocults. Incomunicació	Visió directa de l' altre	El fluir de la comunicació en les dues direccions	Representació de l' empatia

Taula 1. Relació entre elements significants i significats associats.

3. FASE EXPERIMENTAL

3.1. MARC CONCEPTUAL

El marc conceptual a partir del qual s'ha estructurat la recerca s'ha basat en el model d' Helmud Leder (2004), que ordena el procés de percepció de l'art a partir d'una doble entrada i sortida, cognitiva i afectiva.

Probablement la dificultat més important a l'hora de mesurar i entendre els aspectes fenomènics de la percepció de l'art és la proximitat i absoluta interdependència dels aspectes afectius i cognitius que es donen en tot procés de percepció d'estímuls artístics. La complexitat ve donada per la naturalesa tant diferent d'aquests dos aspectes i pel fet que, tot i ser diferents, es trobin tant imbrincats. Realment, abordar-los per separat és arriscat, hem de ser conscients que estudiant la percepció de l'art ens ocupem d'un únic procés, però les diferències entre els aspectes afectius i cognitius requereixen d'una anàlisi diferenciada. Considerem el model de Leder útil i clarificador perquè, si bé proposa un tractament relativament independent dels aspectes afectius i cognitius, aquests es mantenen connectats per un procés de valoració constant des del primer moment de la recepció dels estímuls fins a la resposta estètica.

Així doncs, hem ordenat la recerca atenent a les dues vies de processament que s'inicien en la doble entrada dels estímuls artístics. En aquest primer moment el perceptor contextualitza allò que percep i en fa una pre-classificació cognitiva a partir de la síntesi entre els referents dels que disposa i els propis estímuls. En el nostre treball i en aquesta primera fase, hem aportat uns referents cognitius de manera diferenciada per a cadascun dels dos grups definits. En un d'ells s'ha informat a les subjectes (tota la mostra és composta per noies) que es proposava de fer una experiència en una instal·lació d'art i es definia breument aquest llenguatge artístic, mentre que a l'altre grup, a més d'aquesta informació, se li aportaven claus d'interpretació dels elements significants de la instal·lació (vegeu apartat 3.4.2.3.).

Però aquest primer esquema cognitiu de reconeixement, diferenciat segons el grup, és afectat per l'estat inicial de la persona: hi ha múltiples aspectes afectius que influeixen en la recepció dels estímuls. Vam recollir alguns d'aquests aspectes mitjançant els qüestionaris preparats per aquesta funció. Es van obtenir dades sobre la valència afectiva, l'activació, l'autoconsciència, les capacitats empàtiques i l'ansietat-estat, amb la intenció d'identificar aquests aspectes afectius en la fase prèvia, abans de l'experiència (a partir d'ara, fase "pre").

El següent pas en el procés és la percepció dels estímuls sensorials, que en el nostre cas va ser la pròpia experiència en la instal·lació. En un primer moment de l'experiència el subjecte viu les sensacions produïdes pel estímuls i en fa una primera anàlisi perceptual, que implica la classificació cognitiva a partir de la observació de l'espai, les formes i la companya d'experiència (la coexperimentadora, en aquest cas). Simultàniament s'inicien possibles canvis en els aspectes afectius que s'han mesurat en la fase prèvia.

Posteriorment a l'anàlisi perceptual, i segons el model de Leder, es produiria la integració de la memòria implícita, és a dir, la recerca de referents per interpretar els estímuls que s'estan rebent. En la instal·lació a partir de la qual hem treballat, i atenent a les diferències en la informació aportada en la primera fase, podem hipotetitzar que la integració de la memòria implícita pot diferir entre les subjectes que han rebut claus d'interpretació i les que no n'han rebut.

Segons Leder (2004), els següents passos consistirien en la classificació explícita, etiquetant verbalment allò que s'està rebent i processant els elements categoritzats en el domini cognitiu. Leder diferencia la classificació i processament dels estímuls que fan els experts, que tendeixen a referir-se a l'estil amb totes les variants i referents històrics que hi puguin estar associats i la classificació que faria l'inexpert o novell, més literal i centrada en els estímuls concrets. En aquest sentit, en el nostre treball podem trobar equivalències molt directes entre l'expert i les

subjectes que disposen de claus d'interpretació (subjectes adscrites al "grup amb claus"), mentre que l'inexpert es podria identificar amb la participant que no disposa de claus (subjectes adscrites al "grup sense claus"). En els resultats podrem veure que aquests "estils" diferenciats en la classificació dels estímuls corresponen amb allò que hem observat: les subjectes del grup amb claus tendeixen a interpretar les formes segons allò que signifiquen, mentre que les del grup sense claus valoren formes i espai en si mateixos, sense anar més enllà.

El proper pas en el model és l'avaluació dels estats cognitiu i afectiu. El perceptor centra l'atenció en si mateix i valora si ha entès els estímuls rebuts, en el millor dels casos, o si més aviat percep ambigüitat i creu que no els ha acabat d'entendre. Per altra banda, farà atenció a l'estat afectiu, especialment al grau de satisfacció o agradabilitat, que altres autors, des d'una perspectiva dimensional en l'estudi de les emocions, han identificat amb l'anomenada valència afectiva (Rosselló i Revert, 2008). Probablement allò que ens interessa més en el nostre treball és la relació entre aquests dos estats. Més concretament, un dels objectius fonamentals és el de contrastar si la comprensió dels significats (estat cognitiu) té incidència en l'estat afectiu.

Finalment, i com a doble sortida en el procés de percepció de l'art, Leder situa el judici estètic i l'emoció estètica com a aspectes diferenciats de la resposta estètica. El judici estètic o la opinió formada sobre els estímuls rebuts correspon a l'etapa final del processament cognitiu, que en el nostre cas hem estudiat mitjançant els qüestionaris de qualitat de l'espai i les formes, de coherència dels elements significants amb el conjunt i de la relació forma-significat (vegeu apartat 3.4.2.5.). L'altra sortida, l'emoció estètica, correspon a la darrera fase del processament afectiu. En el treball que ens ocupa pretenem descriure aquest moment a partir dels canvis en l'estat afectiu, l'autoconsciència i l'empatia, registrant aquests canvis en la fase posterior a l'experiència (a partir d'ara, fase

“post”) mitjançant els mateixos qüestionaris passats a la fase pre: València afectiva (SAM), Activació (SAM), Autoconsciència, Empatia i STAI-estat.

A la taula 2, (es pot veure a continuació) se sintetitza aquest procés tot fent constar les fases amb les categories que proposa Leder, així com l'equivalència d'aquestes fases en el nostre treball (en vermell).

(taula 2 Leder apart)

3.2. OBJECTIUS

Exposem aquí els objectius que ens hem plantejat, tot diferenciant els més bàsics o generals d'aquells més específics, els quals hem concretat en funció de la seva rellevància i llur capacitat explicativa dels objectius bàsics.

3.2.1. Objectius generals

Els objectius generals d'aquest estudi parteixen de la finalitat primordial d'estudiar la resposta estètica, entesa com a propietat emergent d'una sèrie de processos afectius i cognitius que es retroalimenten de forma dinàmica.

A partir d'aquí, hem considerat com a primer objectiu general el de contrastar si la utilització d'una instal·lació d'art com a material estimular, per la seva naturalesa multisensorial i el seu component interactiu, pot tenir interès a l'hora d'estudiar la resposta estètica. Cal precisar que hem volgut assajar la realització d'un estudi basat en un sol objecte d'art, per tal de veure si l'aproximació a l'experiència pot ser més rigorosa, tot fent possible un major control experimental de les variables estranyes.

Com a segon objectiu general, ens ha interessat aproximar-nos a la influència dels aspectes cognitius en la resposta estètica, especialment als efectes derivats del coneixement de les bases conceptuals de l'objecte d'art.

3.2.2. Objectius específics

3.2.2.1. Estudiar la vivència de totes les participants (ambdós grups) que interaccionen amb la instal·lació d'art "H1", tot observant els canvis que es puguin produir en les variables definides, entre l'abans i el després de l'experiència.

Per tal de dur a terme aquest estudi, explorem de forma preliminar les relacions entre les variables. Posteriorment, fem la comparació pre-post.

3.2.2.2. Estudiar les diferències intergrup en la resposta de les participants, segons si tenien accés exclusivament als estímuls sensorials, o si, a més, tenien accés a estímuls cognitius a partir de l'administració de claus d'interpretació dels significats de la instal·lació "H1". Com en l'objectiu anterior, explorem primer, a títol preliminar, les relacions entre les variables segons el grup. Posteriorment, fem les comparacions pertinents.

3.3. HIPÒTESIS

A partir dels objectius esmentats, hem definit dues hipòtesis de treball. Les hipòtesis formulades són genèriques i no direccionals per mor de la novetat de l'estudi i, per tant, de la manca d'evidències empíriques que ens puguin servir de referent conceptual.

A. "L' experiència en la instal· lació H1 implica canvis entre l' abans i el després, tant en la resposta afectiva com en la cognitiva"

B. "L' aportació d' informació conceptual sobre la instal· lació H1, prèvia a l' experiència, modifica tant la resposta afectiva com la cognitiva".

3.4. MÈTODE

3.4.1. Mostra de l'estudi i participants.

3.4.1.1. Participants en les passacions

Les subjectes experimentals foren dones voluntàries, estudiants de disseny de l'escola Llotja de Barcelona, d'edats compreses entre 18 i 54 anys ($M = 24,76$; $SD = 7,48$). La selecció fou no aleatòria de conveniència. Després de rebre una informació bàsica sobre el procediment i les condicions de passació, totes varen expressar el seu consentiment de participar. Les participants es varen assignar aleatòriament a un dels dos grups definits.

Es tractava de subjectes que tenien una formació artística bàsica (com a mínim), per la qual cosa l'experiència en la instal·lació no es pot afirmar que fos lliure de la influència de categories prèvies sobre estils i tendències. Per altra banda, no estaven familiaritzades amb la terminologia i els conceptes psicològics i tampoc no tenien l'hàbit de participar en experiments, ja que en aquesta escola no es fa recerca experimental.

3.4.1.2. Coexperimentadora

L'experiència en la instal·lació "H1" ha de ser viscuda per dues persones alhora, però no és possible fer les passacions amb dues subjectes simultàniament, ja que d'aquesta manera la situació i per tant l'experiència seria diferent per a totes les subjectes. Per tal d'igualar els estímuls i la situació que vivia cada subjecte es va requerir la participació d'una coexperimentadora desconeguda per tota la mostra,

que actuà com a companya d' experiència per a totes les subjectes. Per fer aquesta tasca es va escollir una noia, la funció de la qual fou acompanyar les participants en l' experiència situant-se en l' altra posició de l' espai de la instal· lació.

Es va instruir a la coexperimentadora per tal que es comportés igual amb totes les subjectes, mantenint una actitud amable i tranquil· la, però neutra. També se li va demanar que es vestís de blanc per tal de fer més visibles els efectes de la instal· lació i que procurés seure situant-se en el mateix nivell de la subjecte per tal millorar l' efecte visual de superposició de les imatges que es dóna al llarg de l' experiència. Abans de participar en aquesta recerca va practicar el seu rol en un estudi pilot en el que participaren 16 subjectes.

A més de fer de companya d' experiència de les subjectes també va fer la tasca d' anar a cercar-les a les aules de l' escola i d'acompanyar-les a l' espai on es feien les passacions.

En la fase de preparació de l'estudi, la coexperimentadora també va participar en l'elaboració del qüestionari de Significant-Significat (vegeu apartat 3.4.2.5.2. i Annex VI.), fent de model per a les fotografies, així com encarregant-se del tractament digital de les imatges (selecció i retall) i de la seva ubicació en el qüestionari.

Finalment, va participar com a jutge en la valoració de les preguntes obertes d' aquest mateix qüestionari de Significant-Significat. La seva valoració es va portar a terme per tal de tenir un segon judici i poder-lo contrastar amb el realitzat per l' autor (vegeu apartat 4.4.4.1. i Annex IX).

3.4.1.3. Experimentador

L' experimentador ha concebut i realitzat la instal· lació "H1" i ha preparat els instruments que s' han utilitzat. En les passacions s' ha ocupat de donar les instruccions, prèviament pautades, a les subjectes, tant pel que fa als qüestionaris

com a l'explicació donada abans de l'experiència, així com pel que respecta a l'aportació de les claus conceptuals a les subjectes del grup 1.

3.4.2. Material i instruments

En els següents apartats informem de tots els instruments utilitzats en el treball de recerca.

3.4.2.1. Instal·lació "Horitzontal 1" (H1)

La descripció en detall de la instal·lació es du a terme en l'apartat 2 d'aquest treball.

3.4.2.2. Explicació oral prèvia a l'experiència per al grup 1 i 2

Abans de l'experiència, es va donar informació a les subjectes explicant que es tractava de viure una experiència en una instal·lació d'art i definint aquest llenguatge artístic com a centrat en la vivència de l'espectador, ja que aquest interaccionava amb un espai que li "proposava" una experiència.

També s'explicà que aquesta instal·lació s'experimentava juntament amb una altra persona. Tot seguit, s'anomenava i es presentava la coexperimentadora.

Es demanava a les participants d'entrar dins l'espai, juntament amb la coexperimentadora, de seure en el seient i d'observar les formes, l'espai i la pròpia situació.

3.4.2.3. Claus cognitives d'interpretació per al grup 1

A més de l'explicació oral prèvia, i abans de proposar-li's d'entrar en l'espai, les participants d'aquest grup rebien informació suplementària sobre els conceptes bàsics que es pretén representar mitjançant els elements formals de la instal·lació. Aquesta informació suplementària s'administrà amb l'objectiu d'aportar claus cognitives d'interpretació dels significats concrets de la instal·lació.

Les claus consistien en tres punts, presentats per escrit sobre un cartró i s'acompanyaven d'una explicació oral per a cada punt (vegeu la taula 3).

Enunciat	Explicació oral
1. Instal·lació d'art	En general, en les instal·lacions d'art es proposa una experiència a l'espectador. L'experiència pot ser únicament estètica o també contenir uns significats.
2. Significació de l'experiència	En aquesta instal·lació s'han dissenyat els estímuls (formes, espai i il·luminació) de manera que puguin significar diversos conceptes. S'ha fet un exercici de traducció d'idees a una experiència perceptual.
3. El diàleg i la	El tema bàsic d'aquesta instal·lació és el diàleg i la comunicació.

<p>comunicació, com a continguts</p>	<p>Mitjançant l'espai i les formes es representen diversos conceptes sobre la interacció entre dues persones.</p> <p>Les dues participants (la subjecte i la coexperimentadora) ocupen una posició en l'espai i us situen una davant de l'altra.</p> <p>Una reixeta se situa entre les dues i les diverses cel·les modifiquen de forma diferent la imatge de la companya, significat cadascuna un tipus d'obstacle en la comunicació.</p>
---	---

Taula 3. Claus cognitives d'interpretació

3.4.2.4. Qüestionaris per a les variables afectives i d'autoconsciència

Aquests qüestionaris s'utilitzen per obtenir dades sobre la valència afectiva, l'activació, l'autoconsciència (privada i pública), l'auto-valoració de les pròpies aptituds interpersonals (empatia) i el grau d'ansietat.

3.4.2.4.1. SAM

S'han utilitzant les dimensions de valència afectiva i d'activació del *Self-Assessment Manikin* (SAM) (Morris, 1995). Aquest instrument es compon de seqüències de dibuixos que, mitjançant figures esquemàtiques, representen una gradació en la valència afectiva i en l'activació. La participant ha de marcar el dibuix, o el punt entre un i altre, que creu que representa amb més exactitud el seu estat present. (veure figura 11 i Annex III)

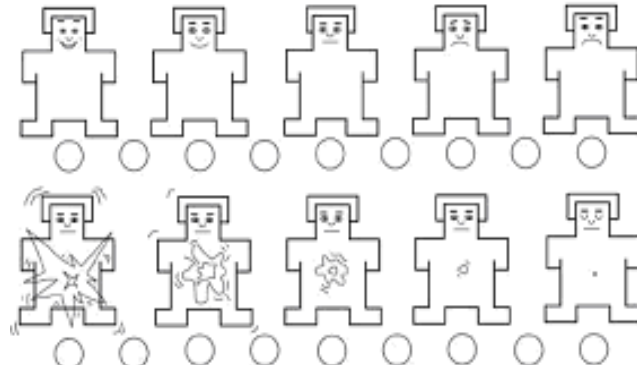

Figura 11. El Self-Assessment Manikin (SAM) emprat en aquest treball

3.4.2.4.2. Ítems d'autoconsciència i d'empatia

Aquest apartat del qüestionari es compon de tres afirmacions a partir de les quals les subjectes han d'expressar el seu grau d'acord en el moment present. Per tal d'evitar la tendència a la resposta central i els efectes mnèsics entre les fases Pre i Post, la valoració es fa mitjançant una escala Likert analògica (en forma de cunya) sobre la que s'ha de traçar una marca vertical en el lloc que es consideri, de menys a més.

En primer lloc les subjectes responen tres ítems d'autoconsciència elaborats a partir del qüestionari "*The Self-Consciousness Scale: A Revised Version for use with General Populations*" (Scheier i Carver, 1985). Els dos primers fan referència a l'autoconsciència privada i el tercer a l'autoconsciència pública.

Finalment, s'inclou en aquest qüestionari un ítem en el que es demana una autovaloració de les pròpies capacitats empàtiques (vegeu Annex III).

3.4.2.4.3. STAI (escala ansietat-estat)

L'adaptació espanyola del qüestionari d'Ansietat Estat-Tret (STAI) (Spielberger, Gorsuch, Lushene, 1982), comprèn dues escales separades d'auto-avaluació que mesuren l'ansietat com a estat i com a tret. Com que ens interessa observar els canvis entre l'abans i el després de l'experiència, s'ha utilitzat només l'escala

d' estat. Aquesta es compon de 20 ítems que cal valorar entre 0 i 4 (vegeu Annex IV).

3.4.2.5. Qüestionaris per a les variables cognitives

Aquests qüestionaris s' utilitzen per obtenir dades dels judicis sobre la qualitat de l' experiència, la relació entre els elements significants i el significat associat, així com del grau de coherència de cadascun dels elements significants amb el conjunt de la instal· lació.

3.4.2.5.1. Qüestionari sobre la qualitat

Els sis primers ítems d' aquest qüestionari tenen la funció de recollir dades sobre com s' ha viscut l' experiència, tot demanant una valoració entre 1 i 5 en les dimensions agradable-desagradable, sorprenent-gens sorprenent, tranquil· litzant-inquietant, estimulante-gens estimulante, estètica-gens estètica. També s'inclou un ítem per tal de valorar la participació en general.

En els tres següents ítems es demana una valoració de la qualitat de l' espai i les formes, també a partir d'una escala de 5 punts, en les dimensions bell-no bell, original-no original, complex-simple (vegeu Annex V).

3.4.2.5.2. Qüestionari sobre la relació significant-significat

Es tracta d' un qüestionari de preguntes obertes que consisteix en una relació de tots els elements significants, expressats mitjançant una fotografia de cadascun, acompanyada d' una descripció del significat. Al costat d' aquesta informació hi ha un espai en blanc en el que les subjectes escriuen la interpretació de cada element significant, segons el seu parer (vegeu Annex VI).

3.4.2.5.3. Qüestionari sobre la coherència dels elements significants

En aquest qüestionari s' utilitza la mateixa relació d' elements significants (imatge i descripció) però, enlloc de l' espai per la pregunta oberta, s' hi troba una escala

Likert de cinc punts. Es demana a les subjectes d'expressar, segons el seu parer, el grau de coherència de cadascun dels elements significants amb el conjunt de la instal·lació (vegeu Annex VII).

3.4.3. Disseny i procediment

El procés de recerca, basat en un disseny quasiexperimental intergrup, s'inicià amb la definició dels dos grups, ambdós compostats de noies, estudiants d'art i disseny. Les voluntàries s'assignaren a cadascun dels grups de forma aleatòria, sent el "grup 1" el que rebia claus d'interpretació i el "grup 2" el que no en rebia. A ambdós grups se'ls passaven uns formularis previs d'autoavaluació, per tal de mesurar aspectes clau de l'estat afectiu (València afectiva i Activació), l'autoconsciència (privada i pública), les capacitats empàtiques i l'ansietat-estat (vegeu apartat 3.4.2.4.).

Seguidament, es donaven les instruccions, prèviament pautades (vegeu apartat 3.4.2.2.), a cadascun dels dos grups, amb la diferència que un d'ells rebia informació addicional sobre els conceptes bàsics de la instal·lació com a claus d'interpretació, mentre que l'altre no. Les instruccions finalitzaven tot proposant a les participants d'entrar dins l'espai de la instal·lació, seure i observar les formes, els canvis i la situació.

Tant les participants d'un grup com les de l'altre, entraven dins l'espai juntament amb la coexperimentadora i se situaven en la posició prèviament establerta, cadascuna en una part. En aquest primer moment la il·luminació era general i un petit pilot lumínic en el centre de la reixeta marcava el punt de fixació inicial (on calia centrar, en primera instància, el focus atencional), per tal de controlar el punt de partida temporoespacial de l'exploració visual

Les participants romanien dins de la instal·lació mentre durava la seqüència estimular predissenyada, la duració exacta de la qual era de 4 minuts i 30 segons. Al

llarg d'aquesta seqüència, es trobaven immerses en una situació i un ambient visual que canviava segons una pauta d'il·luminació predefinida i controlada mitjançant el programa informàtic "Cuelux DMX 512". versió 1.03.24 (Visual Productions, 2011). En sortir, ambdós grups responien els qüestionaris de l'etapa post amb els ítems de les variables afectives (estat afectiu, autoconsciència, empatia i ansietat-estat). En aquesta mateixa fase, posterior a l'experiència, també complimentaven un qüestionari, basat en diferencials semàntics de cinc punts, sobre la qualitat de l'experiència (agradable, sorprenent, estimulants, tranquil·litzant i estètica) i sobre la qualitat de l'espai i les formes (bellesa, originalitat i complexitat), així com un autoinforme de preguntes obertes sobre els significats dels elements de la instal·lació. Finalment, s'administra una escala Likert de cinc punts sobre el grau de coherència de cadascun dels elements significants amb el conjunt de la instal·lació (vegeu apartat 3.4.2.5. i Annexos V, VI i VII).

En la taula 4 se sintetitza el procés seguit en el grup 1 i en el grup 2.

Temps	3' (aprox)	2' (aprox)	1' (aprox)	4,30'	2' (aprox)	3' (aprox)	8' (aprox)	2' (aprox)
Grup 1 (claus)	Questionaris SAM, Autoconsciència, Empatia i STAI	Explicació prèvia	Claus	Experiència en la instal·lació	Questionari Qualitat	Questionaris SAM, Autoconsciència, Empatia i STAI	Questionari Significants significat	Questionari Coherència
Grup 2 (sense claus)	Questionaris SAM, Autoconsciència, Empatia i STAI	Explicació prèvia		Experiència en la instal·lació	Questionari Qualitat	Questionaris SAM, Autoconsciència, Empatia i STAI	Questionari Significants significat	Questionari Coherència

Taula 4. Procés i temporització per als dos grups

4. ANÀLISI DE DADES I RESULTATS

4.1. ANÀLISI CORRELACIONAL

4.1.1. Relacions entre les “variables afectives i d’autoconsciència”

i les variables de qualitat

Per tal de dur a terme una exploració preliminar de les variables afectives i d’autoconsciència (VAA) buscarem les seves correlacions amb la finalitat d’establir connexions entre aquestes variables i analitzar les seves relacions en les fases Pre i Post, així com per atendre a les diferències entre grups (amb claus cognitives o sense). En aquesta primera anàlisi dels factors afectius (SAM, variables d’autoconsciència i STAI), també incorporarem les variables del qüestionari de qualitat de l’experiència: Agradabilitat, Sorpresa, Estimulació, Tranquil·litat i Experiència Estètica (VQE) i Bell, Original i complex (VQEF) (vegeu apartat 3.4.2.5.1.). En principi, aquestes variables esmentades aporten judicis sobre l’experiència i per tant ens n’ocuparem amb més detall en l’anàlisi dels factors cognitius (vegeu apartat 4.4.), però les afegim aquí perquè a més d’un judici sobre l’experiència expressen aspectes de la vivència afectiva.

Atès que, per una banda, no s’acomplia el requisit de normalitat (segons les proves de Kolmogorov-Smirnov i Shapiro-Wilks), i que, per l’altra, es tracta d’una mostra relativament petita i de puntuacions majoritàriament ordinals, optarem per dur a terme l’anàlisi correlacional tot aplicant la prova Tau-b de Kendall. Algunes de les avantatges d’aquesta prova respecte a la més tradicional Rho d’Spearman rauen en que el coeficient de Kendall permet calcular directament les correlacions parcials i, sobretot, en que llur estimació dels valors que s’obtidrien per a la població de la qual prové la mostra és més acurada.

4.1.1.1. Correlacions entre les variables “Pre” i “Post”, independentment del grup.

Vegeu a continuació les taules i la descripció del conjunt de correlacions per a cada variable.

VAA 1: València afectiva (SAM)

València SAM Pre	València SAM post tau-b=,510 (**) $p<0,001$	STAI-estat post tau-b= -,323 (**) $p=0,001$	STAI-estat pre tau-b= -,500 (**) $p<0,001$				
València SAM Post	València SAM pre tau-b=,510 (**) $p<0,001$	STAI-estat post tau-b= -,465 (**) $p<0,001$	STAI-estat pre tau-b= -,419 (**) $p<0,001$	Experiència agradable tau-b=,365 (**) $p=0,001$	Experiència sorprenent tau-b=,263 (*) $p= 0,018$	Experiència estimulant tau-b=,249 (*) $p= 0,026$	Empatia_pre tau-b=,222 (*) $p= 0,029$
	Agradabilitat participació tau-b=,349 (**) $p=0,002$	Original tau-b=,233 (*) $p=0,040$					

Taula 5. Correlacions variables afectives Pre i Post, independentment del grup (n=60)

*Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,05

**Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,01

La variable València SAM (VAA1) correlaciona negativament amb l' STAI-estat, tant en la fase Pre com en la Post.

La VAA1 Post correlaciona positivament amb les variables sobre l' experiència: Agradable, Sorprenent, Estimulant, Agradabilitat en la participació i Original.

VAA1 Post també correlaciona positivament amb la variable Empatia.

L'anàlisi correlacional de la VAA 1 entre les fases Pre i Post revela una correlació positiva significativa ($p=0,01$).

VAA 2: Activació (SAM)

Activació SAM Pre	Activació SAM post tau-b=,260 (*) p=0,010	STAI-estat pre tau-b=,304 (**) p=0,002					
Activació SAM Post	Activació SAM pre tau-b=,260 (*) p=0,010	STAI-estat post tau-b=,473 (**) p<0,001	Experiència agradable tau-b= -,253 (*) p=0,017	Experiència estimulant tau-b=,256 (*) p=0,018	Experiència tranquil·litzant tau-b= -,334 (**) p=0,001		

Taula 6. Correlacions variables afectives Pre i Post, independentment del grup (n=60)

*Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,05

**Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,01

La variable Activació (VAA2) correlaciona positivament amb l' STAI-estat Pre i Post.

Trobem una correlació negativa entre la VAA2 Post i les variables Experiència agradable i Experiència Tranquil·litzant.

VAA2 Post correlaciona positivament amb la variable Estimulant.

Així mateix, l'anàlisi correlacional de la VAA 2 entre les fases Pre i Post ens mostra una correlació positiva significativa ($p=0,05$).

VAA 3: “Reflexiono sobre mi mateixa”

Reflexiono Pre	Reflexiono post tau-b=,454 (**) $p<0,001$	STAI-estat post tau-b=,210 (*) $p=0,027$	Sentiments pre tau-b=,506 (**) $p<0,001$	Sentiments post tau-b=,271 (**) $p=0,007$	Imatge corp pre tau-b=,257 (**) $p=0,008$	Empatia pre tau-b=,214 (*) $p=0,028$	
Reflexiono Post	Reflexiono pre tau-b=,454 (**) $p<0,001$	STAI-estat pre tau-b=,265 (**) $p=0,006$	Sentiments pre tau-b=,421 (**) $p<0,001$	Sentiments post tau-b=,689 (**) $p<0,001$	Imatge corp post tau-b=,232 (*) $p=0,018$		

Taula 7. Correlacions variables afectives Pre i Post, independentment del grup (n=60)

*Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,05

**Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,01

La variable “Reflexiono sobre mi mateixa” correlaciona positivament amb “Estic atenta als meus sentiments” i “Sóc conscient de la pròpia imatge corporal”.

La variable Reflexiono sobre mi mateixa també correlaciona de forma positiva amb la variable STAI-estat Pre i Post.

Les correlacions en les fases Pre i Post són prou similars, exceptuant que en la fase Pre trobem una relació de la VAA 3 amb la variable Empatia, i no en la Post.

Finalment, l’anàlisi correlacional de la VAA 3 entre les fases Pre i Post ens mostra una correlació positiva significativa ($p=0,01$).

VAA 4: “Estic atenta als meus sentiments”

Sentiments Pre	Sentiments post tau-b=,442 (**) $p<0,001$	Reflexiono pre tau-b=,506 (**) $p<0,001$	Reflexiono post tau-b=,421 (**) $p<0,001$	Empatia pre tau-b=,262 (*) $p=0,007$		Imatge corp. pre tau-b=,209 (*) $p=0,032$	
Sentiments Post	Sentiments pre tau-b=,442 (**) $p<0,001$	Reflexiono pre tau-b=,271 (**) $p=0,007$	Reflexiono post tau-b=,689 (**) $p<0,001$	Empatia post tau-b=,257 (*) $p=0,010$	Experiència agradable tau-b=,231 (*) $p=0,032$		

Taula 8. Correlacions variables afectives Pre i Post, independentment del grup (n=60)

*Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,05

**Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,01

La variable “Estic atenta als meus sentiments” (VAA 4) correlaciona positivament amb “Reflexiono sobre mi mateixa”, “Em considero una persona empàtica” i “Estic atenta als meus sentiments”, en les fases Pre i Post, així com amb “Sóc conscient de la pròpia imatge corporal” en la fase Pre.

La VAA 4 també correlaciona positivament amb “Experiència Agradable”, en la fase Post.

Finalment, l’anàlisi correlacional de la VAA 4 entre les fases Pre i Post ens mostra una correlació positiva significativa ($p=0,01$).

VAA 5: “Sóc conscient de la pròpia imatge corporal”

Imatge corporal Pre	Imatge corp post tau-b=,460 (**) $p<0,001$	Reflexiono pre tau-b=,257 (**) $p=0,008$	Reflexiono post tau-b=,232 (*) $p=0,018$	Sentiments pre tau-b=,209 (*) $p=0,032$			
Imatge corporal Post	Imatge corp pre tau-b=,460 (**) $p<0,001$		Reflexiono post tau-b=,283 (*) $p=0,004$				

Taula 9. Correlacions variables afectives Pre i Post, independentment del grup (n=60)

*Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,05

**Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,01

La variable “Sóc conscient de la pròpia imatge corporal” (VAA 5) correlaciona positivament amb “Reflexiono sobre mi mateixa”, tant en la fase Pre com en la Post. La VAA 5 també correlaciona positivament amb “Estic atenta als meus sentiments” en la fase Pre.

Així mateix, s'evidencia una correlació positiva entre la VAA 5 Pre i la VAA 5 Post ($p=0,01$).

VAA 6: “Em considero una persona empàtica”

Empatia Pre	Empatia post tau-b=,667 (**) $p<0,001$	València SAM pre tau-b=,236 (*) $p=0,019$	València SAM post tau-b=,222 (*) $p=0,029$	Reflexiono pre tau-b=,214 (*) $p=0,028$	Sentiments pre tau-b=,262 (**) $p=0,007$		
Empatia Post	Empatia pre tau-b=,667 (**) $p<0,001$				Sentiments post tau-b=,257 (*) $p=0,010$		

Taula 10. Correlacions variables afectives Pre i Post, independentment del grup (n=60)

*Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,05

** Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,01

L'Empatia, tant Pre com Post, correlaciona positivament amb la variable “Atenció als propis sentiments”.

En la fase Pre, l'Empatia es relaciona positivament amb la València afectiva (SAM) i amb la reflexió sobre el si mateix, mentre que aquesta relació no es dona en la fase post.

Finalment, es posa en evidència una correlació positiva entre la VAA 6 Pre i la VAA 6 Post ($p=0,01$).

VAA 7: STAI-estat

STAI estat Pre	STAI-estat post tau-b=,376 (**) $p<0,001$	València SAM post tau-b= -,419 (*) $p<0,001$	València SAM pre tau-b= -,500 (**) $p<0,001$	Activació SAM pre tau-b= ,304 (**) $p=0,002$	Reflexiono pre tau-b=,210 (*) $p=0,027$	Reflexiono post tau-b=,265 (**) $p=0,006$	
STAI estat Post	STAI-estat pre tau-b=,376 (**) $p<0,001$	València SAM post tau-b= -,465 (**) $p<0,001$	València SAM pre tau-b= -,323 (**) $p<0,001$	Activació SAM post tau-b= ,473 (**) $p<0,001$	Experiència agradable tau-b= -,244 (*) $p=0,016$	Experiència tranquil·litzant tau-b= -,265 (**) $p=0,007$	

Taula 11. Correlacions variables afectives Pre i Post, independentment del grup (n=60)

* Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,05

** Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,01

La variable STAI-estat (VAA 7) correlaciona de manera negativa amb la variable València (SAM), tant Pre com Post.

La VAA 7 i la variable Activació (SAM) correlacionen positivament, tant Pre com Post.

En la fase Pre la VAA 7 correlaciona positivament amb “Reflexiono sobre mi mateixa”.

En la fase Post trobem correlació negativa amb les variables Experiència Agradable i Experiència Tranquil·litzant.

Finalment, es posa en evidència una correlació positiva entre la VAA 7 Pre i la VAA 7 Post ($p=0,01$).

VQ Experiència 1 : Agradable

Experiència Agradable	València SAM pre tau-b=,217 (**) $p= 0,048$	València SAM post tau-b=,365 (*) $p= 0,001$	Activació SAM post tau-b= -,253 (*) $p= 0,017$	Experiència tranquil·litzant tau-b= ,395 (**) $p<0,001$	Experiència estètica tau-b=,293 (*) $p= 0,011$	Agradabilitat participació tau-b=,591 (**) $p<0,001$	Bell tau-b=,289 (*) $p= 0,011$
	Sentiments post tau-b=,231 (*) $p= 0,032$	STAI-estat post tau-b= -,244 (*) $p= 0,016$					

Taula 12. Correlacions variables sobre la qualitat de l'experiència, en la fase Post, independentment del grup (n=60)

* Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,05

** Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,01

La variable Experiència Agradable correlaciona positivament amb diverses altres variables sobre l'experiència implicades en l'agradabilitat: Tranquil·litzant, Estètica i Bell.

Agradable correlaciona positivament amb Agradabilitat en la participació

També trobem correlació positiva amb les variables València (SAM) i Atenció als propis sentiments i correlació negativa amb l' Activació (SAM) Post i l' STAI-estat Post.

VQ Experiència 2: Sorprenent

Experiència Sorprenent	València SAM pre tau-b=,283 (*) p=0,011	València SAM post tau-b=,263 (*) p=0,018	Experiència estètica tau-b=,231 (*) p=0,048	Experiència estimulant tau-b=,327 (**) p=0,005	Original tau-b=,382 (*) p=0,001	Complex tau-b=,432 (**) p=0,001	Agradabilitat participació tau-b=,316 (**) p=0,007

Taula 13. Correlacions variables sobre la qualitat de l'experiència, en la fase Post, independentment del grup (n=60)

* Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,05

** Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,01

La variable Experiència sorprenent correlaciona positivament amb València afectiva (SAM), tant Pre com Post, així com amb les variables Experiència Estètica i Experiència Estimulant.

Quant a la qualitat de l'espai i de les formes, trobem correlació positiva de Sorprenent amb les variables Complex i Original.

“Sorprenent” també correlaciona positivament amb “Agradabilitat en la participació”.

VQ Experiència 3: Estimulant

Experiència Estimulant	València SAM pre tau-b=,280 (*) p=0,012		Experiència estètica tau-b=,269 (*) p=0,021	Agradabilitat participació tau-b=,397 (**) p=0,001	Original tau-b=,424 (**) p<0,001	Complex tau-b=,265 (*) p=0,020	Bell tau-b=,330 (**) p=0,004
	València SAM post tau-b=,249 (*) p=0,026	Activació SAM post tau-b=,256 (*) p=0,018	Experiència sorprenent tau-b=,327 (**) p=0,005				

Taula 14. Correlacions variables sobre la qualitat de l'experiència, en la fase Post, independentment del grup (n=60)

* Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,05

** Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,01

La variable Experiència estimulant correlaciona positivament amb València (SAM) Pre i Post, així com amb Activació (SAM) Post.

Les variables sobre la qualitat de l' experiència que correlacionen positivament amb Estimulant són Estètica i Sorprenent, així com les tres variables de qualitat de l' espai i les formes: Original, Complex i Bell.

També hi ha correlació positiva d' Estimulant amb la variable Agradabilitat en la participació.

VQ Experiència 4: **Tranquil·litzant**

Experiència Tranquil· litzant	Activació SAM post tau-b= -,334 (**) p=0,001	STAI-estat post tau-b= -,265 (**) p=0,007	Experiència agradable tau-b= ,395 (**) p<0,001				

Taula 15. Correlacions variables sobre la qualitat de l' experiència, en la fase Post, independentment del grup (n=60)

* Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,05

** Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,01

Troblem correlació positiva entre les variables Tranquil·litzant i Agradable.

Tranquil·litzant correlaciona de manera negativa amb Activació (SAM) Post i STAI-est at Post.

VQ Experiència 5: **Estètica**

Experiència Estètica	Experiència agradable tau-b=,293 (*) p=0,011	Experiència sorprenent tau-b=,231 (*) p=0,048	Experiència estimulant tau-b=,269 (*) p=0,021	Agradabilitat participació tau-b=,337 (**) p=0,004	Bell tau-b=,355 (**) p<0,001	Original tau-b=,237 (*) p=0,045	Complex ,289 (*) p=0,011

Taula 16. Correlacions variables sobre la qualitat de l'experiència, en la fase Post, independentment del grup (n=60)

* Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,05

** Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,01

La variable Experiència Estètica no correlaciona amb cap variable afectiva. Sí que trobem correlació positiva amb les variables de qualitat de l'experiència, concretament amb Agradable, Sorprenent i Estimulant, així com amb Agradabilitat en la participació.

Estètica correlaciona positivament amb totes les variables de qualitat de l'espai i de les formes: Bell, Original i Complex.

VQ Experiència 6: **Agradabilitat en la participació**

Agradabilitat participació	València SAM pre tau-b=,222 (*) p=0,048	Sentiments pre tau-b=,218 (*) p=0,044	Experiència agradable tau-b=,591 (**) p<0,001	Experiència sorprenent tau-b=,316 (**) p=0,007	Experiència estimulant tau-b=,397 (**) p=0,001	Experiència estètica tau-b=,337 (**) p=0,004	Bell tau-b=,432 (**) p<0,001
	València SAM post tau-b=,249 (**) p=0,002	Original tau-b=,370 (**) p=0,002	Complex tau-b=,247 (*) p=0,031				

Taula 17. Correlacions variables sobre la qualitat de l'experiència, en la fase Post,

independentment del grup (n=60)

* Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,05

** Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,01

La variable “Agradabilitat en la participació” correlaciona positivament amb València (SAM), tant Pre com Post i “Estic atenta als meus sentiments” en la fase Pre.

Aquesta variable també correlaciona positivament amb moltes variables de qualitat de l’ experiència: Agradable, Sorprenent, Estimulant, i Estètica, així com amb totes les variables de qualitat de l’ espai i les formes: Bell, Original i Complex.

VQ Espai i formes 1: **Bell**

Bell-No bell	Experiència agradable tau-b=,289 (*) p=0,011	Experiència estimulant tau-b=,330 (**) p=0,004	Experiència estètica tau-b=,455 (**) p<0,001	Agradabilitat participació tau-b=,432 (**) p<0,001	Original tau-b=,361 (**) p=0,002	Complex tau-b=,341 (**) p=0,002	

Taula 18. Correlacions variables sobre la qualitat de l’ espai i les formes, en la fase

Post, independentment del grup (n=60)

* Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,05

** Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,01

La variable Bell no correlaciona amb cap variable afectiva. Sí que trobem correlació positiva amb les variables de qualitat de l'experiència Agradable, Estimulant, Estètica i Agradabilitat en la participació.

Bell també correlaciona positivament amb les altres dues variables de qualitat de l'espai i de les formes: Original i Complex.

VQ Espai i formes 2: **Original**

Original-No original	València SAM post tau-b=,233 (*) p=0,040	Experiència sorprenent tau-b=,382 (**) p=0,001	Experiència estimulant tau-b=,424 (**) p<0,001	Experiència estètica tau-b=,237 (*) p=0,045	Agradabilitat participació tau-b=,370 (**) p=0,002	Bell tau-b=,361 (**) p=0,002	Complex tau-b=,407 (**) p<0,001

Taula 19. Correlacions variables sobre la qualitat de l'espai i les formes, en la fase

Post, independentment del grup (n=60)

* Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,05

** Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,01

La variable Original correlaciona positivament amb la variable afectiva València (SAM) Post.

Original també correlaciona positivament amb les variables de qualitat de l' experiència Sorprenent, Estimulant, Estètica i Agradabilitat en la participació, així com amb les variables de qualitat de l' espai i les formes Bell i Complex.

VQ Espai i formes 3: **Complex**

Complex-Simple	Experiència sorprenent tau-b=,432 (**) $p < 0,001$	Experiència estimulant tau-b=,265 (*) $p = 0,020$	Experiència estètica tau-b=,289 (*) $p = 0,011$	Agradabilitat participació tau-b=,247 (*) $p = 0,031$	Bell tau-b=,341 (**) $p = 0,002$	Original tau-b=,407 (**) $p < 0,001$	

Taula 20. Correlacions variables sobre la qualitat de l'espai i les formes, en la fase Post, independentment del grup (n=60)

*Indica que la correlació és significativa al nivell de *0,05*

**Indica que la correlació és significativa al nivell de *0,01*

La variable Complex correlaciona positivament amb les variables sobre la qualitat de l'experiència Sorprenent, Estimulant, Estètica i Agradabilitat en la participació.

Així mateix, Complex correlaciona positivament amb les altres variables de qualitat de l'espai i les formes, Bell i Original.

4.1.1.2. Correlacions entre les variables “Pre” i “Post”, en ambdós grups

En l'estudi correlacional realitzat ens hem centrat únicament en les correlacions que difereixen entre grups per tal d'atendre a l'efecte de les claus cognitives d'interpretació. Per aquest motiu en les variables afectives (pre-post), s'han deixat de banda totes les correlacions que es donen tant en un grup com en l'altre, així com les correlacions de la fase Post amb les de la fase Pre i les de la Pre amb la Post, ja que no aporten informació sobre l'efecte de les claus d'interpretació. Pel

mateix motiu tampoc hem considerat les correlacions que es donen només en un sol grup tant en la fase Pre com en la Post, excepte quan el grau de significació és diferent.

Vegeu a continuació les taules i la descripció del conjunt de correlacions per a cada variable.

VAA 1: **València afectiva (SAM)**

València SAM Pre	1. Claus	STAI-estat pre -,523 (**) $p < 0,001$	STAI-estat post -,287 (*) $p = 0,045$	València SAM post ,357 (*) $p = 0,020$				
	2. No claus	STAI-estat pre -,525 (**) $p < 0,001$	STAI-estat post -,355 (*) $p = 0,012$	València SAM post ,712 (**) $p < 0,001$				
València SAM Post	1. Claus	STAI-estat pre -,470 (**) $p = 0,001$	STAI-estat post -,637 (**) $p < 0,001$	València SAM pre ,357 (*) $p = 0,020$	Activació SAM pre tau-b= -,351 (*) $p = 0,020$	Activació SAM post tau-b= -,488 (**) $p = 0,001$	Experiència agradable tau-b=,430 (**) $p = 0,006$	Agradabilitat participació ,346 (*) $p = 0,029$
	No claus	STAI-estat pre -,404 (**) $p = 0,005$	STAI-estat post -,637 (**) $p < 0,001$	València SAM pre ,712 (**) $p < 0,001$	Experiència sorprenent tau-b=,382 (*) $p = 0,016$	Experiència estimulant tau-b=,504 (**) $p = 0,002$	Empatia pre tau-b=,383 (*) $p = 0,010$	Experiència estètica ,373 (*) $p = 0,022$

Taula 21. Correlacions variables afectives Pre i Post, grup 1 (n=30), grup 2 (n=30)

* Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,05

** Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,01

En el grup amb claus, en la fase post, trobem correlació negativa de la València (SAM) amb la variable Activació (SAM), tant en la fase Pre (sig.0,005) com en la Post (sig.0,001). La considerem perquè es dona un canvi de significació en aquesta variable entre Pre i Post. També en el grup amb claus la València (SAM) correlaciona positivament amb Experiència Agradable i Agradabilitat en la participació.

En el grup sense claus la variable València (SAM) Post es relaciona amb les Variables d' experiència: Sorprenent, Estimulant i Empatia. Les subjectes que no reben claus també tendeixen a qualificar d' estètica l' experiència en la instal·lació.

VAA 2: Activació (SAM)

Activació SAM	1. Claus	STAI-estat pre ,375 (**) $p = 0,008$	València SAM post -,351 (*) $p = 0,020$	Activació SAM post ,331 (*) $p = 0,027$				
---------------	----------	--	---	---	--	--	--	--

Pre	2. No claus							
Activació SAM Post	1. Claus	STAI-estat post ,548 (**) $p < 0,001$	València SAM post -,488 (**) $p = 0,001$	Activació SAM pre ,331 (*) $p = 0,027$	Experiència tranquil·litzant -,351 (*) $p = 0,020$	Experiència estimulant $\tau = 0,348$ (*) $p = 0,027$	Experiència agradable $\tau = -0,438$ (**) $p = 0,004$	
	2. No claus	STAI-estat post ,433 (**) $p = 0,002$	Empatia post ,306 (*) $p = 0,033$		Experiència tranquil·litzant -,351 (*) $p = 0,020$			

Taula 22. Correlacions variables afectives Pre i Post, grup 1 (n=30), grup 2 (n=30)

* Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,05

** Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,01

La variable Activació (SAM) Post en el grup amb claus correlaciona negativament de manera significativa amb Agradable, a més activació, menys tendència a qualificar l'experiència com a agradable si es disposa de claus per interpretar-la.

L'Activació (SAM) Post correlaciona positivament amb Estimulant en el grup amb claus, una part de l'activació Post es pot relacionar amb els efectes estimulants de l'experiència.

En el grup sense claus l'Activació (SAM) Post correlaciona positivament amb Empatia Post, les subjectes que s'autoqualifiquen d'empàtiques, sense claus per interpretar l'experiència, tendeixen a un increment de l'activació.

VAA 3: "Reflexiono sobre mi mateixa"

Reflexiono <i>Pre</i>	1. Claus	Sentiments pre ,411 (**) $p=0,004$		Reflexiono post ,324 (*) $p=0,026$	Imatge corp pre ,312 (*) $p=0,026$			
	2. No claus	Sentiments pre ,599 (**) $p<0,001$	Sentiments post ,310 (*) $p=0,034$	Reflexiono post ,572 (**) $p<0,001$				
Reflexiono <i>Post</i>	1. Claus	Sentiments pre ,346 (*) $p=0,018$	Sentiments post ,773 (**) $p<0,001$	Reflexiono pre ,324 (*) $p=0,026$				
	2. No claus	Sentiments pre ,380 (**) $p=0,001$	Sentiments post ,582 (**) $p<0,001$	Reflexiono pre ,372 (**) $p<0,001$	Imatge corp pre ,280 (*) $p=0,050$	Imatge corp post ,281 (*) $p=0,050$	STAI-estat pre ,307 (*) $p=0,028$	STAI-estat post ,336 (*) $p=0,016$

Taula 23. Correlacions variables afectives Pre i Post, grup 1 (n=30), grup 2 (n=30)

*Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,05

**Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,01

En aquesta variable no es donen diferències entre grups, que es puguin arribar a utilitzar per explicar l'efecte de les claus d'interpretació.

VAA 4: "Estic atenta als meus sentiments"

		Reflexiono	Reflexiono	Sentiments	Empatia			
Sentiments Pre	1. Claus	pre ,411 (**) $p=0,004$	post ,346 (*) $p=0,018$	post ,518 (**) $p<0,001$	pre ,400 (**) $p=0,004$			
	2. No claus	Reflexiono pre ,599 (**) $p<0,001$	Reflexiono post ,480 (**) $p=0,001$	Sentiments post ,384 (**) $p=0,009$				
Sentiments Post	1. Claus		Reflexiono post ,773 (**) $p<0,001$	Sentiments pre ,518 (**) $p<0,001$		Experiència agradable tau-b=,303 (*) $p=0,047$	Experiència sorprement tau-b=,359 (*) $p=0,020$	
	2. No claus	Reflexiono pre ,411 (**) $p=0,004$	Reflexiono post ,582 (**) $p<0,001$	Sentiments pre ,584 (**) $p=0,009$	Empatia post ,297 (**) $p=0,045$			

En el grup amb claus d'interpretació la variable Atenció als propis sentiments es relaciona amb Experiència Sorprement i Experiència Agradable.

VAA 5: "Sóc conscient de la pròpia imatge corporal"

		Reflexiono	Imatge corp	Empatia				
Imatge corp Pre	1. Claus	pre ,312 (*) $p=0,026$	post ,427 (**) $p=0,002$	post ,305 (*) $p=0,027$				
	2. No claus	post ,280 (*) $p=0,050$	post ,524 (**) $p<0,001$					
Imatge corp Post	1. Claus		Imatge corp pre ,427 (**) $p=0,002$					
	2. No claus	Reflexiono post ,281 (*) $p=0,050$	Imatge corp pre ,524 (**) $p<0,001$	STAI-estat post tau-b=,312 (*) $p=0,023$				

Taula 25. Correlacions variables afectives Pre i Post, grup 1 (n=30), grup 2 (n=30)
 * Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,05
 ** Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,01

La variable “Sóc conscient de la pròpia imatge corporal” Post, en el grup sense claus, correlaciona positivament amb l’ STAI-estat post, associant l’ autoimatge a l’ ansietat post-experiència.

VAA 6: “Em considero una persona empàtica”

Taula 26. Correlacions variables afectives Pre i Post, grup 1 (n=30), grup 2 (n=30) *Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,05 **Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,01							
Empatia Pre	1. Claus	Empatia post ,621 (**) $p<0,001$	Sentiments pre ,400 (**) $p=0,004$	Bell	València SAM pre ,303 (*) $p=0,037$	València SAM post ,383 (*) $p=0,010$	
	2. No claus	Empatia post ,728 (**) $p<0,001$		Bell ,326 (*) $p=0,031$			
Empatia Post	1. Claus	Empatia pre ,621 (**) $p<0,001$				Imatge corp pre ,305 (*) $p=0,027$	
	2. No claus	Empatia pre ,728 (**) $p<0,001$	Sentiments post ,297 (*) $p=0,045$	Bell ,330 (*) $p=0,031$		Activació SAM post tau-b=,306 (*) $p=0,033$	

En el grup sense claus la variable Empatia Post correlaciona positivament amb l'Activació (SAM) Post.

VAA 7: STAI-estat

STAI estat Pre	1. Claus	València SAM pre -,323 (**) $p=0,020$	València SAM post -,470 (**) $p=0,001$	STAI-estat post ,485 (**) $p<0,001$	Activació SAM pre ,375 (**) $p=0,008$			
	2. No claus	València SAM pre -,525 (**) $p<0,001$	València SAM post -,404 (**) $p=0,005$	STAI-estat post ,318 (*) $p=0,019$				Experiència estimulant -,360 (*) $p=0,016$
STAI estat Post	1. Claus	València SAM pre -,287 (*) $p=0,045$	València SAM post -,637 (**) $p<0,001$	STAI-estat pre ,485 (**) $p<0,001$	Activació SAM post ,548 (**) $p<0,001$		Experiència agradable τ -b= -,350 (*) $p=0,016$	Experiència tranquil·litzant τ -b= -,306 (*) $p=0,031$
	2. No claus	València SAM pre -,355 (*) $p=0,012$	València SAM post -,290 (*) $p<0,001$	STAI-estat pre ,313 (**) $p=0,019$	Activació SAM post τ -b=,433 (**) $p=0,002$	Reflexiono post τ -b=,336 (*) $p=0,016$	Imatge corp post τ -b=,312 (*) $p=0,023$	

Paula 27. Correlacions variables afectives Pre i Post, grup 1 (n=30), grup 2 (n=30)

* Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,05

** Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,01

L' STAI-estat Post en el grup amb claus correlaciona negativament amb Agradable i Tranquil·litzant, a menor grau d'ansietat més tendència a que l'experiència sigui agradable i tranquil·litzant és en el grup amb claus d'interpretació.

En el grup que no ha rebut claus podem observar correlació de la variable STAI-estat Post amb la variable "Reflexiono sobre mi mateixa", així com amb "Sóc conscient de la pròpia imatge corporal". Sense elements addicionals d'interpretació de l'experiència i amb un grau alt d'ansietat la reflexió sobre el "si mateix" i l'autoconsciència tendeixen a augmentar.

L' STAI-estat Post en el grup sense claus també correlaciona positivament amb l'Activació Post, després de l'experiència el grau d'ansietat es relaciona amb l'activació.

VQ Experiència 1 : Agradable

Experiència agradable	1. Claus	València SAM post $\tau\text{-}b=,430$ (**) $p=0,006$	Activació SAM post $\tau\text{-}b= -,438$ (**) $p=0,004$	Sentiments post $\tau\text{-}b=,303$ (**) $p=0,047$	STAI-estat post $\tau\text{-}b= -,350$ (*) $p=0,016$	Experiència tranquil·litzant $\tau\text{-}b=,651$ (**) $p<0,001$	Agradabilitat participació $,471$ (**) $p=0,004$	Experiència estètica $\tau\text{-}b=,363$ (*) $p=0,027$
	2. No claus					Experiència estimulant $\tau\text{-}b=,442$ (**) $p=0,007$	Agradabilitat participació $,730$ (**) $p<0,001$	Bell $\tau\text{-}b=,420$ (*) $p=0,010$

Taula 28. Correlacions variables sobre la qualitat de l'experiència, en la fase Post, g (n=30),

grup 2 (n=30)

* Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,05

** Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,01

En el grup amb claus d'interpretació, la variable Experiència Agradable correlaciona positivament amb la variable València (SAM). Es relaciona la tendència a trobar agradable l'experiència i l'afecte positiu alt.

També en el grup amb claus, trobem correlació negativa en Experiència Agradable amb Activació (SAM) Post i l'STAI-estat Post, que posa en relació la consideració de l'experiència com a agradable i els valors baixos en ansietat i activació. Experiència Agradable, en el grup amb claus, també correlaciona positivament amb "Atenció als propis sentiments", posterior a l'experiència. Quan aquesta es considera agradable i es disposa de claus d'interpretació, es relaciona amb l'atenció als propis sentiments. Experiència Agradable, en el grup amb claus, correlaciona positivament de manera molt significativa amb Tranquil·litzant, mentre que en el grup sense claus Agradable correlaciona amb Estimulant. S'associa agradable i tranquil·litzant quan es disposa de claus, i agradable i estimulant, quan no hi ha claus.

VQ Experiència 2: **Sorprenent**

Experiència sorprenent	1. Claus	Sentiments pre tau-b=,359 (*) p=0,020		Complex ,430 (**) p=0,008	Agradabilitat participació tau-b=,356 (*) p=0,034			
	2. No claus	València SAM pre ,381 (*) p=0,016	València SAM post ,382 (*) p=0,018	Complex ,428 (**) p=0,009	Experiència estimulant tau-b=,339 (*) p=0,041	Experiència tranquil·litzant tau-b= -,384 (*) p=0,015	Original tau-b=,503 (**) p=0,003	

Taula 29. Correlacions variables sobre la qualitat de l'experiència, en la fase Post, g (n=30),

grup 2 (n=30)

* Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,05

** Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,01

En el grup amb claus d'interpretació la variable Experiència Sorprenent correlaciona positivament amb l'Atenció als propis sentiments. També en el grup amb claus, Sorprenent correlaciona positivament amb Agradabilitat en la participació.

La consideració de l'experiència com a sorprenent, quan es disposa d'informació addicional, es relaciona amb l'atenció als propis sentiments i amb l'agradabilitat en la participació.

En el grup sense claus, la variable Experiència Sorprenent correlaciona positivament amb la variable Experiència Estimulant, així com, negativament, amb Experiència Tranquil·litzant. Considerar l'experiència com a sorprenent es relaciona amb la definició de l'experiència com a més estimulant, però també com a menys tranquil·litzant.

Experiència Sorprenent també correlaciona positivament amb la variable Original, sense claus la sorpresa es relaciona amb la originalitat.

VQ Experiència 3: Estimulant

Experiència estimulant	1. Claus	Activació SAM post tau-b=,348 (*) p=0,027			Original ,458 (**) p=0,007	Bell tau-b=,422 (**) p=0,010		
	2. No claus	València SAM pre tau-b=,483 (**) p=0,002	València SAM post tau-b=,504 (**) p=0,002	STAI-estat pre -,360 (*) p=0,016	Original ,413 (*) p=0,015	Experiència agradable tau-b=,442 (**) p=0,007	Experiència sorprenent tau-b=,339 (*) p=0,041	Agradabilitat participació tau-b=,582 (**) p=0,001

Taula 30. Correlacions variables sobre la qualitat de l'experiència, en la fase Post, g (n=30), grup 2 (n=30)

* Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,05

** Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,01

En el grup amb claus trobem correlació entre les variables Experiència Estimulant i Activació (SAM) en la fase Post. Després de l'experiència, quan es disposa d'informació addicional, es relacionen l'activació i la consideració de l'experiència com a estimulant. La variable Experiència Estimulant també correlaciona positivament amb la variable sobre l'espai i les formes Bell.

En el grup sense claus Estimulant correlaciona positivament amb València afectiva (SAM), la consideració de l'experiència com a estimulant es relaciona amb l'afecte positiu alt. Estimulant també correlaciona positivament amb Agradable, Sorprenent i Agradabilitat en la participació.

VQ Experiència 4: Tranquil·litzant

Experiència tranquil·litzant	1. Claus	Activació SAM post -,351 (*) $p=0,020$	STAI-estat post tau-b=-,306 (*) $p=0,031$	Experiència estètica tau-b=,425 (**) $p=0,008$	Agradabilitat participació tau-b=,455 (**) $p=0,005$	Experiència agradable tau-b=,651 (**) $p<0,001$		
	2. No claus	Activació SAM post -,309 (*) $p=0,035$		Experiència sorprenent tau-b= -,384 (*) $p=0,015$				

Taula 31. Correlacions variables sobre la qualitat de l'experiència, en la fase Post, g (n=30),

grup 2 (n=30)

*Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,05

**Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,01

En el grup amb claus la variable Tranquil·litzant correlaciona negativament amb l' STAI-estat Post. Com més tranquil·litzant es percep l'experiència, més baixa és l'ansietat.

Tranquil·litzant també correlaciona positivament amb les variables d'experiència: Estètica, Agradable i Agradabilitat en la participació.

En el grup sense claus, Tranquil·litzant correlaciona negativament amb Experiència Sorprenent. Sense les claus per interpretar l'experiència, la consideració d'aquesta com a sorprenent es relaciona amb la qualificació de poc tranquil·litzant.

VQ Experiència 5: Estètica

Experiència estètica	1. Claus		Bell ,479 (**) $p=0,003$	Experiència agradable tau-b=,363 (*) $p=0,027$	Experiència tranquil·litzant tau-b=,425 (**) $p=0,008$	Agradabilitat participació tau-b=,377 (*) $p=0,024$	Original tau-b=,348 (*) $p=0,039$	
	2. No claus	València SAM post tau-b=,373 (*) $p=0,022$	Bell ,431 (**) $p=0,009$	Complex tau-b=,451 (**) $p=0,006$				

Taula 32. Correlacions variables sobre la qualitat de l'experiència, en la fase Post, g (n=30), grup 2 (n=30)

* Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,05

** Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,01

En el grup amb claus la variable Estètica correlaciona positivament amb Agradable, Tranquil·litzant i Agradabilitat en la participació, a més d'Original. Disposant de claus d'interpretació, la consideració de la instal·lació com a estètica es relaciona amb els efectes tranquil·litzants de l'experiència, la originalitat de l'espai i les formes, i amb les categories d'agradabilitat.

En el grup sense claus trobem correlació de les variables Experiència Estètica i València (SAM) Post. Sense claus, la consideració de l'experiència com a estètica es relaciona amb l'afecte positiu alt.

En aquest mateix grup la variable Experiència Estètica correlaciona positivament amb la variable de qualitat de l'espai i les formes Complex.

VQ Experiència 6: **Agradabilitat en la participació**

Agradabilitat participació	1. Claus	València SAM post ,346 (*) $p=0,029$	Experiència sorprenent ,356 (*) $p=0,034$	Experiència tranquil·litzant ,455 (**) $p=0,005$	Experiència estètica ,377 (*) $p=0,024$	Bell ,384 (*) $p=0,019$	Experiència agradable ,471 (**) $p=0,004$	Original tau-b=,436 (*) $p=0,010$
	2. No claus	València SAM pre ,340 (*) $p=0,033$	València SAM post ,358 (*) $p=0,028$	Empatia pre ,324 (*) $p=0,036$	Experiència estimulant ,582 (**) $p=0,001$	Bell ,490 (**) $p=0,003$	Experiència agradable ,730 (**) $p<0,001$	

Taula 33. Correlacions variables sobre la qualitat de l'experiència, en la fase Post, g (n=30), grup 2 (n=30)

* Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,05

** Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,01

En el grup amb claus la variable Agradabilitat en la participació correlaciona positivament amb la variable de qualitat de l'espai i les formes Original. Considerar originals l'espai i les formes es relaciona amb agradabilitat en la participació.

VQ Espai i formes 1: **Bell**

Bell-No bell	1. Claus			Experiència estètica ,479 (**) $p=0,003$	Agradabilitat participació ,384 (*) $p=0,019$	Original tau-b=,507 (**) $p=0,002$	Complex tau-b=,349 (*) $p=0,028$	Experiència estimulant tau-b=,422 (**) $p=0,010$
	2. No claus	Empatia pre ,324 (*) $p=0,036$	Empatia post ,324 (*) $p=0,031$	Experiència estètica ,431 (**) $p=0,009$	Agradabilitat participació ,490 (**) $p=0,003$			Experiència agradable tau-b=,471 (**) $p=0,004$

Taula 34. Correlacions variables sobre la qualitat de l'espai i les formes, en la fase Post, g (n=30),

grup 2 (n=30)

* Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,05

** Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,01

En el grup amb claus, Bell correlaciona positivament amb Experiència Estimulant i amb les variables de qualitat de l'espai i les formes Original i Complex. Amb claus d'interpretació, la bellesa com a qualitat de l'espai i les formes es relaciona amb la percepció de l'experiència com a estimulant. Bell també es relaciona amb les altres dues variables de qualitat de l'espai i les formes: original i complex.

En el grup sense claus la variable Bell correlaciona positivament amb Experiència agradable.

Mentre que disposant de claus d'interpretació la bellesa s'associa a estimulant, sense claus s'associa a agradable.

VQ Espai i formes 2: **Original**

Original- No original	1. Claus	Experiència estimulant ,422 (**) $p=0,010$	Experiència estètica tau-b=,348 (*) $p=0,039$	Agradabilitat participació ,436 (*) $p=0,010$	Bell tau-b=,507 (**) $p=0,002$			
	2. No claus	Experiència estimulant ,413 (*) $p=0,015$	Experiència sorprement tau-b=,503 (**) $p=0,003$		Complex tau-b=,526 (**) $p=0,002$			

Taula 35. Correlacions variables sobre la qualitat de l'espai i les formes, en la fase Post, g (n=30), grup 2 (n=30)

* Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,05

** Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,01

En el grup amb claus la variable Original correlaciona positivament amb Experiència Estètica i Bell, mentre que en el grup sense claus les correlacions d'Original es donen amb Experiència Sorprement i Complex. Disposant d'informació addicional, qualificar d'original l'espai i les formes es relaciona amb considerar-los bells, així com a qualificar d'estètica l'experiència, mentre que sense informació addicional

qualificar d'original l'espai i les formes es relaciona amb la consideració de l'experiència com a sorprenent i l'espai i les formes com a complexos.

VQ Espai i formes 3: **Complex**

Complex-Simple	1. Claus	Experiència sorprenent ,430 (**) $p=0,008$	Bell ,349 (*) $p=0,028$					
	2. No claus	Experiència sorprenent ,428 (**) $p=0,009$	Bell ,346 (*) $p=0,034$	Experiència estètica tau-b=,451 (**) $p=0,006$				

Taula 36. Correlacions variables sobre la qualitat de l'espai i les formes, en la fase Post, g (n=30), grup 2 (n=30)

* Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,05

** Indica que la correlació és significativa al nivell de 0,01

En el grup sense claus la complexitat correlaciona amb Experiència Estètica. Podem entendre que sense les claus per interpretar l'experiència, la complexitat es relaciona amb la consideració de l'experiència com a estètica.

4.1.2. Relació entre les variables STAI-estat “Pre” i STAI-estat “Post”

Les variables STAI-estat Pre i Post tenen un interès especial, atenent tant als resultats de l'anàlisi correlacional ja exposat, com als de l'anàlisi inferencial ulterior (vegeu apartats 4.3.1.4., 4.3.3.1.3. i 4.3.3.2.2.). En particular, ens interessava d'esbrinar en quina mesura el grau d'ansietat-estat previ a l'experiència podria predir el nivell d'ansietat-estat postexperiència, tant pel que fa al conjunt de participants, com pel que respecta a cadascun dels grups: en aquest darrer cas, els canvis intergrup en la proporció de la variància explicada (per a la variable criteri) ens podrien donar indicis dels efectes que poden tenir les claus cognitives en la modulació del grau d'ansietat-estat de les participants.

Tenint en compte aquestes premisses i sapiguent que les variables corresponents a l'STAI sí que acompleixen tant el requisit de normalitat com el d'homocedasticitat, hem fet diverses anàlisis de regressió simple per a la variable dependent STAI-estat Post a partir de la variable predictora STAI-estat Pre. En primer lloc hem dut a terme l'anàlisi per a totes les participants i sense tenir en compte el factor grup.

Posteriorment, l'hem aplicat tant per al grup amb claus cognitives com per al grup sense claus.

4.1.2.1. Regressió simple i diagrama de dispersió, sense considerar el grup

En l'anàlisi de regressió simple per a totes les participants, hem establert l' STAI-estat Post com a variable dependent o de criteri i l' STAI-estat Pre com a variable predictora. Els resultats d'aquesta anàlisi ens donen una $R^2 = 0,334$ ($F(1, 58) = 29,049$; $p < 0,001$). És a dir, el percentatge de variància explicada de la variable criteri (STAI-estat Post) per part de la variable predictora (STAI-estat Pre) és del 33,4%, essent la bondat d'ajustament (obtinguda en l'ANOVA d'una via inherent a l'anàlisi de regressió lineal) igual a 29,049, la qual cosa es correspon amb una clara significació estadística ($p < 0,001$). Finalment, el valor de la beta estandaritzada és de 0,578 ($t = 5,390$; $p < 0,001$), un resultat que indica que per cada unitat que canvia la variable predictora, la variable dependent (criteri) canviaria 0,578 unitats. Vegeu en la figura 12 el diagrama de dispersió per a la relació entre STAI-estat Pre i STAI-estat Post amb recta d'ajustament (recta de regressió), per a totes les participants. L'equació de la recta obtinguda seria: $Y = 3,53 + 0,578X$. Això implica que si, per exemple, el valor en la puntuació de l' STAI-estat Pre fos 24, segons aquest model podríem predir, amb el marge d'error corresponent, que la puntuació en l' STAI-estat-Post seria de $Y = 17,402$

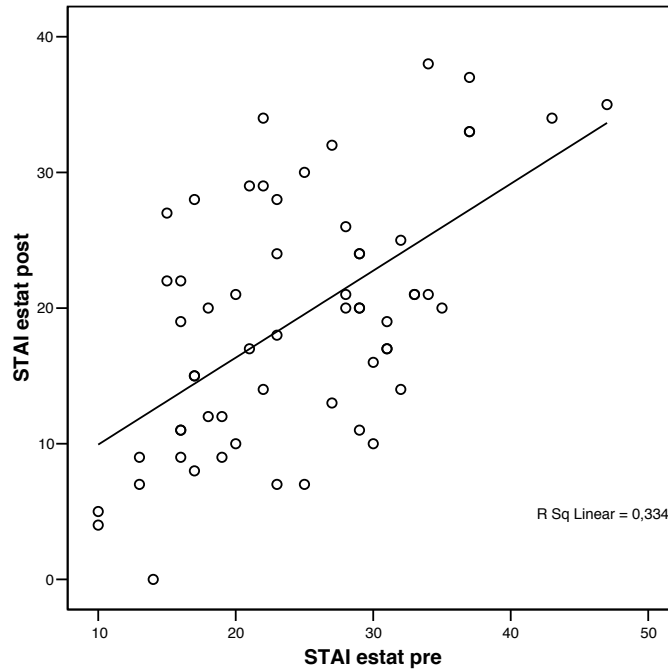

Figura 12. Diagrama de dispersió per a totes les participants

4.1.2.2. Regressió simple i diagrama de dispersió, en el grup amb claus

A l'anàlisi de regressió simple per al grup amb claus, establírem l' STAI-estat Post com a variable dependent i STAI-estat Pre com a variable predictora. Els resultats ens donen una $R^2 = 0,462$ ($F(1, 28) = 24,043$; $p < 0,001$). És a dir, el percentatge de variància explicada de la variable criteri (STAI-estat Post) per part de la variable predictora (STAI-estat Pre) en el grup amb claus és del 46,2%, major que per al conjunt de participants (sense distingir grups) i, com veurem en el proper apartat, també major que el corresponent al grups sense claus. La bondat d'ajustament és igual a 24,043, la qual cosa es correspon amb una clara significació estadística ($p < 0,001$). Finalment, el valor de la beta estandaritzada és de 0,680 ($t = 4,903$; $p < 0,001$), un resultat que indica que per cada unitat que canvia la variable predictora, la variable dependent (criteri) canviaria 0,680 unitats en el cas del grup amb claus.

Vegeu en la figura 13 el diagrama de dispersió per a la relació entre l' STAI-estat Pre

i l' STAI-estat Post amb la recta d'ajustament (recta de regressió), per a les participants del grup 1.

L'equació de la recta obtinguda seria: $Y = -0,595 + 0,680X$.

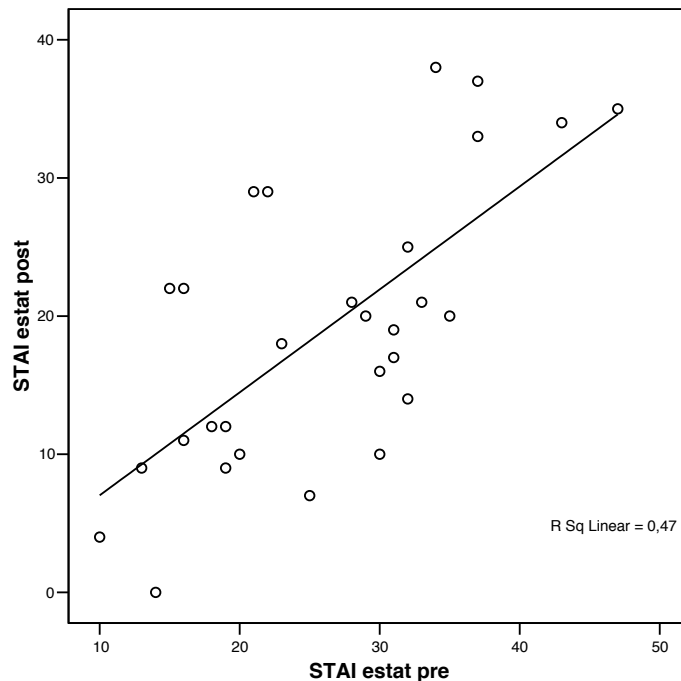

Figura 13. Diagrama de dispersió per al grup amb claus

4.1.2.3. Regressió simple i diagrama de dispersió, en el grup sense claus

A l' anàlisi de regressió simple per al grup sense claus, també establírem l' STAI-estat Post com a variable dependent i l' STAI-estat Pre com a variable predictora. Els resultats ens donen una $R^2 = 0,219$ ($F(1, 28) = 7,877$; $p = 0,009$). És a dir, el percentatge de variància explicada de la variable criteri (STAI-estat Post) per part de la variable predictora (STAI-estat Pre) en el grup sense claus és del 21,9%, menor que per al conjunt de participants (sense distingir grups) i també menor (essent la diferència més accentuada) que el corresponent al grups amb claus. La bondat d'ajustament és igual a 7,877, la qual cosa es correspon amb una significació estadística de $p = 0,009$. Finalment, el valor de la beta estandaritzada és de 0,468 ($t = 2,801$; $p = 0,009$), un resultat que indica que per cada unitat que

canvia la variable predictora, la variable dependent (criteri) canviaria només 0,468 unitats en el cas del grup sense claus.

Vegeu en la figura 14 el diagrama de dispersió per a la relació entre l'STAI-estat Pre i l'STAI-estat Post amb la recta d'ajustament (recta de regressió), per a les participants del grup 2.

L'equació de la recta obtinguda seria: $Y = 6,756 + 0,468X$.

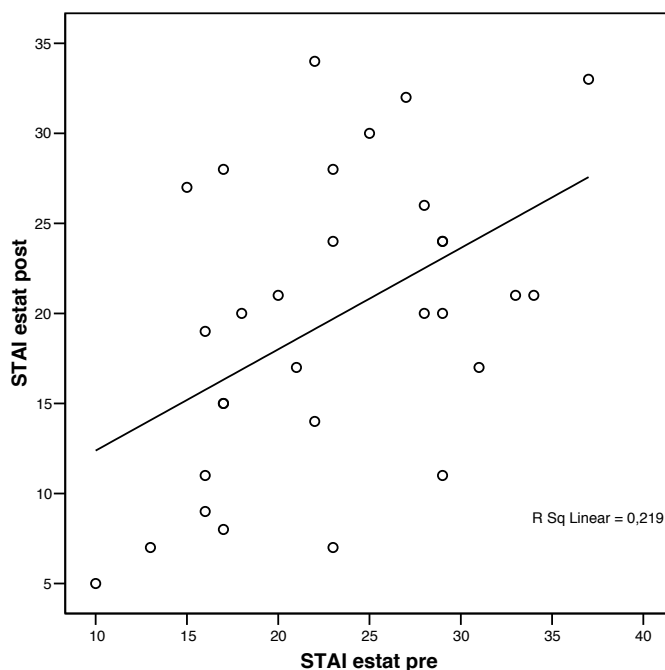

Figura 14. Diagrama de dispersió per al grup sense claus

Cal precisar que, malgrat la diferència que podem observar a les gràfiques de dispersió entre els coeficients de regressió obtinguts (STAI-estat Pre i STAI-estat Post) en el grup amb claus ($R^2=0,47$) i el del grup sense claus ($R^2=0,219$), després d'aplicar la transformació de Fischer, d'obtenir la z corresponent i de dur a terme les comparacions pertinents, no podem afirmar que la diferència entre els coeficients de correlació del grup amb claus i del grup sense claus sigui significativa ($p = 0,4010$). A efectes de facilitar una millor comparació gràfica, vegeu els diagrames de dispersió agrupats en la figura 15.

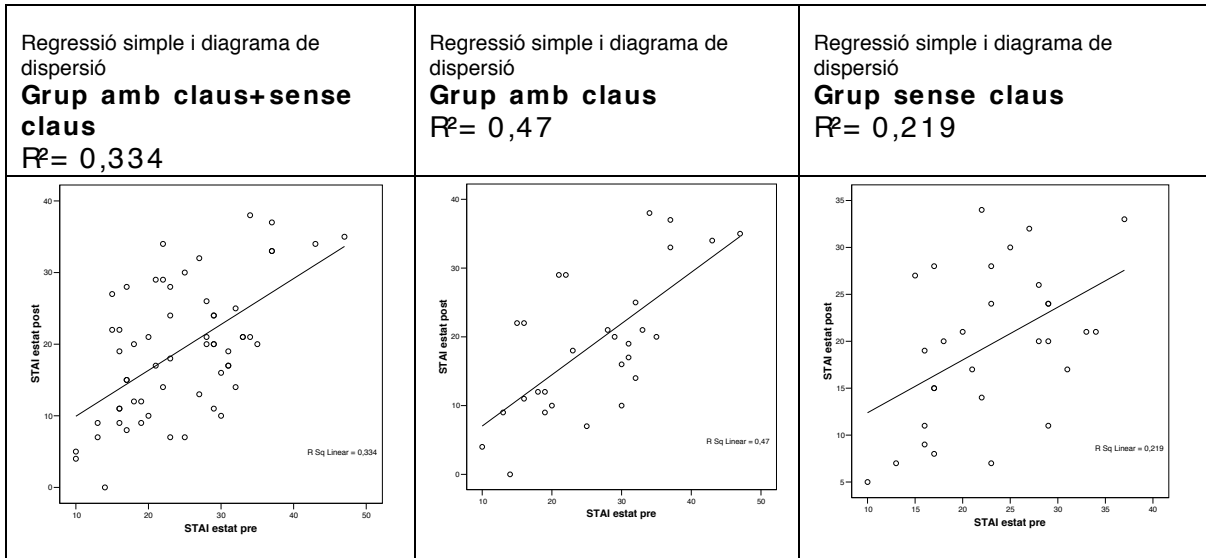

Figura 15. Diagrama de dispersió per a totes les subjectes, per al grup amb claus i per al grup sense claus

4.1.2.4. Correlacions parcials entre STAI-estat “Pre” i STAI-estat “Post”

Per tal d’esbrinar si alguna variable addicional no tinguda en compte pot explicar la correlació trobada entre l’STAI-estat Pre i l’STAI-estat Post, hem fet el càlcul de les correlacions parcials d’aquestes variables, controlant l’efecte de les variables València afectiva (SAM) Pre i València afectiva (SAM) Post.

En el grup de totes les participants la correlació entre STAI-estat Pre i STAI-estat Post, tot i controlar les variables esmentades, segueix essent significativa ($p=0,003$), però s’ha de considerar que augmenta la p (sense el control d’aquestes dues variables la p era aproximadament 0,000035).

Així, doncs, sembla que la relació STAI-estat Pre amb STAI-estat Post per al conjunt de les participants (ambdós grups) es deu en una no gens menyspreable mesura a les variables de València (SAM) Pre i Post.

Quan analitzem les correlacions parcials per a cada grup, trobem un efecte semblant en el cas del grup amb claus (la significació passa de $p = 0,0002$ a $p=0,011$), indicant que, per aquest grup, també les variables de València (SAM) Pre i Post expliquen en una mesura no pas negligible la relació STAI-estat Pre i STAI-estat-

Post. En el grup sense claus, la significació passa de $p=0,019$ a $p=0,169$.

4.2. ANÀLISI EXPLORATÒRIA DE DADES: PROVES DE NORMALITAT I HOMOCEDASTICITAT

En aquest apartat exposem el que constitueix l'anàlisi principal d'aquest treball, tot aplicant les corresponents proves inferencials. En aquest sentit, l'anàlisi correlacional abans exposat s'ha de considerar una primera aproximació que, no obstant això, ens ha permès de veure relacions entre variables que no es detecten amb l'aplicació exclusiva de les proves inferencials.

Així doncs, a partir de les dades obtingudes mitjançant les proves administrades s'ha procedit al seu estudi inferencial. Comencarem amb una anàlisi exploratòria de les dades sobre el conjunt de totes les variables tot tenint en compte el factor grup. Aquesta anàlisi exploratòria inclou les proves pertinents per contrastar si s'acompleixen els supòsits necessaris per dur a terme l'anàlisi per via paramètrica, entre elles les proves de normalitat i la d'homocedasticitat.

Cal destacar que tant la prova de Kolmogorov-Smirnov com la prova de Shapiro-Wilks mostren com la majoria de variables obtingudes (hi ha excepcions, com ara les puntuacions en l'STAI-estat) no acompleixen normalitat (com era d'esperar, atesa la naturalesa de la majoria de les variables mesurades).

Per altra banda, per tal de veure fins a quin punt la dispersió de les variables en ambdós grups és similar (homogeneïtat de variàncies), s'aplicà la prova de Levene a les variables enregistrades tenint en compte el factor grup, la qual cosa ens va permetre de concloure que no s'acomplia el principi d'homogeneïtat de variàncies per a una bona part de les variables. Atesos els resultats obtinguts en aquesta anàlisi exploratòria, decidírem d'analitzar les dades per via no paramètrica.

4.3. ANÀLISI COMPARATIVA INFERENCIAL DE LES “VARIABLES AFECTIVES I D’AUTOCONSCIÈNCIA”

El conjunt de “variables afectives i d’ autoconsciència” inclou les dues variables del qüestionari SAM, la València afectiva i l’ Activació, el qüestionari STAI-estat que ens aporta informació sobre l’ ansietat, les variables sobre autoconsciència privada i pública, i la variable Empatia (vegeu apartat 3.4.2.4.).

Totes aquestes variables són dobles (pre i post), ja que els qüestionaris s’ administren abans i després de l’ experiència en la instal· lació.

4.3.1. Comparació de les variables pre-post per a totes les participants

Aplicant la prova T de Wilcoxon trobem diferències significatives entre les variables València afectiva (SAM) Pre i Post (augmenta després de l’ experiència), així com entre l’ STAI-estat Pre i Post (disminueix després de l’ experiència).

Per altra banda, trobem una tendència a la significació en les variables Activació (SAM) (disminueix) i “Atenció als propis sentiments” (augmenta).

A continuació, vegeu amb més detall els resultats de l’anàlisi duta a terme amb aquestes variables.

4.3.1.1. Comparació pre-post de la variable València (SAM)

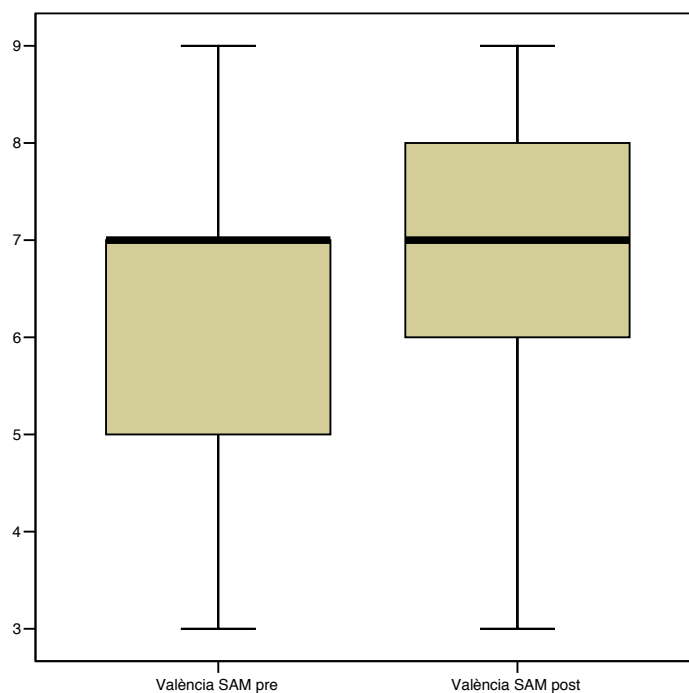

Figura 16. Pre-post de la variable València (SAM) (n=60)

La passació per la instal·lació, independentment de si es donen o no les claus cognitives, augmenta la València afectiva (SAM) ($Z = -2,885$; $p = 0,004$) (vegeu taula 37)

	Mitjana Pre	DS Pre	Mitjana Post	DS Post
València (SAM)	6,3	1,476	6,82	1,408

Taula 37. Mitjanes i desviacions estàndard de la variable València (SAM) en la fase Pre i en la fase Post per al conjunt de les participants (ambdós grups)

4.3.1.2. Comparació pre-post de la variable Activació (SAM)

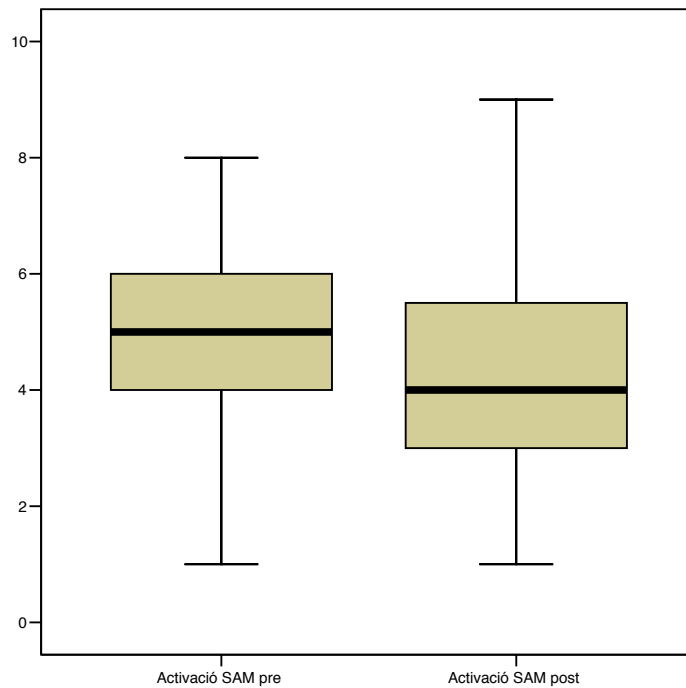

Figura 17. pre-post de la variable Activació (SAM) (n=60)

En totes les participants, independentment del grup, es manifesta una tendència (que no arriba a la significació si tenim en compte l'ajustament de l'alfa de Dunn-Bonferroni) a que la passació per la instal·lació, al marge de si es donen o no les claus cognitives, disminueixi l'activació o arousal ($Z = -2,415$; $p = 0,016$) (vegeu taula 38)

	Mitjana Pre	DS Pre	Mitjana Post	DS Post
Activació (SAM)	4,95	1,731	4,23	2,028

Taula 38. Mitjanes i desviacions estàndard de la variable Activació (SAM) en la fase Pre i en la fase Post, per al conjunt de les participants (ambdós grups)

4.3.1.3. Comparació pre-post de la variable “Atenció als propis sentiments”

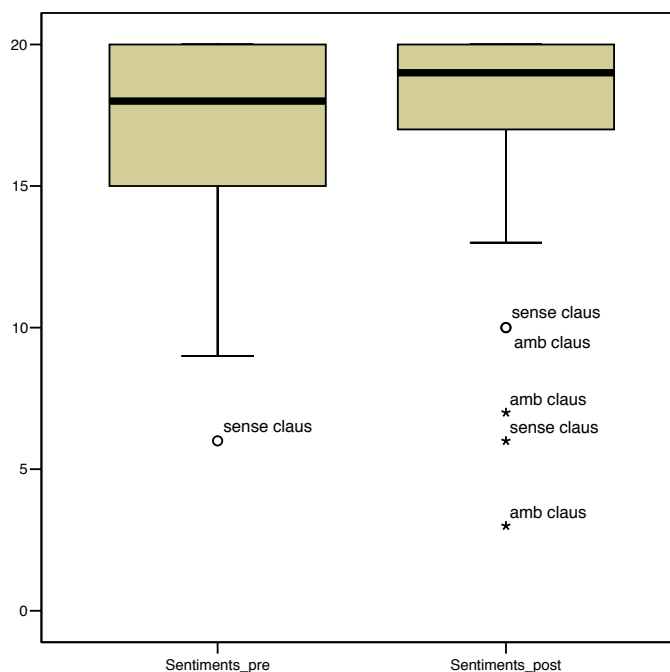

Figura 18. pre-post de la variable “Atenció als propis sentiments”

Es manifesta una tendència (que no arriba a la significació si tenim en compte l'ajustament de l'alfa de Dunn-Bonferroni) a que la passació per la instal·lació, al marge de si es donen o no les claus cognitives, augmenti l'atenció als propis sentiments ($Z = -2,251$; $p = 0,024$) (vegeu taula 39)

	Mitjana Pre	DS Pre	Mitjana Post	DS Post
“Atenció als propis sentiments”	4,95	1,731	4,23	2,028

Taula 39. Mitjanes i desviacions estàndard de la variable “Atenció als propis sentiments” en la fase Pre i en la fase Post, per al conjunt de les participants (ambdós grups)

4.3.1.4. Comparació pre-post de les puntuacions en l'STAI-estat

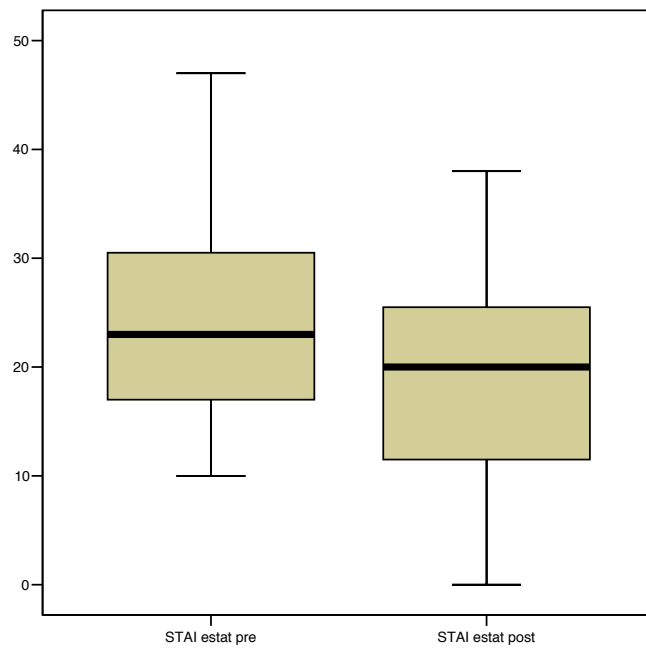

Figura 19. pre-post de la variable STAI-estat (n=60)

La passació per la instal·lació, independentment del grup i al marge de si es donen o no les claus cognitives, disminueix l'ansietat estat ($Z = -4,276$; $p < 0,001$) (vegeu taula 40)

	Mitjana Pre	DS Pre	Mitjana Post	DS Post
STAI-estat	4,95	1,731	4,23	2,028

Taula 40. Mitjanes i desviacions estàndard de la variable STAI-estat en la fase Pre i en la fase Post, per al conjunt de les participants (ambdós grups)

4.3.2. Comparació intergrup de totes les variables

Aplicant la prova U de Mann-Whitney a les (VAA), no trobem diferències significatives en cap d'aquestes variables. Per tal de continuar explorant possibles diferències pre-post lligades a la condició que determina cada grup (amb claus o sense), decidírem dur a terme una anàlisi addicional, tot comparant les variables enregistrades abans i després de l'experiència dins cada grup.

4.3.3. Comparació de les variables pre-post per a cadascun dels grups

4.3.3.1. Comparació de les variables pre-post per al grup amb claus cognitives d'interpretació

La comparació de les variables afectives, abans i després de passar per la instal·lació, per al grup que rep claus d'interpretació, mostra una tendència a la significació en la variable València afectiva (SAM), així com diferències significatives en la variable Activació (SAM) i en la variable Ansietat-estat (STAI).

A continuació, vegeu amb més detall els resultats de l'anàlisi duta a terme amb aquestes variables.

4.3.3.1.1. Comparació pre-post de la variable València (SAM)

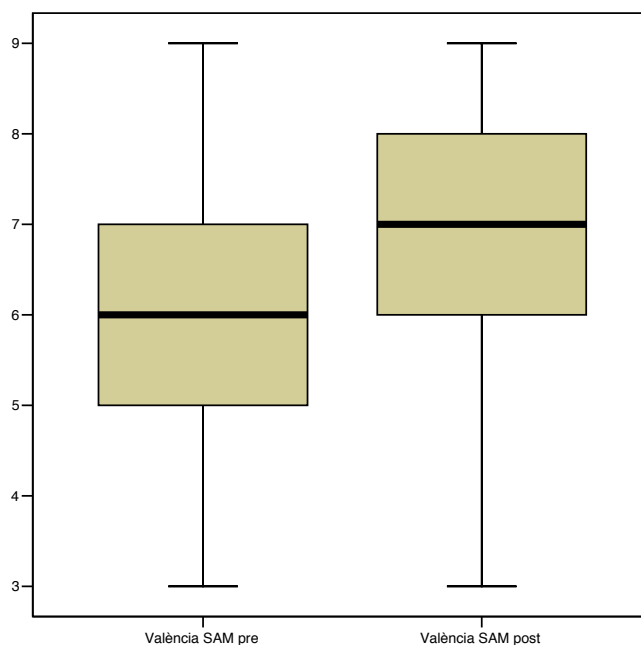

Figura 20 . pre-post de la variable València (SAM) (n=30 c)

Trobem una tendència (que no arriba a la significació si tenim en compte l'ajustament de l'alfa de Dunn-Bonferroni) a que les participants que passen per la instal·lació després de rebre les claus d'interpretació, manifestin un major afecte positiu (València afectiva) després de la passació ($Z = -2,235$; $p = 0,020$) (vegeu taula 41).

	Mitjana Pre	DS Pre	Mitjana Post	DS Post
València (SAM)	6	1,39	6,73	1,53

Taula 41 . Mitjanes i desviacions estàndard de la variable València (SAM) en la fase Pre i en la fase Post, per al grup amb claus (Grup 1)

4.3.3.1.2. Comparació pre-post de la variable Activació (SAM)

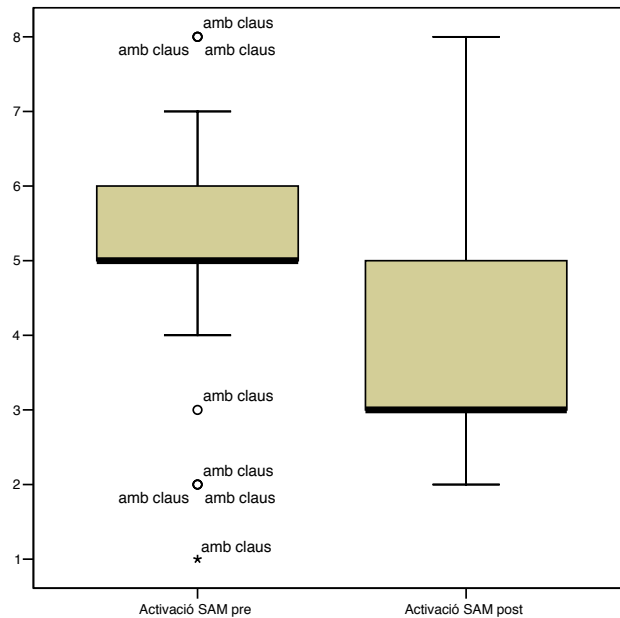

Figura 21. pre-post de la variable Activació (SAM) (n=30 c)

La passació per la instal·lació, quan es donen prèviament claus d'interpretació, disminueix l'activació o arousal dels subjectes ($Z = -2,797$; $p = 0,005$) (vegeu Taula 42)

	Mitjana Pre	DS Pre	Mitjana Post	DS Post
Activació (SAM)	5,13	1,795	4	1,781

Taula 42. Mitjanes i desviacions estàndard de la variable Activació (SAM) en la fase Pre i en la fase Post per al grup amb claus (Grup 1)

4.3.3.1.3. Comparació pre-post de la puntuació en l'STAI-estat

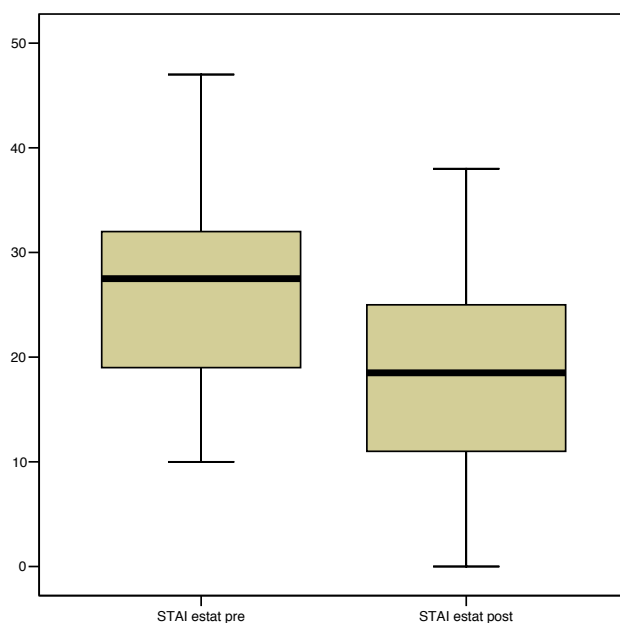

Figura 22. pre-post de la variable STAI-estat (n=30 c)

Quan es donen prèviament claus d'interpretació, la passació per la instal·lació disminueix l'ansietat estat de les subjectes ($Z=-3,735$; $p < 0,001$) (vegeu Taula 43)

	Mitjana Pre	DS Pre	Mitjana Post	DS Post
STAI-estat	24,53	8,237	19,25	9,137

Taula 43. Mitjanes i desviacions estàndard de la variable STAI-estat en la fase Pre i en la fase Post per al grup amb claus (Grup 1)

4.3.3.1.4. Càlcul de la grandària de l'efecte de les diferències pre-post trobades en el grup amb claus

Per tal de calcular la grandària de l'efecte de les diferències trobades en el grup amb claus entre les variables València (SAM) Pre i Post, l'Activació (SAM) Pre i Post i entre l'STAI-estat Pre i Post, calculem la r de Cohen tot seguint la fórmula $r = z / \sqrt{d \cdot n}$ (essent "n" la grandària de la mostra).

Cohen (1988), considera que a partir d'una $r=0,5$ es pot considerar que la grandària de l'efecte és gran; a partir de $r=0,3$ considera que la r es correspon amb un valor mitjà; i quan la $r=0,1$ considera que l'efecte és petit.

En les variables analitzades els resultats obtinguts són els següents:

1. Tendència a la diferència entre València (SAM) Pre i València (SAM) Post: $r=0,42$. Segons Cohen (1988), aquest valor de r correspon a un efecte entre mitjà i gran.

2. Diferència entre Activació (SAM) Pre i Activació (SAM) Post: $r=0,51$
Valor que es correspon amb un efecte gran.

3. Diferència entre STAI-estat Pre i Post: $r=0,68$
Valor que es correspon amb un efecte força gran.

4.3.3.2. Comparació de les variables pre-post per al grup sense claus cognitives d'interpretació

La comparació de les variables afectives entre Pre i Post, per al grup que no rep claus d'interpretació, dona lloc a una tendència a la significació en la variable Atenció als propis sentiments, així com en la variable Activació (SAM).

Vegeu a continuació, amb més detall, els resultats de l'anàlisi duta a terme amb aquestes variables.

4.3.3.2.1. Comparació pre-post de la variable “Atenció als propis sentiments”

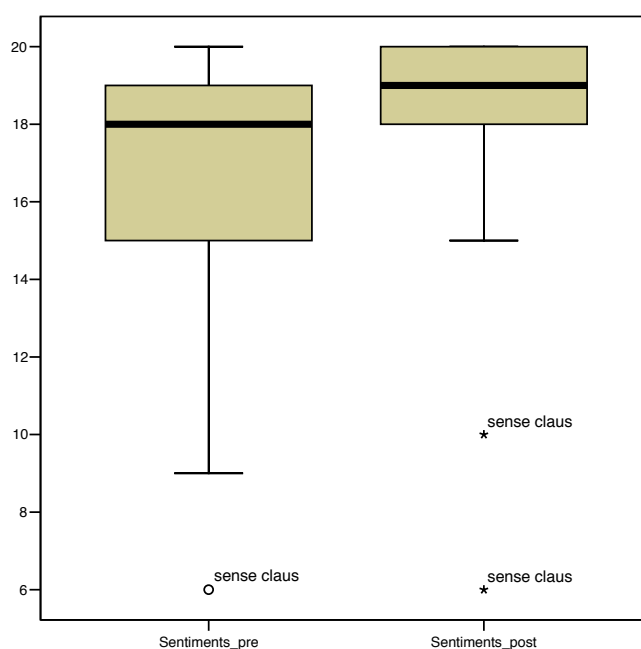

Figura 23. pre-post “Atenció als propis sentiments” (n=30 sc)

Es manifesta una tendència ($Z=-2,005$; $p=0,045$) (vegeu Taula 44), que no arriba a la significació si tenim en compte l'ajustament de l'alfa de Dunn-Bonferroni) a que els subjectes que passen per la instal·lació sense rebre les claus d'interpretació manifestin una major atenció als propis sentiments després de la passació. (vegeu Taula 44)

	Mitjana Pre	DS Pre	Mitjana Post	DS Post
“Atenció als propis sentiments”	16,77	3,598	18,07	3,084

Taula 44. Mitjanes i desviacions estàndard de la variable “Atenció als propis sentiments” en

la fase Pre i en la fase Post per al grup sense claus (Grup 2)

4.3.3.2.2. Comparació pre-post de la variable STAI-estat

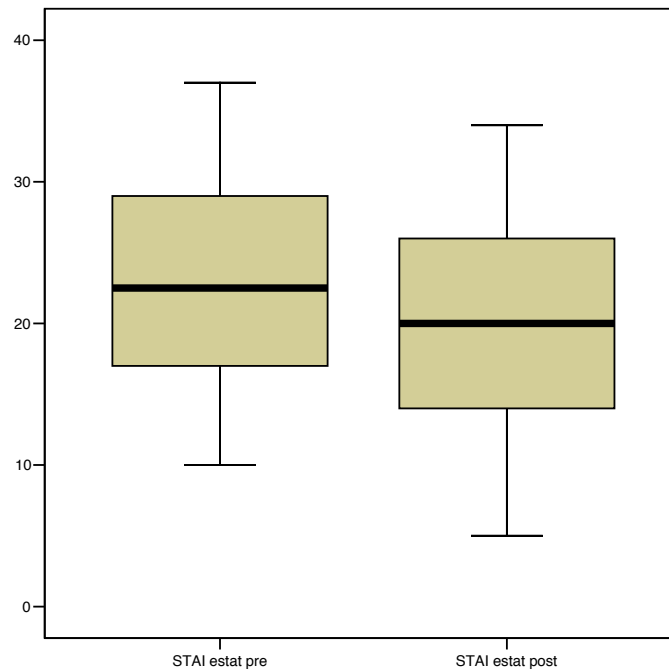

Figura 24. pre-post de la variable STAI-estat (n=30 sc)

La passació per la instal·lació, quan no es donen prèviament claus d'interpretació, produeix una tendència a la disminució de l'ansietat estat de les participants ($Z = -2,185$; $p = 0,029$) (vegeu Taula 45), no significativa per l'ajustament de l'alfa de Dunn-Bonferroni.

	Mitjana Pre	DS Pre	Mitjana Post	DS Post
STAI-estat	22,83	6,843	19.60	8,228

Taula 45. Mitjanes i desviacions estàndard de la variable STAI-estat en la fase Pre i en la fase Post per al grup sense claus (Grup 2)

4.3.3.2.3. *Càlcul de la grandària de l'efecte de les diferències pre-post trobades en el grup sense claus*

Per tal de contrastar la grandària de l'efecte de les diferències trobades en el grup sense claus entre les variables València (SAM) Pre i Post, l' Activació (SAM) Pre i Post i entre l'STAI-estat Pre i Post, calculem de bell nou la r de Cohen.

Els resultats obtinguts són els següents:

1. Tendència a la diferència entre Sentiments Pre i Sentiments Post: $r=0,36$. Segon Cohen (1988), aquest valor de r correspon a un efecte mitjà.

2. Tendència a la diferència entre l'STAI-estat Pre i l'STAI-estat Post: $r=0,39$. Valor que es correspon amb un efecte mitjà.

4.4. ANÀLISI DE LES “VARIABLES COGNITIVES” (fase post)

Anomenem “variables cognitives” a les que ens aporten dades sobre els judicis que fan les participants sobre la seva experiència i sobre la instal·lació, entesa com a objecte d’art, així com en la interpretació dels elements significants que hi estan representats.

Els Judicis sobre la Qualitat de l’Experiència (JQE), s’han obtingut mitjançant els sis primers ítems del qüestionari de qualitat, passat després de l’experiència, és a dir, en el que hem anomenat fase Post (vegeu apartat 3.4.2.5.1.). En una escala de 5 punts les subjectes expressen valoracions de la instal·lació a partir dels efectes que aquesta els produeix (agradabilitat, sorpresa, estimulació, tranquil·litat, experiència estètica i agradabilitat en la participació). En els següents tres ítems del mateix qüestionari es demanava una valoració més “externa” de la instal·lació, preguntant pel grau de bellesa, originalitat i complexitat per tal d’obtenir Judicis sobre la Qualitat de l’Espai i les Formes (JQEF).

En el qüestionari de coherència de cada element significat amb el conjunt (vegeu apartat 3.4.2.5.3.), es presenten (fotografia i descripció) els 12 elements significants de la instal·lació. Un cop passada l’experiència (fase post) es demanava a les subjectes d’ambdós grups de valorar cadascun d’aquests ítems en relació al grau de coherència amb l’objecte d’art com a conjunt. Aquestes valoracions ens permeten obtenir els Judicis sobre el Grau de Coherència Percebuda (JGCP).

Finalment hem obtingut informació sobre la percepció de la relació significat-significat (vegeu apartat 3.4.2.5.2.) mitjançant la presentació dels 12 elements significants en forma de pregunta oberta, de manera que les subjectes han

expressat lliurement el significat que atorguen a cadascun dels elements significants, expressant judicis sobre les relacions Significat-Significat (JSS).

A partir de les dades obtingudes, hem pogut estudiar la valoració dels estímuls en aquests tres apartats i aproximar-nos a la percepció d'aquesta instal·lació d'art per part de les participants.

Seguidament, oferim els principals descriptius obtinguts en els resultats, així com les corresponents proves de Chi quadrat.

4.4.1. Judicis sobre la qualitat de l'experiència (JQE)

Les figures següents es basen en diagrames de caixes on es poden apreciar les medianes i la dispersió de les puntuacions en les 6 variables de qualitat de l'experiència, inclosos, quan s'escau, els valors extrems.

4.4.1.1. Mediana i dispersió de JQE A. Agradable-Desagradable

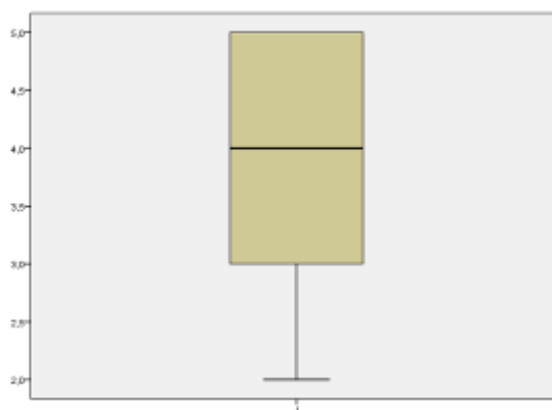

Figura 25. JQE A Agradable

A la figura 25 es pot apreciar que la mediana és 4, així com el fet que, pel que fa al 50 % central de les puntuacions, la dispersió és simètrica respecte al valor 4.

Les puntuacions oscil·laren entre 2 i 5 (escala de 5 punts), essent la mitjana = 3,88 i la desviació estàndard = 0,85.

4.4.1.2. Mediana i dispersió de JQE B. Sorprenent-Gens sorprenent

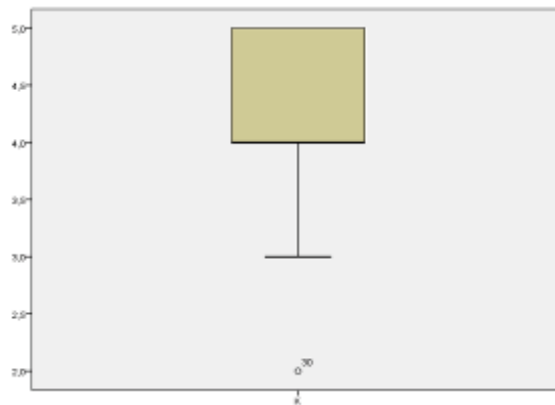

Figura 26 . JQE B Sorprenent

A la figura 26 es pot apreciar que la mediana també és 4, tot i que el 50 % central de les puntuacions se concentren en els valors 4 i 5.

Les puntuacions oscil·laren entre 2 i 5 ($M=4,05$; $SD= 0,746$).

4.4.1.3. Mediana i dispersió de JQE C. Estimulant-no estimulant

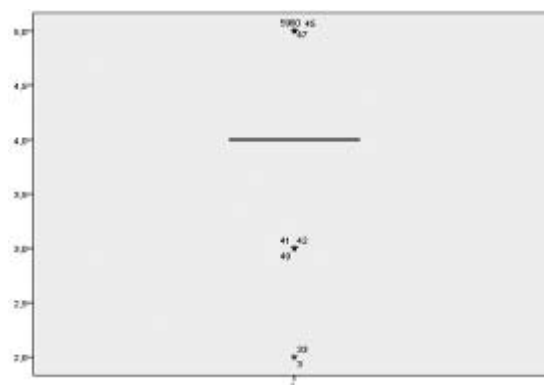

Figura 27 . JQE C Estimulant

A la figura 27 es pot apreciar que la mediana és 4, tot i que, en aquest cas, bona part de les puntuacions coincideixen amb la mediana.

Les puntuacions oscil·laren entre 2 i 5 ($M=4$; $SD= 0,736$).

4.4.1.4. Mediana i distribució de JQE D. Tranquil·litzant-inquietant

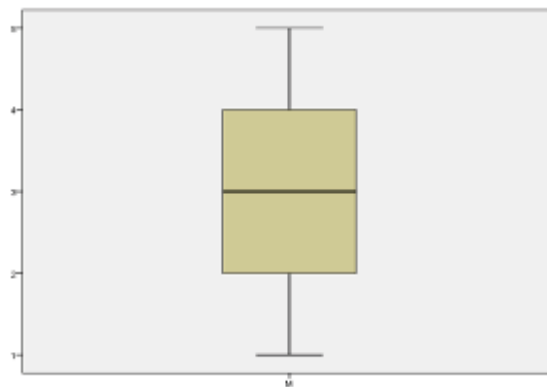

Figura 28. JQE D Tranquil·litzant

A la figura 28 es pot apreciar que la mediana és 3 i que el 50 % central de les puntuacions se concentren en els valors 2 i 4. La dispersió és simètrica i tots els possibles valors es troben representats.

Les puntuacions oscil·laren entre 1 i 5 ($M=2,8$; $SD= 1,19$).

4.4.1.5. Mediana i distribució de JQE E. Estètica-no estètica

Figura 29. JQE E Estètica

A la figura 29 es pot apreciar que la mediana és 4 i que el 50 % central de les puntuacions se concentren en els valors 4 i 5. Les puntuacions oscil·laren entre 3 i 5 ($M=4,1$; $SD= 0,73$).

4.4.1.6. Mediana i distribució de JQE F. Agradabilitat en general*

* Item sobre l'agradabilitat en general, que expressa el grau en el que ha agradat participar en l'experiment.

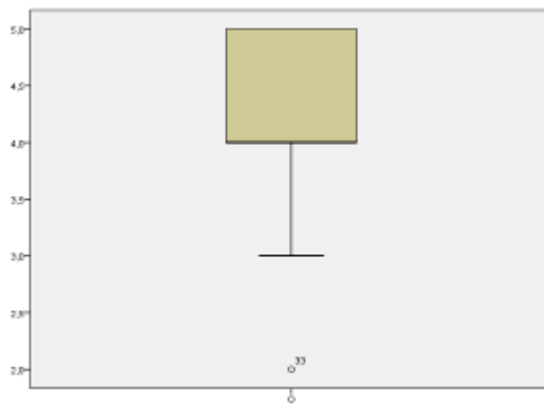

Figura 30. JQE F Agradabilitat en general

A la figura 30 es pot apreciar que la mediana és 4 i que el 50 % central de les puntuacions se concentren en els valors 4 i 5. Les puntuacions oscil·laren entre 2 i 5 ($M=4,28$; $SD= 0,761$).

4.4.1.7. Diferències intergrup per a les variables JQE

Atesa la violació dels requisits per analitzar les diferències intergrup per via paramètrica, optarem per aplicar la prova U de Mann-Whitney. Els resultats obtinguts mostren que no hi ha diferències significatives (entre grups) per a cap de les variables JQE.

4.4.1.8. Prova de Chi quadrat per a les variables sobre la qualitat de l'experiència (JQE)

S'ha aplicat la prova de Chi-Quadrat per tal d'estudiar si les puntuacions obtingudes en les variables JQE difereixen d'allò que seria esperable teòricament (estocàsticament).

Vegeu les taules per a cada variable on figuren les dades per a totes les participants independentment del grup i per a les participants del grup amb claus i sense claus, respectivament.

Variable	Puntuació Likert	Grup			Freqüència esperada
		Totes les participants	amb claus	sense claus	
Experiència agradable	1	0	0	0	0-0-0
	2	3	2	1	15-7,5-7,5
	3	17	10	7	15-7,5-7,5
	4	24	12	12	15-7,5-7,5
	5	16	6	10	15-7,5-7,5
Total		60	30	30	60-30-30

Significació	Chi-Q 15,333	Chi-Q 7,867	Chi-Q 9,200	
	$P=0,002$	$P=0,049$	$P=0,027$	

Taula 46. Chi-Q Agradable

Variable	Puntuació Likert	Grup			Freqüència esperada
		Totes les participants	amb claus	sense claus	
Experiència sorprenent	1	0	0	0	0-0
	2	1	1	0	15-7,5-0
	3	12	4	8	15-7,5-10
	4	30	18	12	15-7,5-10
	5	17	7	10	15-7,5-10
Total		60	30	30	60-30-30
Significació		Chi-Q 28,933 $P<0,001$	Chi-Q 22,000 $P<0,001$		

Taula 47. Chi-Q Sorprenent

Variable	Puntuació Likert	Grup			Freqüència esperada
		Totes les participants	amb claus	sense claus	
Experiència estimulant	1	0	0	0	0-0
	2	2	1	1	15-7,5-7,5
	3	10	5	5	15-7,5-7,5
	4	34	18	16	15-7,5-7,5

	5	14	6	8	15-7,5-7,5
Total		60	30	30	60-30-30
Significació		Chi-Q 37,067 $P<0,001$	Chi-Q 21,467 $P<0,001$	Chi-Q 6,133 $P=0,001$	

Taula 48. Chi-Q Estimulant

Variable	Puntuació Likert	Grup			Freqüència esperada
		Totes les participants	amb claus	sense claus	
Experiència tranquil·litzant	1	9	5	4	12-6-6
	2	16	8	8	12-6-6
	3	19	11	8	12-6-6
	4	10	4	6	12-6-6
	5	6	2	4	12-6-6
Total		60	30	30	60-30-30
Significació		Chi-Q 9,500 $P=0,050$	Chi-Q 8,333 $P=0,080$		

Taula 49. Chi-Q Tranquil·litzant

Variable	Puntuació Likert	Grup			Freqüència esperada
		Totes les participants	amb claus	sense claus	
Experiència estètica	1	0	0	0	0-0-0
	2	0	0	0	0-0-0
	3	13	8	5	20-10-10

	4	28	14	14	20-10-10
	5	19	8	11	20-10-10
Total		60	30	30	60-30-30
Significació		Chi-Q 5,700 P=0,058			

Taula 50. Chi-Q Estètica

Variable	Puntuació Likert	Grup			Freqüència esperada
		Totes les participants	amb claus	sense claus	
Agradabilitat en la participació	1	0	0	0	0-0-0
	2	1	0	1	15-0-7,5
	3	8	5	3	15-10-7,5
	4	24	11	13	15-10-7,5
	5	27	14	13	15-10-7,5
Total		60	30	30	60-30-30
Significació		Chi-Q 31,333 P<0,001		Chi-Q 6,400 P=0,001	

Taula 51. Chi-Q Agradabilitat

4.4.2. Judicis sobre la Qualitat de l'Espai i les Formes (JQEF)

Com en el cas de les variables JQE, les següents figures es basen en diagrames de caixes on es poden apreciar les medianes i la dispersió de les puntuacions en les 3 variables de Qualitat de l'Espai i les Formes (JQEF), inclosos, quan s'escau, els valors extrems.

4.4.2.1. Mediana i distribució de JQEF A. Bell-No bell

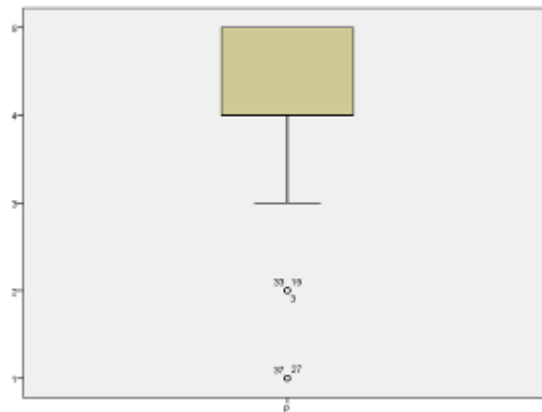

Figura 31 . JQEF A Bell

A la figura 31 es pot apreciar que la mediana és 4 i que el 50 % central de les puntuacions es concentren en els valors 4 i 5. Les puntuacions oscil·laren entre 1 i 5 ($M=3,9$; $SD= 1,037$).

4.4.2.2. Mediana i distribució de JQEF B. Original-No original

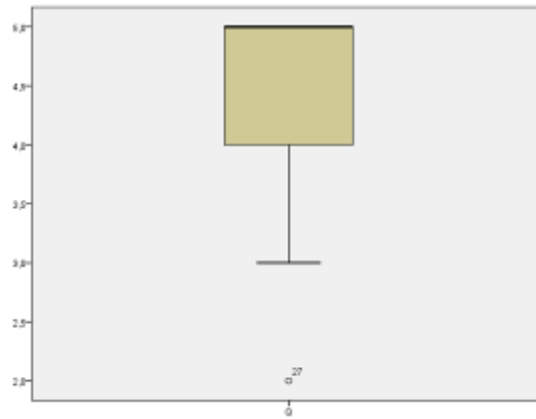

Figura 32. JQEF B Original

A la figura 32 es pot apreciar que la mediana és 5 i que el 50 % central de les puntuacions se concentren en els valors 4 i 5. Les puntuacions oscil·laren entre 2 i 5 ($M=4,5$; $SD= 0,748$).

4.4.2.3. Mediana i distribució de JQEF C. Complex-Simple

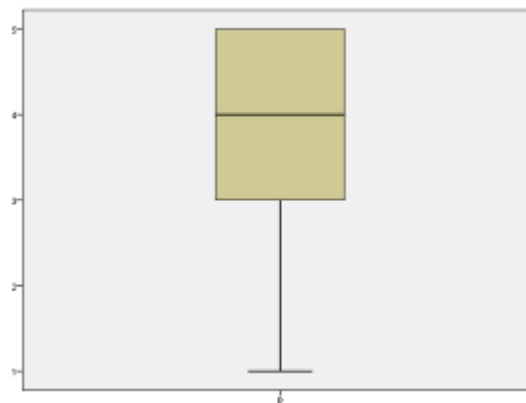

Figura 33. JQEF C Complex

A la figura 33 es pot apreciar que la mediana és 4 i que el 50 % central de les puntuacions se concentren en els valors 3 i 5 (simetria d'aquest 50% respecte al valor 4). Tots els possibles valors es troben representats: les puntuacions oscil·laren entre 1 i 5 ($M=3,9$; $SD= 1,053$).

4.4.2.4. Diferències intergrup per a les variables JQEF

Atès que tampoc no s'acompleixen els requisits per analitzar les diferències intergrup per via paramètrica, optarem de bell nou per aplicar la prova U de Mann-Whitney. Els resultats obtinguts mostren que no hi ha diferències significatives intergrup per a cap de les variables JQEF.

4.4.2.5. Prova de Chi quadrat per a les variables sobre la qualitat de l'espai i les formes (JQEF)

S'ha aplicat la prova de Chi-Quadrat per tal d'estudiar si les puntuacions obtingudes en les variables JQEF difereixen d'allò que seria esperable teòricament (estocàsticament).

Vegeu les taules per a cada variable on figuren les dades per a totes les participants independentment del grup i per a les participants del grup amb claus i sense claus, respectivament.

Variable	P. Likert	Grup			Freqüència esperada
		Totes les participants	amb claus	sense claus	
Bell	1	3	1	2	12-6-6
	2	3	2	1	12-6-6
	3	8	5	3	12-6-6
	4	29	13	16	12-6-6
	5	17	9	8	12-6-6
Total		60	30	30	60-30-30
Significació		Chi-Q 41,000 <i>P</i> <0,001	Chi-Q 16,667 <i>P</i> =0,002	Chi-Q 41,000 <i>P</i> <0,001	

Taula 52. Chi-Q Bell

Variable	P. Likert	Grup			Freqüència esperada
		Totes les participants	amb claus	sense claus	
Original	1	0	0	0	0-0
	2	1	1	0	15-7,5-0
	3	6	3	3	15-7,5-10
	4	15	5	10	15-7,5-10
	5	38	21	17	15-7,5-10
Total		60	30	30	60-30-30
Significació		Chi-Q 53,733 <i>P</i> <0,001	Chi-Q 33,467 <i>P</i> <0,001	Chi-Q 9,800 <i>P</i> =0,007	

Taula 53. Chi-Q Original

Variable	P. Likert	Grup			Freqüència esperada
		Totes les participants	amb claus	sense claus	
Complex	1	1	1	0	12-6-0
	2	5	4	1	12-6-7,5
	3	15	4	11	12-6-7,5
	4	17	9	8	12-6-7,5
	5	22	12	10	12-6-7,5
Total		60	30	30	60-30-30
Significació		Chi-Q 25,333 <i>P</i> <0,001	Chi-Q 13,000 <i>P</i> =0,011	Chi-Q 8,133 <i>P</i> =0,043	

--	--	--	--	--

Taula 54. Chi-Q Complex

4.4.3. Judicis sobre el “Grau de Coherència Percebuda” (JGCP)

En aquest apartat es mostren els diagrames de caixes per a les variables relacionades amb el Grau de Coherència Percebuda (JGCP). Es poden apreciar les medianes i la dispersió de les puntuacions en les 12 variables JGCP, inclosos, quan s'escau, els valors extrems.

Atès que, a priori, pensàvem que les variables JGCP podrien veure's afectades per l'administració o no de les claus cognitives (és a dir, per la condició/grup), les figures següents inclouen la representació de les puntuacions del grup amb claus i les del grup sense claus.

4.4.3.1. Mediana i distribució de JGCP A (“seient”)

Significant: El seient en forma de cub

Valoracions sobre la coherència del significat: “Posició fixada i estable a partir de la qual el participant se situa en la instal·lació”

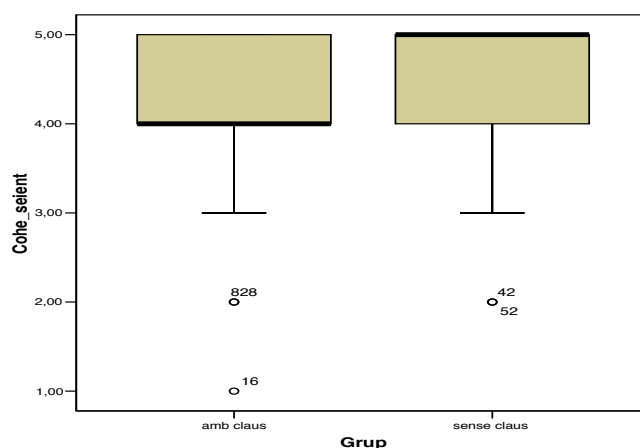

Figura 34. Coherència “Seient” (JGCP A)

A la figura 34 es pot apreciar que, en el cas del grup 1 (amb claus) la mediana és 4 i que el 50 % central de les puntuacions se concentren en els valors 4 i 5. En canvi, en el grup sense claus, la mediana és 5, tot i que la concentració del 50% central de les puntuacions és similar.

Vegeu en la taula 55, les mitjanes i desviacions estàndard per a cada grup.

	Mitjana Grup 1	DS Grup 1	Mitjana Grup 2	DS Grup 2
--	----------------	-----------	----------------	-----------

JGCP A	4,0667	1,04826	4,3667	0,85029
--------	--------	---------	--------	---------

Taula 55. mitjanes i desviacions estàndard, grup 1 i grup 2

4.4.3.2. Mediana i distribució de JGCP B (“reixeta”)

Significant: La reixeta que modifica la companya d' experiència

Valoracions sobre la coherència del significat: “Representació dels obstacles en la comunicació entre dues persones”

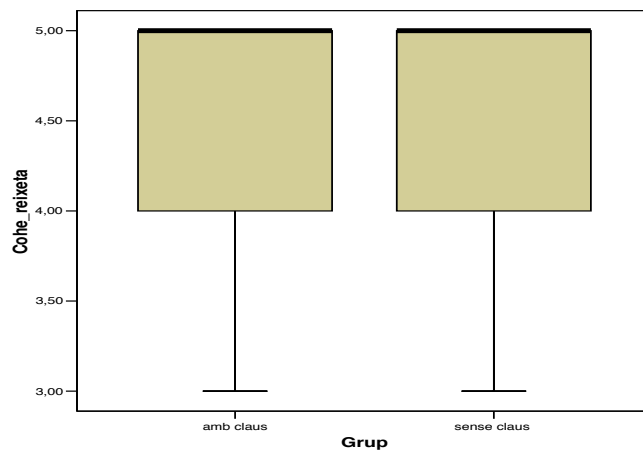

Figura 35. Coherència “reixeta” (JGCP B)

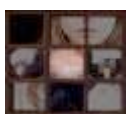
A la figura 35 es pot apreciar que, en el cas del grup 1 (amb claus) la mediana és 5 i que el 50 % central de les puntuacions se concentren en els valors 4 i 5. En el grup sense claus, la mediana també és 5 i la concentració del 50% central de les puntuacions és similar.

Vegeu en la taula 56, les mitjanes i desviacions estàndard per a cada grup:

	Mitjana Grup 1	DS Grup 1	Mitjana Grup 2	DS Grup 2
JGCP B	4,6333	0,61495	4,5667	0,62606

Taula 56. mitjanes i desviacions estàndard, grup 1 i grup 2

4.4.3.3. Mediana i distribució de JGCP C (“borrosa”)

Significant: La cel·la a través de la qual la companya es veu borrosa

Valoracions sobre la coherència del significat: “Aspecte de l’altre que ens arriba amb poca claredat”

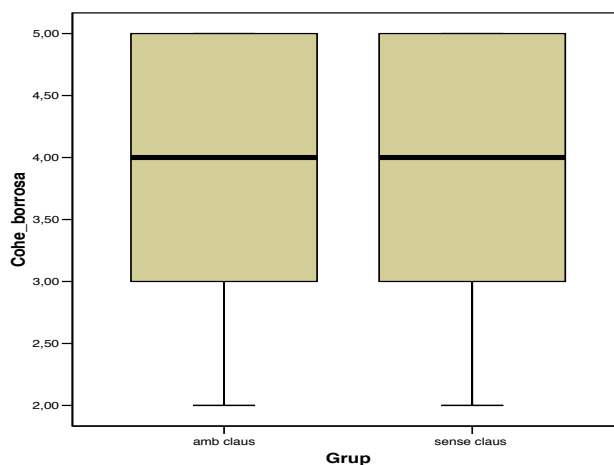

Figura 36. Coherència “borrosa” (JGCP C)

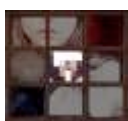
A la figura 36 es pot apreciar que, en el cas del grup 1 (amb claus) la mediana és 4 i que el 50 % central de les puntuacions se concentren en els valors 3 i 5. En el grup sense claus, els valors d’aquests paràmetres són similars.

Vegeu en la taula 57, les mitjanes i desviacions estàndard per a cada grup:

	Mitjana Grup 1	DS Grup 1	Mitjana Grup 2	DS Grup 2
JGCP C	4	0,98261	3,9	1,09387

Taula 57. mitjanes i desviacions estàndard, grup 1 i grup 2

4.4.3.4. Mediana i distribució de JGCP D (“pixelada”)

Significant: La cel·la a través de la qual la companya es veu “pixelada”

Valoracions sobre la coherència del significat: “Visió parcial i fragmentada de l’altre”

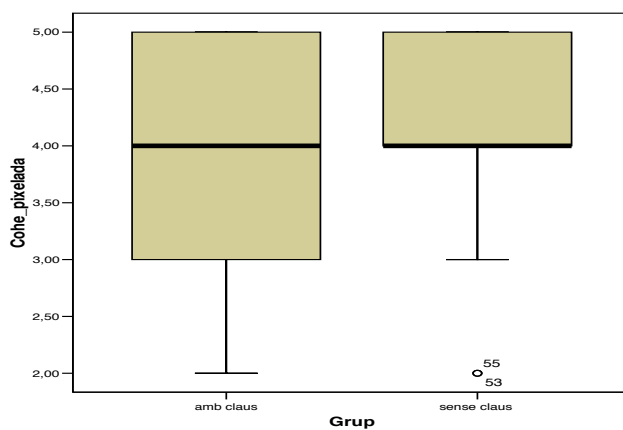

Figura 37. Coherència “pixelada” (JGCP D)

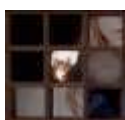
A la figura 37 es pot apreciar que en el grup amb claus la mediana és 4 i que el 50 % central de les puntuacions se concentren en els valors 3 i 5. En el grup sense claus, la mediana també és 4, però la concentració del 50% central de les puntuacions és en els valors 4 i 5.

Vegeu en la taula 58, les mitjanes i desviacions estàndard per a cada grup:

	Mitjana Grup 1	DS Grup 1	Mitjana Grup 2	DS Grup 2
JGCP D	3,9667	0,99943	4,1333	0,86037

Taula 58. mitjanes i desviacions estàndard, grup 1 i grup 2

4.4.3.5. Mediana i distribució de JGCP E (“cap per avall”)

Significant: La cel·la a través de la qual la companya es veu cap per avall

Valoracions sobre la coherència del significat: “Interpretació equivocada de l’altre”

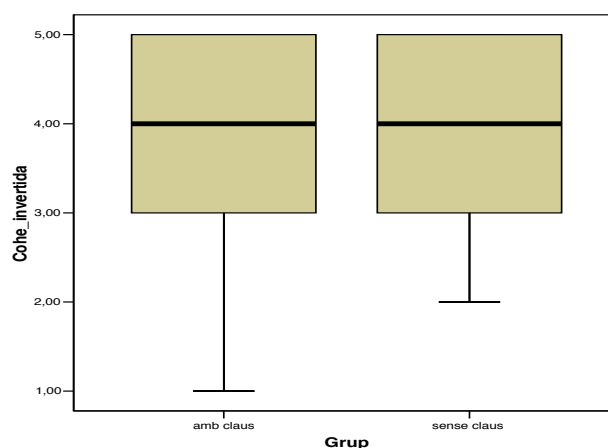

Figura 38. Coherència E

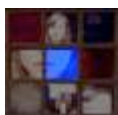
A la figura 38 es pot apreciar que, en el cas del grup amb claus la mediana és 4 i que el 50 % central de les puntuacions se concentren en els valors 3 i 5. En el grup sense claus, la mediana també és 4, així com la concentració del 50% central de les puntuacions que també es situa en els valors 3 i 5.

Vegeu en la taula 59, les mitjanes i desviacions estàndard per a cada grup:

	Mitjana Grup 1	DS Grup 1	Mitjana Grup 2	DS Grup 2
JGCP E	3,7333	1,38796	4,1	1,02889

Taula 59. mitjanes i desviacions estàndard, grup 1 i grup 2

4.4.3.6. Mediana i distribució de JGCP F (“de color”)

Significant: La cel·la a través de la qual la companya es veu de color

Valoracions sobre la coherència del significat: “Factors emocionals que modifiquen la comunicació”

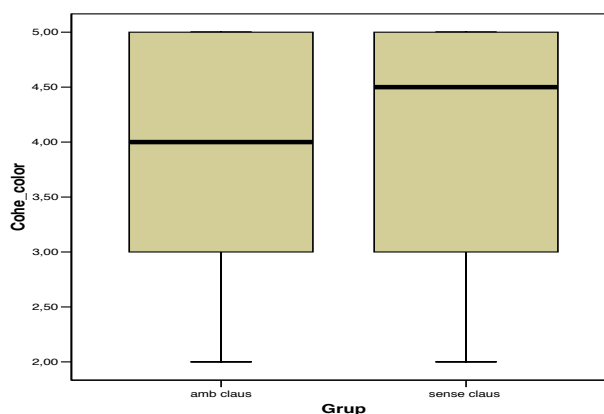

Figura 39. Coherència F

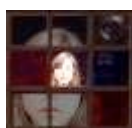
Es pot apreciar en la figura que, en el cas del grup amb claus la mediana és 4 i que el 50 % central de les puntuacions se concentren en els valors 3 i 5. En el grup sense claus, la mediana és 4,5 i la concentració del 50% central de les puntuacions també es situa en els valors 3 i 5.

Vegeu en la taula 60, les mitjanes i desviacions estàndard per a cada grup:

	Mitjana Grup 1	DS Grup 1	Mitjana Grup 2	DS Grup 2
JGCP F	4	1,0171	3,9667	1,21721

Taula 60. mitjanes i desviacions estàndard, grup 1 i grup 2

4.4.3.7. Mediana i distribució de JGCP G (“petita o lluny”)

Significant: La cel·la a través de la qual la companya es veu petita o lluny

Valoracions sobre la coherència del significat: “Visió global de l’altre, però amb pèrdua de detalls per la distància”

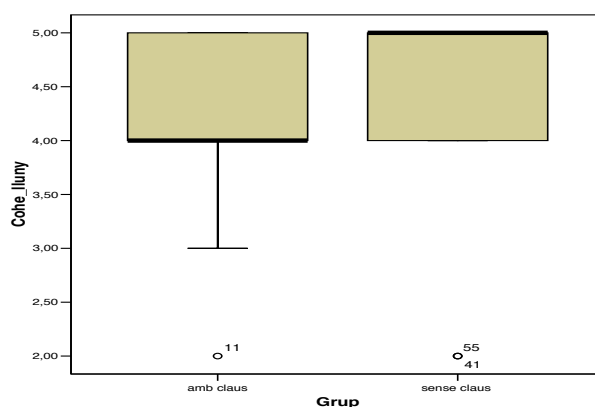

Figura 40. Coherència G

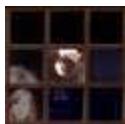
Tal i com veiem en la figura, en el grup amb claus la mediana és 4 i el 50 % central de les puntuacions se concentren en els valors 4 i 5. En el grup sense claus, la mediana és 5 i la concentració del 50% central de les puntuacions es situa en els valors 4 i 5.

Vegeu en la taula 61, les mitjanes i desviacions estàndard per a cada grup:

	Mitjana Grup 1	DS Grup 1	Mitjana Grup 2	DS Grup 2
JGCP G	4,3333	0,7581	4,6	0,81368

Taula 61. mitjanes i desviacions estàndard, grup 1 i grup 2

4.4.3.8. Mediana i distribució de JGCP H (“fragment”)

Significant: La cel·la a través de la qual només es veu un fragment de la companya

Valoracions sobre la coherència del significant: “Visió incompleta de l’altre”

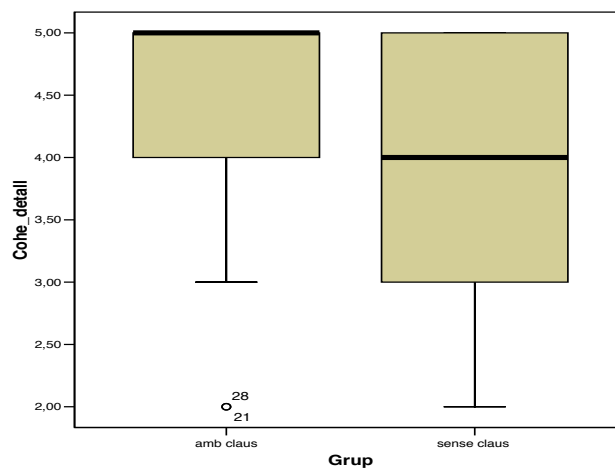

Figura 41. Coherència H

Tal i com veiem en la figura que, en el grup amb claus la mediana és de 5 i el 50 % central de les puntuacions se concentren en els valors 4 i 5. En el grup sense claus,

la mediana és 4 i la concentració del 50% central de les puntuacions es situa en els valors 3 i 5.

Vegeu en la taula 62, les mitjanes i desviacions estàndard per a cada grup:

	Mitjana Grup 1	DS Grup 1	Mitjana Grup 2	DS Grup 2
JGCP H	4,2333	0,97143	3,8667	1,10589

Taula 62. mitjanes i desviacions estàndard, grup 1 i grup 2

4.4.3.9. Mediana i distribució de JGCP I (“negre o no es veu”)

Significant: La cel·la a través de la qual no es veu la companya

Valoracions sobre la coherència del significat: Aspectes ocults. Incomunicació

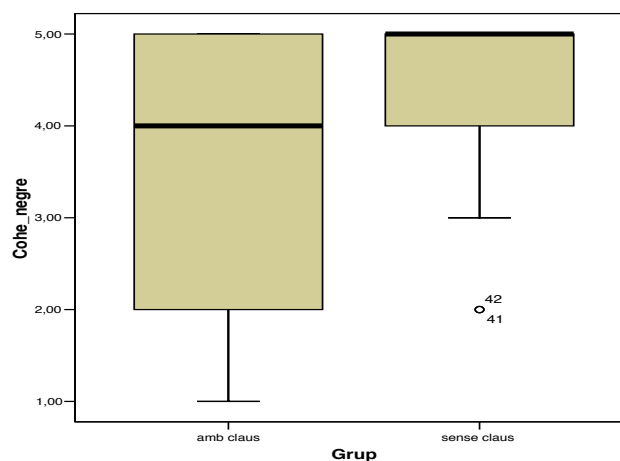

Figura 42. Coherència I

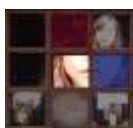
En la figura 42 veiem que en el grup amb claus la mediana és de 4 i el 50 % central de les puntuacions se concentren entre els valors 2 i 5. En el grup sense claus, la mediana és 5 i la concentració del 50% central de les puntuacions es situa en els valors 4 i 5.

Vegeu en la taula 63, les mitjanes i desviacions estàndard per a cada grup:

	Mitjana Grup 1	DS Grup 1	Mitjana Grup 2	DS Grup 2
JGCP I	3,6667	1,44636	4,4	0,93218

Taula 63. mitjanes i desviacions estàndard, grup 1 i grup 2

4.4.3.10. Mediana i distribució de JGCP J (“cap obstacle”)

Significant: La cel·la buida a través de la qual la companya es veu sense obstacle

Valoracions sobre la coherència del significat: “Visió directa de l’altre”

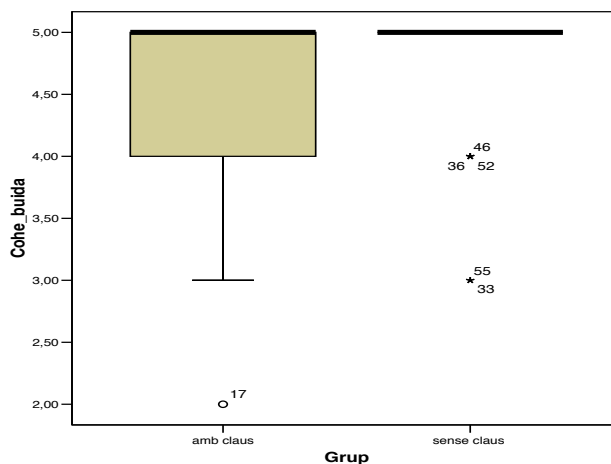

Figura 43 . Coherència J

Es pot apreciar en la figura que, en el cas del grup amb claus, la mediana és de 5 i el 50 % central de les puntuacions se concentren entre els valors 4 i 5. En el grup sense claus, la mediana és 5 i la concentració del 50% central de les puntuacions es situa en aquest mateix valor.

Vegeu en la taula 64, les mitjanes i desviacions estàndard per a cada grup:

	Mitjana Grup 1	DS Grup 1	Mitjana Grup 2	DS Grup 2
JGCP I	4,5333	0,77608	4,7667	0,56832

Taula 64. mitjanes i desviacions estàndard, grup 1 i grup 2

4.4.3.11. Mediana i distribució de JGCP L (“canvis de llum”)

Significant: Els canvis de llum que fan visibles l’altre o el propi reflex, alternativament.

Valoracions sobre la coherència del significat: “El fluir de la comunicació en les dues direccions”

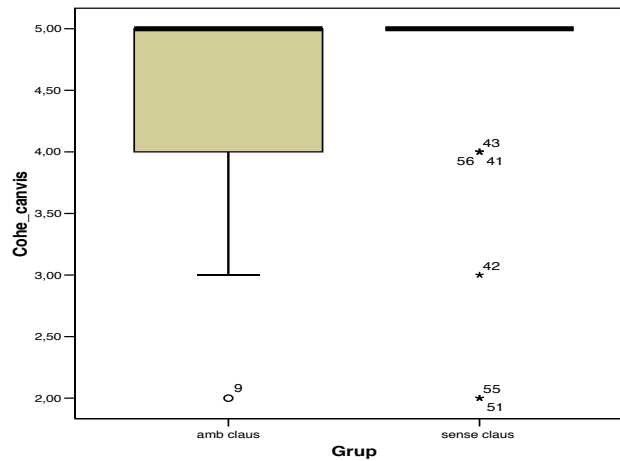

Figura 44 . Coherència K

Com veiem en la figura, en el grup amb claus, la mediana és de 5 i el 50 % central de les puntuacions se concentren entre els valors 4 i 5. En el grup sense claus, la mediana és 5 i la concentració del 50% central de les puntuacions es situa en aquest mateix valor.

Vegeu en la taula 65, les mitjanes i desviacions estàndard per a cada grup:

	Mitjana Grup 1	DS Grup 1	Mitjana Grup 2	DS Grup 2
JGCP I	4,5333	0,77608	4,6333	0,85029

Taula 65 . mitjanes i desviacions estàndard, grup 1 i grup 2

4.4.3.12. Mediana i distribució de JGCP K (“en la posició de l’altre”)

Significant: El propi reflex situat en la posició de l’altre

Valoracions sobre la coherència del significat: “Representació de l’empatia”

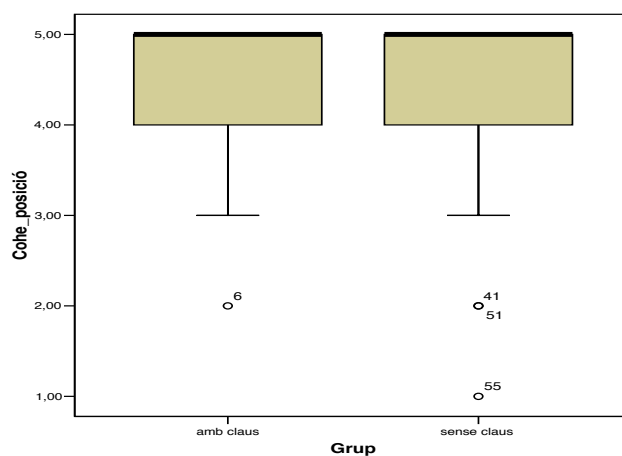

Figura 45. Coherència L

Com podem apreciar en la gràfica, la distribució dels valors és pràcticament idèntica en els dos grups, Tant en el grup amb claus com en el grup sense claus, la mediana és de 5 i el 50 % central de les puntuacions se concentren entre els valors 4 i 5.

Vegeu en la taula 66, les mitjanes i desviacions estàndard per a cada grup:

	Mitjana Grup 1	DS Grup 1	Mitjana Grup 2	DS Grup 2
JGCP I	4,4	0,89443	4,3667	1,15917

Taula 66. mitjanes i desviacions estàndard, grup 1 i grup 2

4.4.3.13. Diferències intergrup per a les variables JGCP

Com que, en aquest cas, tampoc no s'acompleixen els requisits per analitzar les diferències intergrup per via paramètrica, optarem un altre cop per aplicar la prova U de Mann-Whitney. Els resultats obtinguts mostren que no hi ha diferències significatives intergrup per a cap de les variables JQEF, tot i que s'observen algunes

tendències a la significació. Més específicament, aquestes tendències es manifesten en el cas de les diferències intergrup per a la variable JGCP G (“petita o lluny”) ($Z=-1,943$; $p=0,052$) i, de forma més clara, per a la variable JGCP I (“negre o no es veu”) ($Z=-2,009$; $p=0,044$). En aquest darrer cas, la diferència seria estadísticament significativa si no fos perquè cal tenir en compte l’ajustament de l’alfa de Dunn-Bonferroni (per mor de les múltiples comparacions dutes a terme). Cal precisar, tal com es pot comprovar observant els descriptius referits en els apartats 4.4.3.7 i 4.4.3.9., que, en ambdós casos, la puntuació en el grup amb claus (grup 1) té tendència a ser menor que la del grup sense claus (grup 2).

4.4.3.14. Prova de Chi quadrat per a les variables dels judicis sobre la coherència percebuda (JGCP)

S’ha aplicat la prova de Chi-Quadrat per tal d’estudiar si les puntuacions obtingudes en les variables JGCP difereixen d’allò que seria esperable teòricament.

Vegeu les taules per a cada variable on figuren les dades per a totes les participants independentment del grup i per a les participants del grup amb claus i sense claus, respectivament.

Variable	P. Likert	Grup			Freqüència a esperada
		Totes les participants	amb claus	sense claus	

Coherència A seient	1	1	1	0	12-6-0
	2	4	2	2	12-6-7,5
	3	4	3	1	12-6-7,5
	4	23	12	11	12-6-7,5
	5	28	12	16	12-6-7,5
Total		60	30	30	60-30-30
Significació		Chi-Q 52,167 $P<0,001$	Chi-Q 20,333 $P<0,001$	Chi-Q 20,933 $P<0,001$	

Taula 67. Chi-Q Coherència A

Variable	P. Likert	Grup			Freqüència esperada
		Totes les participants	amb claus	sense claus	
Coherència B reixeta	1	0	0	0	0-0
	2	0	0	0	0-0
	3	4	2	2	20-10-10
	4	16	7	9	20-10-10
	5	40	21	19	20-10-10
Total		60	30	30	60-30-30
Significació		Chi-Q 33,600 $P<0,001$	Chi-Q 19,400 $P<0,001$	Chi-Q 14,600 $P=0,001$	

Taula 68. Chi-Q Coherència B

Variable	P. Likert	Grup			Freqüència
----------	-----------	------	--	--	------------

Variable		Totes les participants	amb claus	sense claus	esperada
Coherència C borrosa	1	0	0	0	0-0-0
	2	5	2	3	15-7,5-7,5
	3	18	8	10	15-7,5-7,5
	4	12	8	4	15-7,5-7,5
	5	25	12	13	15-7,5-7,5
Total		60	30	30	60-30-30
Significació		Chi-Q 14,533 <i>P</i> =0,002	Chi-Q 6,800 <i>P</i> =0,079	Chi-Q 9200 <i>P</i> =0,027	

Taula 69. Chi-Q Coherència C

Variable	P. Likert	Grup			Freqüència esperada
		Totes les participants	amb claus	sense claus	
Coherència Pixelada D	1	0	0	0	0-0
	2	5	3	2	15-7,5-7,5
	3	9	6	3	15-7,5-7,5
	4	24	10	14	15-7,5-7,5
	5	22	11	11	15-7,5-7,5
Total		60	30	30	60-30-30
Significació		Chi-Q 17,733 <i>P</i> <0,001		Chi-Q 14,000 <i>P</i> =0,003	

Taula 70. Chi-Q Coherència D

Variable	P. Likert	Grup			Freqüència esperada
		Totes les participants	amb claus	sense claus	
Coherència Invertida E	1	3	3	0	12-6-0
	2	6	3	3	12-6-7,5
	3	11	6	5	12-6-7,5
	4	13	5	8	12-6-7,5
	5	27	13	14	12-6-7,5
Total		60	30	30	60-30-30
Significació		Chi-Q 28,667 <i>P</i> <0,001	Chi-Q 11,333 <i>P</i> =0,023	Chi-Q 9,200 <i>P</i> =0,027	

Taula 71. Chi-Q Coherència E

Variable	P. Likert	Grup			Freqüència esperada
		Totes les participants	amb claus	sense claus	
Coherència F color	1	0	0	0	0-0-0
	2	9	3	6	15-7,5-7,5
	3	10	6	4	15-7,5-7,5
	4	14	9	5	15-7,5-7,5
	5	27	12	15	15-7,5-7,5
Total		60	30	30	60-30-30
Significació		Chi-Q 13,733 <i>P</i> <0,001		Chi-Q 10,267 <i>P</i> =0,016	

Taula 72. Chi-Q Coherència F

Variable	P. Likert	Grup			Freqüència esperada
		Totes les participants	amb claus	sense claus	
Coherència G lluny	1	0	0	0	0-0
	2	3	1	2	15-7,5-10
	3	2	2	0	15-7,5-0
	4	19	13	6	15-7,5-10
	5	36	14	22	15-7,5-10
Total		60	30	30	60-30-30
Significació		Chi-Q 51,333 $P < 0,001$	Chi-Q 19,333 $P < 0,001$	Chi-Q 22,400 $P < 0,001$	

Taula 73. Chi-Q Coherència G

Variable	P. Likert	Grup			Freqüència esperada
		Totes les participants	amb claus	sense claus	
Coherència H detall	1	0	0	0	0-0
	2	6	2	4	15-7,5-7,5
	3	13	5	8	15-7,5-7,5
	4	13	7	6	15-7,5-7,5
	5	28	16	12	15-7,5-7,5
Total		60	30	30	60-30-30

Significació	Chi-Q 17,200 <i>P</i> =0,001	Chi-Q 14,533 <i>P</i> =0,002		
--------------	---------------------------------	---------------------------------	--	--

Taula 74. Chi-Q Coherència H

Variable	P. Likert	Grup			Freqüència esperada
		Totes les participants	amb claus	sense claus	
Coherència I negra	1	3	1	0	12-6
	2	7	5	2	12-6
	3	7	4	3	12-6
	4	11	5	6	12-6
	5	32	13	19	12-6
Total		60	30	30	60-30-30
Significació		Chi-Q 44,333 <i>P</i> <0,001	Chi-Q 10,667 <i>P</i> =0,031	Chi-Q 24,667 <i>P</i> <0,001	

Taula 75. Chi-Q Coherència I

Variable	P. Likert	Grup			Freqüència esperada
		Totes les participants	amb claus	sense claus	
Coherència J buida	1	0	0	0	0-0
	2	1	1	0	15-7,5
	3	4	2	2	15-7,5-10
	4	10	7	3	15-7,5-10

	5	45	20	25	15-7,5-10
Total		60	30	30	60-30-30
Significació		Chi-Q 82,800 <i>P</i> <0,001	Chi-Q 30,533 <i>P</i> <0,001	Chi-Q 33,800 <i>P</i> <0,001	

Taula 76. Chi-Q Coherència J

Variable	P. Likert	Grup			Freqüència esperada
		Totes les participants	amb claus	sense claus	
Coherència K canvis	1	0	0	0	0-0
	2	3	1	2	15-7,5-7,5
	3	3	2	1	15-7,5-7,5
	4	10	7	3	15-7,5-7,5
	5	44	20	24	15-7,5-7,5
Total		60	30	30	60-30-30
Significació		Chi-Q 76,933 <i>P</i> <0,001	Chi-Q 30,533 <i>P</i> <0,001	Chi-Q 48,667 <i>P</i> <0,001	

Taula 77. Chi-Q Coherència K

Variable	P. Likert	Grup			Freqüència esperada
		Totes les participants	amb claus	sense claus	
	1	1	0	1	12-0
	2	3	1	2	12-7,5

Coherència L posició	3	9	5	4	12-7,5
	4	6	5	1	12-7,5
	5	41	19	22	12-7,5
Total		60	30	30	60-30-30
Significació		Chi-Q 90,667 <i>P</i> <0,001	Chi-Q 24,933 <i>P</i> <0,001	Chi-Q 54,333 <i>P</i> <0,001	

Taula 78. Chi-Q Coherència L

4.4.4.. Percepció de la relació significant-significat

El qüestionari de preguntes obertes que les subjectes van respondre després de l'experiència consisteix en una relació de tots els elements significants expressats mitjançant imatge i descripció, al costat d'un espai en blanc (vegeu Annex VI). Es va demanar a les participants d'omplir els espais en blanc amb una definició del significat que la subjecte atorgava a cadascun d'aquests elements significants. No es varen donar instruccions explícites sobre límit de paraules (tot i que l'espai en blanc era limitat), ni indicis previs sobre les "etiquetes" verbals que podien fer servir.

4.4.4.1. Categorització i valoració de les preguntes obertes: correlacions i fiabilitat interobservadors

Abans de fer la comparació intergrup de les variables significant-significat es van valorar, en funció d'unes categories prèvies, cadascuna de les definicions dels elements significants. D'aquesta tasca se'n va fer càrrec el propi experimentador, ja que també és l'autor de la instal·lació i qui ha definit la relació entre els aspectes formals i els conceptes relacionats. L'obra artística es compon d'aspectes intangibles, ja que el significat també forma part de l'obra (Danto, 2003). Per aquest motiu, creiem que resulta adient que el propi autor valorés la relació entre el significat pre-definit i l'atorgat per les participants.

Tanmateix, vam voler contrastar la valoració de l' autor amb un segon judici. En conseqüència, es va demanar a la coexperimentadora que puntués cadascun dels ítems de totes les participants de la mateixa manera que ho havia fet l' autor, és a dir, valorant les descripcions com a més o menys properes als significats (categories) definits prèviament.

Es va facilitar informació a la coexperimentadora mitjançant la taula que s' adjunta a l' Annex VIII, que inclou la relació d' elements significants de la instal·lació amb el significat definit per l' autor. En cada definició, diversos conceptes relacionats amb el significat (en vermell) tenien la finalitat d' orientar l' avaluació de les descripcions. A partir de les relacions Significant-Significat preestablertes, tant l' autor com la coexperimentadora van portar a terme, de manera independent, la valoració de cadascuna de les interpretacions dels elements significants que havia dut a terme cada subjecte. L' assignació de la puntuació es va fer segons els criteris següents:

1 punt: la descripció no coincideix amb el significat esperat.

2 punts: la descripció té alguna relació amb el significat esperat.

3 punts: la descripció coincideix amb el significat esperat.

Per tal de contrastar que el grau en què la valoració de la coexperimentadora i la de l' autor eren coincidents, calculàrem, en primer lloc, la fiabilitat mitjana interobservadors. Els valors correlacionals obtinguts foren els següents: Tau_b de Kendall = 0,694, Rho d'Spearman = 0,759.

A la figura 46 es mostra el diagrama de dispersió de les valoracions d' ambdós jutges (experimentador i coexperimentadora), així com la recta d' ajustament lineal (recta de regressió). Cal subratllar que la $R^2 = 0,859$, és a dir, que les valoracions d' un observador prediuen el 85,9% de la variància de les valoracions de l' altre.

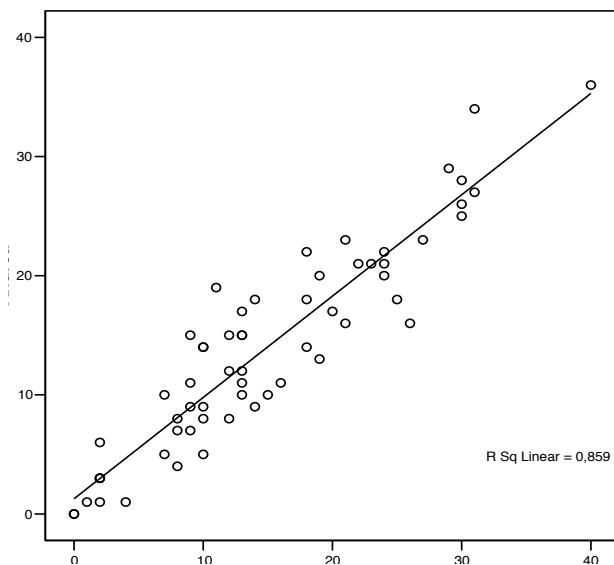

Figura 46. Diagrama de dispersió de les valoracions d'ambdós jutges i recta de regressió

Cal especificar que, mitjançant l'anàlisi dut a terme, només identificàrem una funció que s'ajustava una mica millor que la lineal. Es tractava, concretament, de la funció cúbica. A la figura 47 es pot apreciar l'ajustament d'aquesta funció, només lleugerament superior a la lineal ($R^2 = 0,863$).

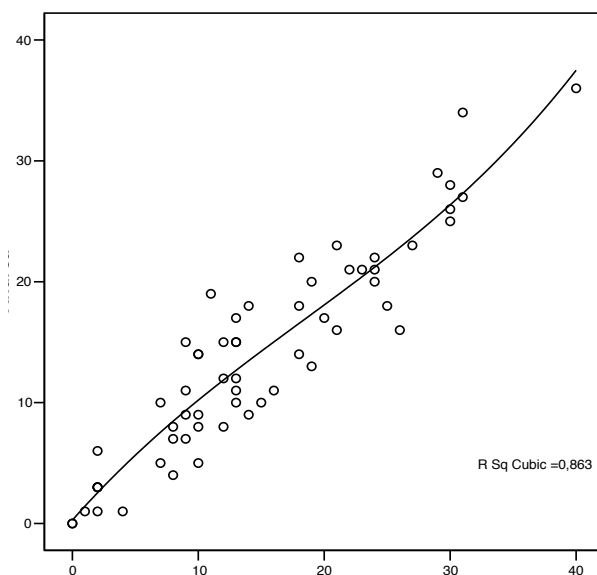

Figura 47. Diagrama de dispersió de les valoracions d'ambdós jutges i funció cúbica d'ajustament.

Per altra banda, es varen calcular les correlacions pel que feia a la puntuació total atorgades per l'experimentador i la coexperimentadora. En aquest cas, la Tau_b de Kendall fou de 0,770 i la de Rho d'Spearman de 0,909.

Finalment, calculàrem l'acord entre jutges aplicant la Kappa de Cohen a les dues valoracions independents. Segons Robson (1993), una kappa entre 0,4 i 0,6 es considera justa o suficient, una kappa entre 0,6 i 0,75, bona; una kappa major que 0,75, excel·lent.

Vegeu a continuació en la taula 79 el valor de la kappa per a cada ítem.

Càlcul de l'acord entre jutges en la valoració dels significats atorgats		
ítem A	 El seient en forma de cub	Kappa de Cohen=0,799*
ítem B	 La reixeta que modifica la companya d' experiència	Kappa de Cohen=0,536*
ítem C	 La cel·la a través de la qual la companya es veu borrosa	Kappa de Cohen=0,417*
ítem D	 La cel·la per la qual la companya es veu "pixelada"	Kappa de Cohen=0,486*
ítem E	 La cel·la a través de la qual la companya es veu cap per avall	Kappa de Cohen=0,495*

ítem F	 La cel·la a través de la qual la companya es veu de color	Kappa de Cohen=0,476*
ítem G	 La cel·la per la qual la companya es veu petita o lluny	Kappa de Cohen=0,477*
ítem H	 La cel·la a través de la qual només es veu un fragment de la companya	Kappa de Cohen=0,359*
ítem I	 La cel·la a través de la qual no es veu la companya	Kappa de Cohen=0,559*
ítem J	 La cel·la buida per la qual la companya es veu sense cap obstacle	Kappa de Cohen=0,514*
ítem K	Els canvis de llum que fan visibles l'altre o el propi reflex, alternativament	Kappa de Cohen=0,841*
ítem L	El propi reflex situat en la posició de l'altre	Kappa de Cohen=0,618*

Taula 79. Kappa de Cohen

* 0,4 - 0,6 suficient, 0,6 - 0,75 bona, més de 0,75 excel·lent

En totes les variables exceptuant l'ítem **H** (Kappa=0,359), la Kappa mínima és major de 0,4 i per tant es pot considerar que l'acord entre jutges en les seves valoracions independents és suficient.

4.4.4.2. Comparació intergrup de les variables Significant-Significat (JSS)

Per dur a terme aquesta comparació apliquem, la prova U de Mann-Whitney, atesa la circumstància que tampoc no s'acompleixen els requisits per dur a terme l'anàlisi per via paramètrica.

La comparació entre les puntuacions del grup que ha rebut claus i el que no n'ha rebut dona lloc a diferències significatives en les variables Significant-Significat B i I (vegeu els estadístics en els apartats 4.4.4.2.1 i 4.4.4.2.2). Trobem una tendència que no arriba a la significació, si tenim en compte l'ajustament de l'alfa de Dunn-Bonferroni, en les variables H i J, així com una tendència que no arribaria a la significació, encara que no s'apliqués l'ajustament susdit, en les variables A i E.

Vegeu els diagrames de caixa per a cadascuna d'aquestes variables en les següents figures.

4.4.4.2.1. Comparació de la variable *Significant-Significat B*

Significant: La reixeta que modifica la companya d' experiència

Grau en el que el significat atorgat, valorat a partir de la pregunta oberta i quantificat pels dos jutges, s'aproxima a la definició pre-establerta de: "Representació dels obstacles en la comunicació entre dues persones".

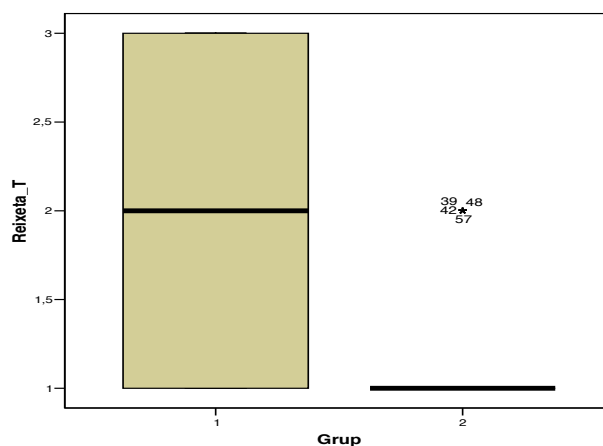

Figura 48 . Significant-Significat B (JSS B)

A la figura 48 es pot apreciar que, en el cas del grup amb claus la mediana és 2 i que el 50 % central de les puntuacions se concentren entre els valors 1 i 3. En

canvi, en el grup sense claus, la mediana és 1 i, a més, la concentració del 50% central de les puntuacions es dóna en aquest mateix valor.

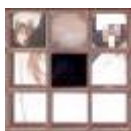
La comparació intergrup en aquesta variable indica diferències significatives entre el grup que ha rebut claus d'interpretació (1) i el que no n'ha rebut (2) ($Z=-3,687$; $p< 0,001$)

Les majors valoracions corresponen al grup que ha rebut claus, tal com podem observar tant a la figura anterior com a la taula 80.

	Mitjana Grup 1	DS Grup 1	Mitjana Grup 2	DS Grup 2
JSS B	1,93	0,785	1,23	0,430

Taula 80. mitjanes i desviacions estàndard, grup 1 i grup 2

4.4.4.2.2. Comparació de la variable *Significant-Significat I*

Significant: La cel·la a través de la qual no es veu la companya

Grau en el que el significat atorgat, valorat a partir de la pregunta oberta i quantificat pels dos jutges, s'aproxima a la definició pre-establerta de: "Aspectes ocults. Incomunicació"

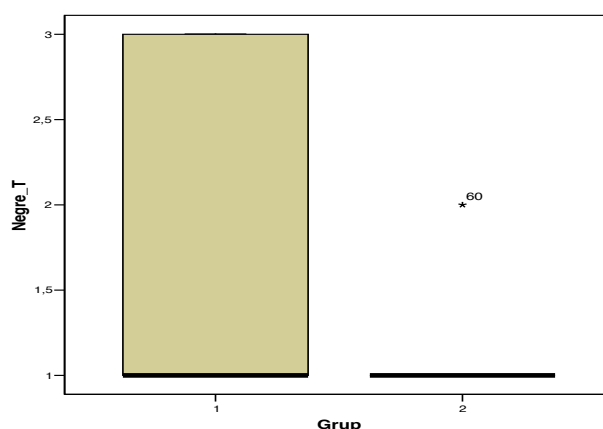

Figura 49. Significant-Significat B (JSS I)

A la figura 49 es pot apreciar que, en el cas del grup amb claus la mediana és 1 i que el 50 % central de les puntuacions se concentren entre els valors 1 i 3. En canvi, en el grup sense claus, la mediana és 1 i, a més, la concentració del 50% central de les puntuacions es dóna en aquest mateix valor.

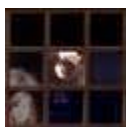
La comparació intergrup en aquesta variable indica diferències significatives entre el grup que ha rebut claus d'interpretació (1) i el que no n'ha rebut (2) ($Z=-3,737$; $p< 0,001$)

Les majors valoracions corresponen al grup que ha rebut claus, tal com podem observar tant a la figura anterior com a la taula 81.

	Mitjana Grup 1	DS Grup 1	Mitjana Grup 2	DS Grup 2
JSS I	1,83	0,986	1,03	0,183

Taula 81. mitjanes i desviacions estàndard, grup 1 i grup 2

4.4.4.2.3. Comparació de la variable *Significant-Significat H*

Significant: La cel·la a través de la qual només es veu un fragment de la companya

Grau en el que el significat atorgat, valorat a partir de la pregunta oberta, s'aproxima a la definició pre-establerta de: "Visió incompleta de l'altre"

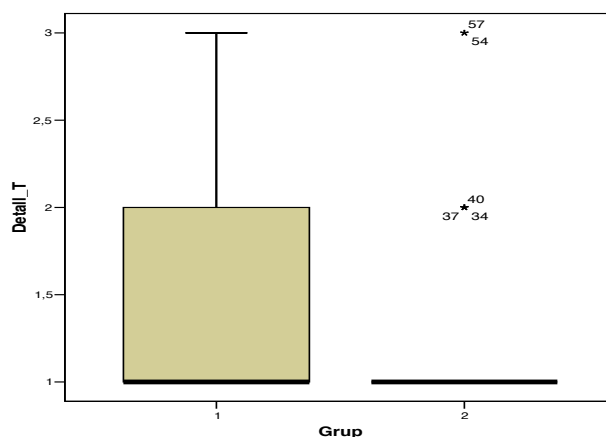

Figura 50. Significant-Significat B (JSS H)

A la figura 50 es pot apreciar que, en el cas del grup amb claus (grup 1) la mediana és 1 i que el 50 % central de les puntuacions se concentren entre els valors 1 i 2. En canvi, en el grup sense claus (grup 2), la mediana és 1 i, a més, la concentració del 50% central de les puntuacions es dóna en aquest mateix valor.

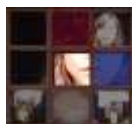
La comparació intergrup en aquesta variable mostra una tendència que no arriba a la significació si tenim en compte l'ajustament de l'alfa de Dunn-Bonferroni, entre el grup que ha rebut claus d'interpretació (1) i el que no n'ha rebut (2) ($Z=-2,452$; $P= 0,014$).

Les majors valoracions corresponen al grup que ha rebut claus, tal com podem observar tant a la figura anterior com a la taula 82.

	Mitjana Grup 1	DS Grup 1	Mitjana Grup 2	DS Grup 2
JSS H	1,67	0,802	1,23	0,568

Taula 82. mitjanes i desviacions estàndard, grup 1 i grup 2

4.4.4.2.4. Comparació de la variable *Significant-Significat J*

Significant: La cel·la buida a través de la qual la companya es veu sense cap obstacle

Grau en el que el significat atorgat, valorat a partir de la pregunta oberta, s'aproxima a la definició pre-establerta de: "Visió directa de l'altre"

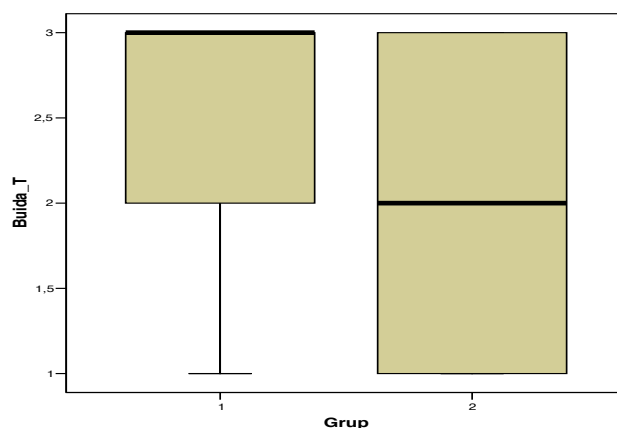

Figura 51 . Significant-Significat J

A la figura 51 es pot apreciar que en el grup amb claus (1) la mediana és 3 i que el 50 % central de les puntuacions se concentren entre els valors 2 i 3. En canvi, en el grup sense claus, la mediana és 2 i la concentració del 50% central de les puntuacions és entre 1 i 3.

La comparació intergrup en aquesta variable aporta una tendència que no arriba a la significació, si tenim en compte l'ajustament de l'alfa de Dunn-Bonferroni, entre el grup que ha rebut claus d'interpretació (1) i el que no n'ha rebut (2) ($Z=-2,452$; $P= 0,014$).

L'increment en les valoracions correspon al grup que ha rebut claus.

Les majors valoracions corresponen al grup que ha rebut claus, tal com podem observar tant a la figura anterior com a la taula 83.

	Mitjana Grup 1	DS Grup 1	Mitjana Grup 2	DS Grup 2
JSS J	2,53	0,819	1,93	0,944

Taula 83. mitjanes i desviacions estàndard, grup 1 i grup 2

4.4.4.2.5. Comparació de la variable Significant-Significat A

Significant: El seient en forma de cub

Grau en el que el significat atorgat s'aproxima a la definició pre-establerta de: "Posició fixada i estable, a partir de la qual el participant es situa en la instal·lació"

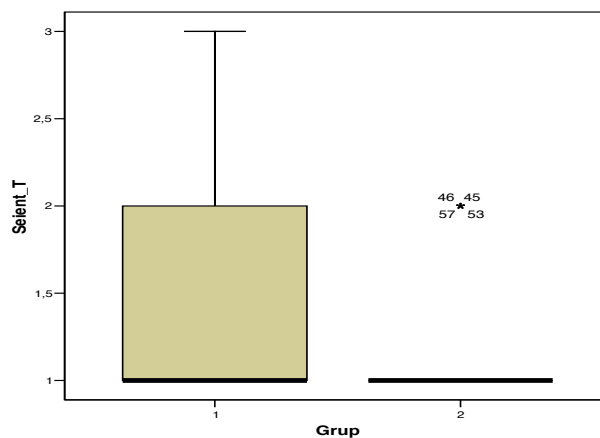

Figura 52. Significant-Significat A

A la figura 52 veiem que en el grup amb claus (1) la mediana és 1, però el 50 % central de les puntuacions se concentren entre els valors 1 i 2. En canvi, en el grup sense claus, la mediana és 1 i la concentració del 50% central és en la mateixa puntuació.

La comparació intergrup en aquesta variable aporta una tendència que no arriba a la significació, encara que s'apliqui l'ajustament de l'alfa de Dunn-Bonferroni, entre el grup que ha rebut claus d'interpretació (1) i el que no n'ha rebut (2) ($Z=-1,824$; $P= 0,068$)

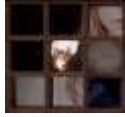
L'increment en les valoracions correspon al grup que ha rebut claus.

Les majors valoracions corresponen al grup que ha rebut claus, tal com podem observar tant a la figura anterior com a la taula 84.

	Mitjana Grup 1	DS Grup 1	Mitjana Grup 2	DS Grup 2
JSS J	1,43	0,626	1,17	0,379

Taula 84. mitjanes i desviacions estàndard, grup 1 i grup 2

4.4.4.2.6. Comparació de la variable Significant-Significat E

Significant: La cel·la a través de la qual la companya es veu cap per avall

Grau en el que el significat atorgat, valorat a partir de la pregunta oberta, s'aproxima a la definició pre-establerta de: "Interpretació equivocada de l'altre"

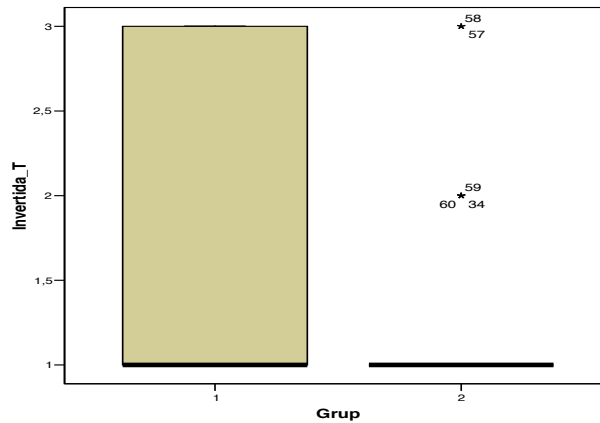

Figura 53. Significant-Significat E

Podem veure a la figura 53 com en el grup amb claus (1) la mediana és 1, però el 50 % central de les puntuacions se concentren entre els valors 1 i 3. En canvi, en el grup sense claus, la mediana és 1 i la concentració del 50% central és en la mateixa puntuació.

La comparació intergrup en aquesta variable aporta una tendència a la significació però sense arribar a la significació, encara que es prescindeixi de l'ajustament de l'alfa de Dunn-Bonferroni, entre el grup que ha rebut claus d'interpretació (1) i el que no n'ha rebut (2) ($Z=-1,660$; $P= 0,097$)

L'increment en les valoracions correspon al grup que ha rebut claus. Vegeu taula 85.

	Mitjana Grup 1	DS Grup 1	Mitjana Grup 2	DS Grup 2
JSS J	1.6	0,894	1,23	0,568

Taula 85. mitjanes i desviacions estàndard, grup 1 i grup 2

4.4.4.2.7. *Prova de Chi quadrat per a les variables Significant-Significat*

S'ha aplicat la prova de Chi-Quadrat per tal d'estudiar si les puntuacions obtingudes en les 12 variables de significant-significat difereixen d'allò que seria esperable estocàsticament.

Vegeu les taules per a cada variable on figuren els resultats de les proves per a totes les participants independentment del grup, i per a les participants del grup amb claus i sense claus, respectivament.

Variable	Puntuació Likert	Grup			Freqüència esperada
		Totes les participants	amb claus	sense claus	
Significant A seient	1	44	19	25	20-10-15
	2	14	9	5	20-10-15
	3	2	2	0	20-10-0
Total		60	30	30	60-30-30
Significació		Chi-Q 46,800 $P<0,001$	Chi-Q 14,600 $P=0,001$	Chi-Q 13,333 $P<0,001$	

Taula 86. Chi-Q Significant A

Variable	Puntuació Likert	Grup			Freqüència esperada
		Totes les participants	amb claus	sense claus	
Significant B reixeta	1	33	10	23	20-10-15
	2	19	12	7	20-10-15
	3	8	8	0	20-10-0
Total		60	30	30	60-30-30
Significació		Chi-Q 15,700 $P<0,001$		Chi-Q 8,533 $P<0,001$	

Taula 87. Chi-Q Significant B

Variable	P. Likert	Grup			Freqüència esperada
		Totes les participants	amb claus	sense claus	
Significant C borrosa	1	33	15	18	20-10-10
	2	17	6	11	20-10-10
	3	10	9	1	20-10-10
Total		60	30	30	60-30-30
Significació		Chi-Q 13,900 P=0,001		Chi-Q 14,600 P=0,001	

Taula 88. Chi-Q Significant C

Variable	P. Likert	Grup			Freqüència esperada
		Totes les participants	amb claus	sense claus	
Significant D pixelada	1	50	27	23	20-10-10
	2	5	1	4	20-10-10
	3	5	2	3	20-10-10
Total		60	30	30	60-30-30
Significació		Chi-Q 67,500 P<0,001	Chi-Q 43,400 P<0,001	Chi-Q 25,400 P<0,001	

Taula 89. Chi-Q Significant D

Variable	Puntuació Likert	Grup			Freqüència esperada
		Totes les participants	amb claus	sense claus	
Significant E invertida	1	45	20	25	20-10
	2	5	2	3	20-10
	3	10	8	2	20-10
Total		60	30	30	60-30-30
Significació		Chi-Q 47,500 $P<0,001$	Chi-Q 16,800 $P<0,001$	Chi-Q 33,800 $P<0,001$	

Taula 90. Chi-Q Significant E

Variable	Puntuació Likert	Grup			Freqüència esperada
		Totes les participants	amb claus	sense claus	
Significant F color	1	47	23	24	20-10-10
	2	5	2	3	20-10-10
	3	8	5	3	20-10-10
Total		60	30	30	60-30-30
Significació		Chi-Q 54,900 $P<0,001$	Chi-Q 25,800 $P<0,001$	Chi-Q 29,400 $P<0,001$	

Taula 91. Chi-Q Significant F

Variable	Puntuació Likert	Grup			Freqüència esperada
		Totes les participants	amb claus	sense claus	
Significant G lluny	1	28	16	22	20-10-10
	2	15	10	5	20-10-10
	3	7	4	3	20-10-10
Total		60	30	30	60-30-30
Significació		Chi-Q 25,900 $P<0,001$	Chi-Q 7,200 $P=0,027$	Chi-Q 21,800 $P<0,001$	

Taula 92. Chi-Q Significant G

Variable	Puntuació Likert	Grup			Freqüència esperada
		Totes les participants	amb claus	sense claus	
Significant H detall	1	41	16	25	20-10-10
	2	11	8	3	20-10-10
	3	8	6	2	20-10-10
Total		60	30	30	60-30-30
Significació		Chi-Q 33,300 $P<0,001$	Chi-Q 5,600 $P=0,061$	Chi-Q 33,800 $P<0,001$	

Taula 93. Chi-Q Significant H

Variable	Puntuació Likert	Grup			Freqüència esperada
		Totes les participants	amb claus	sense claus	
Significant I negra	1	46	17	29	20-10-15
	2	2	1	1	20-10-15
	3	12	12	0	20-10-0
Total		60	30	30	60-30-30
Significació		Chi-Q 58,200 <i>P</i> <0,001	Chi-Q 13,400 <i>P</i> =0,001	Chi-Q 26,133 <i>P</i> <0,001	

Taula 94. Chi-Q Significant I

Variable	Puntuació Likert	Grup			Freqüència esperada
		Totes les participants	amb claus	sense claus	
Significant J buida	1	20	6	14	20-10-10
	2	6	2	4	20-10-10
	3	34	22	12	20-10-10
Total		60	30	30	60-30-30
Significació		Chi-Q 19,600 <i>P</i> <0,001	Chi-Q 19,600 <i>P</i> <0,001	Chi-Q 5,600 <i>P</i> =0,061	

Taula 95. Chi-Q Significant J

Variable	Puntuació Likert	Grup			Freqüència esperada
		Totes les participants	amb claus	sense claus	
Significant K canvis	1	49	23	26	20-10-10
	2	3	2	1	20-10-10
	3	8	5	3	20-10-10
Total		60	30	30	60-30-30
Significació		Chi-Q 63,700 $P<0,001$	Chi-Q 25,800 $P<0,001$	Chi-Q 38,600 $P<0,001$	

Taula 96. Chi-Q Significant K

Variable	Puntuació Likert	Grup			Freqüència esperada
		Totes les participants	amb claus	sense claus	
Significant L posició	1	35	16	19	20-10-10
	2	14	11	3	20-10-10
	3	11	3	8	20-10-10
Total		60	30	30	60-30-30
Significació		Chi-Q 17,100 $P<0,001$	Chi-Q 8,600 $P<0,014$	Chi-Q 13,400 $P=0,001$	

Taula 97. Chi-Q Significant L

5. DISCUSSIÓ I CONCLUSIONS

Realitzat el procés d'anàlisi de les dades i d'obtenció de resultats, ens ocupem ara de la seva interpretació en el marc dels objectius prèviament definits. En primer lloc, ens interessa saber si hi ha canvis entre l'abans i el després de l'experiència en les variables estudiades i, en segon lloc, volem comprovar la influència de les claus conceptuals d'interpretació (previes a l'experiència) tant en els aspectes cognitius com afectius.

Per tal de situar-nos en el model conceptual en el que ens basem (Leder, 2004), en aquesta exposició de conclusions hem fet una modificació en relació a l'ordre seguit en l'anàlisi de les dades. En l'esquema procedimental de referència, entre els processos afectiu i cognitiu trobem una acció constant d'interacció. Amb la finalitat de relacionar millor els dos processos hem agrupat dins d'un mateix apartat les interpretacions de l'anàlisi de les variables afectives i cognitives per a cadascun dels objectius.

Els resultats de les proves amb totes les subjectes, independentment del grup, els hem utilitzat per treballar el primer objectiu d'aproximar-nos a la vivència en la instal·lació i d'identificar els possibles canvis en les participants entre l'abans i el després de l'experiència (vegeu l'apartat 5.1.). D'aquesta manera, comptant amb la totalitat de subjectes, ens hem centrat en les tendències de canvi a partir de les comparacions pre-post (variables afectives) des d'un marc més general i disposant de totes les dades. En les variables cognitives (Qualitat, Significant-significat i Coherència) el grup sencer ens ha permès d'afinar més la descripció sobre com

s'ha viscut i com s'ha interpretat l'experiència en la instal·lació. Les proves realitzades pel grup que ha rebut claus d'interpretació i pel que no n'ha rebut, respectivament, ens han aportat informació per atendre al segon objectiu i comprovar la influència en la resposta de la informació rebuda prèviament a l'experiència, en forma de claus conceptuals d'interpretació (vegeu l'apartat 5.2.). Tant l'estudi de les diferències entre els grups després de l'experiència, com l'anàlisi de l'efecte diferencial pre-post entre els grups amb claus i sense, ens ha possibilitat de contrastar l'efecte de la informació addicional (claus), tant en les variables afectives com en les cognitives.

5.1. APROXIMACIÓ A L'EXPERIÈNCIA I COMPARACIÓ PRE-POST PER A TOTES LES PARTICIPANTS

En aquest apartat ens ocupem d'interpretar l'anàlisi realitzat, en relació a la hipòtesi A, per a les variables afectives i d'autoconsciència, així com per a les variables cognitives, atenent a totes les participants (sense distinció de grups).

5.1.1. “Variables afectives i d'autoconsciència” (VAA) per a totes les participants

Les variables afectives ens han aportat dades sobre la vivència de les participants en la instal·lació. Aquestes variables s'han obtingut a partir del qüestionari SAM, utilitzant les escales de valència afectiva i activació, així com els ítems d'autoconsciència i empatia i de l'STAI-estat (vegeu apartat 3.4.2.4.). Aquestes són variables pre-post i les hem utilitzat per aproximar-nos als canvis “afectius”, comparant les variables mesurades abans i després de l'experiència.

5.1.1.1. Correlacions en les VAA

Mitjançant l'anàlisi de correlacions entre les variables afectives (vegeu apartat 4.1.1.), hem estudiat els seus vincles, juntament amb el lligam amb les variables de qualitat de l'experiència que, tal i com hem explicat en aquest mateix apartat, hem volgut afegir perquè ens aporten informació sobre la vivència en la instal·lació. De

les correlacions entre les variables afectives també ens interessa contrastar les diferències que es donen entre l'etapa prèvia i la posterior a l'experiència.

Particularment en algunes variables, les correlacions ens han permès d'aproximar-nos a les diferents maneres de "viure" l'experiència. Aquest és el cas, per exemple, de la variable València afectiva (SAM) que correlaciona positivament amb les variables sobre l'experiència, Agradable i Estimulant. Aquesta relació ens pot fer pensar que la valència positiva es relaciona amb la consideració de l'experiència com a Agradable i Estimulant. Si considerem que la persona que viu una experiència estètica s'experimenta a si mateixa (Jauss, 2002), els estímuls estètics són dependents de com es troba qui els experimenta. De fet, múltiples evidències empíriques palesen la influència de nombroses variables personals en l'experiència estètica –sovint en clara interacció en factors "estimulars"–, incloent l'humor, l'estat afectiu, determinats factors de personalitat, l'educació i l'experiència artístiques, la fluència, etc. (Berlyne, 1974; Konecni i Sargent-Pollok; Eysenck, 1981; Furnham i Bunyan, 1988; Furnam i Walker, 2001a; Furnam i Walker, 2001b; Rawlings, 2003; Chamorro-Premuzic, Reimers, Hsu i Ahmetoglu, 2009; Forster, Leder i Ansorge, 2012, *in press*; etc.). Resultats recents demostren que fins i tot la presentació prèvia i subliminal d'estímuls *prime* afectivament agradables, augmenta l'apreciació estètica dels estímuls *target* presentats immediatament després (Rosselló *et al.*, 2009; Rosselló *et al.*, *submitted*).

La relació entre l'experiència estètica, l'agradabilitat i l'activació que hem trobat és ben coneguda: potser amb l'excepció del cas del "lletgisme" i corrents relacionats en els que obtenir uns efectes agradables no constitueixen l'objectiu, l'experiència estètica sovint es relaciona en alt grau amb factors d'agradabilitat i estimulants (Peters, 1942; Berlyne, 1970; 1971; Jacobsen i Höfel, 2003; Marty *et al.*, 2003; Nadal *et al.*, 2008).

La variable València afectiva també correlaciona positivament amb les variables Sorprenent i Original. La sorpresa depèn de la novetat i la originalitat és allò que la fa possible: per aquest motiu trobem ben coherent aquesta relació. Per altra banda, tancant el cercle, la sorpresa implica efectes estimulants o activants (Berlyne, 1970; 1971; Lane *et al.*, 1999; Leder, 2005; Reisenzen, 1994).

Quant a la variable Activació (SAM) trobem que correlaciona positivament amb l' STAI-estat, i de manera negativa amb Agradable i Tranquil·litzant. Aquestes correlacions ens informen de la tendència a que les variacions en l' activació i en el grau d' ansietat vagin en el mateix sentit, i que, en canvi, els canvis en l'activació s'associïn a canvis en el sentit invers pel que fa als efectes agradables i tranquil·litzants de l' experiència. La variable Activació (SAM) Post també correlaciona amb Estimulant, de manera que es podria inferir que en l' Activació (SAM) Post hi poguessin influir els efectes estimulants (amb connotacions positives) de l' experiència. Tanmateix, com veurem en el comentari de la comparació pre-post (vegeu apartat 5.1.1.2) hi ha una tendència a la significació en la variable Activació (SAM) que apunta, en general, a un descens de l' activació després de l' experiència. En la variable "Reflexiono sobre mi mateixa" trobem correlacions amb altres variables pròpies de la introspecció i la reflexió sobre el "si mateix", com són l' atenció als sentiments i a la pròpia imatge, però aquesta variable també correlaciona positivament amb l' STAI-estat Pre i Post, per la qual cosa l' autorreflexió es podria entendre com a associada al grau d' ansietat.

Pel que fa a les variables que correlacionen amb "Estic atenta als meus sentiments", atès que són essencialment les mateixes que en el cas ja comentat de la variable Reflexiono, trobem, així mateix, una relació amb la introspecció i l' autoatenció. Per altra banda, l' atenció als propis sentiments també es relaciona amb l' Agradabilitat en la Participació, en la fase Pre, i en la qualificació de l' experiència com a agradable, en la fase Post. Per tant podem inferir que les persones atentes als

propis sentiments tendeixen a considerar l' experiència i la participació en general com a agradables.

La correlació de la variable "Sóc conscient de la pròpia imatge corporal" amb "Reflexiono sobre mi mateixa", podria indicar una proximitat conceptual entre la imatge "de si mateix" i la reflexió sobre "el si mateix". La relació entre l' autorreflexió i la imatge corporal es podria explicar pel fet que tant l' una com l' altra són presents en l' experiència en la instal· lació. Segons Jauss (2002), en el comportament estètic en general "fem experiències amb experiències", ens trobem en un espai de joc on l' autoconsciència es reparteix entre qui viu l' experiència i el seu "personatge". En la instal· lació, la pròpia imatge (visible pels efectes de reflexió durant l' experiència) podria referir-se al personatge de ficció, diferent del participant que viu l' experiència.

L' elevada correlació positiva entre l' Autoimatge Pre i Post fa pensar en l' estabilitat d' aquest constructe. Aquesta estabilitat resulta congruent amb les comparacions pre-post, tot i que pels efectes de reflexió durant l' experiència, les subjectes han vist la pròpia imatge modificada pels efectes de la reixeta, fet que podria fer pensar que implicaria modificacions en la consciència de la imatge corporal. De fet, nombrosos treballs han demostrat que la simple exposició a un mirall (també a un "mirall" simbòlic, com ara l'altre/ a) pot incrementar l'autoatenció i l'autoconsciència (Carver i Scheier, 1978; Stephenson i Wicklund, 1983; Gibbons, 1990; etc.), per la qual cosa resulta en certa manera sorprenent l' estabilitat d' aquest constructe després d' una experiència que convida a l' autoatenció.

L' empatia Pre i Post correlaciona positivament amb les variables "Reflexiono sobre mi mateixa" i "Estic atenta als meus sentiments". Les persones que es consideren empàtiques tendeixen a incrementar l' autoconsciència privada, pensant sobre si mateixes i atenent als propis sentiments. Aquest fet ens sembla coherent, ja que un augment en l' autofocalització de l'atenció, en contra del que podria semblar

intuïtivament, afavoreix l'empatia i la comunicativitat tal com demostren nombrosos treballs (Gallup, 1982; Blakemore i Frith, 2003, Decety i Sommerville, 2003; etc.). Fins i tot, estudis recents demostren que la base neural responsable de l'autoconsciència també es troba involucrada en l'empatia (Decety i Lamm, 2006). La variable Experiència Agradable correlaciona positivament amb diverses variables com ara Experiència Tranquil·litzant i amb altres factors directament implicats en l'agradabilitat: les variables Experiència Estètica i Bell. Per tant, podem pensar que les subjectes que consideren agradable l'experiència en la instal·lació tenen tendència a qualificar-la com a tranquil·litzant i estètica, així com a definir l'espai i les formes com a belles. Experiència Agradable també correlaciona positivament amb Agradabilitat en la Participació, probablement perquè l'experiència en la instal·lació és molt central en tot el procés de participació, de manera que si es considera agradable l'experiència sembla esperable que la participació en general també s'hi consideri.

Que la variable Experiència Sorprenent correlacioni positivament amb la variable València afectiva (SAM), ens podria fer pensar que a més afecte positiu, més sorprenent es considera l'experiència. Seria plausible pensar que la capacitat de sorpresa necessiti d'un estat afectiu òptim. No obstant això, l'anàlisi correlacional no ens permet de donar suport ni de refutar aquesta possible interpretació. La variable Sorprenent també correlaciona positivament amb Experiència Estètica i Experiència Estimulant (qualitat de l'experiència), així com amb Complex i Original (qualitat de l'espai i les formes). Podem interpretar-ho dient que quan l'experiència es considera sorprenent s'hi associen categories molt sovint relacionades amb la definició d'un objecte d'art: estètic, estimulants, complex i original.

En la variable Estimulant trobem correlacions amb la València (SAM) i amb l'Activació (SAM). Atesa la proximitat conceptual dels constructes sembla raonable que les variacions en la variable Estimulant vagin en el mateix sentit que les que

afecten a l'Activació (SAM). Pel que fa a la València (SAM), com deiem més amunt, el que resulta més estimulants sovint pot associar-se amb vivències d'afecte més positiu (mentre que allò que es viu com a menys estimulants pot relacionar-se amb un decrement del valor hedònic).

Les variables sobre la qualitat de l'experiència que correlacionen amb Estimulant són les tres variables de qualitat de l'espai i les formes: Original, Complex i Bell. A partir d'aquestes relacions es pot considerar que la qualificació de l'experiència com a estimulant s'associa especialment a les característiques formals i espacials de la instal·lació.

Trobem correlació positiva entre Tranquil·litzant i Agradable. Aquesta relació associa els efectes tranquil·litzants de l'experiència amb llur agradabilitat. Per altra banda, Tranquil·litzant correlaciona de manera negativa amb Activació (SAM) Post i STAI-estat Post, com resulta esperable.

La variable Experiència Estètica no correlaciona amb cap de les variables que hem categoritzat com a "afectives", però sí que trobem correlació amb les categoritzades com a "variables de qualitat de l'experiència", concretament amb Agradable, Sorprenent i Estimulant. Quant a la categorització feta, cal aclarir que sembla clar que les que hem titllat de "variables de qualitat de l'experiència" tenen també un component afectiu, com ja hem esmentat. Per altra banda, es tracta de categories que sovint es refereixen a l'experiència estètica.

Experiència Estètica també correlaciona positivament amb totes les variables de qualitat de l'espai i de les formes: Bell, Original i Complex. A partir d'aquestes relacions es pot considerar que la qualificació de l'experiència com a estètica, com en el cas de la variable Estimulant, es relaciona especialment amb les característiques formals i espacials de la instal·lació.

L'Agradabilitat en la Participació és una variable que s'ha definit no tant per valorar l'experiència en la instal·lació sinó la participació en general com a subjecte. De

tota manera, l' experiència en la instal·lació té un paper molt central en el conjunt de la participació i probablement per això la correlació d' Agradabilitat en la Participació amb Experiència Agradable és clarament significativa. També trobem correlació d' aquesta variable amb València afectiva (SAM), tant Pre com Post, fet que ens permet afirmar que l' Agradabilitat en la Participació es pot relacionar amb un afecte positiu, registrat tant abans de l' experiència com en posterioritat. Agradabilitat en la Participació correlaciona positivament amb moltes variables de qualitat de l' experiència, a més d' Agradable trobem correlació amb Sorprenent, Estimulant i Estètica, així com amb totes les de qualitat de l' espai i les formes: Bell, Original i Complex. La diversitat de variables que es relacionen amb l' Agradabilitat en la Participació suggereix que els factors que es vinculen amb el fet de considerar agradable la participació són múltiples.

Bell és una variable sobre la qualitat de l' espai i les formes que no correlaciona amb cap de les variables definides en la categoria d' "afectives", però sí que trobem correlació amb les "variables de qualitat de l' experiència" Agradable, Estimulant i Estètica. Per tant podem dir que la bellesa s' associa a l' experiència agradable, estimulant i estètica. Bell també correlaciona positivament amb les altres dues variables de qualitat de l' espai i de les formes: Original i Complex, tot seguint la tendència, que ja hem comentat, d' associar bellesa, originalitat i complexitat.

La variable Original correlaciona positivament amb una variable afectiva, la València (SAM) Post. Això ens indica que l' afecte positiu després de l' experiència es relaciona amb la qualificació de l' espai i les formes com a originals. La originalitat no es pot deslligar de la sorpresa i efectivament trobem una correlació positiva entre Original i Sorprenent, així com entre Original i Estimulant (efecte de la sorpresa?).

Complex, com a variable sobre la qualitat de l' espai i les formes, correlaciona positivament amb les variables sobre qualitat de l' experiència: Sorprenent, Estimulant i Estètica. Així doncs, veiem com s' associa la complexitat de l' espai i les

formes amb la sorpresa i els efectes estimulants, així com amb la qualificació de l' experiència com a estètica.

5.1.1.2. Comparació pre-post per a les VAA

En la comparació pre-post de les variables afectives per a totes les participants hem trobat diferències significatives en la variable València afectiva (SAM) ($Z = -2,885$; $p = 0,004$), que augmenta, així com a l' STAI-estat ($Z = -4,276$; $p < 0,001$), que disminueix. També hem trobat una tendència a la significació en les variables Activació (SAM) ($Z = -2,415$; $p = 0,016$), que disminueix, i "Atenció als propis sentiments" ($Z = -2,251$; $p = 0,024$), que augmenta.

L' increment de l' afecte positiu es podria interpretar com un efecte final o conseqüent de diverses altres variables com Sorprenent, Agradable i Estimulant que, tot i no arribar a la significació en la comparació pre-post, correlacionen amb la variable València afectiva (SAM), tal i com hem fet constar en l' apartat anterior. Sembla esperable que després de viure una experiència que es tendeix a qualificar amb aquestes categories, l' afecte positiu s' incrementi. En qualsevol cas, aquesta possible interpretació caldria contrastar-la tot duent a terme l' anàlisi de regressió corresponent, una anàlisi que forma part dels objectius relacionats amb la prospectiva d'aquest treball.

La disminució registrada en les variables Activació (SAM) i STAI-estat també podrien originar-se en el fet d' haver passat per una experiència que s' ha considerat sorprenent, agradable i estimulante. Que la persona es trobi en un cert grau de tranquil· litat, però mantenint un nivell d'activació òptim pot ser facilitador de l' actitud oberta davant dels estímuls, d' un adequat focus atencional i d' exploració visual, i del sorgiment d' una emoció d' interès (Easterbrook, 1959; Broadbent, 1971; Eysenck, 1982; Revelle, 1993; Wells i Matthews, 1994; Rosselló, 1997; Silvia, 2006; etc). És probable, doncs, que la percepció d' uns estímuls en una situació que

es considera estètica afavoreixi l'adopció d'una actitud receptiva, oberta, o de predisposició per part de les participants, afavorint la reducció de l'activació i l'ansietat. Una altra possible influència en aquest efecte podria tenir l'origen en el fet d'haver estat en un lloc i un temps especial, com en un parèntesi en la rutina diària que pugui tenir una funció d'evasió, fent oblidar per uns moments les pròpies preocupacions.

L'augment de l'atenció als propis sentiments és de difícil interpretació, però podria tenir a veure amb els propis continguts de la instal·lació que, pel fet de relacionar-se amb la comunicació i la percepció de l'altre, puguin modificar el grau en el que les subjectes atenen a allò que estan sentint. També podríem explicar-ho pels efectes de reflexió de la pròpia imatge que es percep en alguns moments de l'experiència i, com és conegut, qualsevol símbol o imatge de la pròpia persona provoca un canvi del seu focus atencional cap a l'interior (Jiménez, 2005).

Els resultats, doncs, mostren que, després de passar per la instal·lació, es produeixen canvis entre Pre i Post en algunes variables (vegeu síntesi dels resultats a la taula 98).

València afectiva (SAM)	Augmenta significativament
STAI-estat	Disminueix significativament
Activació (SAM)	Disminueix (tendència a la significació)
Atenció als propis sentiments	Augmenta (tendència a la significació)

Taula 98. Variables en les que es troben canvis entre Pre i Post

Les diferències entre Pre i Post esmentades suggereixen que l'experiència en la instal·lació produeix canvis afectius en les subjectes (en el següent apartat ens referim als canvis cognitius).

5.1.2. “Variables cognitives” (VC) per a totes les participants

Les VC ens aporten dades sobre els judicis que fan les participants sobre la seva experiència i sobre la instal·lació, entesa com a objecte d'art, així com sobre el grau de coherència i d'assignació de significat a cadascun dels elements significants.

Aquestes variables s'han obtingut a partir dels tres qüestionaris (vegeu l'apartat 3.6.5) utilitzats per registrar els judicis sobre la qualitat de l'experiència i de l'espai i les formes (les dades del qual també s'han afegit a l'anàlisi de les variables afectives), els judicis sobre la coherència de cada element significat amb el conjunt i les preguntes obertes sobre la relació significat-significat.

5.1.2.1. Judicis sobre la qualitat de l'experiència (JQE)

Els JQE, s'han obtingut mitjançant els sis primers ítems del qüestionari de qualitat, passat després de l'experiència (vegeu Annex V). En una escala Likert de 5 punts les subjectes han expressat valoracions de la instal·lació a partir dels efectes que aquesta els hi produeix (agradabilitat, sorpresa, estimulació, tranquil·litat, experiència estètica i agradabilitat en la participació).

En l'anàlisi de les diferències intergrup no hem trobat diferències significatives per a cap de les variables sobre la qualitat de l'experiència i de l'espai i les formes.

Les valoracions realitzades per totes les participants són, en general, prou altes en totes les variables, essent 3 la mediana més baixa en una escala d'1 a 5. Això ens indica una tendència general a considerar la instal·lació com a agradable, sorprenent, tranquil·litzant, amb capacitat d'estimular i d'aportar una experiència

estètica, independentment de si les participants disposen o no de claus, la qual cosa podria indicar una mena d'efecte "sostre".

Per tal de categoritzar el valor ordinal d'aquestes variables, direm que amb una mediana de 3 el valor es pot considerar *mitjà*, amb una mediana 4 d'*alt* i amb una mediana 5 de *molt alt*.

Vegem amb més detall les conclusions per a cadascuna de les variables.

En la variable Agradable obtenim una mediana de 4, amb una distribució simètrica del 50 % central de les puntuacions (Rang H) entre 3 i 5. Per tant podem concloure que l'experiència en la instal·lació es considera, quant al rang central esmentat, *entre mitjanament i molt altament agradable*.

La variable Sorprenent presenta també una mediana de 4 però la distribució del rang H se situa entre 4 i 5. A partir d'aquesta valoració podem dir que, pel que fa al 50% central de les puntuacions, l'experiència ha estat qualificada d'*altament o molt altament sorprenent*.

Les valoracions sobre la variable Estimulant són menys clares, atès que la mediana se situa en el 4, tot coincidint amb el rang H, però la distribució de la resta de puntuacions és molt dispersa. En la mesura d'aquesta variable hi pot haver més indefinició a causa dels efectes ambivalents, tant estimulants com relaxants, de l'experiència. En la comparació pre-post de les variables afectives i d'autoconsciència (vegeu apartat 4.3.1.2.) ja hem comentat la tendència a la significació de la variable Activació (SAM), que indica una disminució de l'activació després de passar per la instal·lació. Tot i considerar que es poden donar efectes en els dos sentits, els resultats de la variable Estimulant suggereixen que la tendència central respòn a una valoració de l'experiència com a *altament estimulant*.

La variable Tranquil·litzant és la que registra una puntuació més baixa, la mediana és de 3 i la distribució del rang central és simètrica entre 2 i 4. Tot i observar-se

una tendència al descens en l'Activació (SAM) en la comparació pre-post (ja comentada), així com un descens significatiu de l'ansietat-estat, que ens podrien fer pensar que l'experiència ha estat especialment tranquil·litzant, constatem que les puntuacions en aquesta variable no hi apunten especialment. El motiu pel qual la instal·lació es considera poc tranquil·litzant el podríem situar en un moment concret de l'experiència: el "Moment D", en el qual la subjecte se sent observada sense poder veure la companya d'experiència (vegeu apartats 2.1.3.7. i 2.1.3.8). Arribem a aquesta conclusió perquè moltes de les participants, en la pregunta oberta del qüestionari de qualitat de l'experiència (vegeu Annex IX), s'han referit d'alguna manera al "Moment D" expressant incomoditat. Aquest era un efecte buscat a l'hora de generar els estímuls, per tal de representar el concepte d'interacció sense comunicació, per la qual cosa veiem que la tendència coincideix amb allò esperat. En tot cas podríem dir que el "Moment D" es considera com a *poc tranquil·litzant*.

En la variable Experiència Estètica trobem una mediana de 4 i una distribució del 50% de les puntuacions centrals entre 4 i 5. A partir d'aquesta valoració podem dir que la tendència central ha estat la de qualificar l'experiència entre *altament* i *molt altament* estètica.

Sobre l'Agradabilitat en la Participació, variable que expressa el grau en el que, en general, ha resultat agradable participar en l'experiment, trobem una mediana de 4 i una distribució del rang H entre 4 i 5. Podem dir, doncs, que la tendència central ha estat la de qualificar la participació entre *altament* i *molt altament* agradable.

Finalment hem aplicat la prova de Chi-Quadrat per a totes les variables JQE per tal d'estudiar si les puntuacions obtingudes difereixen d'allò que seria esperable estocàsticament. A partir dels resultats, que es poden veure en detall a l'apartat 4.4.1.8. podem comprovar que en totes les variables de qualitat de l'experiència les puntuacions se situen significativament per sobre d'allò esperable, excepte pel que

fa a la variable Experiència Estètica, en la que únicament trobem una tendència a la significació, així com en la variable Experiència Tranquil·litzant, en la que les puntuacions difereixen d'allò esperat de manera significativa però en sentit contrari, és a dir, amb puntuacions més baixes d'allò que seria esperable.

Aquests resultats, com ja hem vist en la obtenció de medianes i la distribució que reflecteix la representació gràfica que hem presentat a l'apartat 4.4.1., indiquen que, en la majoria de les variables, les puntuacions són especialment elevades. Tot i que en el cas particular de la variable Experiència Estètica el valor de Chi-Quadrat també se situa per sobre d'allò esperat i tendeix a la significació, trobem puntuacions lleugerament més baixes. Aquest efecte es podria explicar si considerem que les subjectes són estudiants d'art i disseny i que per aquest fet poden tenir criteris ben particulars i molt personals sobre allò que és estètic. Considerem d'interès fer notar que si contrastem aquestes valoracions amb les que varen efectuar les subjectes participants en un treball de recerca previ (Bel, 2011), podem veure que, en aquell cas, les puntuacions obtingudes en la variable Estètica eren molt més altes: de fet, fou aquesta la variable de qualitat de l'experiència més valorada. En aquella ocasió les subjectes eren estudiants de psicologia i apart de, potser, no tenir un criteri tant definit (i personal) sobre l'estètica, probablement els estímuls de la instal·lació els hi resultaven molt diferents als rebuts en altres experiments en els que solen participar de forma freqüent i que no corresponen als propis d'una instal·lació artística.

L'altra variable que, tot i diferir significativament d'allò esperat, ho fa en sentit contrari, és a dir, per sota del valor estocàstic, és la variable Experiència tranquil·litzant. Per tant, podem dir que tot i els efectes de disminució de l'activació i l'ansietat que es manifesten en les comparacions pre-post (vegeu apartat 5.2.), les puntuacions en aquesta variable tendeixen cap a la qualificació de l'experiència com a poc tranquil·litzant. Com ja hem comentat, aquest efecte es

podria explicar a partir del “moment D” de l’ experiència (vegeu apartats 2.1.3.7 i 2.1.3.8.).

5.1.2.2. Judicis sobre la qualitat de l’ espai i les formes (JQEF)

En els següents tres ítems del mateix qüestionari de qualitat es demanava una valoració de la instal·lació des d’ un punt de vista menys autoreferent, preguntant pel grau de bellesa, originalitat i complexitat per tal d’ obtenir “Judicis sobre la Qualitat de l’ Espai i les Formes” (JQEF).

En la variable Bell, referida als JQEF, es registra una mediana de 4 i una distribució del rang H entre 4 i 5. A partir d’aquesta distribució de les valoracions podem dir que la tendència central en la qualificació de l’ espai i les formes oscil·la entre *altament* i *molt altament bell*.

Original, és la variable on trobem puntuacions més altes (38 de les 60 participants l’han valorada amb un 5). Cal destacar que la mediana de les puntuacions és 5, mentre que el 50% central de les valoracions es troba entre 4 i 5. Així, doncs, pel que fa al rang H, es pot afirmar que la qualificació de l’ espai i les formes de la instal·lació, va d’*altament* a *molt altament* original.

En la variable Complex, la mediana se situa en el 4 i la distribució del rang H s’ agrupa entre els valors 3 i 5. Podem dir, doncs, que el 50 % central de les valoracions qualifiquen l’ espai i les formes entre *mitjanament* i *molt altament* complexes, tot i que cal destacar que més d’un terç de les participants atorguen a aquesta variable la màxima puntuació (5).

Com en el cas de les JQE, comentades a l’apartat anterior, hem aplicat la prova de Chi-Quadrat per a les variables JQEF.

A partir dels resultats, que es poden veure en detall a l’apartat 4.4.2.5., podem comprovar que en totes les variables de qualitat de l’espai i les formes les puntuacions se situen de forma significativa, i molt clarament, per sobre d’ allò

esperable.

5.1.2.3. Judicis sobre el grau de coherència percebuda (JGCP)

Mitjançant el qüestionari de coherència, consistent en una relació de tots els elements significants de la instal·lació que incorpora, per a cada element, una escala Likert de 5 punts, les subjectes van valorar cadascun d'aquests elements en relació al grau de coherència amb l'objecte d'art com a conjunt.

A partir dels resultats obtinguts per a totes les participants, detallats variable per variable en les taules de l'apartat 4.4.3., podem veure que en les 12 variables les puntuacions són superiors a allò que es podria esperar estocàsticament. En la prova de Chi-quadrat realitzada per a cada variable (vegeu apartat 4.4.3.14.) veiem que les puntuacions se situen per sobre d'allò esperable de manera significativa en totes les variables.

A partir d'aquests resultats arribem a la conclusió que els elements significants es consideren, en general, *prou coherents* amb el conjunt de la instal·lació.

5.1.2.4. Judicis sobre la relació significant-significat (JSS)

S'han obtingut les dades sobre la percepció de la relació significant-significat mitjançant la presentació d'una relació de tots els elements significants amb una pregunta oberta per a cadascun d'ells. Es va demanar a les subjectes que fessin una descripció del significat que, segons el seu parer, tenia cada element significant. A partir dels seus judicis volíem observar la categorització dels estímuls feta per les subjectes i aproximar-nos a la seva percepció dels significats, tot comparant-los amb els que havien estat prèviament definits per l'autor.

A diferència dels resultats obtinguts en els JQE i els JQEF, així com en els JGCP, els resultats dels JSS són molt més baixos d'allò esperat.

Els resultats obtinguts per a totes les subjectes, expressats variable per variable en les taules de l'apartat 4.4.4.2.7. podem comprovar que en totes les variables les

puntuacions són inferiors a allò que es podria esperar estocàsticament. Així, doncs, la prova de Chi-quadrat per a cada variable indica que totes se situen per sota d'allò esperable de manera clarament significativa.

Aquests resultats ens permeten concloure que, tot i que els estímuls s'han preparat amb la intenció d'aportar un significat concret, la interpretació real dels elements significants s'allunya molt d'aquests significats prèviament definits. Per altra banda, una observació merament qualitativa de les respostes de les participants posa de manifest una clara heterogeneïtat en llur interpretació: la diversitat d'aquestes interpretacions és tant gran que ens sembla d'interès adjuntar les respostes de les subjectes per a cada variable (vegeu Annex IX).

5.2. COMPARACIÓ SEGONS EL GRUP (PRE-POST) PER TAL D'ANALITZAR L'EFECTE DE LES CLAUS

En aquest apartat ens ocupem d'interpretar l'anàlisi realitzat, en relació a la hipòtesi B, per a les variables afectives i d'autoconsciència, així com per a les variables cognitives, atenent a l'efecte de les claus d'interpretació en tant que característica diferencial entre els dos grups.

5.2.1. Comparació de les “variables afectives i d'autoconsciència” (VAA) segons el grup

L'anàlisi de les diferències entre Pre i Post de les VAA, en cada grup, ens permet veure què ha canviat, tant en un grup com en l'altre, per tal d'arribar a conclusions sobre l'efecte de les claus.

5.2.1.1. Correlacions en les VAA per als grups amb claus i sense claus

Mitjançant l'observació del conjunt de correlacions de les variables afectives en el grup que ha rebut claus i el que no n'ha rebut, podem fer una primera aproximació a l'efecte de les claus d'interpretació sobre la vivència de l'experiència.

Quant a la variable València afectiva (SAM) post trobem que en el grup amb claus es dona una correlació negativa entre aquesta variable i la variable Activació (SAM) post. Això ens diu que, quan es disposa de claus d'interpretació, les variacions en l'afecte després de viure l'experiència es relacionen inversament amb les variacions en el grau d'activació o *arousal*. Es tracta d'una relació que no es dona en el grup sense claus.

Per altra banda, en el grup sense claus la variable València (SAM) post es relaciona positivament amb les variables d'experiència Sorprenent, Estimulant i Estètica. Podem pensar que sense claus d'interpretació l'afecte de les participants es relaciona més directament amb aquestes variables de la qualitat de l'experiència, mentre que, quan es donen les claus d'interpretació, la relació amb l'afecte informat desapareix. Com a hipòtesi de treball, podria pensar-se que aquesta relació diferencial tingués a veure amb el fet de que disposar de claus d'interpretació pogués esmorteir el vincle de la valoració afectiva amb aquests aspectes vivencials (sorpresa, estimulació, estètica) induïts per la instal·lació.

En el grup amb claus, a diferència del grup sense claus, la variable València (SAM) post també correlaciona positivament amb Experiència Agradable i Agradabilitat en la Participació. Un resultat, per cert, de difícil interpretació.

Per altra banda, la variable Activació (SAM) post, en el grup amb claus, correlaciona negativament amb la variable Agradable (variable de la qualitat de l'experiència). Podríem dir que quan es disposa de claus, les variacions en el grau d'activació van associades a variacions en sentit invers quant a la tendència a qualificar

l' experiència com a agradable. Podem pensar que la informació sobre els significats, que suposa una càrrega cognitiva addicional, pugui, per exemple, fer disminuir l' agradabilitat quan s'incrementa l' activació. Recordem, en aquest sentit, els treballs de Easterbrook, 1959; Broadbent, 1971; Eysenck, 1982; Wells i Matthews, 1994, etc., segons els quals a mesura que augmenta l'activació disminueix la nostra capacitat de processament, una limitació que podria resultar fàcilment aversiva per a les participants. Però, en el grup amb claus, l' Activació (SAM) post també correlaciona positivament amb Estimulant, la qual cosa ens fa pensar que una part de l' activació informada quan es disposa de claus pot tenir l' origen en els efectes estimulants de l' experiència.

En el grup sense claus l' Activació (SAM) post correlaciona positivament amb Empatia post. Per exemple, podríem interpretar aquesta relació en el sentit que les subjectes empàtiques tendeixen a experimentar una major activació després d'una experiència que implica viure una situació d' interacció poc habitual (no hi ha comunicació real), amb l' agreujant de no disposar de claus per interpretar-la sense un elevat grau d' incertesa.

En el grup amb claus d' interpretació la variable "Etic atenta als meus sentiments" correlaciona positivament amb Experiència Sorprenent i Experiència Agradable. Quan hom disposa de claus interpretatives, es dona la tendència a considerar l' experiència com a més sorprenent i agradable quan s'incrementa l'atenció als sentiments, però també es podria interpretar de manera que la variació en l'atenció als propis sentiments fos una conseqüència dels canvis en el grau de sorpresa i agradabilitat de l' experiència. Tanmateix, atès que es tracta d'una anàlisi correlacional, hi podria variables intermitges que expliquessin la relació entre les variables susdites.

Quant a la variable "Sóc conscient de la pròpia imatge corporal", en el grup sense claus, correlaciona positivament amb la puntuació en l' STAI-estat. Sense disposar de claus per interpretar l' experiència, el grau de consciència de l'autoimatge s' associa

al nivell d'ansietat. L'ansietat podria ser una resposta motivada pels efectes de reflexió i modificació de la pròpia imatge vistos durant l'experiència sense tenir la possibilitat d'atorgar-li's un sentit mínimament congruent.

Quant a la variable STAI-estat post, en el grup amb claus correlaciona negativament amb Agradable i Tranquil·litzant. Quan es disposa de claus d'interpretació hi ha la tendència a considerar l'experiència més agradable i tranquil·litzant com menor sigui el grau d'ansietat. Per contra, en el grup que no ha rebut claus la variable STAI-estat post correlaciona positivament amb la variable "Reflexiono sobre mi mateixa" i amb "Sóc conscient de la pròpia imatge corporal". Una possible hipòtesi de treball seria que sense elements externs d'interpretació de l'experiència es pot donar la tendència a que s'incrementi la reflexió sobre el "si mateix" i l'autoconsciència.

Pel que fa a les correlacions significatives de les variables de qualitat de l'experiència (VQE) cal destacar els resultats que relacionem a continuació.

Quant a la variable Experiència Agradable en el grup amb claus correlaciona positivament amb la variable València (SAM) post, com resulta esperable. En canvi, aquestes variables no correlacionen en el grup sense claus, la qual cosa, de bell nou, resulta de difícil interpretació.

Respecte a la variable Experiència Agradable en el grup amb claus trobem una correlació negativa amb les variables Activació (SAM) post i STAI-estat post. Així, l'agradabilitat de l'experiència varia en sentit invers als canvis en els valors en activació i ansietat. Com veurem més endavant (vegeu apartat 5.2.1.2.) en la comparació pre-post de les variables afectives i d'autoconsciència per al grup amb claus, l'activació i l'ansietat disminueixen significativament després de l'experiència, per la qual cosa la relació inversa entre agradabilitat i els nivells en activació i ansietat els podríem atribuir a l'efecte de les claus d'interpretació.

La variable Experiència Agradable, en el grup amb claus, correlaciona positivament amb “Atenció als propis sentiments”. En aquest resultat hi podríem veure una tendència a fer més atenció als propis sentiments a mesura que s’incrementa l’agradabilitat de l’experiència.

Així mateix, Experiència Agradable, en el grup amb claus, correlaciona positivament de manera clarament significativa amb la variable Tranquil·litzant, mentre que en el grup sense claus ho fa amb la variable Estimulant. Aquestes relacions tan oposades també podrien ser atribuïbles a la influència de les claus: es pot hipotetitzar que quan hom disposa de claus l’experiència es considera més agradable perquè es poden interpretar sense tanta incertesa els estímuls, mentre que, en la condició sense claus, l’increment de l’ambigüitat (de les opcions d’interpretació) suposa una mena de repte inherent a l’experiència que pot resultar agradable pels seus efectes estimulants.

En relació a la variable Experiència Sorprenent en el grup amb claus trobem una correlació positiva amb “Estic atenta als propis sentiments”. Aquesta relació podria indicar que atendre als propis sentiments fos una conseqüència de la sorpresa, però també es podria interpretar aquest fet dient que a causa de la sorpresa es fa més atenció als propis sentiments. No obstant això, cal tenir ben present que, com que es tracta d’una anàlisi correlacional, hi podria haver altres variables que expliquessin la relació referida.

Pel que respecta a la variable Sorprenent, en el grup amb claus, correlaciona positivament amb “Agradabilitat en la participació”. Les subjectes d’aquest grup que consideren l’experiència com a més sorprenent tendeixen a qualificar com a més agradable la seva participació. Aquesta relació es podria deure als efectes agradables de la sorpresa no exclusivament referits als estímuls sinó també derivats de l’estructura conceptual que els aporta sentit. Diem això perquè en el grup sense claus, Sorprenent correlaciona positivament amb Estimulant i negativament amb

Experiència Tranquil·litzant, de manera que com més sorprenent és l'experiència, més estimulant es considera, però també menys tranquil·litzant. Així, es podria pensar que, sense claus, la sorpresa enlloc d'anar associada a l'agradabilitat, es vincula als efectes estimulants i inquietants. Tanmateix, en el grup sense claus també trobem una correlació positiva de la variable Sorprenent amb la variable València afectiva (SAM) post, de manera que les subjectes amb major afecte positiu que no han rebut claus tendeixen a qualificar l'experiència com a més sorprenent.

Quant a la variable Estimulant en el grup amb claus es dona una correlació positiva amb la variable Activació (SAM) post. Atesa la correlació positiva trobada entre l'activació i l'ansietat en l'anàlisi correlacional realitzat independentment del grup es podria pensar en la connotació negativa de l'activació. No obstant això, la relació entre l'activació i els efectes estimulants trobada en el grup amb claus ens pot fer pensar que part de l'activació registrada després de l'experiència, quan es disposa de claus per interpretar-la, podria relacionar-se amb el fet de considerar la participació en l'experiència com a estimulant. En les subjectes amb claus també trobem una correlació positiva de la variable Estimulant amb la variable Bell, sobre la qualitat de l'espai i les formes. És a dir, quan es disposa de pistes d'interpretació dels estímuls, les subjectes relacionen el grau de bellesa amb la magnitud dels efectes estimulants.

La variable Estimulant en el grup sense claus correlaciona positivament amb la València afectiva (SAM) post. Les subjectes que consideren l'experiència com a més estimulant tendeixen a informar d'un afecte positiu major. Estimulant, en aquest grup, també correlaciona amb Agradable, Sorprenent i Agradabilitat en la participació. Sense disposar de claus d'interpretació, com més estimulant es considera l'experiència, major tendència a qualificar-la d'agradable i sorprenent, i de manifestar una més alta agradabilitat per haver participat.

Pel que fa a la variable Tranquil·litzant en el grup amb claus correlaciona negativament amb l' STAI-estat Post. Com en principi semblaria lògic, l' experiència es considera més tranquil·litzant com més baixa és la puntuació en l' STAI-estat. Tanmateix, allò sorprenent és el fet que trobem aquesta correlació únicament en el grup amb claus, la qual cosa considerem de difícil interpretació. Tranquil·litzant en el grup amb claus, a diferència del grup sense claus, també correlaciona positivament amb les variables d' experiència Estètica, Agradable i Agradabilitat en la Participació. Disposant de claus d' interpretació, les variacions en l'agradabilitat i la qualitat estètica van en el mateix sentit que les variacions en el grau en què l' experiència es considera tranquil·litzant.

En el grup sense claus, la variable Tranquil·litzant correlaciona negativament amb Experiència Sorprenent. Probablement, pel fet de tenir menys elements d' interpretació dels estímuls, com més sorprenent es considera l' experiència, es viu com a menys tranquil·litzant.

Quant a la variable Experiència Estètica en el grup amb claus correlaciona positivament amb Agradable, Tranquil·litzant, Original i Agradabilitat en la Participació. Disposant de claus d' interpretació, la consideració de la instal·lació com a estètica es relaciona amb categories que podem considerar com afectivament positives, i amb algunes, com ara l'originalitat, que tradicionalment s'han relacionat amb l' experiència estètica (Marty, 2000). En canvi, en el grup que no ha rebut claus aquestes correlacions no es donen, mentre que sí en trobem amb la variable València (SAM) Post. Per aquest motiu podem pensar que en el grup sense claus les subjectes amb més afecte positiu tendeixen a considerar com a més estètica l' experiència en la instal·lació.

En aquest mateix grup, l' Experiència Estètica correlaciona positivament amb la variable Complex. La complexitat s'ha associat sovint a l'apreciació, la preferència i el judici estètics (Nadal, 2007). Apart del vincle esmentat entre Experiència Estètica

i Complexitat, també podria succeir que, sense aquestes claus, l' experiència estètica s' associés més als factors formals que als conceptuals: en altres paraules, quan els significats resulten menys immediatament presents es facilitaria l' atenció a les característiques de l' espai i les formes.

En relació a la variable Agradabilitat en la Participació, en el grup amb claus, es manifesta una correlació positiva amb la variable "Original", la qual cosa no succeeix en el grup sense claus. La interpretació podria relacionar-se amb nombrosos treballs recents que vinculen l'anomenada fluència -o fluïdesa- (*fluency*) perceptiva o cognitiva -un constructe que, sobresimplificant, fa referència a la "facilitat" de processament- amb l'experiència estètica (Reber, Schwarz i Winkielman, 2004; Belke; Leder, Strobach i Carbon, 2010) i que hem comentat amb una mica més de detall en l' apartat 1.3.2.. Tenint en compte aquestes evidències, es podria interpretar que el resultat esmentat (la relació entre Agradabilitat en la Participació i Original en el grup amb claus) es relaciona amb la major fluència que podrien atorgar les claus interpretatives a l'hora de processar el que es considera original -sovint lligat a allò novel·lós, que sol requerir d'una major dedicació de recursos cognitius. Alhora, una major fluència cognitiva d'allò "original", no just s'associaria amb l'Experiència Estètica (recordem la correlació positiva entre Experiència Estètica i Original per al grup amb claus), sinó també, gairebé per extensió, amb l'Agradabilitat en la Participació (cal també tenir present que, en congruència amb aquesta possible interpretació, la variable Agradabilitat en la Participació correlaciona positivament amb Experiència Estètica en el grup amb claus).

Quant a la variable Bell, en el grup amb claus, correlaciona positivament amb Experiència Estimulant i amb les variables Original i Complex (variables de qualitat de l' espai i les formes). La relació entre la bellesa i els aspectes estimulants de l' experiència ja ha estat comentada, així com la relació entre bellesa, originalitat i complexitat. Únicament caldria fer notar que aquestes correlacions es donen només

en el grup amb claus, la qual cosa, de bell nou, podria relacionar-se amb factors com ara la fluència cognitiva atorgada per la disponibilitat de claus interpretatives.

En el grup sense claus la variable Bell correlaciona positivament amb Experiència agradable. Veiem com disposant de claus la bellesa s'associa a estimulants i sense claus a agradable, la qual cosa es podria interpretar en el sentit que la influència de les claus a l'hora d'atorgar més fàcilment un significat als estímuls, fa que aquests es considerin bells per llurs efectes estimulants, mentre que quan la significació associada és menys clara la bellesa percebuda es vincularia a factors més sensorceptius i, per aquest motiu, s'associaria a l'agradabilitat.

Pel que fa a la variable Original, en el grup amb claus correlaciona positivament amb Experiència Estètica i Bell, mentre que en el grup sense claus les correlacions d'Original es donen amb Sorprenent i Complex. A partir d'aquests resultats es podria pensar que l'espai i les formes es consideren originals, estètics i bells quan es poden interpretar amb més facilitat (fluència), mentre que es titllen d'originals, sorprenents i complexos quan resulten de difícil interpretació (poc fluents) pel fet de no disposar de claus.

Finalment, quant a la variable Complex en el grup sense claus es dona una correlació positiva amb Experiència Estètica. La interpretació d'aquesta relació ja l'hem comentada uns paràgrafs més amunt, quan ens hem centrat en la variable Experiència Estètica.

5.2.1.2. Comparació pre-post per a les VAA en el grup 1 (amb claus)

En la comparació pre-post de les variables afectives en el grup que ha rebut claus d'interpretació trobem diferències significatives en les variables Activació (SAM), que disminueix, així com en l'STAI-estat (que també disminueix). També hem trobat una tendència a la significació en la variable València (SAM), en el sentit que les subjectes d'aquest grup tendeixen a manifestar un major afecte positiu després de la passació (comparat amb el que manifesten abans de passar-hi). La grandària de

l'efecte de les diferències pre-post trobades en el grup amb claus es pot considerar gran per a la variable Activació (SAM), força gran per a la variable STAI-estat i mitjana-gran per a la variable València (SAM) (vegeu apartat 4.3.3.1.4.)

Les diferències pre-post trobades, resumides a la taula 99, ens permeten concloure que la passació per la instal·lació, quan es donen prèviament claus d'interpretació, disminueix l'activació o *arousal* i el grau d'ansietat, mentre que augmenta la valència afectiva.

Podríem interpretar els canvis observats en aquestes variables afectives com un efecte de les claus cognitives d'interpretació, ja que aquests canvis no es donen en el grup sense claus. El fet de conèixer els continguts de l'experiència pot facilitar la integració dels estímuls en esquemes conceptuals clars, reduïnt l'ambigüitat i la incertesa, i, en conseqüència, disminuint les tensions en la interpretació de l'experiència. Però aquesta explicació només ens permetria entendre que l'activació i l'ansietat no s'incrementessin, però el fet és que disminueixen. Una possible causa la podríem trobar en l'increment de la fluència produïda per les claus, que induïria un afecte positiu i faria disminuir l'activació, ja que tal i com hem comentat en l'apartat 1.3.2. la fluència es relaciona amb l'afecte positiu (Reber, Winkielman i Schwartz, 1998; Winkielman i Cacioppo, 2001; Topolinski i Strack, 2009).

Activació (SAM)	Disminueix significativament
STAI-estat	Disminueix significativament
València afectiva (SAM)	Augmenta (tendència a la significació)

Taula 99. Variables en les que es troben canvis entre Pre i Post en el grup amb claus

5.2.1.3. Comparació pre-post en les VAA en el grup 2 (sense claus)

En la comparació pre-post de les variables afectives en el grup que no ha rebut claus

no s'ha trobat cap diferència estadística significativa. No obstant això, es dona una tendència a la significació en la variable "Atenció als propis sentiments", que augmenta, així com en la variable STAI-estat, que disminueix.

La grandària de l'efecte de les diferències pre-post trobades en el grup sense claus es pot qualificar de mitjana tant pel que fa a la variable "Atenció als propis sentiments" com pel que respecta a la variable STAI-estat (vegeu apartat 4.3.3.1.4.). Potser cal destacar la diferència en la disminució de l'ansietat (STAI-estat) entre aquest grup i el grup amb claus: mentre que en aquest cas just es manifesta una tendència a la significació, en el grup amb claus la reducció de l'ansietat post resulta clarament significativa. En congruència amb aquest resultat, es troba una diferència substancial entre ambdós grups pel que fa a la grandària de l'efecte per aquesta variable: mentre que en el grup amb claus es pot qualificar de "força gran", en el grup sense claus només arriba a la categoria de "mitjà".

La major atenció als propis sentiments després de l'experiència que es registra en el grup sense claus la podríem atribuir al fet que sense la informació conceptual es pugui tendir a un menor enfocament en l'anàlisi cognitiu de l'experiència i per tant "deixar lloc" a una major tendència afectiva, en el sentit de fixar-se més en els propis sentiments i no tant en la interpretació cognitiva dels elements significants de la instal·lació.

La disminució de l'ansietat (sense arribar a la significació) en el grup sense claus, evidentment no es pot explicar per l'efecte de les claus. Sí que podem dir que aquestes potencien l'efecte, ja que en el grup que ha rebut claus les diferències entre Pre i Post són clarament significatives, però sembla que l'aportació d'informació conceptual sobre els significats de la instal·lació potser no sigui l'únic factor que explica la disminució de l'ansietat. Així, doncs, també caldria buscar les causes en els estímuls sensorials de l'experiència. No tenim possibilitats de fonamentar-ho empíricament, però a partir dels comentaris informals de les

subjectes podriem atribuir els efectes “ansiolítics” de la instal·lació al fet que els canvis d’il·luminació durant l’experiència es produeixen de manera gradual, les intensitats de cadascun dels punts de llum creixen i decreixen de manera suau a un ritme lent que, segons van explicar algunes de les participants, té efectes tranquil·litzants i, deien, gairebé hipnòtics. De tota manera som conscients que, atès que només disposem d’aquesta informació qualitativa i gairebé anecdòtica, caldria considerar l’explicació referida just com una mera hipòtesi de treball.

Vegeu la taula 100 per a una síntesi interpretativa dels resultats obtinguts de les variables amb diferències entre Pre i Post, en el grup sense claus.

“Atenció als propis sentiments”	Augmenta (tendència a la significació)
STAI-estat	Disminueix (tendència a la significació)

Taula 100. Variables en les que es troben canvis entre Pre i Post en el grup sense claus

5.2.2. Comparació de les “Variables cognitives” (VC) segons el grup

Les VC ens aporten dades sobre els judicis que fan les participants sobre la seva experiència i sobre la instal·lació, entesa com a objecte d’art, així com en la interpretació dels elements significants que hi estan representats.

Aquestes variables s’han obtingut a partir dels qüestionaris utilitzats (vegeu apartat 3.4.2.4.) per registrar els judicis sobre la qualitat de l’experiència i de l’espai i les formes (les dades del qual també s’han afegit a l’anàlisi de les variables afectives) els judicis sobre la coherència de cada element significat amb el conjunt i les preguntes obertes sobre la relació significat-significat.

5.2.2.1. Judicis sobre la qualitat de l’experiència (JQE) i sobre la Qualitat de l’Espai i les Formes (JQEF)

Els judicis sobre la qualitat de l'experiència (JQE), s'han obtingut mitjançant els sis primers ítems del qüestionari de qualitat (vegeu Annex V), passat després de l'experiència. En una escala Likert de 5 punts les subjectes han expressat valoracions de la instal·lació a partir dels efectes que aquesta els produeix (agradabilitat, sorpresa, estimulació, tranquil·litat, experiència estètica i agradabilitat en la participació). En els següents tres ítems del mateix qüestionari s'ha demanat una valoració de la instal·lació des d'un punt de vista menys autoreferent, preguntant pel grau de bellesa, originalitat i complexitat per tal d'obtenir Judicis sobre la Qualitat de l'Espai i les Formes (JQEF).

Pel fet de ser un qüestionari que només es respon en la fase Post, després de l'experiència, ens hem limitat a l'estudi de les diferències intergrup i a l'aplicació de la prova Chi-quadrat per tal d'estudiar si les puntuacions obtingudes podien diferir d'allò que seria esperable teòricament.

En l'anàlisi de les diferències intergrup no es troben diferències significatives per a cap de les variables JQE, ni en les JQEF.

Les Proves de Chi-quadrat per a cadascuna de les variables JQE i JQEF, els resultats de les quals es poden veure en detall en els apartats 4.4.1. i 4.4.2, ens indiquen que no hi ha diferències entre el grup que ha rebut claus i el que no n'ha rebut, exceptuant la variable Experiència Sorprenent en la que el grup amb claus es situa en una puntuació per sobre d'allò que seria esperable, mentre que en el grup sense claus les puntuacions no diferèixen del que es podia esperar.

Aquest efecte ens diu que les subjectes que tenen més coneixements sobre els significats de la instal·lació consideren l'experiència més sorprenent que les que no han rebut claus d'interpretació. Podria semblar que s'hauria de donar l'efecte contrari, ja que la sorpresa s'associa a la dificultat d'interpretar els estímuls rebuts, però entenem que en aquest cas allò que sorprèn és el conjunt de l'experiència, incloent els significats associats als estímuls sensorials.

5.2.2.2. Judicis sobre el Grau de Coherència Percebuda (JGCP)

En l'anàlisi de les diferències intergrup no es troben diferències significatives per a cap de les variables JGC.

En les proves de Chi-quadrat veiem que, en general, les puntuacions en aquestes variables tendeixen a situar-se molt per sobre d'allò que seria esperable, tal i com hem comentat en l'apartat 5.1.2.2., en el que ens ocupavem de les conclusions en l'anàlisi per a tot el grup.

Si comparem entre grups els resultats de les proves de Chi-quadrat efectuades per a totes les variables sobre la coherència, trobem petites diferències en els resultats. Curiosament, en el grup amb claus d'interpretació veiem que en dues de les variables (D i F) no hi ha diferències significatives sobre allò que seria esperable en la valoració del grau de coherència (situant-se per sota de les altres), així com una variable (C) que només tendeix a la significació, mentre que en el grup sense claus només trobem una variable sense significació (H).

A partir d'aquests resultats arribem a la conclusió que, encara que en un grau molt baix, les subjectes amb claus han considerat que la coherència dels elements significants era menor que les subjectes que no han rebut claus. Creiem que podem explicar aquest efecte a partir de la tendència, ja comentada (vegeu apartat 5.1.1.2.) a interpretar l'experiència atenent a les característiques formals i espacials de la instal·lació quan no es disposa de claus d'interpretació, es a dir, la coherència en el grup sense claus podria ser major perquè les subjectes es refereixen a la coherència formal i precisament la variable que tendeixen a veure menys coherent és la variable D (situada dins d'allò esperable, però no més), probablement perquè fa referència a un element significant que en molts casos va passar desapercbut, tal i com expressaven explícitament algunes subjectes en la pregunta oberta del qüestionari sobre la relació significant-significat (vegeu Annex IX). Per contra, les subjectes amb claus consideren com a menys coherents les dues variables (D i F)

que justament són les que registren les puntuacions més baixes en el qüestionari de preguntes obertes sobre la relació significant-significat (vegeu apartat 4.4.4.2.), de manera que, en aquestes variables, es dóna una coincidència en la dificultat d'assignar-hi un significat juntament amb una baixa consideració pel que fa al grau de coherència.

5.2.2.3. Judicis sobre la relació significant-significat (JSS)

La comparació intergrup de les variables significant-significat entre les puntuacions del grup que ha rebut claus i del que no n'ha rebut dóna lloc a diferències significatives en les variables Significant-Significat B i I. Trobem una tendència que no arriba a la significació en les variables H i J, així com en les variables A i E (vegeu apartat 4.4.4.2. i taula sintètica 101)

 <p>B: La reixeta que modifica la companya d' experiència</p>	<p>Augmenta significativament en el grup amb claus</p>
 <p>I: La cel·la a través de la qual no es veu la companya</p>	<p>Augmenta significativament en el grup amb claus</p>
 <p>H: La cel·la a través de la qual només es veu un fragment</p>	<p>Augmenta en el grup amb claus (tendència a la significació)</p>

 <p>J: La cel·la buida, es veu sense cap obstacle</p>	<p>Augmenta en el grup amb clau (tendència a la significació)</p>
 <p>A: El seient en forma de cub</p>	<p>Augmenta en el grup amb clau (tendència a la significació)</p>
 <p>E: La cel·la a través de la qual la companya es veu cap per avall</p>	<p>Augmenta en el grup amb clau (tendència a la significació)</p>

A partir d'aquestes diferències registrades, podem concloure que la influència de les claus d'interpretació a l'hora d'atorgar significat als elements significants és prou notable. Les subjectes que coneixien els conceptes bàsics sobre la instal·lació s'han acostat més a la definició esperada, com a mínim, en les variables esmentades.

Hem aplicat la prova de Chi-quadrat a totes les variables significant-significat i com es pot veure en les taules de l'apartat 4.4.4.2.7., la distribució de les puntuacions es troba molt concentrada en els valors baixos, per la qual cosa podem afirmar que les puntuacions de les variables Significant-Significat difereixen d'allò que seria esperable, situant-se molt per sota, tal i com ja hem comentat en l'apartat 5.1.2.2., sobre les proves amb totes les participants.

Així doncs, tot i considerar que les puntuacions són especialment baixes, en el grup amb claus trobem una variable (J) que se situa de manera significativa per sobre d'allò esperat, així com dues variables (B i C), les puntuacions de les quals coincideixen amb allò esperat. També podem parlar de la variable H en la que observem una tendència a la significació a diferir dels valors esperats situant-se per sobre. Per contra en el grup sense claus únicament trobem una variable (J) que tendeix a la significació però situant-se per sota dels valors esperats.

5.3. CORRESPONDÈNCIA DELS RESULTATS AMB EL MODEL DE LEDER (2004)

La utilització del model de Leder per estructurar la recerca ens ha permès comprovar la utilitat de l'esquema de treball que proposa aquest autor per tal d'estudiar l'experiència estètica i els canvis en el perceptor que aquesta genera.

Les dues vies de processament dels estímuls artístics definides per una doble entrada i sortida, afectiva i cognitiva, han organitzat les diferents fases de la recerca. En cadascuna d'aquestes fases hem vist correspondències entre l'esquema i les preguntes que ens havíem formulat, la qual cosa ens ha permès de situar les proves en l'apartat pertinent. A continuació exposem aquestes correspondències del treball realitzat, segons les fases del model de referència.

Leder *et al.* (2004) situen el context i la persona en la doble entrada del seu model. En l'entrada del context, referit al primer moment del procés de percepció de l'objecte o l'espai d'art, el perceptor contextualitza els estímuls i en fa una pre-classificació cognitiva, a partir de la síntesi entre els referents que disposa i els propis estímuls. En el nostre treball, en aquesta primera fase del procés, vam modificar els estímuls cognitius en tant que condicionants a l'hora de fer la pre-classificació cognitiva aportant les claus d'interpretació de manera diferenciada per a cadascun dels dos grups definits. La diferència entre grups ens ha permès investigar la influència de les claus cognitives d'interpretació.

La segona entrada, segons Leder, és la persona. En aquesta fase vam obtenir informació sobre l'estat inicial de la persona en les diverses variables afectives mitjançant els qüestionaris sobre la valència afectiva, l'activació, l'autoconsciència, les capacitats empàtiques i l'ansietat-estat, identificant d'aquesta manera els aspectes afectius en la fase prèvia, abans de l'experiència.

Segons el model de Leder, el següent pas en el procés consisteix en la percepció dels estímuls sensorials. En el cas particular de la nostra recerca es refereix al moment en el que les participants es troben dins de la instal·lació, observant l'espai, les formes i la companya d'experiència (la coexperimentadora). Després de l'anàlisi perceptual es produïria la integració de la memòria implícita, és a dir, la recerca de referents per interpretar els estímuls que s'estan rebent. En l'experiència en la instal·lació, atenent a les diferències en la informació aportada segons el grup (les claus) i en funció dels resultats obtinguts, podem hipotetitzar que la integració de la memòria implícita difereixi entre les subjectes que han rebut claus d'interpretació i les que no n'han rebut. Les diferències trobades podrien tenir l'origen, en el sentit de moment causal, en aquesta primera fase de recerca de referents: en funció del tipus de referents es faria una interpretació o una altra que condicionaria la resta del procés.

El següent pas després de l'anàlisi perceptual és la classificació explícita, consistent en etiquetar verbalment allò que s'està rebent i processar els elements categoritzats en el domini cognitiu. Leder planteja dos estils diferenciats a l'hora de fer aquesta classificació: l'expert i l'inexpert. En el nostre treball l'equivalència de l'expert seria el grup de subjectes que disposen de claus d'interpretació. Com hem vist, els resultats obtinguts suggereixen que les subjectes del grup amb claus tendeixen a interpretar les formes segons allò que signifiquen, mentre que les del grup sense claus valorarien formes i espai en sí mateixos, sense anar més enllà.

El model continua en l'avaluació dels estats cognitiu i afectiu. En aquesta part del procés el perceptor centra l'atenció en sí mateix i valora si ha entès els estímuls rebuts, en el millor dels casos, o si més aviat percep ambigüïtat i creu que no els ha acabat d'entendre (la qual cosa es podria relacionar amb variacions en el factor fluència). Per altra banda, la participant farà atenció a l'estat afectiu, especialment al grau d'agradabilitat.

Un dels objectius fonamentals d'aquest treball ha estat el de contrastar si la comprensió dels significats pot tenir alguna incidència en l'estat afectiu posterior a l'experiència. Segons els resultats obtinguts podem dir que hem observat diferències entre grups en les variables afectives (pre-post), en funció de si s'havien rebut claus d'interpretació o no.

Finalment, i com a doble sortida en el procés de percepció de l'art, Leder situa el judici estètic i l'emoció estètica com a aspectes diferenciats de la resposta estètica.

El judici estètic o la opinió formada sobre els estímuls rebuts, en l'etapa final del processament cognitiu, l'hem estudiat mitjançant el contrast de les variables cognitives entre grups i també hem trobat diferències en funció de si s'havien rebut o no claus d'interpretació.

L'altra sortida, l'emoció estètica, correspon a la darrera fase del processament afectiu. En el treball que ens ocupa ens hi hem aproximat analitzant els canvis registrats en l'estat afectiu, l'autoconsciència i l'empatia. Tal i com hem exposat en els anteriors apartats, l'anàlisi d'aquestes variables "afectives" ens indica que hi ha diferències entre Pre i Post, atenent a totes les participants, així com diferències segons el grup.

5.4. A MANERA DE SÍNTESI: CONCLUSIONS ESPECÍFIQUES PER A CADA HIPÒTESI

5.4.1. Hipòtesi A

En aquest apartat sintetitzem les conclusions sobre les variables “afectives” i “cognitives” estudiades en relació amb la contrastació empírica de la primera hipòtesi (“L’ experiència en la instal· lació H1 implica canvis entre l’ abans i el després, tant en la resposta afectiva com en la cognitiva”).

L’ anàlisi de les dades obtingudes de totes les participants, sense considerar si han rebut o no claus d’ interpretació, ens ha informat de la direcció i qualitat dels canvis experimentats en les variables observades per tal d’ aproximar-nos a una definició sobre com ha estat l’ experiència en la instal· lació.

Abans de centrar-nos en allò que canvia entre l’ abans i el després de l’ experiència voldríem fer notar la influència de l’ estat previ de les participants. L’ anàlisi correlacional suggereix que la vivència en la instal· lació és especialment influida pel grau d’ activació, informat per la variable Activació (SAM). Un alt grau d’ activació es relaciona amb la consideració de l’ experiència com a poc tranquil· litzant i poc agradable.

Les diferències trobades en les variables afectives i d’ autoconsciència mitjançant la comparació pre-post per a tot el grup, ens permeten concloure que la passació per la instal· lació tendeix a augmentar significativament l’ afecte positiu i, també de manera significativa, a disminuir l’ ansietat. L’ activació disminueix mentre que augmenta l’ atenció als propis sentiments (tendència a la significació en aquestes dues variables).

5.4.2. Hipòtesi B

En aquest apartat concretem les conclusions sobre les variables “afectives” i “cognitives” estudiades en la contrastació empírica de la segona hipòtesi (“L’aportació d’informació conceptual sobre la instal·lació, prèvia a l’experiència, modifica tant la resposta afectiva com la cognitiva”).

Per tal de centrar-nos en la hipòtesi B hem comparat els canvis entre pre-post que es donen en cada grup per tal de poder determinar la influència de les claus cognitives d’interpretació en l’experiència.

El conjunt de correlacions de les variables afectives i d’autoconsciència del grup amb claus difereix de les correlacions del grup que no n’ha rebut. Les associacions específiques entre variables, en cada grup, suggereixen que l’administració de claus d’interpretació modifica la interpretació dels estímuls i dóna lloc a efectes en l’estat afectiu i l’autoconsciència, així com en els judicis sobre la qualitat de l’experiència. Els efectes informats pel grup que ha rebut claus són diferents del grup que no n’ha rebut, de manera que podem assajar una definició de maneres o “estils” a l’hora d’interpretar els estímuls, en cada grup, a partir de l’anàlisi correlacional.

Sobre les variables “afectives” destaquem que quan es disposa de claus d’interpretació, l’increment en l’afecte positiu després de viure l’experiència es relaciona amb un descens de l’activació. Aquesta relació no es dóna en el grup sense claus i, per tant, podríem atribuir el descens de l’activació, quan hi ha afecte positiu, al fet que qui viu l’experiència ha entès millor els estímuls rebuts. Tal i com s’explica des de l’enfocament del “marcador hedònic”, la facilitat de lectura es relaciona amb el fet que un objecte o espai d’art sigui percebut de manera més fluent i que provoqui afecte positiu.

En el grup sense claus, l’increment de l’afecte positiu es relaciona amb la qualificació de l’experiència com a sorprenent i estimulants, variables que solen implicar un cert grau d’activació i que podríen implicar la tensió del qüestionament i la multiplicitat

d'interpretacions potencials quan no es disposa de claus d'interpretació. Ben diferent, doncs, de la "desactivació" que es dona en el grup amb claus, possiblement per la millor comprensió del significat per part de les participants d'aquest grup.

Les correlacions del factor ansietat per al grup amb claus ens informen que com menor és el grau d'ansietat major és la tendència a considerar l'experiència agradable i tranquil·litzant, mentre que quan no es disposa de claus d'interpretació de l'experiència l'ansietat es relaciona amb la reflexió sobre el "si mateix" i l'autoconsciència, així com amb l'augment de l'activació.

Pel que fa a les variables d'autoconsciència en el grup amb claus, trobem una relació entre l'autoimatge i l'ansietat: quan hom no disposa de claus per interpretar l'experiència, l'autoimatge s'associa a l'ansietat. Aquesta podria ser una resposta motivada pels efectes de reflexió i modificació de la pròpia imatge vistos durant l'experiència, sense tenir la possibilitat d'atorgar-li's un sentit.

En les variables de qualitat de l'experiència hem trobat que en el grup amb claus l'agradabilitat de l'experiència es relaciona amb els efectes tranquil·litzants, mentre que en el grup sense claus l'agradabilitat es relaciona amb els efectes estimulants. Aquestes relacions tant oposades també podrien ser atribuïbles a la influència de les claus, ja que es podria pensar que amb claus es considera agradable perquè tranquil·litza, pel fet de poder interpretar millor els estímuls (amb fluència), i sense claus, amb més opcions a l'hora d'interpretar-los, l'experiència agrada pels seus efectes estimulants.

En el grup amb claus els efectes sorprenents de l'experiència es relacionen amb l'agradabilitat en la participació. Podríem pensar que els efectes agradables de la sorpresa no es referissin exclusivament als estímuls sinó que poguessin incloure l'estructura conceptual que els aporta sentit (coneguda mitjançant les claus). Per altra banda, en el grup sense claus, la sorpresa es relaciona amb els efectes

estimulants i inquietants: com més sorprenent és l' experiència, més estimulant es considera, però també menys tranquil·litzant. Probablement quan l' experiència sorprèn també intranquil·litza, pel fet de disposar de menys elements d' interpretació dels estímuls. Sense claus doncs, la sorpresa queda associada als efectes estimulants i inquietants, enlloc de fer-ho a l' agradabilitat (com és el cas del grup amb claus).

La relació entre la bellesa i els aspectes estimulants de l' experiència es dona només en el grup amb claus, mentre que en el grup sense claus la bellesa es relaciona amb la consideració de l' experiència com a agradable. Disposant de claus, la bellesa s' associa a estimulant i sense claus a agradable i podríem deduir que amb millors possibilitats a l' hora d' interpretar els estímuls aquests es consideren bells pels seus efectes estimulants, mentre que quan no hi ha la significació associada, la bellesa s' entén a partir de factors més sensorials i per aquest motiu s' associa a l' agradabilitat.

En la comparació pre-post de les variables afectives en el grup que ha rebut claus registrem una disminució en l' activació i en l' ansietat (diferències significatives), així com un augment (tendència a la significació) de l' afecte positiu, mentre que en el grup que no ha rebut claus hem trobat tendències a augmentar l' atenció als propis sentiments, així com a disminuir l' ansietat. L' explicació que donem sobre els canvis significatius registrats en el grup amb claus és que el coneixement dels continguts de la instal·lació pot facilitar la integració dels estímuls en esquemes conceptuals clars i per tant no generar tensions en la interpretació de l' experiència. Els canvis "afectius" registrats en el grup que no ha rebut claus pel que fa a l' augment de l' atenció als propis sentiments i al descens de l' ansietat (tendències a la significació), els atribuïm al fet que sense la informació conceptual es donaria un menor enfocament en l' anàlisi cognitiu de l' experiència i per aquest motiu es faria més possible fixar-se en els propis sentiments, deixant més de banda la

interpretació cognitiva dels elements significants de la instal·lació. La tendència a la disminució de l'ansietat en el grup sense claus, ja que no podem explicar-la com un efecte de les claus, la podríem atribuir a l'efecte "sedant" dels canvis graduals dels punts de llum durant l'experiència (a partir, només, de comentaris informals de les participants).

En les variables cognitives també hem trobat diferències en la comparació entre grups. Els judicis que fan les participants sobre la seva experiència i sobre la instal·lació, així com sobre el grau de coherència i l'assignació de significat a cadascun dels elements, difereixen segons el grup en algunes de les variables.

En els judicis sobre la Qualitat de l'Experiència i l'Espai i les Formes hem trobat una diferència entre grups en la qualificació l'experiència com a sorprenent, ja que en el grup amb claus es puntuava per sobre d'allò que seria esperable. De manera que les participants que tenen més coneixements sobre els significats de la instal·lació consideren l'experiència més sorprenent que les que no han rebut claus d'interpretació. Podria semblar que s'hauria de donar l'efecte contrari, ja que la sorpresa s'associa a la dificultat d'interpretar els estímuls rebuts, però entenem que en aquest cas allò que sorprèn és el conjunt de l'experiència, incloent els significats associats als estímuls sensorials.

Les puntuacions assignades per part de totes les participants a les variables de Coherència tendeixen a situar-se molt per sobre d'allò que seria esperable, però comparant els resultats entre el grup amb claus i el que no n'ha rebut trobem petites diferències. Curiosament, les subjectes amb claus van considerar que la coherència dels elements significants era menor que les subjectes sense claus. Podríem explicar aquest efecte a partir de la tendència a interpretar l'experiència atenent a les característiques formals i espacials de la instal·lació quan no es disposa de claus d'interpretació, es a dir, la percepció de coherència en el grup sense claus podria ser major perquè les subjectes es referèixen a la coherència

formal. Per altra banda, les participants amb claus consideren com a menys coherents les variables que, justament, són les que registren les puntuacions més baixes en el qüestionari de preguntes obertes sobre la relació significant-significat.

Així doncs, sembla que sense claus les participants tendeixen a referir-se a la coherència de les formes i l'espai, mentre que les participants que han rebut claus es refereixen a la coherència entre forma i significat.

La comparació intergrup de les variables Significant-Significat entre el grup que ha rebut claus i el que no n'ha rebut dona lloc a diferències en algunes variables. En general, les puntuacions d'aquestes variables es situen molt per sota d'allò que s'esperava. Però en el grup que ha rebut claus d'interpretació trobem diverses variables que coincidixen amb allò esperat i fins i tot una que es situa per sobre de manera significativa. En tot cas, les claus d'interpretació semblen tenir un cert grau d'influència a l'hora d'atorgar significats als elements significants de la instal·lació, de manera que s'aproximin a la significació pre-definida.

5.5. LIMITACIONS I PROSPECTIVA

Seguint el procés d'obtenció, anàlisi i interpretació de les dades, hem arribat a conclusions sobre les hipòtesis plantejades. Creiem poder confirmar que la instal·lació d'art "H1" té la propietat de generar canvis en algunes de les variables afectives i cognitives estudiades i que l'aportació d'informació bàsica addicional sobre els conceptes representats en aquesta instal·lació, afecta a la resposta, tant afectiva com cognitiva, de les subjectes. Però al marge d'atendre l'objectiu de donar resposta a les hipòtesis, aquest estudi sobre la vivència en la instal·lació (atenent als canvis entre l'abans i el després de l'experiència) i sobre les diferències entre el grup que rebia claus d'interpretació i el que no en rebia, ens ha plantejat noves preguntes.

Hem intuït (especialment a partir de l'anàlisi correlacional) diversos "estils" a l'hora de viure l'experiència i considerem que d'alguna manera podrien ser depenents del moment en el que es troben les subjectes. Hem mesurat alguns aspectes afectius abans de l'experiència, però podria ser d'interès afegir nous registres de caire fisiològic que ens fessin possible augmentar la precisió a l'hora de fer una descripció d'aquest moment inicial, així com recollir dades dels canvis que es van produint des de l'inici fins al final de l'experiència. Per altra banda, en la fase Pre no hem

obtingut cap mesura cognitiva i són conscients que, malgrat la complexitat que implicaria, seria de molt d'interès recollir i estudiar informació sobre els coneixements previs de les subjectes, com ja s'ha fet en diversos estudis (Winston i Cupchick, 1992; Silvia, 2006).

En relació a l'anàlisi de les dades realitzat, creiem que hauria estat necessari fer una depuració més acurada de les dades, eliminant els valors que es poden considerar extrems. Per altra banda l'anàlisi manca de models predictors que, tot i l'interès que hauria pogut tenir aprofundir en l'experiència, depassava els objectius que ens havíem proposat.

Malgrat aquestes carències creiem que hem pogut fer un estudi prou exhaustiu perquè ens hem ocupat d'un sol objecte d'art, això ens ha permès acostar-nos força a una definició de l'experiència en la instal·lació i de com aquesta és afectada pel coneixement de les bases conceptuals de l'objecte d'art. Però aquest enfocament té el cost de limitar molt les conclusions a uns estímuls concrets, mentre que la pregunta bàsica que ens ha motivat a portar a terme aquest treball no es referia tant, o únicament, a la instal·lació estudiada sinó que ens interessava poder arribar a extrapolar les conclusions sobre l'experiència a les instal·lacions d'art en general, en tant que estímuls artístics multisensorials i, especialment, a les instal·lacions amb significats associats. Per tant caldria ampliar la recerca estudiant les respostes en diverses instal·lacions d'art per tal de comparar els resultats i poder arribar a conclusions més generals i extrapolables. Són conscients que aquesta no ha de ser una tasca fàcil ja que les produccions artístiques poden diferir molt en les característiques particulars, l'enfocament o les finalitats i aquest fet afegeix complexitat a l'hora de comparar-les. L'altra gran dificultat és la subjectivitat sempre present en la percepció de l'art, tal i com hem pogut comprovar en el nostre estudi.

De tots els resultats obtinguts en la recerca, probablement el més inesperat ha

estat el que ens ha permès constatar la gran diversitat de maneres de percebre uns mateixos estímuls artístics i d'interpretar-los, fins i tot quan aquests estímuls havien estat pensats de manera molt estructurada a l'entorn d'uns significats, com és el cas de la instal·lació utilitzada. Aquest fet l'hem comprovat, especialment, en l'anàlisi de la preguntes obertes sobre la relació significant-significat, la valoració de les quals ha quedat molt per sota d'allò que podiem esperar (vegeu apartat 5.1.2.3. i Annex IX).

En futurs treballs ens agradaria poder-nos sumar a la línia d'investigació ja traçada per diversos autors, alguns dels quals citem en l'apartat 1.1., a l'entorn de les relacions entre els aspectes afectius i cognitius en la resposta estètica, però utilitzant instal·lacions d'art com a estímuls sensorials.

6. REFERÈNCIES

Alvarez, L. (2010) La autorreferencialidad en la experiencia estetica. *Fedro, revista de estética y teoría de las artes*, 9, 36

Aron, A. i al. (2004) Including others in the self. *European Review of Social Psychology* 19, 101-127

Artaud, A. (1964) *El teatre i el seu doble*. p. 90 Barcelona: Anagrama

Barriga, S. Marcet, C. (1975) Estudio de la exactitud perceptiva en distintos niveles de atraccion interpersonal. *Cuadernos de Psicología*, 3, 4-25

Barthes, R. (1967) *Ensayos críticos*. Barcelona: Seix Barral

Berger, P., Luckmann, T. (1993) *La construcción social de la realidad*. Buenos Aires: Amorrortu Editores.

Berlyne, D. E. (1970) Novelty, complexity, and hedonic value. *Perception and Psychophysics*, 8, 279–286.

Berlyne, D. E. (1971) *Aesthetics and Psychobiology*. New York, USA: Appleton-Century-Crofts

Berlyne, D. E. (Ed.). (1974) *Studies in the new experimental aesthetics: Steps toward an objective psychology of aesthetic appreciation*. Washington, DC: Hemisphere

Blakemore, S.J. and Frith, C.D. (2003) Self-awareness and action. *Current Opinion in Neurobiology*, 13, 219–224.

Broadbent, D. (1971) *Decision and stress*. London: Academic Press

Bel, T. (2001). La forma com a permanència. En A. C. Moreu i C. Vilanou, *Seminari Iduna. Signes, símbols i mites en la pedagogia estètica*. 51-54. Barcelona: Publicacions Universitat de Barcelona

Bel, T. (2011) *Percepció i significació de la instal·lació d'art "Horitzontal 1"*. Treball de recerca de doctorat. Universitat Autònoma de Barcelona

Belke, B., Leder, H., Strobach, T. (2010) Cognitive Fluency: High-Level Processing Dynamics in Art Appreciation. *Psychology of Aesthetics, Creativity and the Arts* 4 (4) 214-222

Berlyne, D.E. (1971). *Aesthetics and psychobiology*. New York, NY: Appleton-Century-Crofts

Castilla del Pino, C. (1992) *El silencio*. 79-87 Madrid: Alianza Editorial

Cañedo, M. (2000) La experiencia estética. La mirada de un antropólogo sobre el arte” *Revista de antropología social* 9. Universidad Complutense de Madrid

Capdevila. P. (2007) La entropía de la experiencia estética (1) *Disturbis n. 1*

Carver, C. S. i Scheier, M. F. (1978) Self-focusing effects of dispositional self-consciousness, mirror presence, and audience presence. *Journal of Personality and Social Psychology*, 36, 324–332.

Castro, C. (2004) diseño de dispositivos informativos visuales (div) y señales de tráfico. Criterios de evaluación. *Boletín de psicología*, 81, 69-87

Chamorro-Premuzic, T., Reimers, S., Hsu, A., & Ahmetoglu, G. (2009) Who art thou? Personality predictors of artistic preferences in a large UK sample: The importance of openness. *British Journal of Psychology*, 100, 501-516.

Cirlot, J. E. (1992) *Diccionario de símbolos*. 156. Barcelona: Editorial Labor

Conrad, D. (2010) A Functional Model of the Aesthetic Response. *Scholarly Publishing Office, University of Michigan Library*. Vol 8

Corraliza, J. A. i León, J. M. (1994) Aspectos ambientales de la conducta y facilitación social. En Morales, F. *Psicología social*. 44-65 Madrid: McGraw-Hill

Danto, A. C. (2003) Arte i significado. *La Madonna del futuro. Ensayos en un mundo del arte plural*. Barcelona: Paidós

Decety, J. i Lamm, C. (2006) Human empathy through the lens of social neuroscience. *The Scientific World Journal*, 6, 1146–1163

Decety, J. i Sommerville, J.A. (2003) Shared representations between self and others: a social cognitive neuroscience view. *Trends in Cognitive Sciences*, 7, 527–533.

Dewey, J. (2008) *El arte como experiencia*. Barcelona: Paidós

Diamond, N. y Marrone, M. (2003) *Apego e Intersubjetividad*. New York: Wiley

Dondis, D. A. (1976) *La sintaxis de la imagen*. 170-171 Barcelona: Gustavo-Gili.

Dorfles, G. (1969) *Últimas tendencias del arte de hoy*. p. 159 Barcelona: Editorial Labor.

Duval, S. & Wicklund, R. A. (1972) A theory of objective self-awareness. New York: Academic Press.

Easterbrook, J. A. (1959) The effect of emotion on cue utilization and the organization of behavior. *Psychological Review*, 66, 183-201.

Eco, U. (1987) *Dels miralls*. 13-15 Barcelona: Destino

Eysenck, H. J. (1940) The 'general factor' in aesthetic judgements. *British Journal of Psychology*, 31, 94-102.

Eysenck, H. J. (1981) Aesthetic preferences and individual differences. A D. O'Hare, (Ed.), *Psychology of the Arts*, Brighton: Harvester Press.

Eysenck, M. W. (1982/1985) *Atención y activación. Cognición y realización*. Barcelona: Herder

Fierro, A. (1992) La conducta del silencio. En Castilla del Pino, Com. *El silencio*, 47-67

Foucault, M. (1994) *Vigilar y castigar*. 208. Madrid: Siglo XXI

Forster, M., Leder, H. & Ansorge, U. (2012, in press.) It Felt Fluent, and I Liked It: Subjective Feeling of Fluency Rather Than Objective Fluency Determines Liking. *Emotion*. doi:10.1037/a0030115

Fredrickson, W. (1995) A Comparison of Perceived Musical Tension and Aesthetic Response. *Psychology of Music* vol. 23, 81-87.

Furnham, A., i Bunyan, M. (1988) Personality and art preferences. *European Journal of Personality*, 2, 67-74.

Furnham, A., i Walker, J. (2001a) The influence of personality traits, previous experience of art, and demographic variables on artistic preference. *Personality and Individual Differences*, 31, 997-1017.

Furnham, A., i Walker, J. (2001b) Personality and judgments of abstract, pop art, and representational paintings. *European Journal of Personality*, 15, 57-72.

Gallup, G.G. (1982) Self-awareness and the emergence of the mind in primates. *American. Ournal of. Primatology*, 2, 237–248.

Gámez, E., Marrero, H. (2005) Bases cognitivas y motivacionales de la capacidad humana para las relaciones interpersonales. *Anuario de Psicología*, 36 . 3. 239-257

Gibbons, F. X. (1990) Self-attention and behavior: A review and theoretical update. *Advances in Experimental Social Psychology*, 23, 249–303.

Gibson, J. (1950) *La percepción del mundo visual*. Boston: Houghton Mifflin

Goethe, J. W. (1810/1992) *Teoría de los colores*. 203-207. Valencia: Artes Graficas Soler

Goffman, E. (1993) *La presentación de la persona en la vida cotidiana*, Buenos Aires: Amorrortu

Gosling, S. D. (2005) Material attributes of personal living spaces. *Home cultures*, 2, 51-88.

Hall, E. T. (1966) *The Hidden Dimensión*. London: Anchor Books

Hansen, J., Dechene, A., & Wanke, M. (2008) Discrepant fluency increases subjective truth. *Journal of Experimental Social Psychology*, 44, 687-691.

Higgins, E.T. (1987) Self Discrepancy: A Theory Relating Self and Affect. *Psychological Review*, 94 (3), 319-340.

Honneth A. (1992) *La lutte pour la reconnaissance*, (trad. fr. 2000) Paris: Cerf

Hospers John, Beardsley, M. (2007) *Estética, historia i fundamentos*. Cátedra: Madrid

Jacobsen, T. i Höfel, L. (2003) Descriptive and evaluative judgment processes, behavioral and electrophysiological indices of processing symmetry and aesthetics. *Cognitive, Affective and Behavioural Neuroscience* 3, 289–299.

Jauss, H. R. (2002) *Pequeña apología de la experiencia estética*. Barcelona: Paidós

Jimenez, J. A. (2005) Autoconciencia. *Escritos de psicología*, 7, 44-58.

Jimenez, J. A. (1999) Autoconciencia, personalidad sana y sistema autorreferente. *Anales de psicología*, 20, 169-177

Joseph I. (1999) *Erving Goffman y la microsociología*. Barcelona: Gedisa

Konecni, V. J. i Sargent-Pollok, D. (1977) Arousal, positive and negative affect, and preference for Renaissance and 20th-century paintings. *Motivation and Emotion*, 1, 75-93.

Lane, R. D., Chua, P. M.-L. and Dolan, R. J. (1999) Common effects of emotional valence, arousal and attention on neural activation during visual processing of pictures, *Neuropsychologia*, 37, 989–997.

Leder, H. (2005) Art and cognition! Consequences for experimental aesthetics. *Bull. Psychol. Arts*, 5, 11–20.

Leder, H., Belke, B., Oeberst, A., & Augustin, D. (2004) A model of aesthetic appreciation and aesthetic judgments. *British Journal of Psychology*, 95 (4), 489–508.

Leder, H. Carbon, C-Ch. Ripsas, A-L., (2006) Entitling art: Influence of title information on understanding and appreciation of paintings. *Acta Psychologica* 121, 176–198

Leder, H. Strobach, T., Carbon, C. C. (2010) Cognitive Fluency: High-Level Processing Dynamics in Art Appreciation. *Psychology of Aesthetics, Creativity and the arts*. v 4, n 4, 214-222

Madsen, C. (1997) Focus of Attention and Aesthetic Response. *Journal of Research in Music Education*, 45, 80-89

Maestú, F. (2005) La magnetoencefalografía: una nueva herramienta para el estudio de los procesos cognitivos básicos. *Psicothema*, 17 (3), 459-464

Margolín, V. (1989) *Design discourse*. Chicago: University of Chicago Press.

Marty, G. (2000) *La mente estética. Los entresijos de la psicología del arte*. México: Centro de Estudios Filosóficos, Políticos y Sociales Vicente Lombardo Toledano/ Edicions UIB.

Marty, G.; Cela Conde, C.J.; Munar E.; Rosselló, J.; Roca, M. i Escudero, J.T. (2003) Dimensiones factoriales de la experiencia estética. *Psicothema*, 15 (3) , 478-483.

Marty, G.; Munar, E. i Nadal, M. (2005) Familiaridad y evaluación de estímulos estéticos en función de la educación artística. *Psicothema*, 17 (2), 338-343.

McAuley, G. (2003) Espacio i Performance. *Acta poetica* 24.

Merlau-Ponty, M. (1997) *Fenomenología de la percepción*. 192. Barcelona: Ediciones Península.

Morales, F i Al. (1994) *Psicología social*. 213-235. Madrid: McGraw-Hill

Morris, J. D. (1995) SAM: The Self-Assessment Manikin. *Journal of Advertising Research*.

Nadal, M. (2007) *Complexity and aesthetic preference for diverse visual stimuli*. Tesis doctoral. Universitat de les Illes Balears. <http://tesisenred.net/handle/10803/9447>

Nadal, M., Munar, E., Capó, M. A., Rosselló, J. i Cela-Conde, C. J. (2008) Towards a framework for the study of the neural correlates of aesthetic preference. *Spatial Vision*, 21, 379–396.

Perez, J.. (1994) Psicología social: relación entre individuo i sociedad. En Morales, F. *Psicología social*. 26-40. Madrid: McGraw-Hill

Peters, H. N. (1942) The experimental study of aesthetic judgments. *Psychological Bulletin*, 39(5), 273-305.

Rawlings, D. (2003) Personality correlates of liking for ‘unpleasant’ paintings and photographs. *Personality and Individual Differences*, 34, 395-410.

Reber, R., Winkielman, P., Schwarz, N. (1998) Effects of Perceptual Fluency on Affective Judgments. *Psychological Science* 9 (1) 45-48

Reber, R. (2004) Processing Fluency and Aesthetic Pleasure: Is Beauty in the Perceiver’s Processing Experience. *Personality and Social Psychology Review* 8 (4) 364-382

Reisenzen, R. (1994). Pleasure Arousal Theory and the Intensity of Emotions. *Journal of Personality and Social Psychology*, 67(3), 525-539

Revelle, W. (1993). Individual differences in personality and motivation: “non-cognitive” determinants of cognitive performance. En A. Baddeley i L. Weiskrantz (Eds.), *Attention, Selection, Awareness and Control. A Tribute to Donald Broadbent*. Oxford: Oxford University Press.

Rizo, M. (2007) Intersubjetividad, Comunicación e Interacción. Los aportes de Alfred Schütz a la Comunicología. *Razón y palabra*. 57

Rybczynski, W. (1989) *La casa, historia de una idea*. 43. Donostia: Editorial Nerea

Rodríguez Garcia, J. L. (2008) La visión como fundamento último de la intersubjetividad. *Daimon. Revista de filosofía*. 44, 157-172

Roselló, J. (1997) *Psicología de la atención*. Madrid: Pirámide.

Roselló, J., Nadal, M., Flexas, A., Vilanova, J. i Barceló, S. (2009) *Effects of affective priming by facial expressions on aesthetic preference*, The Copenhagen Neuroaesthetics Conference. University of Copenhagen, Copenhagen, Denmark.

Roselló, J. i Munar, E. (1992) Arousal influence on performance in different attentional requirement processes. *International Journal of Psychology*, 27 (3-4), 23.

Roselló, J., Revert, X. (2008) Modelos teóricos en el estudio científico de la emoción. En Palmero F., Martínez, F. (Eds.). *Motivación y emoción*. 95-137. Madrid: McGraw-Hill-Interamericana.

Roselló, J., Christensen, J.F. Flexas, A., Nadal, M., Vilanova, J. i Munar, E. (enviat). Effects of Affective Priming by Facial Expressions on Aesthetic Preference. *Cognition and Emotion*.

Reber, R., & Schwarz, N. (1999) Effects of perceptual fluency on judgments of truth. *Consciousness & Cognition: An International Journal*, 8, 338-342.

Scheier M. F., Carver, Ch. S. (1985) The Self-Consciousness Scale: A Revised Version for use with General Populations. *Journal of Applied Social Psychology*, 15, 687-699

Silvia, P. J. (2005a) Emotional responses to art: From collation and arousal to cognition and *emotion*. *Review of General Psychology*, 9, 342–357.

Silvia, P. J. (2005b) What is interesting? Exploring the appraisal structure of interest. *Emotion*, 5, 89–102.

Silvia, P. J. (2006) *Exploring the psychology of interest*. New York: Oxford University Press.

Silvia, P. J. (2006) Artistic training and interest in visual art: Applying the appraisal model of aesthetic emotions. *Empirical Studies of the Arts*, 24(2) 139-161

Smith, C. A. i Ellsworth, P. C. (1985) Patterns of cognitive appraisal in *emotion*. *Journal of Personality and Social Psychology*, 48, 813–838.

Souriau, E. (1998) *Diccionario de estética*. Madrid: Ediciones Akal

Spielberger, C. D., Gorsuch, R. L., Lushene, R.E. (1982) *Manual del Cuestionario de Ansiedad Estado-Rasgo (STAI)*. Madrid: TEA Ediciones

Stephenson, B. y Wicklund, R. A. (1983) Self-directed attention and taking the other's perspective. *Journal of Experimental Social Psychology*, 19, 58-77.

Stoica, L. (2003) Los mundos semánticos y el objeto estético. Propuesta de lectura del espectáculo teatral. *Revista de la Asociación Española de Semiótica*, 12, 174-182

Topolinski, S., Strack, F. (2009) The analysis of intuition: Processing fluency and affect in judgments of semantic coherence. *Cognition & Emotion*, 23, 1465-1503.

Vigotsky, L. (2006). *Psicología del arte*. Barcelona: Paidós.

Visual Productions (2011). *Cuelux DMX 512 v. 1.03.24*. Haarlem: The Netherlands

Wegner, D. M., y Giuliano, T. (1980). Arousal-induced attention to the self. *Journal of Personality and Social Psychology*, 38, 719-726.

Wells, A., Matthews, G. (1994). *Attention and Emotion*. Hove: LEA.

Winkielman, P., Cacioppo, J. T. (2001) Mind at ease puts a smile on the face: Psychophysiological evidence that processing facilitation leads to positive affect. *Journal of Personality and Social Psychology*, 81, 989-1000.

Winkielman, P., Schwarz, N., Fazendeiro, T., Reber, R. (2003). The hedonic marking of processing fluency: Implications for evaluative judgment. In J. Musch, K. C. Klauer (Eds.), *The psychology of evaluation: Affective processes in cognition and emotion*. 189-217. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.

Winston, A. S. i Cupchick, G. C. (1992). The evaluation of higt art and popular art. *Visual Arts Research*, 18, 1-14.

Whittlesea, B. W. (1993). Illusions of familiarity. *Journal of Experimental Psychology: Learning, Memory, and Cognition*, 19, 1235-1253.

Whittlesea, B. W., Jacoby, L. L., & Girard, K. (1990). Illusions of immediate memory: Evidence of an attributional basis for feelings of familiarity and perceptual quality. *Journal of Memory & Language*, 29, 716-732.

Xirau, R. (1987) *Introducción a la historia de la filosofía*. 386-387 México: UNAM

Yamada, A. (2009). Appreciating art verbally: Verbalization can make a work of art be both undeservedly loved and unjustly maligned. *Journal of Experimental Psychology*, 45,1140-1143.

ANNEXOS

Annex I Conjunt de treballs en els que s' inclou la instal· lació utilitzada en la recerca.

La sèrie “Interaccions”

“Interaccions”, instal·lacions sobre el diàleg i la comunicació

La sèrie Interaccions és un conjunt d'instal·lacions d'art sobre el tema de la comunicació i de la percepció de l'altre. En aquests treballs s'utilitzen determinades formes i ordenacions per tal d'expressar diversos aspectes d'una situació de diàleg entre dues persones o de co-presència, utilitzant les categories d'Erving Goffman (1957).

Els elements formals tenen per finalitat proposar a l'espectador una experiència sensorial que sigui significant, de manera que els propis espais i les formes que conté, ordenades segons un codi, aportin significats relacionats amb la comunicació.

La sèrie “Interaccions” es va iniciar en l'elaboració d'un codi visual tridimensional bàsic, constituït per elements representatius i per les seves configuracions, sobre el tema de la comunicació i la percepció de l'altre. En l'article “La forma com a permanència” (Bel, 2001) es reflexionava sobre la possibilitat de fer visibles idees i/o fenòmens mitjançant formes que poguessin interpretar visualment aquestes idees, de manera intel·ligible. Es presentava, com a exemple de treball realitzat en aquesta línia, un exercici de formalització de fets i situacions que es donen en una situació de comunicació entre dues persones i es feia notar que en una situació de diàleg intervenen molts factors que afecten a la interacció i que la modifiquen contínuament. La imatge de l'altre pot quedar alterada per la mediació de l'experiència prèvia del perceptor, alguns aspectes poden veure's augmentats o disminuïts, deformat-se, ocultar-se o tenyir-se d'una o altra qualitat, per exemple. Però ni la situació ni l'esdeveniment tenen una forma definida en si mateixos, són

fets massa complexos i en bona mesura la complexitat té relació amb la mutabilitat constant que s' esdevé en el procés de la interacció, ja que en aquesta situació la representació de l' altre queda reestructurada a cada moment (Perez, J. 1994).

Si es tracta de veure i de representar fets que es troben en canvi constant pot ser útil utilitzar el recurs "d' aturar" aquests fets simplificant-los amb una interpretació formal.

Com a exercici de fixació de conceptes mitjançant interpretacions formals, en l' article mencionat (Bel, 2001) es proposa un codi visual bàsic compost de formes associades a diverses categories que expressen situacions de co-presència.

Els significants formals sobre les interaccions s' ordenen a partir del següent codi bàsic:

Cub

Separacions

(Subjecte. Identitat.
Posició en l'espai)

Reixeta

(Llenguatge. Discurs.
Lloc de contacte)

Mirall

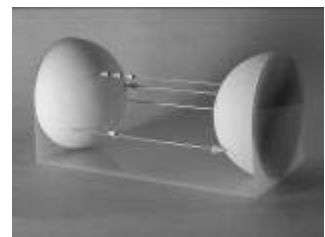
(Opacitats. Aspectes
inconscients)

Formes volumètriques
Semiesfera. Fletxes

Significació de la posició del plà

(Conceptes de lloc, límit,
obstacle, direcció, etc)

(Major o menor grau de poder
en funció de l'alçada)

(Persona.
Moviment de la informació)

La utilització d'aquest codi en un procés de creació artística va donar lloc a un exercici de representació visual i experiencial d'alguns fenòmens de la percepció intersubjectiva i de la interacció entre persones, mitjançant elements formals i les seves configuracions.

A continuació es presenta informació sobre aquests treballs.

Interaccions subjecte-subjecte (horizontals)

Instal·lacions sobre alguns aspectes de les interaccions igualitàries entre persones, enteses com un contrast de diferències que dóna lloc a una transformació mútua i a l'apertura entre parlants.

Horitzontal 1

Accidents en la comunicació

Dues persones seuen una davant de l'altra, separades per una reixeta representativa del llenguatge, entès com allò que posa en contacte però que també separa. Consisteix en una quadrícula amb obertures, algunes de les quals permeten veure parts de l'altre directament, mentre que per altres obertures es veu tenyit de color, augmentat, disminuït o borrós. També hi ha cel·les totalment tapades o cobertes d'un mirall que retorna la pròpia imatge i l'interactuant veu, en el lloc de l'altre, parts de si mateix.

(il.luminació difosa)

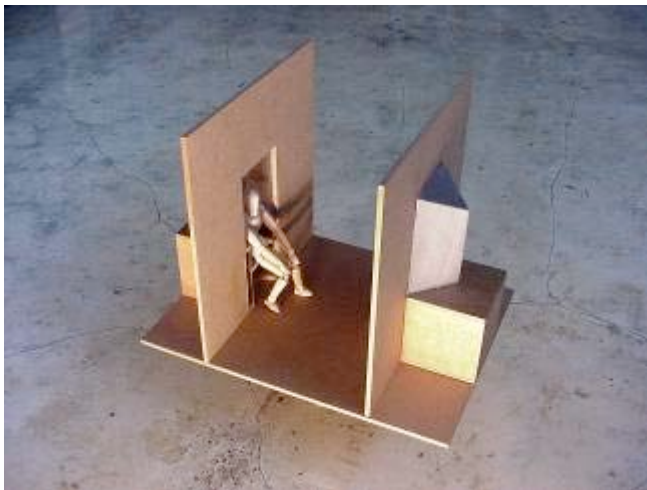

Horitzontal 2 **Comunicació com a transformació**

La posició d'un mirall permet que cada participant pugui veure el propi reflex, i que aquesta imatge especular quedi situada al costat de l'interlocutor.

Els participants d'una conversa són, a més d'interlocutors, espectadors. El diàleg és amb l'altre i amb un mateix simultàniament.

(il.luminació puntual)

Horitzontal 3 **Comunicació oberta**

Cada interactuant es troba envoltat de miralls, de manera que és vist i veu el seu interlocutor des de tots els angles.

Es tracta d'una interacció lliure i sense expectatives.

(il.luminació múltiple)

Interaccions subjecte-subjecte (verticals)

Els dos interactuants ocupen un lloc assignat i diferenciat de l'altre. La interacció és en una sola direcció: n'hi ha un que veu i l'altre que és vist, n'hi ha un que parla i l'altre que escolta. L'espai és formalment significant d'accions en les que hi ha un exercici del poder per part d'un dels dos participants, sobre l'altre.

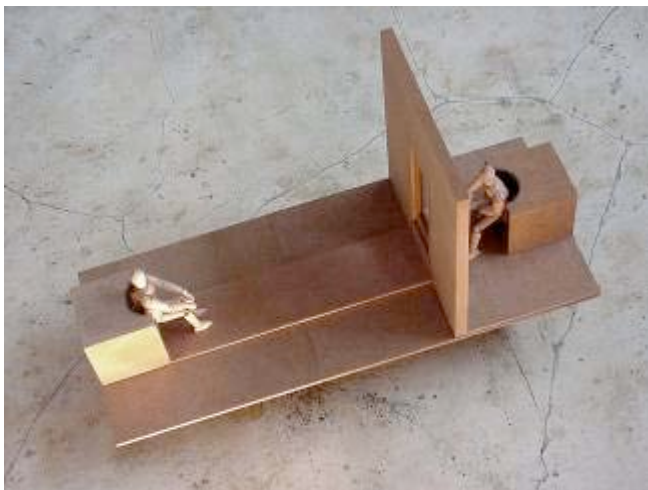
Vertical 1 Observació

L'interactuant que ocupa una posició de poder pot veure l'altre sense ser vist, mentre que aquest esdevé només observat.

La comunicació entesa com alguna cosa en comú, que es realimenta i transforma els interactuants, no es produeix en aquest tipus d'interacció.

El que observa objectualitza l'observat i en pot extreure informació.

(il.luminació de contrast)

Vertical 2

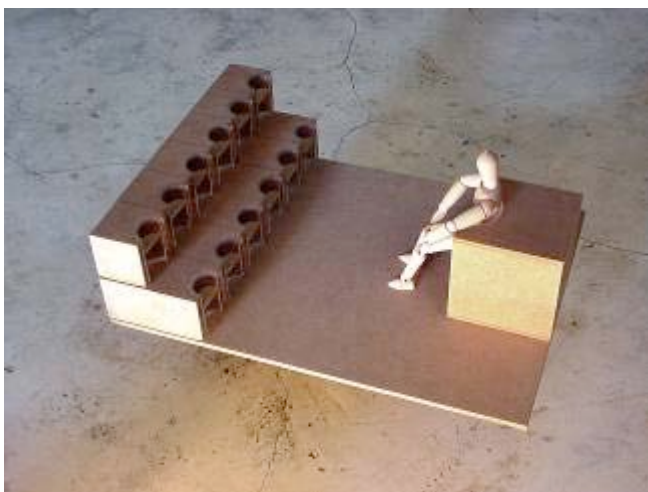
Assignació d'una categoria

Entre els interactuants s'interposa un sistema de reducció de l'altre a un cas mesurable, al que s'assigna un lloc en algun tipus de classificació.

Des del punt de vista de l'observador, la imatge de l'observat queda reduïda i s'inscriu en una casella dins d'una retícula.

L'observat es veu a si mateix reflectit en un vidre, reduït per la posició distant.

(il.luminació de contrast)

Vertical 3

Acció sobre accions

La unidireccionalitat de la interacció canvia de focus i fa visible l'interlocutor que ha observat i classificat l'altre.

Els observats, agrupats segons semblances, són objecte de transformació en funció d'un saber que els hi és aliè.

(il.luminació de contrast)

Interaccions subjecte-medi

Representacions formals d'actituds bàsiques en relació al medi natural o social.

Subjecte-medi 1 Per sobre del medi

Quan l'alteració o la deformació del medi és el mitjà utilitzat per situar-se en una posició superior.
El participant es situa sobre d'una superfície deformada.

(il.luminació interior de la superfície blanca)

Subject e-medi 2
D'esquena al medi

Exclusió del medi. El participant és situat en una posició que l'aislla d'una pantalla on es projecta en circuit tancat la imatge de l'exterior.

(projecció de la imatge exterior en temps real)

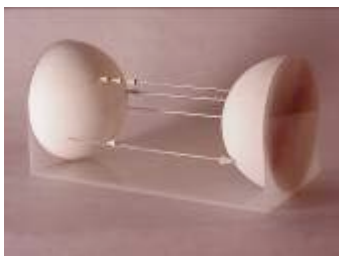
Subject e-medi 3
En el medi

Inclusió en el medi. La pantalla amb la projecció de l'exterior inclou al participant i la imatge incideix també sobre la persona.

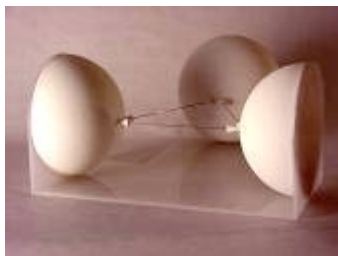
(projecció de la imatge exterior en temps real)

Moviment de la informació

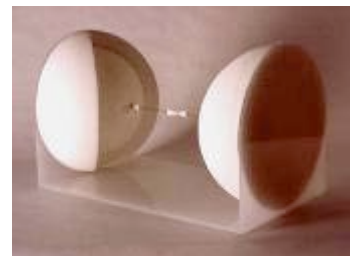
S'utilitza un codi simple en el que la semi-esfera representa el subjecte i les varetes la informació, constituint conjunts en els quals s'expressa una situació de comunicació.

Horitzontal 1

Horitzontal 2

Horitzontal 3

Vertical 1

Vertical 2

Vertical 3

Interaccions grupals

Representació de formes de vinculació entre individus. Es diferencien els grups autocràtics (amb vicles personals rígids), democràtics (estructures de vinculació consensuades) i lliures (de vinculació fluent, sense pautes definides).

Grup autocràtic

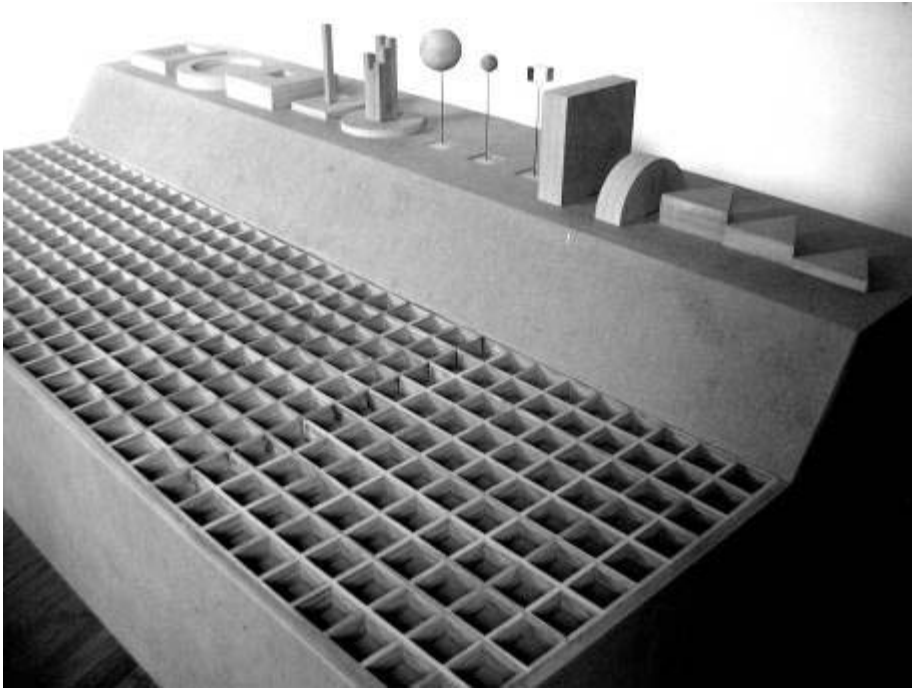
Grup democràtic

Grup lliure

Memòria del diàleg

Consisteix en un espai definit per un sofà on diverses persones poden seure i tenir una conversa. Davant seu, una taula amb peces manipulables representatives de conceptes bàsics: persona, grup, lloc, idea, obstacle, etc., poden ser utilitzades per situar allò que es va dient, tot ordenant les peces en un suport per tal de construir el “rastre” de la conversa.

Material pedagògic “Interaccions”

El material pedagògic “Interaccions” es compon de diverses peces desmuntables que permeten representar tres instal·lacions de la “Sèrie Interaccions”.

La representació visual de situacions concretes de comunicació té la funció d'aportar imatges per tal d'estimular i facilitar el debat, tant per a nens a partir de 10 anys, com per adults. El material inclou una base, tres peces intercanviables i material d'embalatge. S'acompanya d'un text de suport al professor.

Interaccions

Instal·lacions sobre el diàleg i la comunicació

Pensat i realitzat: Tomàs Bel

Disseny Gràfic: Dani Montes

Fusteria: Pep Sabaté

Muntatge: Tomàs Bel, June Framis

Amb la col·laboració del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

ANNEX II Seqüència temporal dels canvis d'í·luminació

Seqüència temporal dels canvis d' il· luminació.

L'ordre temporal en la instal·lació es basa en els canvis d'il·luminació. Es poden establir un seguit de moments o escenes, el significat de les quals canvia mitjançant l'encesa, apagada o regulació de determinats punts de llum.

Expressió dels temps d'apertura i de tancament de cada punt de llum, segons la disposició dels interruptors.

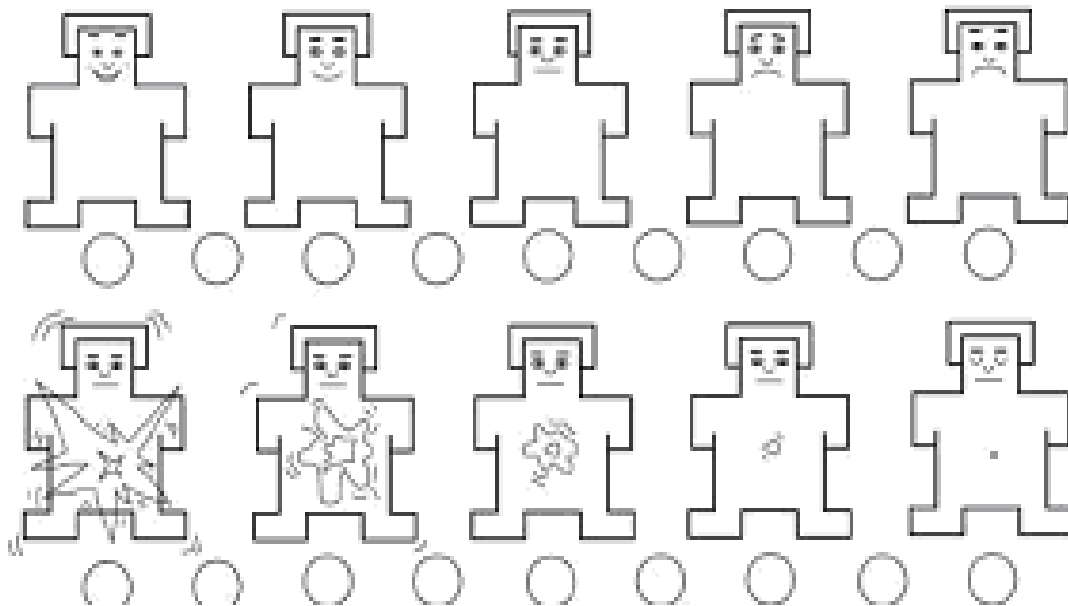
	4		3		2		1		2		3		4
A							15						
B	15												15
	15		15							15			15
	5		5		5				5		5		5
C			90 (4)								90 (4)		
	5		5		5				5		5		5
D	60		43		19								
									60				
											43		
													19
							15						

En la següent gràfica es representa visualment el moment d'encesa i apagada de cada punt de llum (cada cel·la equival a un segon).

ANNEX III Qüestionari SAM, Autoconsciència i Empatia

Nom.....EdatE-mail.....

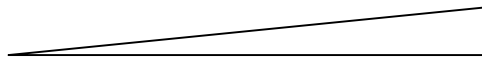
Cal marcar amb una creu el dibuix que expressa amb més exactitud com et sentes en el moment present.
 Els dibuixos de la primera fila representen l' estat d' ànim, alegre o trist. Els de la segona, activació o tranquil·litat.
 També pots marcar la casella situada entre dos dibuixos.

Et demanem que marquis amb una ratlla vertical el lloc en la gràfica que consideres que pot representar millor el teu estat present.

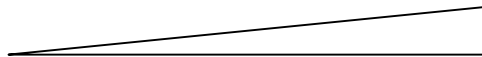
REFLEXIONO SOBRE MI MATEIXA

Gens
Molt

ESTIC ATENTA ALS MEUS SENTIMENTS

Gens
Molt

SÓC CONSCIENT DE LA PRÒPIA IMATGE CORPORAL

Gens
Molt

EM CONSIDERO UNA PERSONA EMPÀTICA

Gens
Molt

ANNEX IV Qüestionari STAI-estat

1	Em sento calmada	gens	poc	bastant	molt
2	Em sento segura	gens	poc	bastant	molt
3	Em sento tensa	gens	poc	bastant	molt
4	Estic contrariada	gens	poc	bastant	molt
5	Em sento a gust	gens	poc	bastant	molt
6	Em sento alterada	gens	poc	bastant	molt
7	Estic preocupada ara per possibles desgràcies futures	gens	poc	bastant	molt
8	Em sento descansada	gens	poc	bastant	molt
9	Em sento angoixada	gens	poc	bastant	molt
10	Em sento còmoda	gens	poc	bastant	molt
11	Tinc confiança en mi mateixa	gens	poc	bastant	molt
12	Em sento nerviosa	gens	poc	bastant	molt
13	Estic intranquil·la	gens	poc	bastant	molt
14	Em sento molt lligada	gens	poc	bastant	molt
15	Estic relaxada	gens	poc	bastant	molt
16	Em sento satisfeta	gens	poc	bastant	molt
17	Estic preocupada	gens	poc	bastant	molt
18	Em sento confosa	gens	poc	bastant	molt
19	Em sento alegre	gens	poc	bastant	molt

20	En aquest moment em trobo bé	gens	poc	bastant	molt
----	-------------------------------------	------	-----	---------	------

ANNEX V Qüestionari de qualitat

Nom.....N.....

Qualitat de l' experiència							
Et demanem que valoris l' experiència a partir de les categories proposades, encerclant el número mes proper a la teva vivència.							
A	Agradable	5	4	3	2	1	Desagradable
B	Sorprenent	5	4	3	2	1	Gens sorprenent
C	Estimulant	5	4	3	2	1	Gens estimulant
D	Tranquil· litzant	5	4	3	2	1	Inquietant
E	Estètica	5	4	3	2	1	No-estètica
En general, t' ha agradat l' experiència en la instal· lació?							
F	Molt	5	4	3	2	1	Poc
Podries explicar el motiu? (pots escriure en el dors d' aquest qüestionari)							
Diries alguna cosa sobre com has viscut l' experiència que no s' hagi preguntat? (pots escriure en el dors d' aquest qüestionari)							

Qualitat de l' espai i les formes						
Qualifica, si us plau, el grau de bellesa, complexitat i originalitat que atorgues a l' espai i a les formes de la instal· lació.						
Bell						No-Bell

G		5	4	3	2	1	
H	Original	5	4	3	2	1	No-Original
I	Complex	5	4	3	2	1	Senzill

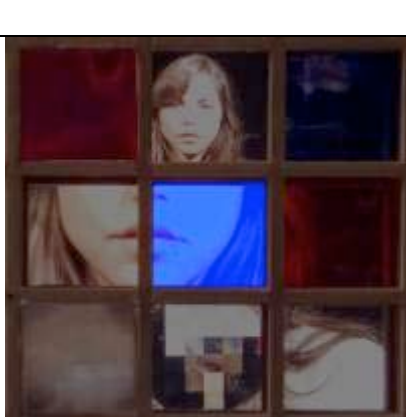
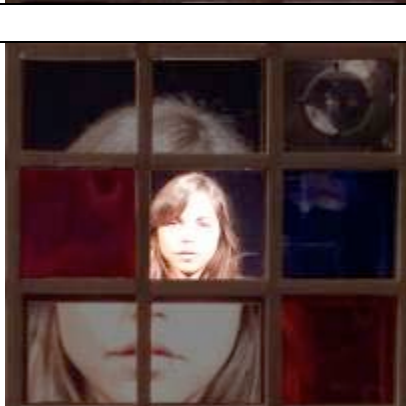
ANNEX VI Qüestionari sobre la relació significant-significat

Nom..... N.....

Forma significant		Significat
	A El seient en forma de cub	A
	B La reixeta que modifica la companya d' experiència	B
	C La cel·la a través de la qual la companya es veu borrosa	C

	<p>D</p> <p>La cel·la a través de la qual la companya es veu "pixelada"</p>	<p>D</p>
---	--	-----------------

2

	<p>E</p> <p>La cel·la a través de la qual la companya es veu cap per avall</p>	<p>E</p>
	<p>F</p> <p>La cel·la a través de la qual la companya es veu de color</p>	<p>F</p>
	<p>G</p> <p>La cel·la a través de la qual la companya es veu sencera però petita o lluny</p>	<p>G</p>

	<p>H</p> <p>La cel·la a través de la qual només es veu una part de la companya</p>	<p>H</p>
---	---	-----------------

3

	<p>I</p> <p>La cel·la a través de la qual no es veu la companya</p>	<p>I</p>
	<p>J</p> <p>La cel·la buida a través de la qual la companya es veu sense cap obstacle</p>	<p>J</p>

Moment significat	Significat
<p>K</p> <p>Els canvis de llum que fan visibles l'altre o el propi reflex, alternativament</p>	<p>K</p>

L	L
El propi reflex situat en la posició de l' altre	

ANNEX VII Qüestionari sobre la coherència dels elements significants

Nom..... N.....

Forma significant		Coherència de la forma amb el conjunt de la instal·lació				
	<p>A</p> <p>El seient en forma de cub</p>					
		A	5	4	3	2
		1				
	<p>B</p> <p>La reixeta que modifica la companya d' experiència</p>					
		B	5	4	3	2
		1				
	<p>C</p> <p>La cel·la a través de la qual la companya es veu borrosa</p>					
		C	5	4	3	2
		1				

	<p>D</p> <p>La cel·la a través de la qual la companya es veu "pixelada"</p>	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="973 183 1133 358"></td> <td data-bbox="1133 183 1276 358"></td> <td data-bbox="1276 183 1420 358"></td> <td data-bbox="1420 183 1564 358"></td> <td data-bbox="1564 183 1575 358"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="973 358 1133 448">D</td> <td data-bbox="1133 358 1276 448">5</td> <td data-bbox="1276 358 1420 448">4</td> <td data-bbox="1420 358 1564 448">3</td> <td data-bbox="1564 358 1575 448">2</td> </tr> <tr> <td data-bbox="973 448 1133 616">1</td> <td data-bbox="1133 448 1276 616"></td> <td data-bbox="1276 448 1420 616"></td> <td data-bbox="1420 448 1564 616"></td> <td data-bbox="1564 448 1575 616"></td> </tr> </table>						D	5	4	3	2	1				
D	5	4	3	2													
1																	

2

	<p>E</p> <p>La cel·la a través de la qual la companya es veu cap per avall</p>	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="973 759 1133 952"></td> <td data-bbox="1133 759 1276 952"></td> <td data-bbox="1276 759 1420 952"></td> <td data-bbox="1420 759 1564 952"></td> <td data-bbox="1564 759 1575 952"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="973 952 1133 1041">E</td> <td data-bbox="1133 952 1276 1041">5</td> <td data-bbox="1276 952 1420 1041">4</td> <td data-bbox="1420 952 1564 1041">3</td> <td data-bbox="1564 952 1575 1041">2</td> </tr> <tr> <td data-bbox="973 1041 1133 1187">1</td> <td data-bbox="1133 1041 1276 1187"></td> <td data-bbox="1276 1041 1420 1187"></td> <td data-bbox="1420 1041 1564 1187"></td> <td data-bbox="1564 1041 1575 1187"></td> </tr> </table>						E	5	4	3	2	1				
E	5	4	3	2													
1																	
	<p>F</p> <p>La cel·la a través de la qual la companya es veu de color</p>	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="973 1187 1133 1377"></td> <td data-bbox="1133 1187 1276 1377"></td> <td data-bbox="1276 1187 1420 1377"></td> <td data-bbox="1420 1187 1564 1377"></td> <td data-bbox="1564 1187 1575 1377"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="973 1377 1133 1467">F</td> <td data-bbox="1133 1377 1276 1467">5</td> <td data-bbox="1276 1377 1420 1467">4</td> <td data-bbox="1420 1377 1564 1467">3</td> <td data-bbox="1564 1377 1575 1467">2</td> </tr> <tr> <td data-bbox="973 1467 1133 1653">1</td> <td data-bbox="1133 1467 1276 1653"></td> <td data-bbox="1276 1467 1420 1653"></td> <td data-bbox="1420 1467 1564 1653"></td> <td data-bbox="1564 1467 1575 1653"></td> </tr> </table>						F	5	4	3	2	1				
F	5	4	3	2													
1																	

	<p>G</p> <p>La cel·la a través de la qual la companya es veu sencera però petita o lluny</p>					
		G	5	4	3	2
		1				

	<p>H</p> <p>La cel·la a través de la qual només es veu una part de la companya</p>					
		H	5	4	3	2
		1				

3

	<p>I</p> <p>La cel·la a través de la qual no es veu la companya</p>					
		I	5	4	3	2
		1				

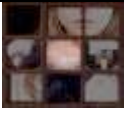
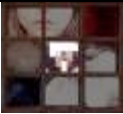

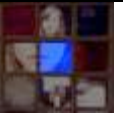
	<p>J</p> <p>La cel·la buida a través de la qual la companya es veu sense cap obstacle</p>					
		J	5	4	3	2
		1				

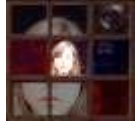
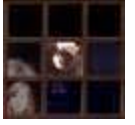

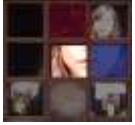
Moment significant	Coherència				
K Els canvis de llum que fan visibles l'altre o el propi reflex, alternativament					
	K 1	5	4	3	2
L El propi reflex situat en la posició de l'altre					
	L 1	5	4	3	2

ANNEX VIII Informació per a la valoració de les respostes sobre els significats

Quadre d'informació per a la coexperimentadora sobre els criteris de valoració dels ítems Significant-Significat

Inclou la relació d'elements significants de la instal·lació amb el significat definit per l'autor. En cada definició, diversos conceptes relacionats amb el significat (en vermell) tenen la finalitat d'orientar l'avaluació de les descripcions portada a terme per la coexperimentadora.

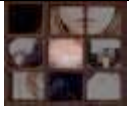
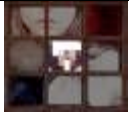

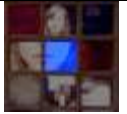
	 A	 B	 C	 D	 E	 F
Sgnt	El seient en forma de cub	La reixeta que modifica la companya d'experiència	La cel·la a través de la qual la companya es veu borros	La cel·la a través de la qual la companya es veu "pixelada"	La cel·la a través de la qual la companya es veu cap per avall	La cel·la a través de la qual la companya es veu de color
Scat	A Posició fixada i estable a partir de la qual el participant es situa en la instal·lació. -Inclusió de l'espectador	B Representació dels obstacles en la comunicació entre dues persones -Interferències -Errors -Filtres -Impediments -Barreres	C Aspecte de l'altre que ens arriba amb poca claredat -Confós -Incert -Poc transparent	D Visió parcial i fragmentada de l'altre -Segmentació -Descomposició	E Interpretació equivocada de l'altre -Errors -Punt de vista diferent -Alguna cosa no va bé	F Factors emocionals que modifiquen la comunicació -Sensacions, -Emocions -Sentiments

	 G	 H	 I	 J	K	L
Sgnt	La cel·la a través de la qual la companya es veu sencera però petita o lluny	La cel·la a través de la qual només es veu una part de la companya	La cel·la a través de la qual no es veu la companya	La cel·la buida a través de la qual la companya es veu sense cap obstacle	Els canvis de llum que fan visibles l'altre o el propi reflex, alternativament	El propi reflex situat en la posició de l'altre
Scat	G Visió global de l'altre, però amb pèrdua de detalls per la distància -Reducció de l'altre -Llunyania	H Visió incompleta de l'altre -Visió parcial de l'altre -Centració en un detall	I Aspectes ocults Incomunicació - -Desconeixement -Fosc -Desconnexió	J Visió directa de l'altre -Realitat -Transparència -Claredat -Sinceritat -Veritat	K El fluir de la comunicació en les dues direccions -Algun tipus d'interacció -Moviment en dues direccions	L Representació de l'empatia -Posar-se en el lloc de l'altre

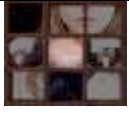
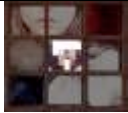

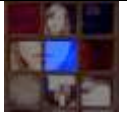
ANNEX IX Respostes sobre la relació significant-significat

Significats atorgats per les subjectes a cadascun dels elements significants de la instal·lació

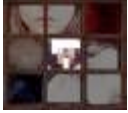

Grup amb claus cognitives d'interpretació

	 A	 B	 C	 D	 E	 F
Sgnt	El seient en forma de cub	La reixeta que modifica la companya d' experiència	La cel·la a través de la qual la companya es veu borrosa	La cel·la a través de la qual la companya es veu "pixelada"	La cel·la a través de la qual la companya es veu invertida	La cel·la a través de la qual la companya es veu de color
Scat Pre definit	Posició fixada i estable a partir de la qual l' espectador participant es situa en la instal·lació.	Representació dels obstacles en la comunicació entre dues persones	Aspecte de l' altre que ens arriba amb poca claredat	Visió parcial i fragmentada de l' altre	Interpretació equivocada de l' altre	Factors emocionals que modifiquen la comunicació
Scat 1c	Que la nostra imatge esta també dins de la mateixa forma que els cubs pels quals estem visualitzant	Divideix els espais	Que no sempre tenim clar el que veiem	Sóm multiplicitat	Ens podem veure de diferents formes	-
Scat	Esteticamente atractivo	Los fallos en la comunicación y las	Ceguera	Bloques de colores		Modificación del color original,

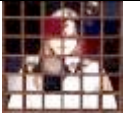
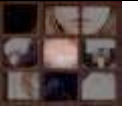
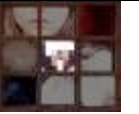
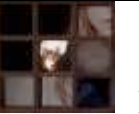
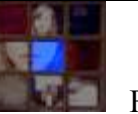
2c		interferencias				personas daltonicas
Scat 3c	Tota la instal·lació es basa en el quadrat i el cub és el quadrat en tridimensió	La reixeta divideix la visió i interfereix en la visió partint de quadrats, simetria... Interferències de comunicació visual que poden tenir altres significats simbòlics	Vol simbolitzar que, a vegades no podem copsar l'altre tal com és en la totalitat o en algun dels seus aspectes	El mateix que l'anterior però amb altres aspectes de referència. No tan difícil de copsar	A vegades veiem o jutgem les persones completament a l'inrevés del que són, degut a les circumstàncies que les envolten	Segons el que ens rodeja o els filtres socials veiem les coses d'una o altra forma
Scat 4c	-	Es un filtro con el que analizamos a las personas y las situaciones, nuestra cabeza i las situaciones que experimentamos	Las dudas, la incertidumbre	Las dificultades, complicaciones	Sentimiento de estar perdida, insegura	Distorsión, irrealidad
Scat 5c	Al principi el seient incòmode no em semblava gens agradable. Crec que la seva funció i significat era la progressió a la relaxació. En el meu cas ha estat així	Per a mi significa les diferents parts i trets que caracteritzen una persona i que no observem si no ho fem amb deteniment	Podria significar un canvi de mirada, una alteració del llenguatge. El moment en el que intentes explicar quelcom i ningú no t'entén	La descomposició de cada tret físic i de caràcter de cada ésser	La deformació, la capacitat de la gent per deformar allò del seu entorn a voluntat	L'estat d'ànim i l'empatia de dues persones a l'hora d'estar en contacte

Sgnt	 A	 B	 C	 D	 E	 F
	El seient en forma de cub	La reixeta que modifica la companya d' experiència	La cel·la a través de la qual la companya es veu borrosa	La cel·la a través de la qual la companya es veu "pixelada"	La cel·la a través de la qual la companya es veu invertida	La cel·la a través de la qual la companya es veu de color
Scat 6c	El seient és aclaparador, dona fermesa i et fa estar atenta	És una manera de reflexionar, a vegades sobre que, en un mateix instant, la persona que tens davant pot donar varies impressions sobre ella mateixa	Crec que representa alguna cosa que no és clara, diria insinceritat	-	Sensació de que no té la mateixa opinió	Té un posicionament o és estranya per tu
Scat 8c	Encaixada a un cub enganxat a terra (lligada)	Impediments diaris per a la comunicació. Sempre hi haurà una barrera creada per nosaltres que fa que estiguem sols en aquest món	Incertesa. Potser com quan intentes esbrinar el futur	Música, moviment	-	Irrealitat, enfermetat

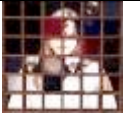
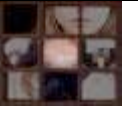
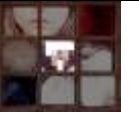
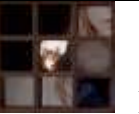
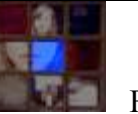
Scat 9c	Per seguir l'estètica de la reixa amb forma de quadrats	Per veure-la de diferents formes, depèn del quadrat de la reixeta que es miri	Es veu de manera que no se sap com és, però es veu que hi és	Per veure una forma que no és exacta, però es pot intuir	Per veure-la des d'un altre punt de vista que no és l'habitual	Per veure que es veu igual, però d'un altre color que no és el seu
Scat 10c	Et manté atent per la seva forma. No et deixa relaxar	Transmet intranquil·litat i tensió. Priva de la comunicació	Crec que ens indica els factors del nostre ambient que ens poden distreure en una comunicació	-	Significa la desigualtat d'opinions, reflexions	-
Scat 11c	Estrany, també et deixa molt endavant	Angoixa, curiositat	Llunyania	Desorientació	Descol·locació	Tranquil·litat
Scat 12c	Immobilitat	Diferents punts de vista	Punt de fuga	Trencaclosques	Incomoditat	Profunditat
Scat 13c	Es un obstáculo en si, igual es para aumentar el sentimiento de incomodidad	El obstaculo que modifica i cambia la comunicació	La falta de transparencia en contactos humanos	La digitalización de la comunicació	Esta imagen podria significar que a veces percibimos cosas al revés	La subjetividad de la percepción de los demas
Scat 14c	-	Confusió	Potser la cel·la més còmoda de mirar	Com si fos la cel·la en si, però en petit, sense veure res clar, cap part clara	Quan una persona se't fa impossible de veure, d'entendre	Les diferents maneres de mirar, no et pots fixar en el conjunt o en un color o en l'altre

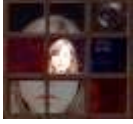
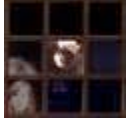

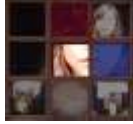
	 A	 B	 C	 D	 E	 F
Sgnt	El seient en forma de cub	La reixeta que modifica la companya d'experiència	La cel·la a través de la qual la companya es veu borrosa	La cel·la a través de la qual la companya es veu "pixelada"	La cel·la a través de la qual la companya es veu invertida	La cel·la a través de la qual la companya es veu de color
Scat 15c	Incorpora el disseny ja proposat a la reixa inicial i és significant del disseny	La incomunicació o falta de comunicació amb la gent (societat)	Falta d'observació. O que la gent mai es mira els objectes, persones, animals, degudament	(il·legible)	-	Els canvis de color aporten sentiments diferents
Scat 16c	Limite, único punto de vista. Subjetividad desde una sola perspectiva	Filtro, elección, yo digo como te veo. Decisión, yo decido por donde te miro y te observo.	Pared, cuadro inutil	Curiosidad e intimidación	Intriga	Interés, mirar a través de dicha celda me lleva a querer observarla a toda ella de color azul
Scat 17c	Un seient pesat, amb força i duresa, una mica agressiu però que la forma de mitja	Un espai de fragmentació que representa els múltiples estats	La claredat en les relacions, la transparència	La dificultat per entendre	La capacitat de comprendre	Les falses aparences

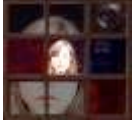
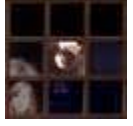

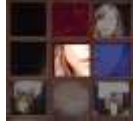
	circumferència contrarresta, és com si et protegís	d'ànim i sensacions de cadascú				
Scat 18c	Per sentir-se endinsat dins de la superfície, ja que tot és en forma de cub o quadrat	Les diferents visions d'una mateixa persona i per tant sentiments i experiències	Quan ens fixem en alguna cosa i no en tenim la resposta, però en el fons la tenim	La desconfiguració de l'ànima	Angoixa d'estar des d'un altre punt de vista	Un canvi
Scat 19c	Un lloc incòmode	Presó	-	-	-	-
Scat 20c	Per anar en conjunt amb la instal·lació i perquè el reflex sigui semblant	Per mostrar de manera visual els possibles malentesos que pot haver-hi en la comunicació	Per mostrar una visió malentesa, o que no vols veure	Veure les coses de manera diferent	Mostrar contrarietat	Mirar-la de manera diferent
Scat 21c	El espacio individual de la persona (casa?)	Los obstáculos o barreras (en este caso visuales) pero también pueden ser comunicativas, culturales... (De que manera vemos realmente a los demás)	Influencias o pérdida de comunicación o significado (podría ser el paso del tiempo)	nfluencias mediaticas (exceso de información i multi-realidad)	Desorientacion (o cambio de coordenadas... sorpresa?)	Filtros, pero con cierta sensación agradable (colores) miramos la vida de diferentes formas, colores o identidades

	 A	 B	 C	 D	 E	 F
Sgnt	El seient en forma de cub	La reixeta que modifica la companya d'experiència	La cel·la a través de la qual la companya es veu borrosa	La cel·la a través de la qual la companya es veu "pixelada"	La cel·la a través de la qual la companya es veu invertida	La cel·la a través de la qual la companya es veu de color
Scat 22c	Aquesta forma geomètrica et posa tens i et sents indefens, és poc confortable i t'exposa	La reixeta et distorsiona la imatge, com si hi hagués un filtre de pensaments i d'històries mal explicades	Com si no acabessim d'entendre el que ens vol comunicar, com si hi hagués un núvol de fum entremig	A causa de la llum i de la posició, aquest quadre et distorsiona la imatge i et canvia totalment el que veus	Com si et capgessin el significat del que t'estan dient	Una història explicada des d'un punt de vista subjectiu
Scat 23c	Lligat a la forma de la reixeta i de l'espai	Les diferents formes de comunicar-nos, d'expressar i transmetre	La incertesa, que no hi ha res clar	Transformació, la possibilitat de que tot pot canviar, transformar-se	El món i tot del revés, capgirat	Diversió, el sentiment d'alegria i de poder apreciar la realitat jugant amb els colors
Scat	El jo	Les barreres que ens posa la persona per arribar a ella	Els misteris de la persona	La distorsió de la realitat	Les inseguretats	Els seus somnis, il·lusions

24c						
Scat 25c	Que el seient fos més incòmode que l'altre em transmet incomoditat a l'hora de prestar atenció	Em diu les diferents formes podem les que podem prestar atenció a l'altra persona. No tothom té la mateixa percepció	Em crea una espècie d'inquietud al no saber identificar la imatge amb el conjunt que estic mirant, no saber d'on prové o què és exactament	El píxels fan sensació d'error, que allò no està bé, alguna cosa no funciona	Em recorda el moment que et mires amb una cullera. Veure's del revés crea un descontrol de tu mateixa, ja que no hi estem acostumats	Els colors transmeten sensacions, en aquest cas veure's de blau, crea tranquil·litat encara que no sigui un color natural, no el veig estrany
Scat 26c	Incòmode, estètic i poc adaptable	Manera podem la que observem tant a les persones com a la realitat que vivim cada dia	Els dubtes o inseguretats	El fet de no saber podem bé com interpretar o veure les coses, tant psicològiques com físiques (actes)	Allò que rebem dels demés, com podem arribar a invertir-ho segons el nostre pensament	La diferent percepció que podem tenir cadascú envers la mateixa situació
Scat 27c	Acoje mejor la forma del cuerpo. Hace sentir seguro	Hace sentir confusión (al principio pensé que era yo. Un refleja, de algun modo)	Confunde	Confunde	Sorprende i extraña a la vez	Lejanía. Da la impresión que se aleja
Scat 28c	Dóna una relació entre l'espai donat on et trobes i la reixa composta per quadrats. Dóna el significat de tu mateix	Les diverses maneres de poder relacionar-se amb l'altra persona. Diferents emocions i sensacions que es poden donar i pots sentir amb l'altre	Amagar la identitat de la companya	Diferent manera de poder identificar a l'altra persona	Una altra cara o faceta de la persona	Visualitzar diferents maneres i emocions que ens podem donar els colors

	 A	 B	 C	 D	 E	 F
Sgnt	El seient en forma de cub	La reixeta que modifica la companya d'experiència	La cel·la a través de la qual la companya es veu borrosa	La cel·la a través de la qual la companya es veu "pixelada"	La cel·la a través de la qual la companya es veu invertida	La cel·la a través de la qual la companya es veu de color
Scat 29c	Me expresa rigidez i a la vez perfección. Como un posición inamovible	Para mi como una barrera que distorsiona i te impide ver con claridad lo que tienes enfrente	Me transmite una sensación de confusión, de no verlo claro	En este caso ha sido mas bien de extrañeza, de no saber bien lo que se esta viendo o pasando	Creo que quiere significar que las cosas no van por donde deberian ir	Creo que confusión a la vez que algo de juego.
Scat 30c	La forma en la que encaixem en aquesta societat. Són la peça d'un puzzle	Dificultat per arribar a ella. I en la que li veiem tota la cara ens transmet llunyania. Per tant (il·legible) es reitera la sensació de dificultat per a la comunicació	Confusió	Tenim molts jo, però alhora formem part d'un tot	No tot és com ens pensem. Les coses podem canviar radicalment. I si el canvi és de 360° respecte al que pensavem, normalment no és cap a millor	Alegria, diversió. El poder de ser com volem

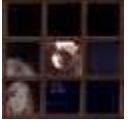

	 G	 H	 I	 J	K	L
Sgnt	La cel·la a través de la qual la companya es veu sencera però petita o lluny	La cel·la a través de la qual només es veu una part de la companya	La cel·la a través de la qual no es veu la companya	La cel·la buida a través de la qual la companya es veu sense cap obstacle	Els canvis de llum que fan visibles l'altre o el propi reflex, alternativament	El propi reflex situat en la posició de l'altre
Scat Pre definit	G Visió global de l'altre, però amb pèrdua de detalls per la distància	H Visió incompleta de l'altre	I Aspectes ocults Incomunicació	J Visió directa de l'altre	K El fluir de la comunicació en les dues direccions	L Representació de l'empatia
Scat 1c	Reducció d'allò que realment hi ha a l'altre costat del mur	Partició	Confusió	La realitat	L'un ocupa parts de l'altre en el reflex	Efecte mirall reflectant-nos nosaltres mateixos
Scat 2c	-	Si hay un obstaculo fisico, como puede ser una pared	Obscuridad	Libertad en la comunicaci3n	Para que mediante la luz la persona iluminada se refleje en los cristales	Como nos ven los dem1s

	 G	 H	 I	 J	K	L
Sgnt	La cel·la a través de la qual la companya es veu sencera però petita o lluny	La cel·la a través de la qual només es veu una part de la companya	La cel·la a través de la qual no es veu la companya	La cel·la buida a través de la qual la companya es veu sense cap obstacle	Els canvis de llum que fan visibles l'altre o el propi reflex, alternativament	El propi reflex situat en la posició de l'altre
Scat 3c	Una alteració de la proximitat amb l'altra persona, conscient o inconscient	Només coneixem un petit aspecte de l'altre	Davant nostre potser tenim un desconegut, o hi ha aspectes que desconeixem totalment	La persona se'ns mostra tal i com és, és transparent	Segons el que ens envolta s'om o ens mostrem d'una o altra manera. O els altres ens veuen d'una forma o altra	Una part de nosaltres s'integra a l'altre. Ens intercanviem sentiments i/o experiències
Scat 4c	Sentimiento de insignificancia, pequeñez, soledad, tristeza	Inseguridad, intranquilidad	Soledad	Tranquilidad, vuelta a la realidad	Sensaci3n de sentirnos observados, a unos o a otros, que estamos expuestos e indefensos	Todos sufrimos, todos sentimos

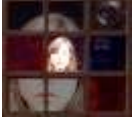

Scat 5c	El distanciament que posa cada ésser en les persones que l'envolten. Moltes vegades arriba a ser un mur i acaba ferint al subjecte i al seu voltant	La capacitat de les persones de poder extreure de la realitat la part que li és més agradable	La indiferència o la manca de respostes que et procura la vida en moltes ocasions	La realtat sense cap mena de filtre, realitat pura sense més ni més, molt difícil de veure en moltes ocasions	L'alternació entre tu i l'altra persona fent-te comprendre així que no ets sol, que existeixen les persones que t'envolten	Observar-se a si mateix i coneixer-se. Acceptar-se com a tal i saber estimar-te
Scat 6c	Crec que és aquella sensació que tens quan la persona que abans estimaves ha canviat i ja no sembla el que era, la veus llunyana	Inquietant, et fa fixar-te en parts que no coneixies o la persona et mostra una altra cara	Inquietud de la foscor, quan l'altra persona es diu que en aquell moment esta a la lluna	Seria quan creus que l'altra persona és totalment sincera i t'ho esta explicant tot	Els canvis de llum van alterant l'estat d'ànim. Ara ets vist i ara no. Quan no et miren estas més tranquil.	Et fa fixar-te en tu mateixa i coneix't a tu mateixa, però no m'hi he fixat gaire, és com si ja em tingués molt vista
Scat 7c	Muy original	Original	Vacio, sensacion de nada	Tranquilidad	Divertido, dinámico y a la vez inquietante pero relajada	A veces pensaba que era yo al otro lado como un espejo
Scat 8c	-Seguretat (és lluny i no pot fer mal) -Solitud (Perquè és lluny) -Claredat (es veu bé i sincera, no deformada)	Confusió, somnis	Solitud engabiada, no hi ha sentiments	Proximitat, realitat	Buscar la comparació. També tenia la sensació d'estar sola i engabiada, però no quan es veia ella o el llum era tancat	Aprendre a mirar-te a tu mateixa, suposo que com et veuen els altres... mai sencer. Només mostres una part de tu
Scat 9c	Per veure-li la cara sincera i comparar com es veu en les altres cel·les	Per fixar-te en una part en concret que es veu sola	Per intuir que hi és encara que no la vegis directament	Per veure-la directament sense cap interferència, es veu realment com és	Perquè depèn de la il·luminació	Per comparar el teu reflex amb la companya

	 G	 H	 I	 J	K	L
Sgnt	La cel·la a través de la qual la companya es veu sincera però petita o lluny	La cel·la a través de la qual només es veu una part de la companya	La cel·la a través de la qual no es veu la companya	La cel·la buida a través de la qual la companya es veu sense cap obstacle	Els canvis de llum que fan visibles l'altre o el propi reflex, alternativament	El propi reflex situat en la posició de l'altre
Scat 10c	Transmet distància amb l'altra persona. No hi ha igualtat d'idees o no congeniem bé	Transmet inquietud, no ho veus del tot clar	Significa no comunicació	Permet tenir una comunicació fluida	Els canvis de llum són inquietants, però representen l'estat de la comunicació	Com et veu l'altra persona
Scat 11c	Punt d'ajuda	-	Angoixa	Apropament	Et fan sentir aïllat i en evidència. Es com si t'escoltessin quan hi ha llum i quan no n'hi ha, no	Inseguretat
Scat	Capacitat d'estar	Objectiu, meta,	Desconcert, refús	Observar sense	Consciència de la	Adquirir

12c	aprop o lluny d'algú	curiositat per assolir allò que no veiem o tenim		filtres	companya i la pròpia	consciència d'estar sent observat
Scat 13c	La falta de las proporciones y la distancia podría significar la distancia entre personas	El obstaculo que no nos deja ver la persona como es, completa	La falta de comunicació	La fragmentació de la comunicació, la imperfecció de la comunicació	Para mi serian los cambios que experimentamos en comunicació con otras personas	Es nuestra imagen vista a través del otro. Es decir, en cierto sentido nos vemos a nosotros a través de los ojos de los demas
Scat 14c	Per molt aprop que estigui és més còmode veure-ho lluny i petit	Només veure la part que la persona vulgui que es vegi d'ella	La impossibilitat de comunicació per molt aprop que estiguis	La claredat i/o certesa	El neguit de no saber quina llum vindrà, però la seguretat de que la fosca del teu costat serà més còmoda, ja que observes tu	El que veu de tu
Scat 15c	La distància entre les persones (la distància de comunicació)	El poc que la gent es fixa en els petits detalls	Falta total de comunicació	La comunicació que hi hauria d'haver entre persones	El poc que ens fixem en nosaltres i en els altres	L'ego de la gent en alguns aspectes
Scat 16c	Calma, Puedo observarla con calma sin tener la reciprocidad de su mirada	Yo la vi como a través de una mirilla, o del visor de una escopeta. No me gustó. (paraula il·legible) señalar tal i como yo la observé	Ser o no ser	Transparencia... i por ello miedo. Juicio suyo. Mas miedo i consiguiente evitación	Ayudan a que constantemente te preguntes cosas. Són creadores de emociones (bienestar, intriga, tranquilidad, desconfianza)	Existencia. Lo que yo veo es un reflejo de lo que ella ve. Incomodidad

	 G	 H	 I	 J	K	L
Sgnt	La cel·la a través de la qual la companya es veu sencera però petita o lluny	La cel·la a través de la qual només es veu una part de la companya	La cel·la a través de la qual no es veu la companya	La cel·la buida a través de la qual la companya es veu sense cap obstacle	Els canvis de llum que fan visibles l'altre o el propi reflex, alternativament	El propi reflex situat en la posició de l'altre
Scat 17c	La dificultat de parlar o entendre a una persona que no és del teu entorn o té un pensament molt oposat al teu	Dificultats per entendre, capficar-se en una cosa i no veure la resta	Una barrera comunicativa	No hi ha barrera comunicativa	Angoixa, solitud, depressió, quan només jo estava il·luminada. Confessió, objecte de totes les mirades, quan ella està il·luminada. Tranquil·litat quan les dues estan il·luminades	Un mirall de com sóc i com ens comportem
Scat	El pas del temps	Reconeixement	Quan res té cap sentit	La realitat	Reconèixer-se a si mateix davant d'un altre	Com et poden veure els demés

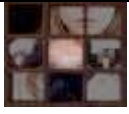
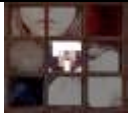

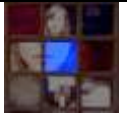
18c						
Scat 19c	-	-	-	-	-	-
Scat 20c	Per fixar-nos en una cosa en general o en una cosa en concret	Fixar-te en algo concret	Intentar veure-la, imaginar-ho o mostrar inquietud al no veure	Veure la realitat	Inquieten o volen veure la curiositat i et fan mirar i fixar-te més en la instal·lació	La empatia de la instal·lació
Scat 21c	A mi personalmente me trae recuerdos de familia... llevo 13 años en Barcelona y mi familia ha estado lejos de mi este tiempo	Els impediments socials. Gente en la cárcel, en sillas de ruedas	Supongo que esta representa otro impedimento, quizás los problemas, el miedo al final...	Claridad, realidad "lo tangible", pero no termina de serlo...	Tranquiliza i relaja, ya que tu no te sientes observado i eres el observador	Cuando tu eres el que está iluminado la sensación es totalmente contraria i te sientes incómoda
Scat 22c	Com si estigués en un monitor de pantalla, com si ens arriba la informació general i resumida	Com si ens expliquessim un detall	Falta d'informació, com si fallessin els mitjans (falta de comunicació pel desconeixement d'un idioma)	El que et transmet, sense enganys ni distorsions, comunicació total	Com si l'altra part et vol comunicar, però tu no vols escoltar, falta d'empatia	Com si fos un eco, com si no hi hagués ningú a l'altre costat
Scat 23c	Serenitat, firmesa, però inaccessible	Detalls, la capacitat de fixar-nos en els petits detalls	Inseguretat, no es veu res i per tant no em transmet res	Veritat, es representa la realitat tal i com la veiem	Poder experimentar l'experiència d'observar o ser observat	Confusió, una experiència confosa però divertida
Scat 24c	El seu lloc en el món	La superficialitat	El moment en el que et cegues i només et veus a tu mateix	La comunicació sincera	Els moments de la comunicació amb l'altra persona. Com passar d'escoltar i analitzar a cegar-nos per nosaltres mateixos	La forma en la que ens veiem reflectits en l'altra persona

	 G	 H	 I	 J	K	L
Sgnt	La cel·la a través de la qual la companya es veu sencera però petita o lluny	La cel·la a través de la qual només es veu una part de la companya	La cel·la a través de la qual no es veu la companya	La cel·la buida a través de la qual la companya es veu sense cap obstacle	Els canvis de llum que fan visibles l'altre o el propi reflex, alternativament	El propi reflex situat en la posició de l'altre
Scat 25c	Et desubica, no sap de sobte si realment ella està més aprop o més lluny del que estava i crea curiositat i et fa mirar en diferents punts de la reixa	La sensació de no veure-la sencera fa curiositat per saber-ne més i voler-la veure sencera, veure algú partit no és normal, el volem veure bé	Et fa confondre, segueixes veient la noia en altres punts, però just en aquest no la pots veure i et crea confusió a l'hora de saber si és real o no	Et fa sentir segura, penses que en realitat ella està allà i aquella imatge és la real	Hi ha un moment que es veu a la noia i a tu mateixa fusionades, i crea una espècie de col·lage de diferents parts del rostre que fa tenir més curiositat	El propi reflex és estrany, no estas acostumat a veure't amb diferents tipus de llum i efectes. És una nova forma de descobrir-se un mateix d'una manera sensorial
Scat 26c	La dificultat que tenim en veure clares les coses, o el no poder arribar a veure-ho bé del tot	Necessitem veure tots els aspectes o parts de les persones, ja que no només podem	Inseguretat i no comunicació	La bona comunicació i el veure allò tal i com és realment	Per poder veure a l'altra persona, però al mateix temps ens veiem cada cop més a nosaltres mateixos	Com tampoc ens veiem a nosaltres mateixos amb claredat també tenim obstacles

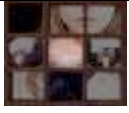
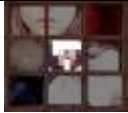

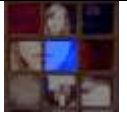
		classificar algú a través d'una única perspectiva				
Scat 27c	Tranquiliza porque permite ver la realidad sin tapas	Confunde i pone nervioso porque me impedia ver lo que habia	Sensación de confundir porque (il·legible)	Tranquilidad. Hay alguien y permite verla sin problemas	Juegan a despistar	Sucede como en el anterior, despista
Scat 28c	La desconexió entre les dues persones. Tens a la persona aprop però la separació la fa llunyana	Descomposició de la persona i de les emocions	La soletat de tu mateix, la desconexió	La realitat del que tu veus. La realitat del que tens al davant	El canvi de diàleg, el torn de paraula o canvi d'emoció	Integració de la pròpia persona en el moment de la conversa. Fer-te present
Scat 29c	Creo que viene a significar la distancia a pesar que la imagen sea nitida i entera. Distanciamiento	A mi parecer otra vez extrañeza, pero también curiosidad	Creo que significa la nada, el vacío, no hay comunicación	Transparencia, sin maquillaje ni trucos	Creo que se van alternando un poco los papeles de observador i observado, donde las condiciones no son las mismas. Quizás significa el papel que tenemos en esta sociedad	Creo que ponerte en la piel del otro, en lo que puede estar sintiendo la otra persona
Scat 30c	Com he dit anteriorment, transmet distància i llunyania	No ho sabem tot i això té la seva part bona, té la seva gràcia el no tenir-ho tot controlat en una vida tan rutinària	Hi és però no hi és. A vegades tenim a gent aprop però sentim que no hi són.	Altre cop el misteri. El saber que no ho sabem tot de tothom	Curiositat i observació cap a l'altre. Riure nerviós del que se sent observat o per la mateixa situació en si	Recordar-te com ets

Significats atorgats per les participants a cadascun dels elements significants de la instal·lació

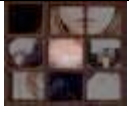

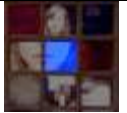
Grup sense claus cognitives d'interpretació

	 A	 B	 C	 D	 E	 F
Sgnt	El seient en forma de cub	La reixeta que modifica la companya d' experiència	La cel·la a través de la qual la companya es veu borrosa	La cel·la a través de la qual la companya es veu "pixelada"	La cel·la a través de la qual la companya es veu cap per avall	La cel·la a través de la qual la companya es veu de color
Scat Pre definit	Posició fixada i estable a partir de la qual l'espectador participant es situa en la instal·lació.	Alteracions en la percepció de l'altre. Representació dels obstacles en la comunicació entre dues persones	Aspecte de l'altre que ens arriba amb poca claredat	Visió parcial i fragmentada de l'altre	Interpretació equivocada de l'altre	Factors emocionals que modifiquen la comunicació

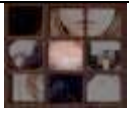

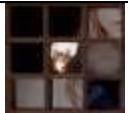
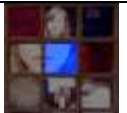
Scat 1s	-	Reflejo/separacion	Distanciamiento	-	Confusión	Cercania
Scat 2s	Simplicitat	Distorsió	Intrigant	-	Divertida	Extravagant
Scat 3s	Senzilla	La complexitat de la persona	La distància amb altres persones	-		L'art
4s	Perquè la persona asseguda estigui incòmoda i estigui potser menys tranquil·la a l'hora de començar l'experiència	Veure el que existeix d'una manera diferent	Distorsionar la imatge que tinc d'ella	Fer una anàlisi de la cara de la companya. Fer petites parts d'un tot.	No m'he fixat. Suposo que obrir la ment per entendre i veure que la mateixa realitat pot canviar de direcció i sentit	Distorsiona i alegra la realitat, confonent les formes i colors artificials amb la realitat
5s	És una peça freda on s'ha de prestar atenció	És una porta per on puc observar uns altres punts de vista, com si es creessin unes altres dimensions	És una zona opaca com si fos un medi aquós que no em deixa visualitzar el que hi darrera	Divisió i comparació. La imatge és comprimeix i a l'hora divideix el petit espai	És divertida, és com una carta de poker	Sembla una part d'una fotografia monocroma
6s	Joc	Diferències, canvis	El que no podem veure vers els nostres sentiments	Embolíc	Caiguda. Veure a algú diferent de com la veies	Diferents estats anímics
7s	Quedarse quieta, estar atenta	Estimulos inquietantes que nos sorprenden, nos alteran para reaccionar, para sorprendernos	La duda, incognita, misterio	La imagen, sus secciones, sus particiones, de que esta compuesta	Todo puede estar del revés, diversion, cambio	La vida, sus colores sus matices

						
Sgnt	El seient en forma de cub	La reixeta que modifica la companya d' experiència	La cel·la a través de la qual la companya es veu borrosa	La cel·la a través de la qual la companya es veu "pixelada"	La cel·la a través de la qual la companya es veu cap per avall	La cel·la a través de la qual la companya es veu de color
8s	Irregularitat	Regularitat, repetició	Confusió	Diversitat	Dualitat	Diferència
9s	El lloc de reflexió, el propi cap	La part que ens separa de veure amb claredat, transparència	Els moments de confusió d'un mateix	Els moments en que et sembla tot un somni	Quan les coses et surten del revés	El color que li poses al dia o moment que estas vivint segons com el vegis
10s	Estabilitat	Impossibilitat de veure-la en la seva totalitat, distància entre ella i jo	Es com si no hi ha por. Absència	Confusió	Joc, em recorda un joc de miralls	Fredor

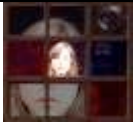
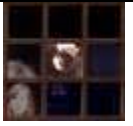

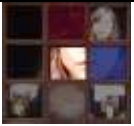
11s	Estabilitat i seguretat, fortalesa, un lloc segur per seure	Divisió i compartimentació dels dos espais i de la imatge. Separació	Incògnita, incertesa	Curiositat, incertesa. Intentar desxifrar la imatge	Impressió, desconcert	Diferència, color
12s	-	Barrera, diferents maneres de veure les coses	No fixar-se en el físic, mirar més enllà	-	Mirar les coses des de l'altre extrem	-
13s	Un punt de situació, d'encaix de la realitat	Els diferents punts de vista de la vida, les diferents interpretacions d'una mateixa realitat des del punt de vista de diferents persones	La confusió	La distorsió o allò que mirem i no apreciem. El propi dubte del sentit de la vista	El no res, el buit, la gravetat o allò que condiciona la vida	Lo irreal, la calma o un altre punt de vista de la realitat
14s	-	La separació dels dos mons. El límit d'un espai	Distorsió de la realitat	Trencament d'una identitat, d'una personalitat	Sentiment de contrarietat, d'anar contracorrent, de ser qui no ets i actuar al revés	
15s	És adient amb l'espai i a mi m'ha transmés seguretat i com "protagonisme"	És l'element més curiós, ja que de vegades l'observava i de vegades el deixava de banda per fixar-me en la companya	Potser és una mena de representació de com em sentia jo mateixa, ja que la situació era desconeguda	Potser té relació amb el moment en que s'apagaven els llums de la companya i jo no tenia una referència on mirar i mirava de vegades cap a l'altra banda	-	Pot representar el moment en que jo em quedava sense llum

	 A	 B	 C	 D	 E	 F
Sgnt	El seient en forma de cub	La reixeta que modifica la companya d' experiència	La cel·la a través de la qual la companya es veu borrosa	La cel·la a través de la qual la companya es veu "pixelada"	La cel·la a través de la qual la companya es veu cap per avall	La cel·la a través de la qual la companya es veu de color
16s	Guarda una relació quadrada envers la reixeta. Segueix la mateixa estètica	Canvi inesperat	Confusió	Intent de fragmentar o construcció	Paradoxa	Expressió de l'estat d'ànim i entorn
17s	Con este asiento la forma del cuerpo no esta muy comoda i para mi su significado denota rigidez	Surrealista	Mistico, sin sentido	Cuadrados que intentan unirse	Mundo al revés	Alegria
18s	La sociedad	La falsedad, la no claredat de les	El desconeixement	L'efecte de les noves tecnologies	La imatge pura, sense modificar	La percepció

		persones		en la manera de comunicar-se		
19s	Seguir una coherència visual amb la instal·lació, ja que el mosaic és de forma quadrada	Oferir diferents perspectives d'un mateix cas	La distorsió que creem, a vegades del nostre propi cos	Oferir una imatge més tecnològica ja que els aparells electrònics ens ofereixen les imatges en píxels	Oferir la visió d'altres realitats	Eliminar l'aspecte cromàtic, deixant només un color i creant una imatge monocroma
20s	Encaix, duresa i fredor	Caos, desordre	Em produeix intriga	Raresa	Em feia gràcia	Era agradable, bonic
21s	Inquietud i atenció	Imaginació i creativitat	Tranquil·litat	Irritant	Alegria i felicitat i alhora sorprenent	Fredor i soledat
22s	Incomoditat	Dos espais iguals però al mateix temps diferents	Canvis	Canvis	Més canvis (com un reflex de tu mateix)	Canvis
23s	El tall del seient de mitja esfera en recorda a la forma de l'ull i el cub segueix la sintonia quadriculada de la reixeta	El primer impacte és de desordre, desorganització i confusió	Sembla un somni, una visió	-	Com un somni, sent jo la narradora	Record d'imatges fredes i llunyanes, com si estés sent grabada amb una càmera
24s	La caja de nuestra personalidad	Para mi ha representado la desfragmentación de una persona en pequeñas partes de una misma	Dudas, inseguridad, poder chocar con algo y no reconocer lo que se tiene delante	La descomposició en parts diminutes i que unides formen una forma (persona)	Saberse cabeza abajo, contrariado	Estados de animo, frios i calientes

						
Sgnt	El seient en forma de cub	La reixeta que modifica la companya d' experiència	La cel·la a través de la qual la companya es veu borrosa	La cel·la a través de la qual la companya es veu "pixelada"	La cel·la a través de la qual la companya es veu cap per avall	La cel·la a través de la qual la companya es veu de color
25s	Uniformidad, algo seguro	Confusión, por la manera de expresar muchas cosas a la vez	Inseguridad	Privacidad	Incomprensión	Atención
26s	-	El ulls de diferents persones	Per mi representa la mentida	Els secrets	Confusió	L'alegria
27s	Forma racional, senzilla. Fa la seva funció de seient, sense ornaments ni tonteries ja que és	Diferents maneres de veure una persona, ja que no sempre es veu igual, o se'ns	Que a vegades per més que intentem veure les coses no les veiem clar o bé	Que mentre que veiem algo o creiem que coneixem una persona sabem	Que a vegades una persona la podem veure normal, però em realitat té certs	-

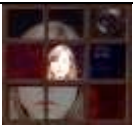
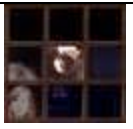

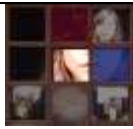
	funcional i a part té relació amb les formes de l'experiència	mostra igual		algunes parts però no totes perfectament	problemes o coses que la fan capgirar	
28s	Igualtat	Reflexió: el cos i la persona amagada rere tot d'elements que fa que no la veiem tal i com és	Aquelles coses que ens costa descobrir en una persona	Quan algun element no ens deixa veure la realitat	Canvi de perspectiva, depèn de com o d'on observem, interpretem diferents coses	Els filtres de color fan canviar el parer sobre una persona
29s	Forma adaptada al cos però no permet un descans, relax total	Diverses maneres de mirar les coses/situacions o persones	Els moments que un se sent perdut o dispers	Els trets més obscurs de la persona	Una altra manera de veure la realitat	L'exageració de l'ego
30s	Integrar una forma geomètrica al contorn del cos, fent-lo ergonòmic. L'espai per seure és mitja circumferència, seguint la geometria	És com uns miralls, per saciar la curiositat de saber coses d'aquell que tenim al davant	Penso que és la distorsió o els prejudicis que tenim dels altres abans de tractar-los personalment i conèixer-los per tenir una opinió real i una imatge neta	Penso que segueix en la línia dels prejudicis i les pròpies barreres mentals o tecnològiques, perquè els píxels és alguna cosa molt informàtica i freda, provoca en aquest cas una imatge molt ampliada de la realitat	És posar cap per avall tot allò que coneixem, desmitifica allò que creiem que és cert i normal	Representa els matisos que pot tenir la personalitat

	 G	 H	 I	 J	K	L
Sgnt	La cel·la a través de la qual la companya es veu sencera però petita o lluny	La cel·la a través de la qual només es veu una part de la companya	La cel·la a través de la qual no es veu la companya	La cel·la buida a través de la qual la companya es veu sense cap obstacle	Els canvis de llum que fan visibles l'altre o el propi reflex, alternativament	El propi reflex situat en la posició de l'altre
Scat Pre definit	Visió global de l'altre, però amb pèrdua de detalls per la distància	Visió incompleta de l'altre	Aspectes ocults Incomunicació	Visió directa de l'altre	El fluir de la comunicació en les dues direccions	Representació de l'empatia
Scat 1s	Lejanía	-	Vacio/Solitario	Transparencia	Cercanía, lejanía, cómodo, incómodo	Empatía
Scat 2s	Curiosa	Senzilla	Relaxació	Tensió	Estimulant	Solitud

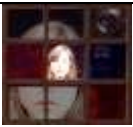
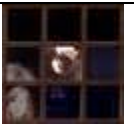

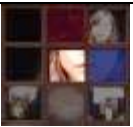
Scat 3s	-	-	La soletad	Transparencia	Em centro en mi o penso en l'altre	No sòm diferents, tant sols sòm sers humans
Scat 4s	Em sento observada quan veig una cara petita que mira en la meva direcció	Confondre'm per amagar-me una part de la realitat	Tranquilitzador ja que si jo no veig tampoc em sento observada	Em sentia observada i observadora, com que lla noia mirava en la meva direcció em sentia una mica incòmoda	Quan hi havia poca llum i l'altra noia estava il·luminada em sentia massa observadora. Quan em veia el reflex propi em veia sola	Incomoditat, suposo que massa acostament amb algu que no conec
Scat 5s	Una altra dimensió dins d'una dimensió	Un espai o troç d'espai que s'escapa	Inseguretat, encara que també curiositat pels sorolls dintre la foscor de la sala	Sento que realment la companya hi és	Barreja de volums i d'espais	Sorpresa i acceptació del meu reflex
Scat 6s	La importància que li vulguis donar a qui tens davant	La part que deixem veure a la resta. Estètica	Soletat	Llum	L'altre, quan el podem veure nu, al descobert	Tu mateix al descobert
Scat 7s	Todo varia de forma, el crecimiento i la niñez	Las pequeñas cosas del interior, las partes de las cuales nos formamos	El infinito	Todo es posible, no estas solo	Dos cuerpos alternativamente saben escuchar, no pensar solo en uno mismo	Conexión, pensar en la piel de los demas
Scat 8s	Micromón	Dibuix	Separació	Sinceritat	Veure sense ser vist, ser o no protagonista de la teva vida	Tots sòm un i tots sòm diferents al mateix temps

	 G	 H	 I	 J	K	L
Sgnt	La cel·la a través de la qual la companya es veu sencera però petita o lluny	La cel·la a través de la qual només es veu una part de la companya	La cel·la a través de la qual no es veu la companya	La cel·la buida a través de la qual la companya es veu sense cap obstacle	Els canvis de llum que fan visibles l'altre o el propi reflex, alternativament	El propi reflex situat en la posició de l'altre
Scat 9s	Quan ets capaç de veure les coses des de l'exterior	Quan no acabes de veure les coses per complet, amb claredat i sense confusió	Quan ets incapaç de veure les coses i et tanques en tu mateix	Quan veus les coses clares i et sents a gust	Els moments en que et tens més present a tu que al teu entorn, o al revés	Quan et veus reflexada en el teu entorn i et sents encaixat en la teva vida
Scat 10s	Distància però a l'hora claredat, es per on la veia més bé	Com si s'amagués alguna cosa	Buidor	Contacte amb la persona real	Relació o comunicació, a vegades et puc veure jo, a vegades m'observes tu a mi. Però no "relació	Aïllament, em sento acompanyada i observada, però alhora sola

					humana", sino com una conversa (¿)	
Scat 11s	Concentració	(il·legible), curiositat, interrogant	Buit, fosc, res	Aire, connexió, no divisió, no modificació	Observació interrogant, sorpresa	Desconcert però tranquil·litat, ja que ho coneixes i ho reconeixes
Scat 12s	-	Mirar fixament allò que ens preocupa	Cap significat, no saber res del que es veu	La realitat tal i com la veiem	Possibles visions d'una mateixa cosa, la manera de veure-la	-
Scat 13s	L'objectivitat	Els problemes en els que un mateix es centra	La calma	Lo real, la transparència de la vida, la por	Els factors externs que condicionen la teva pròpia interpretació	La confusió l'obstacle
Scat 14s	Sentiment d'inferioritat. Creure que tothom és superior a tu	Valoració d'una mínima part del nostre cos. Tenim poca autoestima	Pèrdua de la identitat. No saber qui ets ni com ets	Ser totalment realista amb un mateix	Contrast entre dues formes d'enfocar les situacions	Observació i anàlisi de la forma i el comportament de l'altra persona
Scat 15s	La pots veure desde una altra perspectiva, Dóna seguretat	-	Potser és un punt com d'evasió, de fugir de la mirada de la companya	Doncs és potser com fugir de la barrera de cel·les i un punt per veure més enllà, també és com un "alliberació"	Doncs per anar canviant/alterant l'estat de l'altra persona. Quan saps que l'altre et mira i tu no la veus, et poses més a l'atenció. Després et relaxes.	Per veure com t'esta veient l'altre

	 G	 H	 I	 J	K	L
Sgnt	La cel·la a través de la qual la companya es veu sencera però petita o lluny	La cel·la a través de la qual només es veu una part de la companya	La cel·la a través de la qual no es veu la companya	La cel·la buida a través de la qual la companya es veu sense cap obstacle	Els canvis de llum que fan visibles l'altre o el propi reflex, alternativament	El propi reflex situat en la posició de l'altre
Scat 16s	L'interior de l'oposat	Intriga	Fosc, confusió	Estabilitat	Descobriments d'efectes en l'espai (il·legible)	Enfrontament
Scat 17s		Curiosidad	Intranquilidad		Intranquilidad	Me dan risas
Scat	La distància entre les persones	El que es deixa mostrar. El que es vol mostrar, com	La reflexió	L'enfrontament	L'aïllament dins d'una situació social	L'egoisme

18s		es vol ser vist				
Scat 19s	La visió que a vegades donem de nosaltres mateixos als altres, per pors vergonyes o inseguretats	Amagar les parts que no ens agraden i només deixar veure una part de nosaltres mateixos	-	-	Crec que tant el K com l' L són elements que et posen en el lloc de l'altre, com si tu estessis en el seu lloc	És un element d'empatia cap als altres on es mostra de manera visual un contingut moral
Scat 20s	Era un joc visual agradable de mirar	Aquest no m'agrada gaire, em movia per veure el seu tot	Aquesta m'era indiferent però no m'agradava molt	Bonic, agradable	He interpretat un joc visual	Un joc visual
Scat 21s	Confusió	Nerviosisme	Angoixa	Incòmode	Alegre, inquietud i intranquil·litat	Alucinant i feliç
Scat 22s	Canvis	Canvis	Relax	Relax	Diferents moments en un "plis plas"	Mirall-irreal
Scat 23s	Calma per tornar a veure una imatge global	Identificació, precisió del rostre	Buit, intriga, neguit	Aproximació a la realitat per entendre millor les coses. Com retornar a la realitat	Molt important, semblant als "flashes" que tenim a la nostra ment cada cop que ens ve una imatge al cap	Tranquil·litat i confiança
Scat 24s	La sensació de sentir-se alejado de uno mismo o de los demás	El solo ver una parte de la persona, no el conjunto de ella o de la situación	Ceguera, no poder ver mas allá	Apertura, acercamiento	Comunicación, empatia	Verse y analizarse a uno mismo, ponerse en el lugar del otro, la empatia

	 G	 H	 I	 J	K	L
Sgnt	La cel·la a través de la qual la companya es veu sencera però petita o lluny	La cel·la a través de la qual només es veu una part de la companya	La cel·la a través de la qual no es veu la companya	La cel·la buida a través de la qual la companya es veu sense cap obstacle	Els canvis de llum que fan visibles l'altre o el propi reflex, alternativament	El propi reflex situat en la posició de l'altre
Scat 25s	Lejanía	Incompleto	Engaño	Sinceridad	Hacer pensar sobre uno mismo	Ponerse en el lugar de la otra persona
Scat 26s	Vergonya	Pudor	Buit	La veritat	Sentiments variants	Amor
Scat 27s	A vegades encara que tinguem algu davant, no esta tant al costat nostre com	A vegades només veiem una petita part d'una persona, ignorant-	Podem tenir algú molt aprop però en realitat no ho esta o no ens fa cap bé	Veiem parts de la realitat	Que a part de tu veure com són les altres persones, elles també et veuen a tu.	Com et veu una altra persona

	ensem	ne la resta			I que tu mateixa també t'has de veure	
Scat 28s	El fet de sentir-se observat per algú. Depenent de la llum el punt per on observar algú	El forat per on observem allò que esta prohibit	Imaginació. Sabem que allà hi ha una part que no podem veure i la imaginem	L'empatia	La seguretat i la tranquil·litat (il·legible). Quan la llum és més intensa en el meu camp em sento observada i gairebé no puc veure l'observador. Això crea inseguretat	És curiosa la manera de veure's "barrejat" amb una altra persona i provoca empatia i bona energia
Scat 29s	Concentració de la imatge en un punt, intensitat de la persona	Qualitat humana magnificada	Res, anul·lació de la persona	Pura realitat per comparar els altres, punts de vista i efectes visuals	És una manera de jugar amb la visió i també amb la calor. És una manera de protagonisme dins l'escenari	Posar-te en les situacions dels altres i empatitzar amb ells/elles
Scat 30s	Vol marcar encara més la barrera física de la part de la pròpia instal·lació, fent que sigui encara més evident la distància	Són les coses que ens queden per descobrir, aquelles que tens més ocultes o que protegeixes més, com els sentiments o les emocions	-	És l'origen i la persona tal i com és, en estat pur i sense adulterar per altra cosa que el seu propi jo	L'efecte mirall és un moment de calma o meditació, enque veure't és un exercici de pensar com et veuen i et veus, i com mires tu als altres	És com et veuen els demés, potser algú pensarà i t'etiquetarà pel teu pentinat, però tu has de ser fidel a la teva forma de ser i sentir sense capficar-te gaire en el que els demés pensen que estas veient